

TARIM VE MÜHENDİSLİK

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI YAYIM ORGANI SAYI: 84-85/2008 ISSN-1300-0071

ZİRAİ MÜCADELE

TARIM ve KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
MÜSTEŞARI ZİYARETİ

**BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE
SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ**

**YÖNETMELİK TASLAKLARINA
İLİŞKİN GÖRÜŞLERİMİZ**

TARIM POLİTİKALARI

**TARIMDA ÜRETİM ve
KATMA DEĞER DÜŞÜYOR**

**TÜRKİYE TARIMINDA
BÖLÜŞÜM ve İSTİHDAM**

**TÜSİAD RAPORU
DEĞERLENDİRMESİ**

FINDIK DOSYASI

İÇİNDEKİLER

- 2 Sunuş
- 9 TKB Müsteşar Ziyareti Bilgi Notu ve Gelen Mesajlar
- 13 ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI I / Bayi Olacak Ziraat Mühendislerine Sınav Zorunluluğu Getirilemez
- 35 ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI II / Bitki Koruma Ürünlerinin Reçeteli Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Taslağına İlişkin Görüşümüz
- 40 Reçeteli Satış Konusunda Üyelerimizin Görüşleri
- 50 ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI III / Zirai Karantina Yönetmeliğı Taslağına İlişkin Görüşümüz
- 52 ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI IV / Zirai Karantina İnspektör Yönetmeliğı Taslağına İlişkin Görüşümüz
- 55 Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağına İlişkin Görüşümüz
- 57 Ulusal Hububat Konseyi Kuruluş ve Çalışma Esasları Hakkında Yönetmelik Taslağına İlişkin Görüşümüz
- 58 ZMO TARIM POLİTİKALARI DOSYASI I / Tarımda Üretim ve Katmadeger Düşüyor, İthalat Rekor Kırıyor
- 61 ZMO TARIM POLİTİKALARI DOSYASI II / Türkiye Tarımında Bölüşüm ve İstihdam
- 62 TÜSİAD'ın Tarım ve Gıda Raporuna İlişkin Değerlendirme/ Dr. Necdet ORAL
- 67 ZMO FINDIK DOSYASI / Bir Fındığın İçini Yar Senden Ayrı Yemem...
- 81 Küresel Açlığa Çare İçin Çiftçilerin Örgütlenmesi Şart/ Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI
- 82 Gıda Emperyalizmi / Ahmet ATALIK
- 87 Amerika"dan Mektuplar / Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA
- 93 Tarımda Uygulanan DGD Türkiye'de Toprak Erozyonunu Hızlandırıyor mu?/Erkan AKTAŞ
- 94 Sizden Gelenler

SUNUŞ

Merhaba Sevgili Meslektaşlarım,

“Tarım ve Mühendislik” Dergimizin 85. sayısı ile sizlere yeniden “merhaba” derken, hepinize, şahsım ve Yönetim Kurulu Üyesi arkadaşlarım adına, içtenlikle sevgi ve saygılarımı sunuyorum.

ODA'mız geçtiğimiz dönemde, gerek sosyo-ekonomik bütünüyle ülke tarımı, gerekse mesleğimiz ve özlük haklarımız konusundaki çalışmalarını etkinlikle yürütmüştür. ZMO'nun çalışmalarının ortaklaştırılması ve güçlendirilmesine hizmet eden Danışma Kurulu toplantılarımızdan, 41. Dönem I. Danışma Kurulu, 23-25 Mayıs 2008 tarihlerinde Yönetim Kurulu Üyelerimiz, Onur Kurulu Üyelerimiz, Denetleme Kurulu Üyelerimiz, önceki dönem yöneticilerimiz, şube yöneticilerimiz ve bazı il temsilcilerimizin katılımıyla Hatay'da yapıldı. Danışma Kurulumuzda ilk gün; Dünyada yaşanan tarım ve gıda krizi süreci, nedensellik analizi, Gıda fiyatlarındaki artışlar ve yansımaları, 2007/2008 ve 2008/2009 tarım yıllarının değerlendirilmesi, Kuraklık ve zararları, uygulanan politikalar; Küresel ısınma, biyoyakıtlar, balık çiftlikleri, GDO, Su, 2B, Özelleştirmeler, Maden ve enerji politikalarının sektöre yansımaları ve tarım politikaları konularında Oda çalışmalarının değerlendirilmesi, Kahramanmaraş - Tire üretici mitingleri, önümüzdeki sürecin planlanması; IV. Öğrenci Kurultayı Hazırlıkları, “ZMO Genç” faaliyetleri, Meslek Dalı Ana Komisyonu Uygulama Yönetmeliği, MEDAK - MDK; Birlikçi Yönergesi ve uygulamaları, Özel bankalar için kıymet takdiri; Mesleki Denetim ve Asgari Ücret Yönetmeliği konuları ele alındı.

Resmî açılışın yapıldığı 24 Mayıs 2008'de de; 41. Dönem Danışma Kurulu Kararlarının İrdenilmesi; Özlük Haklarına İlişkin Çalışmalar, Yeni Açılımlar; Gıda Sektöründe Yaşanan Gelişmeler; Hukuki Çalışmalar, Yasal Düzenlemeler; Oda Örgütülüğü, Şube - İl Temsilciliği -

Üye İlişkileri, Yönetim - Mali İşler konuları değerlendirildi. Danışma Kurulumuz, 25 Mayıs 2008 Pazar günü Arkeoloji Müzesi, Harbiye, Örnek Köy (Fidanlı Köyü) ve Çevlik Titus Tüneli - Kaya Mezarların gezilmesinin ardından sona erdi.

Değerli Meslektaşlarım, ODA'mız başarılı çalışmaları nedeniyle aldığı ödüllere bir yenisini daha eklemiştir. İzmir Gödençe Tarımsal Kalkınma Kooperatifince geleneksel olarak her yıl düzenlenen ve 21 Haziran 2008'de 14.sü yapılan Gödençe Ulusal Tarım Başarı Ödülleri'nden “Bilim Ödülü”; kırsal kalkınma, AB ve tarım politikaları alanında yaptığı çalışmalar nedeniyle Oda Başkanımız Yrd. Doç. Dr. Gökhan GÜNAYDIN'a verilmiştir.

Sevgili Üyelerimiz,

ODA'mızın 41 inci Olağan Genel Kurulu'nda kabul edilen değişiklikler doğrultusunda, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Meslekî Denetim ve Asgari Ücret Yönetmeliği 23.05.2008 tarih ve 26884 sayılı Resmî Gazete'de; Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinden Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik de 27 Haziran 2008 tarih ve 26919 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yine Genel Kurulumuzda kabul edilen ODA'mız Birlikçi Yönergesi gereği, Kamulaştırma birlikçi başvuruları bu yıl, 1 Ağustos ile 15 Ekim tarihleri arasında internet üzerinden gerçekleştirilmiştir. Birlikçilik Yönergesi sayesinde, örnek bir uygulamaya imza atılmış ve Ziraat Mühendisleri Odası'nın herhangi bir yöneticisinin birlikçilik yapması engellenmiştir. Birlikçilerin seçimi 100 puan üzerinden yapılan değerlendirme ile olmaktadır. 100 puanın 20'si ODA üyelik tarihine göre, 40'ı son 5 yıldaki birlikçilik durumuna göre otomatik olarak hesaplanmaktadır. Geri kalan 40 puanın 25'i Şube/Temsilcilik, 15'i ise Genel Merkez değerlendirmesi sonucu verilmektedir. Böylece birlikçi seçiminde ölçülebilir bir değerlendirme yaşama geçirilmiş olacaktır.

Ayrıca tüm Türkiye genelinde Ekim 2008 Ayı içinde birlikçi eğitimleri gerçekleştirilecektir.

Değerli Üyelerimiz,

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Antalya Şubesi'nin hizmet binası 11 Ağustos 2008'de, Manisa Şubesi'nin binası da 25 Ağustos 2008'de törenle açılmıştır. Yerel yöneticiler, meslek odası ve sivil toplum kuruluşlarının başkanları, meslektaşlarımız ve dostlarımızın yoğun katılım

sağladıkları törenlerde, hizmet binalarımızın satın alınması – yaptırılmasında destekleri bulunan kurum ve kuruluşlara teşekkür plaketteri sunulmuştur. Antalya ve Manisa şubelerimizin yeni hizmet binalarında üyelerimize çok daha kaliteli hizmet vereceklerine inanıyor, diğer bölgelerimizde de örgütümüzün fiziki kapasitesini artırmaya yönelik çalışmalarımıza devam edeceğimizi sizlerin bilgisine sunuyoruz.

Sevgili Meslektaşlarım,

Özlük haklarımız ve Meslek İçi Eğitim Merkezi'mizin faaliyetleri konusunda, bu dönem de çalışmalarımızı etkinlikle sürdürdük.

Bilindiği üzere TEDGEM'in, Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik ile ilgili değişiklik önerilerimizi kabul etmesi ve buna göre Yönetmelik değişikliği yapacağını yazılı olarak taahhüt etmesi üzerine, ODA'mız 26 Aralık 2007'de Yönetmeliğe karşı açtığı davayı geri çekmişti. Ancak aradan geçen zaman içinde TEDGEM Genel Müdürlüğü'nce Yönetmelik değişikliğinin yapılmaması üzerine ODA'mız 29.7.2008 tarihinde bir yazı ile TEDGEM'e başvurmuştur. Söz konusu yazı ile ODA'mıza taahhüt edilen Yönetmelik değişikliklerinin bir an önce yapılması istenerek, aksi durumda ZMO'nun ODA ve üye hukukunu korumaya yönelik gerekli yasal girişimleri başlatacağı uyarısında bulunulmuştur.

Bunun üzerine TEDGEM Genel Müdürü Mehmet TAŞAN imzasıyla 12 Eylül 2008'de ODA'mıza gönderilen cevabi yazıda, Yönetmeliğin 13 üncü Madde (1) ve (2) fıkralarının, ZMO ve Bakanlık arasında varılan mutabakat gereği yeniden düzenlenerek Bakanlık Hukuk Müşavirliğine gönderildiği bildirilmiştir. ODA'mız konuyla ilgili gelişmeleri izlemeye devam edecektir.

Şu anda 2 Şubemiz dışında tüm şubelerimiz Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi Düzenleme konusunda yetki belgesini almış bulunmaktadır.

Mayıs-Ekim döneminde Antalya, Adana, Aydın, Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Gaziantep, İzmir, Şanlıurfa, Kahramanmaraş, Kayseri, Mersin, Muğla, Samsun, Tekirdağ ve Van'da Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Mayıs-Ekim döneminde Konya, İzmir, Şanlıurfa, Samsun ve Tekirdağ'da 5 gün süreli Toprak Koruma Projesi Eğitimi düzenlenmiştir.

Samsun ve Bursa'da Damla Sulama Sistemlerinin Tasarımı Eğitimi yapılmıştır.

ODA'mızca 12-16 Mayıs 2008 tarihlerinde Ankara'da Tarım Makinaları Projelendirme Eğitimi gerçekleştirilmiştir.

Eğitim çalışmalarımız kapsamında ayrıca, Samsun, Rize ve Trabzon'da HACCP ve ISO 22000 eğitimleri yapılmıştır.

Değerli Üyelerimiz,

“Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik” ile bayilik için yeni başvuracak ziraat mühendislerine sınav koşulu getirilmesiyle ilgili sıkıntı sürmektedir. Bakanlık; veteriner hekim-kimya mühendisi-biyolog vb. meslek mensupları için böyle bir sınavı koşul koymazken; ziraat mühendisleri için böyle bir düzenleme getiremez; bu durum 7472 sayılı “Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun” ve “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” hükümlerine aykırıdır. Bu haksız ve adil olmayan sınavın yürürlüğünün durdurulması ve iptali için ODA'mız tarafından yargıya başvurulmuştur.

Tüm itirazlarımıza karşın bu yanlış uygulamadan vazgeçmeyen Bakanlık, ziraat teknisyeni – teknikeri ve ziraat mühendislerinin aynı anda aynı sorularla sınava girmesine yönelik bir düzenleme yapmış ve sınav tarihi olarak 4 Ekim 2008 tarihini duyurmuştur. Yapılanlar, hem ziraat mühendislerinin özlük haklarına aykırı hem de tekniker – teknisyenle mühendisi bir tutan çarpık bir zihniyetin ürünüdür.

ODA'mız, Bakanlığın söz konusu sınav ile ilgili idari işleminin yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle de Ankara Nöbetçi İdare

SUNUŞ

Mahkemesi'nde dava açmıştır.

Ayrıca, ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN ve II. Başkanımız Dr. Turhan TUNCER, 17 Eylül 2008'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarı Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI'ni ziyaret ederek, bu alanda yapılan yanlışların bir an önce düzeltilmesini istemişlerdir.

ODA'mız, meslektaşlarımızın haklarında kayıplara yol açacak bu düzenleme konusunda, sonuna kadar mücadeleye devam edecektir.

Dergimizin bu sayısında ODA'mızın konuyla ilgili yürüttüğü çalışmalar ayrıntılı biçimde sizlerin bilgisine sunulmaktadır.

Ayrıca, Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı, Zirai Karantina Yönetmeliği Taslağı, Zirai Karantina İnspektör Yönetmeliği Taslağı ve Bitki Koruma Ürünlerinin Reçeteli Satış Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik Taslağı'na yönelik ODA görüşleri hazırlanarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na iletilmiştir. Söz konusu ODA görüşlerini Dergimizde bulabilirsiniz.

Sayın Üyelerimiz,

ODA'mızın meslektaşlarımızın hak ve yetkileri konusunda kazandığı davalara bir yenisi daha eklenmiştir. Danıştay 8. Dairesi, 2008/4616 esas sayılı kararıyla, herhangi bir uzmanlığı bulunmamasına karşın kısa süreli eğitim alan ustalar sorumlu yönetici olabileme yolunu açan Yönetmelik değişikliğini hukuka aykırı bularak iptal etmiştir. Bu karar uyarınca; Ustalar, yılda en çok 3 ay faaliyet gösteren mevsimlik işyerleri ile 20 beygir gücü ve altında motor gücü bulunan; ekme, pastacılık ürünleri, mantı, simit, yufka, bazlama, pide, galeta, kadayıf ve leblebi üreten iş yerlerinde Sorumlu Yöneticilik yapamayacaktır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği, Türkiye Esnaf ve Sanatkarlar Konfederasyonu veya bu kurumlara yetkilendirilmiş bağlı mesleki birimler, ustalık kursu düzenleyemeyecektir. Söz konusu işyerlerinde Yönetmeliğin 7/A ekinde sayılan şekilde, "4 yıllık lisans eğitimi almış ziraat, gıda, kimya mühendisleri" sorumlu yöneticilik yapabilecektir. Böylece haksız ve hukuka aykırı bir şekilde istihdam alanları daraltılmış olan üyelerimiz yeniden iş olanaklarına kavuşmuşlardır. Hepsinden önemlisi, tüketici, uzman mühendisin denetiminde üretilen güvenli gıdalara erişme hakkını elde etmiştir.

Bu iptal kararı, 25.07.2008 tarihinde Bakanlığa tebliğ edilmiştir. Ancak uygulamanın yargı kararı doğrultusunda 30 gün içinde düzenlenmesi gerekirken, Bakanlık tarafından bir işlem yapılmaması üzerine ODA'mız, 17 Eylül 2008'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarı Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI'ni ziyaret ederek, konuyu gündeme getirmiştir. Ziyaretimizin ardından Koruma ve Kontrol Genel Müdürü Doç. Dr. Muzaffer AYDEMİR'in imzasıyla 22 Eylül 2008 tarihinde İl Müdürlüklerine gerekli talimat verilmiştir. Talimatta, Danıştay kararına atıfta bulunularak, ustaların gıda işyerlerine sorumlu yönetici olarak atanmalarının ve sorumlu yönetici olarak atanmış ustaların da bu görevlerini sürdürmelerinin mümkün olmadığı bildirilmiştir.

Bunun yanında, söz konusu kararın Bakanlık tarafından temyiz edilmesi meslek camiamız tarafından büyük üzüntüyle karşılanmıştır. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, bu temyiz dilekçesi ile, "gıda işletme-

lerinde ziraat mühendisleri değil ustalar sorumlu yöneticilik yapsın" iradesini ortaya koymaktadır. ODA'mız Bakanlıktan bu temyiz dilekçesini de geri çekmesini istemiştir.

Değerli Meslektaşlarımız,

Milli Savunma Bakanlığı'nın, 05.08.2008 tarihinde yayınlanan Gata Komutanlığı 100 Yıl Vadisi 1. Aşama Damla Yöntemi İle Sulama Sistemi Kurulması İhalesi'nin Şartnamesi'nde, Anahtar Teknik Personel ve Teknik Personel Listesinde meslek unvanının Makine Mühendisi olarak belirtilmesi üzerine, Bakanlığa bir yazı yazarak bu alanda Ziraat Mühendislerinin de yetkili olduğu bildirilmiştir. Söz konusu yazı ile ihale şartnamesine Ziraat Mühendisliğinin de eklenmesini, aksi takdirde bu durumun meslek hakları ihlali ve haksız rekabet doğurması nedeniyle, meslektaşlarımızın yasal haklarının korunması bakımından yargıya başvurma gereğini doğuracağı hususu iletilmiştir.

Kırklareli Tarım İl Müdürlüğü'nde çalışan, içlerinde Ziraat Mühendislerinin de bulunduğu çeşitli meslek gruplarına üye kamu çalışanları, Müdürlük içinde uzmanlık alanlarına saygı gösterilmeden sürekli görevlendirmeler yoluyla şube müdürlükleri arasında yerlerinin değiştirildiği, haksız soruşturmalara huzursuz edildikleri, bu nedenle de çalışma barışının bozulduğu şikayetlerini Genel Merkezimize ilemişlerdir. Bunun üzerine ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN, İstanbul Şube Başkanımız Ahmet ATALIK, Tekirdağ Şube Başkanımız Dr. Cemal POLAT, Kırklareli İl Temsilcimiz Dr. Erol ÖZKAN, Edirne İl Temsilcimiz Sabahattin YILDIRIM ve çeşitli sendika başkan ve temsilcilerinin yer aldığı heyet, 22 Eylül 2008 tarihinde Kırklareli Tarım İl Müdürü ile bir görüşme gerçekleştirmiştir.

Yapılan görüşmede, Tarım İl Müdürü sorunların çözümüne yönelik işbirliğine açık olduğunu ifade etmiştir. Görüşme sonrası bir basın toplantısı ile edinilen sonuçlar ve talepler kamuoyu ile paylaşılmış ve konunun takipçisi olacağımız ifade edilmiştir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca hazırlanan "Veteriner Hizmetleri, Gıda ve Yem Kanunu Taslağı" ile ilgili olarak 7 Mayıs ve 5 Temmuz 2008 tarihlerinde Gıda ve Kimya Mühendisleri Odaları ile birlikte toplantılar yapılmıştır. Bunun ardından meslek odaları, gıda ile ilgili örgütler, üniversiteler ve konunun tarafı diğer kuruluşların katılımıyla, 19 Temmuz 2008'de ODA'mızda bir toplantı düzenlenerek, taslak ile getirilmek istenen olumsuzluklara karşı mücadele yöntemi belirlenmiştir.

Sevgili Meslektaşlarımız,

Cumhuriyet Gazetesi Ankara Temsilcisi Mustafa BALBAY'ın gözaltına alınmasını protesto etmek amacıyla, 2 Temmuz 2008'de gazetesinin Çankaya'daki binası önünde düzenlenen kitlesel basın açıklamasına destek verdik. Eyleme, ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN, Yönetim Kurulu Üyemiz Fatih TAŞDÖĞEN, Denetleme Kurulu Üyemiz Tevfik KIZGINKAYA, TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz Ergin ÖZÜGÜR ve üyelerimiz katıldı.

Sivas katliamını lanetlemek için 2 Temmuz 2008'de Ankara Kolej Kavşağı'nda düzenlenen mitinge üyelerimizle birlikte destek sağladık.

ODA'mız II. Başkanı Dr. Turhan TUNCER, 16 Temmuz 2008 tarih-

de TAGEM'de yapılan AR-GE Değerlendirme Kurulu'na katılarak, görüşlerimizi dile getirdi.

ODA'mız Yönetim Kurulu Üyesi Özden GÜNGÖR, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nce 9-11 Haziran 2008 tarihleri arasında düzenlenen "Taze Sebze ve Meyve Üretiminde Bitki Koruma Ürünü Kalıntısının Önlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı" ile ilgili toplantıya katılarak, görüşlerimizi aktardı.

ODA'mız Genel Sekreteri Kamil BAYRAM, 25 Temmuz ve 4 Ağustos 2008 tarihlerinde, Ankara Büyükşehir Belediyesi'nce Atatürk Orman Çiftliği Nazım İmar Planı ve Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı konusunda düzenlenen toplantılara katılarak, görüşlerimizi dile getirdi.

Toprak Koruma Kurulları'ndaki ODA'mız üyelerin muhalefetine karşın, Düzce'de 122 hektarlık tarım alanının tarım dışına çıkartılması ve Antalya'da 11.2 hektar sulu mutlak tarım arazisinin, tarım dışı amaçla kullanılmasına yönelik Toprak Koruma Kurulu kararlarına karşı iptal ve yürütmeyi durdurulması istemiyle dava açtık.

TEKEL sigara işletmelerinin, 2,5 yıllık karına karşılık gelen bir bedelle 1,720 milyar dolara British American Tobacco'ya (BAT) satılması işleminin iptali için KİGEM ile birlikte Danıştay'a başvurduk.

TMMOB'un 29 Mayıs-1 Haziran 2008 tarihlerinde Ankara'da yapılan Genel Kurulu'na geniş katılım sağladık. Genel Kurul'da ODA'mız üyesi Ergin ÖZÜGÜR, TMMOB Yönetim Kurulu'na seçilmiştir.

TMMOB'un 12 Temmuz 2008'de yapılan ODA Başkanları Toplantısı'nda yer aldık.

Şubelerimiz ve bazı il temsilciliklerimize yönelik olarak, 26 Temmuz 2008'de ODA'mızda e-zmo eğitimi gerçekleştirildi.

Sevgili Üyelerimiz,

Türkiye'nin Gündemi ve Tarım Sektörü'nde Yaşanan Gelişmeler Karşısında ODA'mızın Tavrı konusunda, güncel olayları yakından izledik. Yaşanan gelişmeler karşısında kamuoyunu aydınlatmak amacıyla ülkenin birçok yerinde konferanslar verdik; panel, toplantı ve çeşitli etkinliklerde yer aldık, basın açıklamaları yaptık. Ayrıca çok sayıda radyo ve televizyon programına katılarak, görüşlerimizi sunduk.

Rize Şubemiz tarafından Rize Ticaret Borsası ile birlikte 3 Mayıs 2008'de "Avrupa Birliği Sürecinde Türk Çaycılığı ve Ortak Piyasa Düzeni" konulu bir çalıştay düzenlendi.

Büyük Önder Atatürk'ün doğumunun 127. yılı ve 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramınının 89. yıldönümünde Samsun'da OMÜ Eğitim Sahnesi - Atakum Yerleşkesinde "19 Mayıs Bağımsızlık Ateşi" konulu bir panel düzenledik. Panel, Samsun Şube Başkanımız Prof. Dr. Zeki ACAR'ın açılış konuşmasıyla başladı. Prof. Dr. Mümtaz SOYSAL'ın yönettiği panele Prof. Dr. Birgül AYMAN GÜLER, Yekta Güngör ÖZDEN, Prof. Dr. Ferit BERNAY, Doç. Dr. Şahin FİLİZ, Prof. Dr. Aziz KONUKMAN, Ayla YILMAZ ve Dr. Gökhan GÜNAYDIN konuşmacı olarak katıldı.

Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin (AÜZF) 4 Mayıs 2008'de yapılan Mezunlar Günü'ne katılım sağladık. AÜZF'de 13 Mayıs 2008'de Prof. Dr. Ayhan ELİÇİN onuruna düzenlenen "Türkiye'de Koyun Yetiştiriciliği" Sempozyumuna katılarak, görüşlerimizi sunduk. Ayrıca 21 Mayıs 2008'de AÜZF 4. Kariyer Günü etkinliğine katıldık.

SUNUŞ

AÜZF'nin 2007-2008 dönemi mezuniyet töreni, 21 Haziran 2008'de gerçekleştirildi. Törene, Yönetim Kurulu üyelerimiz Fatih TAŞ-DÖĞEN, Hamdi ARPA ve Doç. Dr. Melahat AVCI BİRSİN katıldı. ODA'mız her bölümün birincisi, ikincisi ve üçüncüsüne; ücretsiz 1 yıllık ODA üyeliği, flash disk ve ODA rozetinden oluşan armağanlar verdi.

Türkiye Kent Kooperatifleri Merkez Birliği'nin 10 Mayıs 2008'de Antalya'da yapılan "XX. İlkbahar Semineri"nde, "Tarımın ve Kırsallığın Sosyo-Ekonomik ve Politik Görünümleri" konulu bir konferans verdik.

Edirne Trakya Birlik Genel Müdürlüğü konferans salonunda 9 Haziran 2008'de düzenlenen "Küresel Isınma-Tarım Politikaları" paneline katılarak, görüşlerimizi dile getirdik.

Ekonomi Muhabirleri Derneği'nin 2 Temmuz 2008'de düzenlediği "Küresel Gıda Krizi Eşiğindeki Türk Tarımı" konulu panele katılarak,

"Gıda Krizi ve Türk Tarımının Geleceği" konulu oturumda bir sunum yaptık.

Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde 26 Temmuz 2008'de gerçekleştirilen "Lozan Barış Antlaşması Işığında Bugünün Sorumlulukları" konulu Panele katılım sağladık.

Çankaya Belediyesi tarafından Ayrancı'da kurulan "Organik Ürünler Pazarı"nın 29 Haziran 2008'deki açılışına katıldık.

TZOB tarafından düzenlenen Fındık Sektör Toplantısı, Mısır Çalışma Grubu ve Kanatlı Sektör Toplantısı'na katılarak, görüşlerimizi aktardık.

ODA'mızın da bileşenlerinden olduğu GDO'ya Hayır Platformu'na düzenlenen "Biyogüvenlik ve Gıda Egemenliği Forumu", 10-11 Mayıs 2008 tarihlerinde ODA'mızda gerçekleştirildi. "Canavar Domates" balonundan sonra, Kampanya çerçevesinde yaptırılan 2x8 metre boyutundaki dev "Mısır Balonu" da, 10 Mayıs 2008'de Forum açılışının ardından, Sıhhiye Abdi İpekçi Parkı'nda sergilenmeye başladı. Ülkemize son yıllarda giren Genetiği Değiştirilmiş Organizmalara dikkat çekilmesi amacıyla yaptırılan Mısır Balonu yanında kurulan standta GDO'lu ürünlere karşı imza toplandı. Mısır Balonu Ankara'da 10-11 Mayıs 2008 tarihlerinde sergiledikten sonra, 24-25 Mayıs'ta

Bursa'da, 7-8 Haziran'da Dikili'de, 14-15 Haziran'da da İzmir'de halkla buluştu.

İzmir Dikili'de 7-8 Haziran 2008 tarihlerinde yapılan III. Ekoloji Şenliği'ne katıldık.

Ziraat Mühendisleri Odası, Gıda Mühendisleri Odası ve Kimya Mühendisleri Odası'nca 6-8 Kasım 2008 tarihlerinde ortaklaşa düzenlenecek olan "Ulusal Bağcılık - Şarap Sempozyumu ve Sergisi" ile ilgili olarak, 22 Temmuz 2008'de Kimya Mühendisleri Odası'nda yapılan hazırlık toplantısına katıldık.

Ankara Altınpark 28-31 Ağustos 2008 tarihlerinde gerçekleştirilen AGROTEC 2008 12. Uluslararası Tarım ve Tarım Teknolojileri Fuarı'nda stant açarak, ODA çalışmalarımızı ve yayınlarımızı tanıttık.

ODA'mız 2007 yılında düzenlediği Tarım İlaçları Kongresi'nin 2009 yılında ikincinin düzenlenmesi için de hazırlıklara başladı. Bu doğrultuda, 7 Ağustos 2008'de Kimya Mühendisleri Odası yetkilileri ile ODA'mızda bir toplantı yapıldı.

ODA'mız Gıda Komisyonu ve Kimya Mühendisleri Odası yetkililerinin katılımıyla, Ağustos ve Eylül aylarında ODA'mızda toplantılar

yapılarak, Dünya Gıda Günü etkinliğine yönelik hazırlıklar değerlendirildi.

Van'da 27-29 Mayıs 2009 tarihinde yapılacak olan Geleneksel Gıdalar Sempozyumu hazırlık toplantısı, 29 Ağustos 2008'de ODA'mızda gerçekleştirildi.

Üyelerimiz ve ailelerinin katılımıyla 20 Temmuz 2008 Pazar günü Amasra'ya bir gezi düzenledik.

ODA'mız tüm demokratik kitle örgütleri, siyasi partiler ve kamu yönetimi organları ile ilişkilere de gereken önemi vermektedir.

ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN, TMMOB Yönetim Kurulu Üyemiz Ergin ÖZÜGÜR, Genel Sekreterimiz Kamil BAYRAM, KKTC ZMO Başkanı Ali GÖKSU ve beraberindekiler, 27 Ağustos 2008'de yeni seçilen Ankara Üniversitesi Rektörü Meslektaşımız ve ODA'mız Üyesi Prof. Dr. Cemal TALUĞ'u ziyaret ederek, başarı dileklerini ilettiler.

SUNUŞ

Birleşmiş Milletler Kırsal Kalkınma Programı yetkilileri, 6 Haziran 2008'de ODA'mızı ziyaret ederek, Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN ile görüş alışverişini yaptılar.

Ülke genelinde görev yapan tarım danışmanlarının yaşadıkları sorunlar ve çözüm yolları konusunda görüşmelerde bulunmak üzere Ankara'ya gelen bir grup tarım danışmanı, 11 Haziran 2008'de ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN'ı ziyaret ettiler.

Maden Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyeleri Cemalettin SAĞTEKİN ve Niyazi KARADENİZ, Sempozyum Çalışma Grubu Üyesi Erşat AKYAZILI, 18 Temmuz 2008'de ODA'mızı ziyaret ederek, Genel Sekreterimiz Kamil BAYRAM ile görüş alışverişinde bulundular.

Balıkçılık Teknolojisi Mühendisleri Derneği Başkanı Salih İLHAN, 21 Temmuz 2008'de ODA'mızı ziyaret ederek, Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN ile görüşti. Ziyarete balıkçılık teknolojisi mühendislerinin sorunları ve çözüm önerileri konusunda görüş alışverişini yaptı.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı Ali GÖKSU, 27 Ağustos 2008'de ODA'mızı ziyaret ederek, Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN ile görüş alışverişinde bulundu.

Değerli üyelerimiz, önemimizdeki dönemde, ODA'mız 41. Dönem II. Danışma Kurulu, 24-26 Ekim 2008 tarihleri arasında Eskişehir Şubemizin ev sahipliğinde gerçekleştirilecek. TMMOB'un 11 Ekim 2008'de yapılacak Danışma Kurulu'na katılacağız. Ankara'da 16 Ekim 2008'de Dünya Gıda Günü'nü kutlayacağız. Ziraat Mühendislerinin özlük hakları konusunda 18 Ekim 2008'de Düzce'de bir Bölge Toplantısı yapacağız. Ankara'da 29 Ekim Cumhuriyet Bayramını "Cumhuriyet Aydınlığı Etkinliği" ile kutlayacağız. Bodrum'da 1 Kasım 2008'de "Türkiye ve Dünyada Kültür Balıkçılığı" konulu toplantıya katılacağız. "Ulusal Bağcılık - Şarap Sempozyumu ve Sergisi"ni 6-9 Kasım 2008'de Denizli'de düzenleyeceğiz. Geleneksel hale getirdiğimiz Öğrenci Kurultayımızın dördüncüsünü 22-23 Kasım 2008'de Ankara'da yapacağız. Muğla'da 25-27 Kasım 2008 tarihleri arasında düzenlenecek "Arı Yetiştiriciliğinin Ekonomi-Politikleri" konulu toplantıya katılacağız. Ayrıca 17-18 Aralık 2008'de Akın Özdemir'i Anma Etkinliklerini gerçekleştireceğiz.

Değerli Meslektaşlarım, Elinize ulaşan 85 sayılı Dergimizde, "Zirai Mücadele" dosyamızın yanı sıra "Rakamlarla Tarım Sektörü" konularında hazırladığımız çalışmayı da sizlerin beğenisine sunuyoruz.

"Rakamlarla Tarım Sektörü" dosyamızda, Sayın Necdet ORAL'ın büyüme, üretim, dış ticaret ve istihdam alanlarında yaşanan gelişmelere ilişkin ayrıntılı çalışması yer alıyor. Ayrıca ORAL'ın Fındık Dosyası ve TÜSİAD Tarım Raporu'na yönelik analiz çalışmalarını da Dergimizde bulabilirsiniz.

Dergimizin bu sayısında Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA'nın, "Amerika'dan Mektuplar: Yerel Tohumları Nasıl Koruruz, Yok Edicilere Karşı Ne Yapmalı?"; Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI'nın "Küresel Açlığa Çare İçin Çiftçilerin Örgütlenmesi Şart"; Ahmet ATALIK'ın "Gıda Emperyalizmi" ve Erhan AKTAŞ'ın "Tarımda Uygulanan Doğrudan Gelir Desteği" konulu makalelerine de yer veriyoruz.

Sevgili meslektaşlarım, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, 54 yıllık onurlu meslek yaşamında olduğu gibi bugün de ülkemiz ve tarımımızın içinde bulunduğu sıkıntılı günleri en kısa sürede atlatabilmesi için üzerine düşen görevi sonuna kadar yerine getirmeye kararlıdır.

ODA'mız tarım sektörü ve ülke sorunlarının çözümüne katkı koymayı sürdürecektir, her platformda üyelerinin mesleki hak ve yetkilerini geliştirmeye çalışacaktır.

Selam ve saygılarımla,

Dr. Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ZİYARETİ BİLGİ NOTU

ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN ve II. Başkanımız Dr. Turhan TUNCER, 17 Eylül 2008 Çarşamba günü Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarı Sayın Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI'ni ziyaret ettiler.

Ziyarete, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Ferhat ŞELLİ, Koruma ve Kontrol Genel Müdürü Doç. Dr. Muzaffer AYDEMİR, Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü Mehmet TAŞAN, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürü Ali KARACA ve Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü Şube Müdürü Hasan Yılmaz DURSUN da yer aldı.

Sözü edilen ziyarette, özlük haklarımızla ilgili sorunlardan ivedilik ve öncelik taşıyanlar hakkında kapsamlı bir dosya Sayın Müsteşar'a sunulmuş ve yaklaşık 1.5 saat süren görüşme boyunca konular teker teker ele alınarak değerlendirilmiştir.

Aşağıda, sözü edilen konularda taleplerimiz, yapılan görüşmeler ve görüşme sonrası kaydedilen gelişmeler hakkında bilgi verilmektedir;

1 – ZİRAİ MÜCADELE BAYİLİK SINAVI

Talebimiz: “Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik” ve değişiklikleri ile, zirai mücadele bayii olmak isteyen ziraat mühendislerine sınav zorunluluğu getirilmiştir. Bu, 7472 sayılı “Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun” ve “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” hükümlerine aykırıdır. Oda'mız, bu alanda yürütmenin durdurulması ve iptali için Danıştay'a başvurmuş bulunmaktadır.

Buna karşılık Bakanlık, ziraat teknisyeni – teknikeri ve ziraat mühendislerinin aynı anda aynı sorularla sınava girmesine yönelik bir düzenleme yapmış ve sınav tarihi olarak 4 Ekim 2008 tarihini duyurmuştur.

Yapılanlar, hem ziraat mühendislerinin özlük haklarına aykırı hem de tekniker – teknisyenle mühendisi bir tutan çarpık bir zihniyetin ürünüdür.

Bu alanda yapılan yanlışların, talimatlarınızla düzeleceği umudunu taşıyoruz.

Görüşme : Bu konu ile ilgili olarak, yaklaşık 1 saate yakın süreyle görüşmeler yapılmıştır.

Görüşmede Oda başkanımız, dosya kapsamındaki bilgilerin yanında, konu ile ilgili olarak Yasa ve Tüzük'ten gelen yetkilerimizi, benzer konularda alınan mahkeme kararlarını anımsatmış ve sürecin yine Danıştay ve İdari Mahkemelerinde açılan davalar kapsamında yargı kararlarına konu edileceğini ve ilgili mevzuat değerlendirildiğinde, bir iptal kararı çıkmasının beklenildiğini ifade etmiştir.

Danıştay 10 uncu Dairesi'nin, “davalı idarenin savunması alındıktan sonra yürütmenin durdurulması” şeklinde bir ara karar vermesi ve Bakanlığın savunmasının henüz Danıştay'a gönderilmemiş olması nedeniyle, Danıştay'ın yürütmenin durdurulması istemini ele almadığı da belirtildikten sonra, 4 Ekim 2008 tarihinde gerçekleştirilecek bir sınavdan sonra alınabilecek bir iptal kararının, süreci yeni bir kaosa sürükleyeceğinin de altı çizilmiştir.

Son olarak Oda Başkanımız, Türkiye'de başka hiçbir alanda örneği görülemeyeceği üzere, teknisyen – tekniker ve ziraat mühendislerinin aynı salonda aynı sorularla sınava alınmasının kabul edilemeyeceğini ifade etmiştir. Ziraat Mühendisleri Odası şüphesiz tüm meslek disiplinlerine saygılıdır, ara insan gücüne de ülkenin gereksinimi bulunduğu kanısındadır. Ancak nasıl doktor ile sağlık teknisyenini, diş hekimi ile diş teknisyenini aynı yetkilere yönelik olarak aynı sınava tabi tutmak mümkün değil ve örneği de görülmemiş ise; yüksek okul mezunu hatta yüksek lisans – doktora yapmış bir ziraat mühendisi ile tekniker ve teknisyen arkadaşlarımızı da aynı sınava girmeye zorlamanın hukuka ve bilime aykırı olduğunun altı çizilmiştir.

Bunun üzerine söz alan Sayın Müsteşar mühendis – teknisyenin aynı anda sınava gireceğinden yeni haberdar olduğunu ve rahatsızlığını ifade etmiş, kapsamlı değerlendirmeler yaptıktan sonra, yapılanların yanlış olduğunu açıkça ifade etmiş; heyetin huzurunda Koruma ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Ahmet ARSLAN'a telefon ederek yapılan yanlışlığın derhal düzeltilmesi talimatını vermiştir. Daha sonra da, Koruma ve Kontrol Genel Müdürü Muzaffer AYDEMİR'e dönerek, 4 Ekim'de yapılacak sınavın ertelenmesi talimatını vermiş, bunun için Milli Eğitim Bakanlığı EĞİTEK birimi ile hemen bugün görüşülmesi için Özel Kalem'i aracılığıyla randevu işlemlerini başlatmış ve erteleme sonrası tüm tarafların içinde bulunduğu bir Komisyon kurularak makul bir çözümün yaratılması gerektiğini ifade etmiştir.

Görüşme Sonrası Gelişmeler: Koruma ve Kontrol Genel Müdürü Sayın Muzaffer AYDEMİR, 19 Eylül 2008 günü Oda Başkanımız Gökhan GÜNAYDIN'a telefon ederek, Müsteşarlık Makamı'nın talimatı doğrultusunda Milli Eğitim Bakanlığı EĞİTEK birimi ile temasa geçildiğini, ancak yıl sonuna kadar 4 Ekim'den başka uygun gün bulunmadığının öğrenildiğini ifade etmiş; Oda başkanımız ise yıl sonuna kadar hafta içi dahil hiçbir uygun günün bulunmamasının mümkün olmayacağını belirterek, “bizler iyiniyetimizi korumak istiyoruz” şeklinde cümlesini tamamlamıştır. İki gün sonra yapılan görüşmede ise, 3 binden fazla kişinin gireceği tahmin edilen sınav için kullanılacak okulların açık olması nedeniyle hafta içi sınav yapmanın mümkün olmadığı, hafta sonları ise uygun günün bulunmadığı bir kez daha söylenilmiştir.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ZİYARETİ BİLGİ NOTU

Oda Başkanımız, bu görüşme sonrasında, Bakanlık Müsteşar Yardımcısı Ferhat ŞELLİ ile de konuyu görüşmüş, Sn. ŞELLİ Milli Eğitim Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı ile görüşerek bilgi aktaracağını ifade etmiş, ancak daha sonra bir geri dönüş olmamıştır.

Sonuç olarak, aynı zamanda ziraat mühendisi olan Genel Müdür Yardımcısı Ahmet ARSLAN'ın çok özel gayretleri ile bugüne gelmiş olan konu, ziraat mühendisliği mesleği açısından meslek onuru ve etiğine, özlük haklarına, hukuka ve bilime aykırı bir özellik taşımaktadır.

Sorunun bugüne taşınmasından bizzat sorumlu olan Genel Müdür Yardımcısı, sınav sonrası yargının vereceği olası bir yürütmenin durdurulması / iptal kararının doğuracağı yeni karmaşadan da bizzat sorumlu olacaktır.

2 – USTALARIN SORUMLU YÖNETİCİLİK YAPMASININ İPTALİ

Talebimiz: Gıda işletmelerinde ustaların sorumlu yönetici olmasına ilişkin Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Yönetmelik düzenlemesi, Oda'mızın başvurusu sonucunda, 18.6.2008 tarihinde Danıştay 8 inci Dairesi tarafından iptal edilmiştir.

Bu iptal kararı, 25.07.2008 tarihinde Bakanlığa tebliğ edilmiştir. Uygulamanın yargı kararı doğrultusunda 30 gün içinde düzenlenmesi gerekirken, Bakanlığınız tarafından henüz bir işlem tesis edilmemiş, İl Müdürlüklerine gerekli talimatlar verilmemiş olup, yargı kararına rağmen ustalar sorumlu yöneticilik yapmaya devam etmektedirler.

Bu durum kabul edilemez. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Hakkında Kanun'un 28. maddesi hükmü uyarınca, sorumlular hakkında cezai işlem uygulanması gerekmektedir.

Bu alanda, Müsteşarlığınız tarafından tüm İl Müdürlüklerine daha fazla gecikilmeksizin talimat gönderilmesini diliyoruz.

Bunun yanında, sözkonusu kararı Bakanlığın temyiz etmesini büyük bir hayret ve üzüntü ile müşahade ettik. Tarım Bakanlığı, bu temyiz dilekçesi ile, "gıda işletmelerinde ziraat mühendisleri değil ustalar sorumlu yöneticilik yapsın" iradesini ortaya koymaktadır.

Bu durumdan haberinizi olup olmadığını bilmiyoruz, ancak bu durumun kabul edilemez olduğunu biliyoruz. Bakanlığın bu temyiz dilekçesini gecikmeksizin geri çekmesi, sizden bu alandaki ikinci dileğimizdir.

Görüşme : Görüşme kapsamında Oda başkanımızın konu ile ilgili açıklamaları yapmasının ardından; Koruma ve Kontrol Genel Müdürü ilgili Yönetmelik düzenlemesinin yalnızca küçük işletmelere yönelik olduğunu ifade etmiştir. Bunun üzerine, Oda Başkanımız, yargı kararı sonrasında da konuyu tartışmanın hukuken mümkün olmadığını, derhal uygulamaya geçilmesinin İdari Yargılama Usulü Kanunu uyarınca bir zorunluluk olduğunu açıklamıştır.

Bu konuda da sayın Müsteşar, yargı kararının neden uygulanmadığını anlamadığını, derhal uygulanmasına yönelik İl Müdürlüklerine talimat verilmesi gerektiğini ifade etmiş ve verilen temyiz dilekçesinin de doğru olmadığını belirtmiştir.

Görüşme Sonrası Gelişmeler: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün ilgili Daire Başkanı Oda başkanımızı 22 Eylül 2008 günü telefonla aramış; konu ile ilgili olarak daha önce verilen yürütmenin durdurulması kararı sonrasında edinilen iptal kararının tereddüte yer bırakmayacak şekilde açık olduğu Oda başkanımız tarafından anlatılmıştır.

Bunun üzerine Bakanlık, aynı gün İl Müdürlüklerine talimat yazarak, "ustaların gıda üreten işyerlerinde sorumlu yönetici olarak atanmaları ve bu görevi sürdürmelerinin mümkün olmadığını, uygulamanın buna göre yapılması gerektiğini" talimatlamıştır.

Sözü edilen yazı aşağıya aynen aktarılmaktadır;

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.12.0.KKG.0.13/102.03-7546 22.9.2008 / 034401

Konu : Sorumlu Yönetici Usta İstihdamı

Tamim No: 2008/30

..... VALİLİĞİNE
(İl Müdürlüğü)

İlgi : 12.01.2007 tarihli ve 250 10 04 12–GSÜT/162-000941 sayılı 2007/05 No'lu Tamim.

Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili Ve Üretim İzni İşlemleri İle Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (c) bendinin yürütmesinin durdurulması ile ilgili açılan davada Danıştay 10. Dairesinin 17/08/2006 tarihli yürütmeyi durdurma kararı gereğince, sorumlu yönetici belgesine sahip ustaların istihdamına ilişkin hususlar ilgili Talimatımız ile bildirilmişti.

Sorumlu yönetici belgesine sahip ustaların gıda üreten işyerlerinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilmesi ile ilgili *Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili Ve Üretim İzni İşlemleri İle Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (c) bendinin iptaline ilişkin açılan davada Danıştay 8. Dairesi 18.06.2008 tarihli kararı ile*

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ZİYARETİ BİLGİ NOTU

adı geçen Yönetmeliğin 29 uncu maddesinin (c) bendinin iptaline karar vermiştir.

Bu kapsamda yürütmenin durdurulması kararı öncesi gıda üreten işyerlerinde sorumlu yönetici olarak atanmış ve halen sorumlu yöneticilik görevini yürüten ustaların Danıştay 8. Dairesinin vermiş olduğu iptal kararı gereği gıda üreten işyerlerine sorumlu yönetici olarak atanmaları ve bu işyerlerinde sorumlu yöneticilik görevini sürdürmeleri mümkün olmamaktadır.

İlgi Talimatımızın “Sorumlu Yönetici İle İlgili Konular” başlıklı 2 nci maddesinin (2.7.) bendi iptal edilmiş olup, sorumlu yönetici olarak usta istihdam eden işyerlerinde *Gıda ve Gıda ile Temas Eden Madde ve Malzemeleri Üreten İş Yerlerinin Çalışma İzni ve Gıda Sicili Ve Üretim İzni İşlemleri İle Sorumlu Yönetici İstihdamı Hakkında Yönetmeliğin 7/A ve 7/B eklerine uygun sorumlu yönetici istihdamının sağlanması hususunda;*

Gereğini rica ederim.

DAĞITIM

81 İl Valiliğine (İl Müdürlüğü)

23.09.2008 gün, 034608 sayılı yazı ile konu Oda'mıza da bildirilmiştir.

Bu karar doğrultusunda, sorumlu yönetici olarak çalışan ustalar görevlerinden derhal ayrılacaklar ve yerlerine ziraat mühendisi istihdamı yapılacaktır.

Gecikmiş de olsa, 3 binden fazla üyemizi doğrudan ilgilendiren bu konudaki işbirliği için, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na teşekkür ederiz.

3 – TARIMSAL YAPILAR ALANINDAKİ YETKİLERİMİZ

Talebimiz: Oda'mız üyesi ziraat mühendislerinin, tarımsal yapıların inşası, projelerinin imzalanması konularında yetkileri bulunmaktadır. Bunun aksini iddia eden Mimarlar Odası'nın Danıştay'da açtığı dava kazanılmış durumdadır.

Bun karşılık, Bakanlığınız Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün “Hayvancılık İşletmelerinin Kuruluş, Çalışma, Denetleme, Usul ve Esaslarına Dair Yönetmelik” te, halen ziraat mühendislerinin yetkileri, zati amaçlı binalar ile sınırlanmaktadır.

Mimarlar Odası da, temyiz dilekçesinde, bu Yönetmeliğe dayanarak savunma yapmaktadır.

Durum tek kelime ile traji- komiktir. Bırakınız özlük haklarımızı geliştirmeyi, kazanılan dava sonuçlarına göre Yönetmeliklerini düzenleme konusunda bile Bakanlık yavaş davranmakta, bu da meslektaşlarımızın hak kayıplarına neden olmaktadır.

Bu durumun da düzeltilmesi için yardım ve katkılarınızı, önemle ve ivedilikle bekleriz.

Görüşme : Görüşme kapsamında Oda başkanımızın konu ile ilgili açıklamaları ve Bayındırlık Bakanlığı nezdinde yürütülen ilave girişimleri ifade etmesi sonrasında, sayın Müsteşar, Koruma ve Kontrol Genel Müdürü'ne bu alandaki düzenlemenin neden yapılmadığını sormuş ve derhal gereğinin yapılması talimatını vermiştir. Sayın Müsteşar, Oda'mızın Bayındırlık ve İskan Bakanlığı nezdinde yürüttüğü girişimlere de gerekli desteği vereceklerini belirtmiştir. Genel Müdür ise talimat doğrultusunda gereğini yapacaklarını ifade etmiştir.

Görüşme Sonrası Gelişmeler: Sözü edilen Yönetmelik değişikliği ile ilgili olarak henüz bir gelişme olmamıştır. Konu etkinlikle izlenerek gerekli değişikliklerin yapılması sağlanacaktır.

4 – PROJE İMZALAMA KONUSUNDAKİ YETKİLERİMİZ, TARIMSAL DANIŞMANLIK YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİĞİ

Talebimiz: Oda üyelerimizin Tüzük ve ilgili SMM – MİEM Yönetmeliklerinden doğan yetkileri doğrultusunda, ziraat mühendisi ve diğer ilgili mühendislik disiplinleri mezunu üyemiz mühendislerin imzasını taşımayan tarımsal projelerin Tarım İl Müdürlüklerince kabul edilmemesi ve Tarımsal danışmanlık Yönetmeliği alanında TEDGEM Genel Müdürlüğü ile varılan mutabakat uyarınca yapılması gereken Yönetmelik değişikliğinin bir an önce yapılması talep edilmiştir.

Görüşme : Oda'mız üyelerinin tarımsal projelerdeki imza yetkilerine ilişkin Oda Başkanımızın açıklamaları sonrasında, Sayın Müsteşar, bu konuda Ziraat Mühendisleri Odası'nın geçen sene düzenlediği Tarım Haftası programında Bakanlık Müsteşarı olarak söz verdiğini, Bakanlığa dönüşü sonrasında ilgili Genel Müdürlere bu alanda talimat verdiğini, hatta Ziraat Bankası Genel Müdürü Sn. Can Akın ÇAĞLAR ile görüşerek onun da olurluğunu ifade etmiş ve neden gereğinin yapılmadığını sormuştur. Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürü Sayın Mehmet TAŞAN'ın, desteklerde proje aramadıklarını ifade etmesi üzerine de, sayın Müsteşar, meslek etiğinin ve onurunun korunması gereğinden söz ederek, uygulamanın bu doğrultuda yapılması gereğini belirtmiştir. Yönetmelik değişikliği ile ilgili olarak ise, TEDGEM Genel Müdürü, bu konuda Oda Başkanı ile daha evvel de görüştiklerini ve Oda'nın isteği doğrultusunda yapılacak değişikliğin Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere olduğunu ifade etmiştir.

Görüşme Sonrası Gelişmeler: Sözü edilen Yönetmelik değişikliğinin Resmi Gazete'de yayımı beklenmektedir. Tarımsal projelerde üyelerimizin imzasının aranması konusu ise gerek Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, gerekse Ziraat Bankası nezdinde izlenmeye devam edilecektir.

Görüşme, kamu çalışanı ve TARGEL Projesi kapsamında görev yapan üyelerimizin sorunlarının çözümüne yönelik alanlar da dahil olmak üzere, özlük haklarımız alanında daha yakın işbirliği içinde olma kararlılığı ve sıcak bir atmosfer içinde sonuçlanmıştır.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR ZİYARETİ HAKKINDA ÜYELERİMİZDEN GELEN MESAJLAR

Selçuk DOĞRU: Ziraat Mühendisleri Odası olarak haklarımızı koruduğunuz için müteşekkirdiğimi bildirmek isterim. Bundan sonra ODA olarak ziraat mühendisi arkadaşlarımız adına yapacağınız her türlü mesleki koruma faaliyetlerinde yanınızda olduğumu bildirir saygılarımı sunarım.

Selahattin PULCU: Gayretlerinize şahsım adına teşekkür ederim ancak yegane amaç ziraat mühendislerinin böyle bir sınava tabi tutulmamasıdır. Bu konuda sadece Ahmet Aslan'ı sorumlu tutmak ne kadar doğru bilemiyorum. Şüphesiz ki altındaki görevli yetkililerin böyle bir kararın alınmasındaki payları çok büyük olsa gerek. Bana iletilen bu arkadaşlardan bir tanesinin söylemini aktarmak istiyorum. "İngiltere de toptancı ve bayi sayısı 300 kadar. Bizde ise 5-6000. Dolayısı ile bu sayı çok fazla ve azaltılması gerek." Bilgi eksikliği, yanlış bilgi vb yanlış tutum ve davranışları da beraberinde getiriyor. İngiltere'de çiftçi adedi 1000, bizde ise milyonlarca. Her ilde bir ziraat fakültesi ve binlerce ziraat mühendisi iş arıyor. Bu ve buna benzer düşüncelerin çürütülmesi için Ahmet Aslan seviyesinin altındaki kişiler ile de görüşülmesinde yarar olacaktır düşüncesindeyim.

Doç. Dr. Himmet TEZCAN: Odamıza Bayram öncesi bu güzel haberler için teşekkür ediyor, tüm emeği geçenlerin ve üyelerimizin bayramını içtenlikle kutluyorum.

Mehmet KÖKTEN: Odamızın yapmış olduğu bu girişimleri yakından takip ediyorum.. İçtenlikle sizleri kutluyorum.Umarım yapılan bu yanlış uygulamalardan da bakanlık bir ders çıkarır. Hatalarından en kısa sürede dönmelerini temenni ederim. Teşekkürler.

Ergun TURAN: Sayın Başkanım; Odamızca gönderilen son maili okudum. Gururlandım. Oda üyeleri için yaptığımız çalışmalarından dolayı başta siz olmak üzere tüm Yönetim Kurulu Üyelerimize minnettarız. Sizin Yönetim Kurulu Üyesi iken ve bugüne kadar yaptığımız çalışmalarını yakından izliyorum. Sizi canı gönülden tebrik ediyorum.,

Nagihan KARATAŞ: Sayın temsilcimiz; göndermiş olduğunuz mailleri dikkatlice inceledim ve bu kadar haksızlıklara bizler için karşı çıkışımızı saygıyla takdir ediyorum. Ancak bununla birlik endişede duyuyorum. 4 Ekim'de yapılacak olan sınava giren bir ziraat mühendisi olarak ben de haklarımızın çiğnendiği yönünde sizinle hem fikirim. Elbette ki teknisyenlerle aynı salonda ve aynı sınava tabi tutulmamız emeklerimizin ve diplomamızın hiçe sayılmasıdır. Ülkemiz bir tarım ülkesi olmasına karşın ve bu ülkenin geleceğinin benim, sizin, bizim gibi eğitilmiş mühendislerin elinde olduğunun göz ardı edilmesi beni çok üzüyor. Bu üzüntü içinde siz temsilcimize soruyorum: Biz bu haksızlık içinde 4 Ekim'deki sınav salonlarında yerlerimizi mi alacağız yoksa bu haksızlığa devletimizden bir karşı çıkış gelecek mi? Haklarımızın ve bizlerin her zaman yanınızda olduğunuzu biliyorum. Sizlere ilginiz ve çabanız için şimdiden çok teşekkür ediyorum. Saygılarımla iyi çalışmalar diliyorum.

Aylin OCAK: Ustaların sorumlu yönetici olarak çalışmasını durdurmak için gösterdiğiniz büyük çaba için teşekkür ederim. ZMO'nun ülke gerçeklerine olan duyarlılığı beni çok mutlu ediyor. Yaptığımız tüm çalışmaların arkasındayım ve bu kadar faal olmanız ziraat mühendislerinin değerinin farkına varılmasını sağlıyor. Tebrik ediyorum. Bir bakanlığa görevini hatırlattığınız için. Demek siz uyarmanız bu yazı il müdürlüklerine 10 yıl sonra da gönderilebilirdi!

Ceyhan KÖKDEMİR: Müsteşarla görüşmeler olumlu ve güzel. Bir de Tarım Bakanlığı'nda çalışan biz sözleşmeli ve 4-b'li ziraat mühendisleri için de görüşmenizi isterdim. Teşekkürler.

Emin TELLİ: Sayın Oda Yönetimi ve sayın Başkanımız, ben Van'dan yazıyorum. 4b'li çalışıyorum. Biliyorsunuz 2500 kişiyiz köyde kalma probleminden tutun tayin ve maaşlar konusu dahil bir sürü sıkıntımız var. Lütfen 1 gününüzü bize ayırın ve bize kadro talebiyle görüşme yapın. Bunu sizden rica ediyoruz. Saygılarımızla... Van'da ki 43 4b'li adına...

ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI-I

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın, 4 yıllık üniversite eğitiminden sonra "mühendis" unvanı ile mezun olan meslektaşlarımızı, zirai mücadele alanında çalışma hayatına girebilmeleri için ayrıca bir sınava tabi tutmak istemesi büyük tepki yarattı. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, bayilik için yeni başvuracak ziraat mühendislerine sınav koşulu getiren yönetmelik ile Bakanlık tarafından düzenlenecek sınava karşı yürütmenin durdurulması ve iptali istemiyle mahkemeye başvurdu.

Bilindiği üzere, Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik, Ramazan Bayramı'nın bir gün öncesinde, yangından mal kaçırma anlayışıyla, 11.10.2007 tarih ve 26670 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

ODA'mız zirai mücadele bayii meslektaşlarımıza sınav zorunluluğu getiren Yönetmeliğin hazırlanması aşamasında bir dizi çalışma yaptı. Bu kapsamda 14 Şubat 2007'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdür Yardımcısı Sn. Ahmet ARSLAN ziyaret edildi. Görüşmede ele alınan konular, Şube Başkanlıklarımıza yazılı olarak iletildi. Şubelerimiz de kendi illerinde görev yapan meslektaş zirai mücadele bayileri ile toplantılar düzenleyerek, ortaya çıkan görüşleri Genel Merkezimize bildirdiler. Bu değerlendirmelerle birlikte ODA görüşümüz hazırlanarak, 2.3.2007 gün, 591 sayılı yazımıza TKB KORGEM Genel Müdürlüğü'ne gönderildi.

Ancak ODA'mızın üzerinde hassasiyetle durduğu bazı konularda düzeltme yapılmadığının ortaya çıkması üzerine, 19 Mart 2007'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarı Sn. Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI ile bir görüşme gerçekleştirildi. İzleyen süreçte, 27 Nisan 2007'de Koruma ve Kontrol Genel Müdürü Doç. Dr. Muzaffer AYDEMİR ve Dr. Ahmet ARSLAN ziyaret edildi. Görüşme kapsamında, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nce Hukuk Müşavirliği'ne gönderilen metin incelenerek, metnin geri çekilmesine karar verildi. ODA'mız, 30 Nisan 2007'de Yönetmelik taslağının son şekli üzerine çalışmasını yaparak, görüşünü 30.4.2007 gün, 1121 sayılı yazımızla Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne gönderdi. (Ek-1)

Ancak ODA'mızın etkin çalışmalarına karşın Yönetmelik, içeriğindeki yanlışlıklar düzeltilmeden yürürlüğe konuldu. (Ek-2)

Bunun üzerine, **zirai mücadele bayii üyelerimize ve sisteme yeni girecek meslektaşlarımıza sınav zorunluluğu getiren bu hukuka aykırı ve haksız Yönetmeliğe karşı derhal iptal davası açtık.**

Yönetmeliğin yayımlanmasından sonra, konu 2-4 Kasım 2007 tarihinde İzmir'de gerçekleştirilen Danışma Kurulumuzda geniş olarak ele alındı. Danışma Kurulu sonrasında tüm yurt çapında zirai mücadele bayii üyelerimiz ile görüşülerek süreç hakkında bilgilendirmeler yapıldı. Hazırlanan dilekçelerle Bakanlık faks bombardımanına tutuldu (Ek-3) ve sözü edilen idari işlemin iptali ve yürütmesinin durdurulmasına yönelik olarak hazırlanan dava dilekçesi Danıştay'a sunuldu. (Ek-4)

Bakanlık, çığ gibi büyüyen tepkiler üzerine yayımından yalnızca 3.5 ay sonra, Yönetmelikte değişiklik yaparak bayilere sınav zorunluluğunu kaldırırken, sisteme yeni girecek meslektaşlarımız için haksız sınav kuralını korudu.

Yönetmelik değişikliği 2.2.2008 gün, 26775 sayılı Resmi Gazete'de yayımlayarak yürürlüğe girdi. (Ek-5)

Yapılan değişiklikle bölüm zorunluluğu da kaldırıldı. Ancak, Bakanlık - ZMO - Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi tarafından ortaklaşa hazırlanan ve Bakanlar Kurulu'nun hükümlerini yürütmekle sorumlu olduğu, "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" Yönetmeliğin dayanak maddesine eklenmedi.

Konunun ulaştığı durum hakkında ODA'mız, 8.2.2008 tarihinde **"Bitki Koruma Ürünleri Satışında Geri Adım ! (Yönetmelik Değişikliği Yeterli Değil)"** başlıklı bir Basın Açıklaması yaptı. (Ek-6) Söz konusu basın açıklaması ile Tarım ve Köyişleri

BAYI OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

Bakanlığı, bir an evvel yaptığı yanlıştan dönmeye ve ziraat mühendisliği mesleğine saygılı bir tutum geliştirmeye davet edildi.

Bakanlıkta çalışan diğer meslek mensupları için geçerli olmayıp yalnızca ziraat mühendisleri için reva görülen sınava yönelik olarak, yeni mezun ve genç meslektaşlarımızın özlük haklarını korumak amacıyla, 2 Şubat 2008 tarihli Yönetmelik değişikliğine yönelik olarak da 28 Mart 2008'de iptal davası açtık. (Ek-7)

Tüm bunlara karşın, Bakanlık yanlış tutumunu gözden geçirip düzeltme yerine, sınav tarihine yönelik planlama yaptı ve kamuoyuna duyurdu.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nün 28.07.2008 tarihli yazısında; **(Ek-8)**

1 - Sınavın 4 Ekim 2008 Cumartesi günü saat 10:00'da Ankara'da yapılacağı,

2- Sınavın Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) ile imzalanan protokol hükümleri uyarınca yürütüleceği,

3 - Sınav için ilk başvurunun Tarım İl Müdürlüğü'ne 20 Ağustos 2008 tarihine kadar yapılmış olması gerektiği,

4 - Sınav ücreti olarak EĞİTEK hesabına 70 YTL'nin yatırılacağı ve Milli Eğitim Bakanlığı internet adresine başvuru yapılacağı,

5 - EĞİTEK tarafından sınav uygulama duyurusunun 1 Eylül 2008 tarihinde <http://www.meb.gov.tr> adresinde yayımlanmaya başladığı; **(Ek - 9)** Adayların sınava gireceği bina - salon ve yerlerin de 23.09.2008 tarihinde aynı internet sitesinde duyurulmaya başlanacağı,

6- Sözü edilen internet sitesinden 23 - 26 Eylül 2008 tarihleri arasında sınava giriş belgesini alan adayların, Tarım İl Müdürlüklerine başvurarak fotoğraf yaptırılması ve onaylama işlemini gerçekleştireceği ve bu belge yanında, özel kimlik belgelerinden herhangi birisi ile sınava girileceği,belirtilmiştir.

ODA'mız, hukuka aykırı Yönetmelik hükümlerine dayanarak Milli Eğitim Bakanlığı ile birlikte sınav planlamasını yapan Bakanlığın 28 Temmuz 2008 tarihli bu idari işlemi aleyhine de, yürütmenin durdurulması ve iptali istemiyle, Ankara Nöbetçi İdare Mahkemesi'nde dava açtı. **(Ek-10)**

Davada savunulan hususlar aşağıda özetlenmektedir;

1 - Davalı Bakanlığın, özel sektör çalışanı ziraat mühendislerine eğitim veremeyeceğine ilişkin yargı kararları dilekçe kapsamında sunulmaktadır. Eğitim vermeye bile yetkili olmayan Bakanlığın, sınav yapma yetkisi yoktur.

2 - Ziraat mühendisleri, gerek aldıkları eğitimin doğal bir sonucu olarak, gerekse 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun ile Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük hükümleri uyarınca, zirai mücadele hizmetlerini, başka herhangi bir kısıtlamaya tabii olmaksızın yürütme konusunda görev ve yetki sahibidirler.

3 - Bütün bu gerçeklerden öte, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının, ziraat mühendislerini tekniker ve teknisyenlerle aynı sınava tabi tutmaya kalkışması, Bakanlığın meslek hak ve yetkileri ile meslek onuru konusunda ne denli büyük bir zafiyet içinde olduğunun en açık göstergesidir. Böyle bir durumun, hukuki dayanaklarının bulunması mümkün olmayıp, yalnızca bu düzenleme bile açık bir iptal nedenidir.

4 - Hukuka aykırı sınav için istenen 70 YTL ücret de, ayrı bir hukuksuzluk örneğidir.

ODA'mızın hukuki mücadelesi, sınav tarihinden önce yürütmenin durdurulması kararını edinmek ve sonuçta Yönetmeliğin tüm yanlış hükümlerinin iptal ettirilmesi temelinde sürdürülmektedir.

Ayrıca, ikili görüşmelerle de sorunlar çözülmeye çalışılmaktadır. Bu kapsamda, ODA Başkanımız Dr. Gökhan GÜNAYDIN ve II. Başkanımız Dr. Turhan TUNCER 17 Eylül 2008'de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarı Vedat MİRMAHMUTOĞULLARI'ni ziyaret ederek, bu alanda yapılan yanlışların bir an önce düzeltilmesini istediler.

Kendi görev ve yetki alanı dahilinde yapabileceği tüm hukuki ve mesleki girişimleri yapmış olan ODA'mız, gelişmelere paralel olarak, bu haksız işlemi yürütenlere yönelik her türlü tepkiyi de ortaya koymaktadır.

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-1

1121 30.04.2007

**TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
KORUMA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA**

İlgi : (a) 17.10.2006 gün, 34685 sayılı yazınız, (b) 14.11.2006 gün, 5262 sayılı yazımız, (c) 2.03.2007 gün, 591 sayılı yazımız.

Bilindiği üzere, Genel Müdürlüğü'nüzce hazırlanan "Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik Taslağı" konusunda ODA görüşümüzü soran ilgi (a) yazınız uyarınca hazırlanan görüşümüz, ilgi (b) ve (c) yazımızla Bakanlığınıza gönderilmiştir.

Süreç içerisinde Yönetmelik taslağı üzerinde yapılan değişiklikler, ODA'mızca bir kez daha değerlendirilmiş olup, son görüşlerimiz ekte sunulmaktadır;

1 – Altıncı Madde Düzenlemesi : Bayilik işini yalnızca ziraat mühendislerinin, herhangi bir sınav zorunluluğuna tabi tutulmadan yapması

İlgi (b) yazımızda belirtildiği üzere, 7472 sayılı "Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun" un 2 inci maddesi, 24.1.1992 gün, 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ün 5 inci maddesi hükümleri uyarınca Ziraat Fakültelerinden mezun olan ziraat mühendisleri, herhangi bir bölüm ayırımına tabii olmaksızın, zirai mücadele (bitki koruma) bayilik iş ve işlemlerini yapmak konusunda münhasıran yetkilidirler. Yasa ve Tüzüğün yukarıda belirtilen hükümleri uyarınca, sözü edilen yetki, herhangi bir ilave sınav süreci ile sınırlanmaz.

Buna karşın, Yönetmelik Taslağının "Bayi veya Toptancı İzin Belgesi Alabilecekler" başlıklı 6 ncı maddesinde; (b) bendinde bitki koruma bölümü mezunu ziraat mühendisi olmak koşulu getirilmekte, bu koşula uymayan ziraat mühendisleri ise (c) bendi hükmü uyarınca kamu – özel kuruluşlarda zirai mücadele hizmetlerinde en az üç yıl çalışmış olmak zorunluluğu ile karşı karşıya bırakılmaktadır. Bunun da yanında, yeni bayilik açacaklar, Bakanlıkça yılda bir kez düzenlenecek sınavda 80 ve üzeri puan alma zorundadırlar.

Yukarıda belirtilen Yasa ve Tüzük hükümleri gereği, herhangi bir bölüm ayırımına tabi olmaksızın ve sınav zorunluluğu ile karşı karşıya bırakılmaksızın ziraat mühendisleri, bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışını yapabilirler.

Ayrıca, ziraat mühendisliği öğretim sisteminde ortaya çıkan hızlı değişimler çerçevesinde, tarımsal öğretimde bölüm uygulamaları kaldırılmakta; "Bitkisel Üretim", "Hayvansal Üretim", "tarım Teknolojileri" gibi Programlar altında eğitim sürdürülmektedir. Tarımsal öğretimin yeniden yapılandırılması sürecine girildiği günümüzde, yeni düzenlemenin nasıl olacağı da bilinmemektedir. Bu nedenle de, bölüm adının Yönetmeliğe yazılması sakınca taşımaktadır.

Bu doğrultuda, Oda'mızın Yönetmelik Taslağının 6 ncı maddesinin (b) bendine ilişkin önerisi şöyledir;

6- b) "Bitki Koruma bölümü mezunu veya bitki koruma dersi almış ziraat mühendisi olmak"

Oda'mızın Yönetmelik Taslağının 6 ncı maddesinin (d) bendine ilişkin önerisi ise şöyledir;

6- d) "b ve c bendi dışındakiler için, Bakanlıkça yılda bir kez düzenlenecek olan sınavda 80 ve üzeri puan almak"

Bunun yanında, Yönetmelik taslağında "mesul müdürlük" kavramının ortadan kaldırıldığı görülmektedir. Oda'mız, çevre ve halk sağlığına aykırı bir şekilde ziraat mühendisi dışındaki kişilerin de bayilik yaptığı bir sistemde, mesul müdürlük uygulamasına karşı olan tutumunu daha önceleri birçok kez yazılı ve sözlü olarak ifade etmiştir.

Buna karşılık, Taslak'ta belirtildiği gibi, 2008 yılı sonu itibarıyla herhangi bir mesleği bulunmayan kişilerin bayilik yapmalarının engellenmesi yanında, bu alanda yasal olarak tek yetkili meslek grubu olan ziraat mühendisleri dışındaki tüm kişilerin sistemden çıkarılması durumunda, ODA'mız, mesul müdürlük uygulamasının sakıncalarının da ortadan kalkacağı görüşündedir.

2 – Yedinci Madde Düzenlemesi : "Gerekli Belgeler" arasında, Bayilerin Oda üyesi olduğuna ilişkin belge'nin aranması konusu

İlgi (b) yazımızda belirtildiği üzere, "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu" nun 33 üncü maddesi hükmü uyarınca, Türkiye'de özel hizmet alanlarında zirai mücadele bayiliği yapan ziraat mühendislerinin, Ziraat Mühendisleri ODASI'na üye olmaları bir yasal zorunluluktur.

Bu çerçevede, 14 Şubat 2007 tarihli toplantıda da kararlaştırıldığı üzere, Yönetmelik Taslağı'nın 7 inci maddesindeki "Gerekli Belgeler" bölümüne ziraat mühendislerinin Oda'ya kayıtlı olduğuna ilişkin belgenin de eklenmesi zorunlu görülmektedir.

Bu doğrultuda, Yönetmelik Taslağının 7 inci maddesine (f) bendi eklenerek aşağıdaki hüküm yazılmalıdır;

7- f) "Ziraat Mühendislerinin Ziraat Mühendisleri Odası'na üye olduklarını ve üyeliklerinin devam etmekte olduğunu gösterir belge"

3 – Dokuzuncu Madde Düzenlemesi : "Bayilik ve Toptancı İzin Belgesi'nin Geçerliliği konusu

Yönetmelik Taslağı'nın 9 uncu maddesi, halen bayilik ve toptancılık yapanların izin belgelerinin beş yıl süre ile geçerli olacağı ifade edilmekte, bayii ve toptancılık hizmetlerini yürütmekte olanların dahi, İl Müdürlüklerince yapılan sınavda 65'in altında puan almaları halinde izin belgelerinin iptal edileceğini öngörmektedir.

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

İlgili alanda çalışan Ziraat mühendislerinin, Yasa ve Tüzük'ten gelen hakları doğrultusunda sınava tabi tutulamayacakları gerçeğinden hareketle, Oda'mız, Yönetmelik Taslağının 9 uncu maddesinin (1) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

9- (1) “6 ncı maddenin ç bendi uyarınca izin belgesi alan bayi ve toptancıların, bayilik ve toptancı izin belgeleri beş yıl süre ile geçerlidir”

4 – Onbeşinci Madde Düzenlemesi : Bayilerin yetki ve sorumlulukları konusu

Yönetmelik taslağının 15 inci maddesinin ö bendine, “Bayiler, Müdürlüğün belirleyeceği mesai saatlerine uymak zorundadırlar” ibaresinin eklendiği görülmektedir.

Bilindiği gibi, 24.7.2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik” in “Yazılı Uyarı Cezaları” başlıklı 21 inci maddesinin (e) bendinde, “Oda tarafından belirlenen mesai saatlerine uymamak” eyleminin ceza gerektirdiği ifade edilmektedir.

ODA'mız, 2002 yılından bu yana bayilere mesai saati uygulaması yapmaktadır. Nasıl ki Eczanelerin açılış – kapanış saatleri Eczacılar Odası tarafından belirleniyorsa, bitki koruma ürünleri bayii ve toptancılarının mesai saati uygulamalarının da Ziraat Mühendisleri Odası tarafından yürütülmesi doğru olacaktır.

Bu doğrultuda Oda'mız Yönetmelik Taslağının 15 inci maddesinin (ö) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

15- (ö) “Bayiler, Bakanlık ve Ziraat Mühendisleri Odası'nın belirleyeceği mesai saatlerine uymak zorundadırlar”

5 – Onyedinci Madde Düzenlemesi : Kontrol konusu

24.07.2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik” in 8 inci maddesi uyarınca seçilen Oda denetçileri, zirai mücadele bayilerini Ziraat Mühendisleri Odası'nın mesleki denetim uygulamaları çerçevesinde denetlemekte ve mesai saati uygulaması yapmaktadır.

Sözü edilen denetim, genellikle mesai saati dışında gerçekleştirilen sahte ve kaçak ilaç uygulamalarının önlenmesi açısından da büyük önem taşımaktadır.

Diğer yandan, kamu çalışanı sayısının azaldığı bir süreçte, Bakanlığın kontrol ve denetim erkinde zaman zaman eksiklikler yaşandığı da bilinmektedir.

Bu bakımdan, Bakanlığın ilgili taraflarla birlikte gerçekleştirdiği 14 Şubat 2007 tarihli toplantıda da görüş birliğine varıldığı üzere, Oda'mız Yönetmelik Taslağının 17 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

17- (1) “Bayii ve Toptancılar, Genel Müdürlük veya Müdürlükçe yetkilendirilen elemanlar tarafından kontrol edilir. Bakanlık, nihai kontrol yetkisi kendisinde olmak üzere, şartlarını ve zamanı belirlemek kaydıyla, kontrol yetkisini Ziraat Mühendisleri Odası'na devredebilir”

(2) Gerekli gördüğü takdirde Bakanlık, kontrol yetkisi devrini iptal edebilir.

(3) Kontroller en az iki teknik eleman tarafından yapılır. Tespit edilen eksiklikler, kontrol defterine yazılır ve imzalanır”.

6 – Geçici Birinci Madde Düzenlemesi :

Bitki Koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışında uzman ziraat mühendislerinin görev alması nihai amaçtır. Oda'mız, önce ilkökul mezunlarının, ardından tekniker ve teknisyenlerin belirli süreler tanınarak süre bitiminde alandan çekilmelerinin sağlanmasını, ardından ziraat mühendisleri arasında da uzmanların öne çıkarılmasını doğru bulmakta ve bu yaklaşımı desteklemektedir.

Bununla birlikte, henüz bu aşamalar geçirilmeden, Geçici 1 inci madde düzenlemesi hükmü uyarınca bitki koruma bölümü mezunu olmayan ya da kamu – özel kuruluşlarda bu alanda en az üç yıl çalışmamış olan ziraat mühendislerinin 1 Ocak 2009 tarihi itibarıyla izin belgelerinin iptali yönündeki yaklaşım son derecede tehlikeli bulunmakta ve benimsenmemektedir.

Bu doğrultuda Oda'mız, Yönetmelik Taslağının Geçici 1 inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini talep etmektedir;

Geçici Madde 1 - “Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bitki Koruma Ürünleri Bayilik veya Toptancı İzin Belgesi almış olan ziraat mühendislerinin kazanılmış hakları saklıdır. Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bitki Koruma Ürünleri Bayilik veya Toptancı İzin Belgesi almış olan ziraat teknikeri ve ziraat teknisyenlerinden 6 ncı maddenin (ç) bendinde belirtilen şartları taşımayan bayi ve toptancıların izin belgeleri, 01.01.2009 tarihine kadar geçerlidir.

Yukarıda belirtilen düzenlemelerin Yönetmelik taslağına geçirileceği inancıyla, çalışmalarınızda başarılar diler, bilgi ve gereği için arz ederiz.

Saygılarımla

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan
(Yönetim Kurulu adına)

BAYI OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-2 BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN TOPTAN VE PERAKENDE SATILMASI İLE DEPOLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin amacı, bitki koruma ürünlerinin toptan veya perakende olarak satılması ve depolanması ile bu ürünleri, toptan ve perakende satacaklar ile depolayacakların uyması gereken esasları belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, ruhsatlı bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende olarak satışında kimlerin yetkili olduğunu, bayi ve toptancıların sorumluluklarını, depolanmasını ve satışlarının kontrolü ile bunlarla ilgili usul ve esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelik, 15/5/1957 tarihli ve 6968 sayılı Ziraat Mücadele ve Ziraat Karantina Kanununun 40 ve 64 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- Bakanlık: Tarım ve Köyşileri Bakanlığını,
- Bayi: Bitki koruma ürünlerini, perakende satan izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşları,
- Bitki koruma ürünü: Bitkileri ve bitkisel ürünleri, tüm zararlı organizmalara karşı korumak veya bu tür organizmaların etkilerini engellemek, bitki aktivatörleri ve büyüme düzenleyicileri dışındaki diğer besin maddeleri hariç, bitkilerin yaşam fonksiyonlarını engellemek amacıyla kullanılan, özel başka hükümlere tabi olmadığı sürece bitkisel ürünleri korumak amacıyla kullanılan koruyucu maddelerle istenmeyen bitki veya bitki kısımlarını yok etmek, istenmeyen bitki gelişimini kontrol etmek veya önlemek amacıyla kullanıcıya bir veya daha fazla aktif madde içeren bir formülasyon halinde sunulan, aktif madde ve preparatları,
- Genel müdürlük: Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünü,
- İzin belgesi: Bitki Koruma Ürünleri Bayilik İzin Belgesi veya Bitki Koruma Ürünleri Toptancı İzin Belgesi veya Bitki Koruma Ürünleri Depo İzin Belgesi,
- İl müdürlüğü: Bakanlık İl Müdürlüğünü,
- Perakende satış: Bitki koruma ürünlerinin, tüketicinin istek ve ihtiyaçları oranında yapılan satış şeklini,
- Toptancı: Bitki koruma ürünlerini, toplu olarak ve büyük miktarlarda yalnızca Bitki Koruma Ürünü Bayilik İzin Belgesi sahiplerine satışını yapan izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlarını, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki, Bayi ve Toptancı İzin Belgeleri

Yetki

MADDE 5 – (1) Bitki koruma ürünlerinin toptan ve perakende satışları, bitki koruma ürünleri bayilik izin belgesi veya bitki koruma ürünleri toptancı izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar tarafından yapılır.

(2) Kamu iktisadi kuruluşlar, iktisadi devlet teşekküller, kooperatifler, üretici birlikleri, çiftçi birlikleri ve ziraat odaları gibi kuruluşlar, bünyelerinde 6 ncı maddede belirtilen özellikleri taşıyan bir kişiyi istihdam etmek şartıyla bitki koruma ürünlerinin perakende veya toptan satışlarını yapabilirler.

Bayi veya toptancı izin belgesi alabilecekler ve sınav

MADDE 6 – (1) Bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi verilecek kişilerde aranacak şartlar şunlardır;

- Türk vatandaşı olmak,
- Bitki koruma bölümü mezunu ziraat mühendisi olmak,

c) Bitki koruma bölümü mezunu ziraat mühendisi dışında, kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel kuruluşlarda ziraat mücadele hizmetlerinde en az üç yıl çalışmış ziraat mühendisi olmak,

ç) Kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel kuruluşlarda ziraat mücadele hizmetlerinde en az on yıl çalışmış ziraat teknisyeni veya meslek yüksekokullarından bitki sağlığı ile ilgili dersleri alarak mezun olmuş tekniker olmak,

d) Bakanlıkça veya Milli Eğitim Bakanlığınca veya Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca yılda bir kez yapılacak olan sınavda 80 ve üzeri puan almak.

(2) Yabancı ülkelerde, bu maddede yer alan unvanlardan birini almış olanların, eşdeğerliklerinin belgelendirilmesi ve yetkili idarelerce onaylanması zorunludur.

(3) Sınav tarihi, Bakanlık tarafından il müdürlüğü aracılığı ile en az üç ay önce ilan edilir.

(4) Sınav için müracaatlar, sınavın yapılacağı tarihten en az 45 gün önce il müdürlüğüne yapılır. İl müdürlüğü bu müracaatları 15 gün içerisinde Bakanlığa bildirir.

(5) Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen sınavın konuları, aşağıda belirtilmiştir.

- Bitki koruma ürünleri hakkında mevzuat,
 - Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik,
 - 22/6/1995 tarihli ve 22321 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ziraat Mücadele İlaçları Kontrol Yönetmeliği,
 - 21/9/1984 tarihli ve 18495 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ziraat Mücadele İlaçları Etiket Yönetmeliği,
 - 28/6/2000 tarihli ve 24093 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ziraat Mücadele Alet ve Makinaları Hakkında Yönetmelik,
 - Ziraat Mücadele İlaçlarının Toksikolojik Sınıflandırılmasına Ait Yönerge,
 - Ziraat Mücadele İlaçları Prospektüs Yönergesi,
- Bitki koruma ürünlerinin çevreye ve insan sağlığına etkileri ve korunma yolları,
- Bitki koruma ürünlerinin uygulamaya hazırlanması, formülasyon şekilleri ve karışılabilirlikleri,
- Tarım ürünlerinde bitki koruma ürünlerinin kalıntı sebepleri ve kalıntının önlenmesi,
- Bitki koruma ürünlerinde direnç ve yönetimi,
- Bitki koruma ürünlerinin satışında barkod uygulamaları,
- Bitki hastalık ve zararlıları ile yabancı otlar,
- Toksikoloji ve ekotoksikoloji,
- Entegre zararlı yönetimi, Entegre ürün yönetimi ve organik tarım,
- Ziraat mücadele ve Entegre mücadele teknik talimatları,
- Mesleki diğer konular.

Gerekli belgeler

MADDE 7 – (1) 6 ncı maddede belirtilen şartları taşıyan, bayilik veya toptancı izin belgesi almak isteyenler, başvuru dilekçesi ekinde bayilik veya toptancılık yapacakları ildeki il müdürlüğüne aşağıdaki belgelerle birlikte müracaat ederler.

- Diploma veya mezuniyet belgesi onaylı sureti.
- Sınav sonuç belgesi.
- Bayilik veya toptancılık yapılacak yerin veya deponun açık adresi.
- Nüfus cüzdanı sureti ve ikametgah belgesi.
- İki adet vesikalık fotoğraf.
- 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen hizmet süresini gösterir belge.
- Ziraat mühendisleri için Ziraat Mühendisleri Odasına, üye olduklarını gösteren belge.

İzin belgesi

MADDE 8 – (1) Müracaatlar ve üçüncü bölümde belirtilen satış yerle-

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

ri ve depo ile ilgili hususlar il müdürlüğünce incelenir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen inceleme sonucunda uygun görülenlere; faaliyet konusuna göre bu Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1 sayılı Bitki Koruma Ürünleri Bayilik İzin Belgesi veya EK-2 sayılı Bitki Koruma Ürünleri Toptancı İzin Belgesi veya EK-3 sayılı Bitki Koruma Ürünleri Depo İzin Belgesi il müdürlüğünce iki nüsha olarak düzenlenir. Valilikçe onaylanan belgelerin birinci nüshası ilgiliye verilir, ikinci nüshası il müdürlüğünce muhafaza edilir.

Bayilik veya toptancı izin belgesinin geçerliliği

MADDE 9 – (1) İzin belgesi alan bayi ve toptancıların, bayilik veya toptancı izin belgeleri beş yıl süre ile geçerlidir.

(2) Birinci fıkrada belirtilen süre sonunda Bakanlıkça aralık ayında yapılacak sınavda altmışbeş ve üzeri puan alan bayi ve toptancıların izin belgelerinin geçerlilik süreleri, il müdürlüğünce beş yıllık süreler için uzatılır. Yapılacak olan sınavın konuları, 6 ncı maddenin beşinci fıkrası çerçevesinde sınav ilanı ile ilgililere duyurulur.

(3) Bakanlıkça her yıl bir defaya mahsus olmak üzere yapılacak sınavda beş yılını doldurarak izin belgelerinin geçerlilik süreleri sona eren bayi ve toptancılar katılırlar.

(4) İkinci fıkrada belirtilen sınavda yeterli puanı alamayan bayi ve toptancıların, bayilik veya toptancı izin belgesi iptal edilir.

Bayinin veya toptancının nakli

MADDE 10 – (1) Bayinin veya toptancının;

a) Bulunduğu il içerisinde bir başka adrese,

b) Bulunduğu ilden bir başka ile,

nakli durumunda, nakil olunacak yerin adresini gösterir dilekçe ve izin belgesi ile birlikte il müdürlüğüne müracaat etmesi zorunludur.

(2) Birinci fıkranın (b) bendinde belirtilen durumda izin belgesi nakil olunacak ilin il müdürlüğüne gönderilir.

(3) Birinci fıkranın (a) bendinde belirtilen durumda, yeni adres bilgileri dikkate alınarak 8 inci madde kapsamında il müdürlüğünce düzenlenen ve Valilikçe onaylanan izin belgesi verilerek eski izin belgesi iptal edilir.

Bayi ve toptancılıktan vazgeçme

MADDE 11 – (1) Bayilikten veya toptancılıktan vazgeçmek isteyenler, il müdürlüğüne dilekçe ile başvurmak zorundadırlar.

(2) Birinci fıkrada belirtilen durumda Valilikten alınacak bayilik veya toptancı izin belgesi iptal olur ve izin belgesi iptal edilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Satış ve Depo Yerleri

Perakende satış yerlerinde aranan şartlar

MADDE 12 – (1) Bitki koruma ürünlerinin perakende satışının yapılacağı yerlerde aşağıdaki şartlar aranır.

a) Satış yerleri, en az yirmi metrekaare büyüklüğünde, tabanı su geçirilmeyen, kolayca temizlenebilen, nem, yağmur ve güneşin etkilerinden korunmuş, temiz, gerektiğinde ısıtma ve havalandırma imkanına sahip olmalıdır.

b) Bitki koruma ürünlerinin olumsuz etkilerine maruz kalınmaması için satış yerlerinde muhafazalı bir oda bulundurulur.

c) Satış yerlerinde, zararlı kokuların giderilmesi için havalandırma düzeni, el ve yüz yıkanabilecek su ve lavabo tertibatı ve yeterli oranda yangın söndürme cihazı bulundurulur.

ç) Satış yerlerinde, bitki koruma ürünlerini muhafazaya elverişli, yeterli miktarda raf, dolap, kapalı bölme veya vitrin bulundurulur.

d) Satış yerleri, apartman katlarında, çevresine zarar verebilecek ev ve işyerleri arasında olamaz.

e) Satış yerlerinde, ilk bakışta görülebilecek ve okunabilecek şekilde “Bitki Koruma Ürünleri İnsan, Hayvan ve Çevre İçin Zehirli ve Tehlikelidir” ifadesi asılı bulunur.

f) Çok zehirli bitki koruma ürünleri için özel raf ve bölmeler yapılır, bu raf ve bölmelere “Çok Zehirli Bitki Koruma Ürünleri” ifadesi asılır.

g) Yabancı ot ilaçları mutlaka ayrı bir bölmede muhafaza edilir, böl-

melere “Yabancı Ot İlaçları” ifadesi asılır.

ğ) Bayiler her ne suretle olursa olsun insan ve hayvan ilaçları ile gıdalarını satamazlar ve bitki koruma ürünleri ile bir arada bulundurmazlar.

Toptan satış yerlerinde aranan şartlar

MADDE 13 – (1) Bitki koruma ürünlerinin toptan satışının yapılacağı yerlerde aşağıdaki şartlar aranır.

a) 12 nci maddenin birinci fıkrasının (b), (c), (ç), (d), (e), (f), (g) ve (ğ) bentleri, toptan satış yerleri için de uygulanır.

b) Satış yeri, tabanı su geçirmeyen, kolay temizlenebilen, nem, yağmur ve güneşin etkilerinden korunur.

c) Satış yeri dışında, o yerin bitki koruma ürünü toptancısı olduğunu belirten bir levha bulundurulur.

ç) Satış yerinde, temizlikte kullanılan suların tahliyesi için, atık su deposu veya kanalizasyona irtibatlı bir kanal bulundurulur.

Depolarda aranan şartlar

MADDE 14 – (1) Bitki koruma ürünlerinin depolanacağı yerlerde aşağıdaki şartlar aranır.

a) Depo yeri, tüm belediye hizmetlerinin ulaşabildiği, su baskınlarının olmayacağı yerlerde, yangına karşı korunmuş, bitki koruma ürünü yükleme ve boşaltmaya uygun, trafiğe engel teşkil etmeyecek şekilde hakim rüzgarlara ters yönde olur.

b) Depo zemini, yağmur ve sel sularının depo içine girmeyecek şekilde toprak yüzeyinden yüksek ve tabanı en az yirmi metrekaare alanında beton, kalebodur, parke gibi uygun malzeme ile kaplanmış, kolay temizlenebilen, sürekli kuru tutulabilen nitelikte olmalıdır. Temizlikte kullanılan suların tahliyesini sağlayan atık su deposu veya kanalizasyona irtibatlı bir kanal bulundurulur.

c) Depo tavanı ve duvarları, sıcak ve soğuğu geçirmeyen, su ve nemi çekmeyen malzemelerden yapılır.

ç) Pencereler, güneş ışınlarının doğrudan ilaçlar üzerine gelmesine engel olacak şekilde yapılmış veya camlar içten kalınca yağlı boya ile boyanmış, pencerelerin dış kısmında ise kafes teli veya kapak bulundurulur.

d) Kapılar, bitki koruma ürünlerinin depoya taşınmasına uygun büyüklükte, dayanıklı ve sağlam olmalıdır.

e) Raflar, radyatörlerden ve pencere önlerinden, her türlü ısı kaynaklarından uzak olarak yerleştirilir, çelik veya sağlam ahşap iskeletli, yeterli miktarda ve bitki koruma ürünlerinin ambalaj büyüklüklerine uygun ölçülerde olur.

f) Depoda, yeterli kadar lavabo, musluk ve temizlik malzemesi, sıcaklık kontrolü için ısı ölçer alet bulundurulur, ısının 5-35 °C arasında olması sağlanır.

g) Depo, yeterli kapasitede havalandırma, yangın söndürme cihazına sahip ve elektrik tesisatı yönünden yangına karşı korunma tedbirleri alınır.

ğ) Depoda çalıştırılan işçi ve görevliler, bitki koruma ürünlerinin zehirlilikleri, korunma tedbirleri ile zehirlenme belirtileri hakkında bilgilendirilir.

h) Depoda, mevcut bitki koruma ürünleri ile girişi ve çıkışı yapılan bitki koruma ürünlerinin miktar ve imal tarihlerinin kaydedildiği bir defter ve deponun kapılarının dış kısımları üzerinde “Bitki Koruma Ürünü Deposudur” yazısı bulunan levhalar yerleştirilir.

i) Depoda, döküntü, akıntı ve sızıntı yapan ambalajlar bulundurulmaz.

ı) Depoda sadece bitki koruma ürünleri muhafaza edilir. Bu ürünler tohum ve yemlerle bir arada bulundurulmaz.

(2) Bitki koruma ürünleri; etkili madde guruplarına, formülasyon şekillerine, kullanım yerlerine ve ambalaj, cins, şekil ve büyüklüklerine göre tasnif edilir, son kullanma tarihi en yakın olan ürünler, depodan ilk önce çıkarılabilecek şekilde yerleştirilir.

a) Sıvı formülasyonlu bitki koruma ürünleri; raflarda istif edilmeli, raflarda istifin mümkün olmadığı durumlarda zemin üzerine ızgaralar yerleştirilerek, ızgaralar üzerine istifin altında kalan ambalajların de-

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

linmesine, kırılmasına veya yırtılmasına yol açmayacak şekilde, usulüne uygun olarak yerleştirilir.

b) Islanabilir toz formülasyonlu bitki koruma ürünleri; fiber, sac veya kontrplak fiçi ambalajların dışında jüt, polietilen kağıt, torba ve benzeri ambalajlarına konulduğunda en alttaki ambalaja yüzelli kilogramdan fazla ağırlık yüklenmeyecek şekilde istiflendirilir.

c) Toz formülasyonlu bitki koruma ürünleri; raflarda istif edilir, raflarda istifin mümkün olmadığı durumlarda zemin üzerine ızgaralar yerleştirilerek, ızgaralar üzerine duvardan yirmi santimetre, tavandan en az elli santimetre mesafe boşluk bırakılacak şekilde yerleştirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bayilerin ve Toptancıların Sorumlulukları

Bayilerin yetki ve sorumlulukları

MADDE 15 – (1) Bayiler aşağıdaki hususlardan sorumludurlar.

a) Bitki koruma ürünleri perakende satışlarının, izin belgesi sahibi kişiler nezaretinde yapılması esastır.

b) Bayiler, ilaçlamalarda kullanılan koruyucu araç ve gereçleri satışa hazır bulundurmaktan sorumludurlar.

c) Bayiler, her mevsimde bölgeleri için gerekli bitki koruma ürünlerini, yeterli miktarda bulundurmaktan sorumludurlar.

ç) Bitki koruma ürünleri, Bakanlık teknik talimatlarında, reçetesinde ve etiketinde belirtilen esaslar ve konular dışında tavsiye edilemez.

d) Bayiler, sağlık engeli ve yasal zorunluluk dışında faaliyetlerini otuz günden daha fazla bir süre durduramazlar.

e) Bayiler, sayfaları il müdürlüğünce numaralanmış ve mühürlenmiş kontrol defteri tutmak zorundadırlar.

f) Bayiler, kükürt ve göztaşı dahil bitki koruma ürünlerinin orijinal ambalajlarını bozamaz ve açık olarak satamazlar.

g) Bayiler, kontrolle görevli elemanlara işyerlerini ve depolarını gezdirmek, bitki koruma ürünlerini, kontrol defterlerini göstermek ve istenilen bilgileri zamanında ve eksiksiz olarak temin etmek ve Bakanlık görevlendirilen elemanların isteyeceği çeşit ve miktarda bitki koruma ürünü numunesini vermek zorundadırlar.

ğ) Bayiler, yeri ve zamanı il müdürlüğünce belirlenen, yeni bilgilerin verilmesi için gerektiğinde düzenlenen kısa süreli kurslara katılırlar.

h) Bayiler, Bakanlıkça yed-i emine alınan bitki koruma ürünlerini ikinci bir emre kadar uygun depolama şartlarında muhafaza ederler.

ı) Bayiler, işyerleri ve depoları dışında ve gezici olarak bitki koruma ürünü, etiketsiz ve kullanma süresi geçmiş bitki koruma ürünleri, Bakanlıkça kullanma ruhsatı verilmiş bulunmayan bitki koruma ürünleri ile sahte ve kaçak bitki koruma ürünleri satamazlar.

i) Bayiler, bitki koruma ürünlerinin etiketleri üzerinde sürşarj etiketi dışında herhangi bir değişiklik yapamazlar. Bayiler firmalarınca Bakanlığa bildirilen fiyattan bitki koruma ürünü satarlar.

j) Bayiler, reçete veya belirli şartlara bağlı olarak satılması Bakanlıkça belirlenen bitki koruma ürünlerini reçetesiz veya belirtilen şartlar dışında satamazlar. Reçete ile satılan bitki koruma ürünleri, sayfaları il müdürlüğünce numaralanmış ve mühürlenmiş ayrı bir deftere, alıcının adı, bitki koruma ürününün adı, satış tarihi ve miktarı belirtilerek yazılır. Reçete üç yıl süre ile saklanır.

k) Bayiler, Bakanlıktan izin almış bayi, toptancı ve firmaların bitki koruma ürünlerini satın alırlar.

l) Bayiler, ilgili meslek kuruluşlarının talebi halinde, il müdürlüğü ile işbirliği içerisinde belirlenecek mesai saatlerine uymak zorundadırlar.

Toptancıların sorumlulukları

MADDE 16 – (1) Toptancılar aşağıdaki hususlardan sorumludurlar.

a) Toptancılar, doğrudan doğruya çiftçilere veya tüketiciye perakende olarak bitki koruma ürünü satamazlar.

b) Toptancılar, bitki koruma ürünü alıp satmaya yetkili olmayan yerlere bitki koruma ürünü satamazlar, ancak bitki koruma ürünleri bayilik izin belgesi alan bayiler bitki koruma ürünü satabilirler.

c) 15 inci maddenin, birinci fıkrasının (d), (e), (f), (g), (ğ), (h), (ı), (i),

(k) ve (l) bentleri toptancılar hakkında da uygulanır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Kontrol

MADDE 17 – (1) Bayi ve toptancılar, Genel Müdürlük veya il müdürlüğünce yetkilendirilen elemanlar tarafından kontrol edilir.

(2) Kontroller, en az iki teknik eleman tarafından yapılır. Tespit edilen eksiklikler kontrol defterine yazılır ve imzalanır.

Yaptırımlar

MADDE 18 – (1) Genel Müdürlük veya il müdürlüklerince yapılan kontrollerde;

a) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (ğ) ve (l) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen bayiler, yazılı olarak uyarılırlar, tekrarı halinde bayilerin işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (f), (g), (h), (ı), (i), (j), (k) ve (l) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen bayilerin işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

c) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hususlar ile 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (d), (e), (g) ve (l) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen toptancılar yazılı olarak uyarılırlar, tekrarı halinde toptancıların işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

ç) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hususlar ile 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (f), (g), (h), (ı) ve (i) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen toptancıların işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

Valilikçe bir ay süre ile kapatılır.

(2) 12, 13 ve 14 üncü maddelerde belirtilen hususlara uymadıkları tespit edilen bayi veya toptancıların, kontrol defterine bu hususlar işlenir ve Valilikçe yazılı olarak ihtar cezası verilir. İhtarı gerektiren hususların, tebliğ tarihinden itibaren on beş gün içerisinde düzeltilmesi şarttır. Bu süre sonunda eksikliklerini tamamlamayan bayi ve toptancılar, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak gereğince eksiklikleri giderilinceye kadar Valilikçe kapatılır.

(3) İki yıl içerisinde, üçüncü defa bir ay süre ile kapatılan bayi veya toptancının, bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi Valilikçe iptal edilir.

(4) Bayilik veya toptancı izin belgesi iptal edilenler, iptal tarihini takip eden beşinci yılın sonunda yeniden bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi almak için müracaat edebilirler.

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 19 – (1) 21/8/1996 tarihli ve 22734 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelik yürürlükten kaldırılmıştır.

Bayi ve toptancıların mevcut izin belgeleri

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce;

a) Bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi almış olan, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (b), (c) ve (ç) bentlerinde belirtilen şartları taşımayan bayi veya toptancıların izin belgeleri,

b) Bayilik veya toptancılık faaliyetlerini sorumlu müdür nezaretinde yürüten bayi ve toptancıların izin belgeleri

1/1/2009 tarihine kadar geçerlidir.

Yürürlük

MADDE 20 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-3

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
KORUMA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
İLAÇ ALET DAİRESİ

ANKARA

KONU: Ziraat Mühendislerinin bayilik hizmetleri hakkında

Bizler, Zirai mücadele ilacı toptan ve perakende satış bayiliği yapan ve ileriki bir zamanda yapmayı düşünen ziraat mühendisleriyiz.

Halen Bakanlığınızda değişiklik taslağı görüşülmekte olan; “Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satışı ve Depolanması Hakkındaki Yönetmelik”te, ziraat teknikeri ve teknisyenleri ile birlikte ziraat mühendislerinin de bayilik yapabilmek için, düzenlenecek bir sınava girme ve 80 puan alma zorunluluğunun getirilmeye çalışıldığını öğrenmiş bulunuyoruz.

Üyesi olduğumuz Ziraat Mühendisleri Odası'nın Bakanlığınıza yazdığı yazılar da ifade edildiği üzere; gerek 7472 sayılı “Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun” gerekse “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” hükümleri uyarınca Ziraat Fakültelerinden mezun olan Ziraat Mühendisleri, zirai mücadele hizmetlerine herhangi bir sınırlama ve kısıtlamaya tabi olmadan yerine getirme hak ve yetkisine sahiptirler.

Yasa ve Tüzük ile verilen yetkinin, Yönetmelik ile değiştirilemeyeceği açıktır.

Bu doğrultuda, yönetmelik taslağında kanuna aykırı bir düzenlemeye gidilmemesi Ziraat Mühendislerinin çalışma alanından diğer meslek mensuplarının uzaklaştırılması, aksi takdirde yasal yetkilerimizin kullanılarak, ODA'mızın yürüteceği yargı süreci yanında, bireysel olarak da dava açma yoluna gideceğimizi arz ederim.

İSİM:

TARİH:

İMZA:

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-4

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI TALEPLİDİR

DANIŞTAY İLGİLİ DAİRESİNE Sunulmak Üzere
DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

VEKİLİ : Av.Zühal DÖNMEZ

DAVALI : T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

KONU : 11.10.2007 tarih 26670 Sayılı RG’de yayınlanan **“Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik”** in 3 üncü maddesinin; 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (b) ve (d) bendlerinin; 9 uncu maddesinin ve Geçici 1 inci maddesinin (1) (a) bendinin (**dayanak maddesi iptal edildiğinde Yönetmeliğin tümü dayanaktan yoksun kalacağından Yönetmeliğin tümünün**) öncelikle Yürütülmesinin durdurulması ve iptali talepleridir.

AÇIKLAMALAR :

Davalı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan **“Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik”** 11.10.2007 tarihinde 26670 sayılı RG’de yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve 21/08/1996 tarihli **“Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik”** yürürlükten kaldırılmıştır. 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununun 40 ve 64 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmış olan Yönetmeliğin iptalini talep ettiğimiz hükümleri 7472 sayılı “Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun”, “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük”e aykırılıklar teşkil etmektedir. Ayrıca, yürürlükten kaldırılan Yönetmelik hükümleri ile müvekkil ODA üyesi Ziraat Mühendislerine verilmiş olan yetkiler kaldırılmıştır.

İPTAL NEDENLERİ :

1) Yönetmeliğin 3.maddesi “Dayanak” maddesi olup, bu Yönetmeliğin, 15/5/1957 tarihli ve 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununun 40 ve 64 üncü maddelerine dayanılarak hazırlandığı belirtilmektedir. Yürürlükten kaldırılan 1996 tarihli Yönetmeliğin dayanak maddesi olan 3 üncü maddesinde ise, 6968 sayılı Kanun’un yanında, ilgili diğer kanunlar ile birlikte, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun’un (RG 13.5.1960 gün, 10504 sayı) 6 ncı maddesi gereğince hazırlanarak yürürlüğe konulan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğe de (RG 24.1.1992 gün, 21121 sayı) dayanıldığı görülmektedir. Yeni Yönetmelikte dayanak maddesi daraltılmış, Yönetmeliğin düzenlediği alanda sınırlama getirilmiştir. Bu ise müvekkil ODA üyelerini yakından ilgilendirmektedir. Çünkü, Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, Yönetmeliğin düzenlediği alanda Ziraat Mühendislerine yetki ve görevler vermiştir. Tüzüğün Zirai Mücadele, Zirai Karantina ve Tarım İlaçları başlıklı 5.maddesi şöyledir:

Tarım ürünlerinin yetiştirilmesi, hasadı, işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve pazarlanması aşamalarında; her türlü hastalık ve zararlılar konusunda teşhis, ilaç ve metod önerisi, mücadele, planlama ve uygulamaların denetlenmesi, gazlama (fümigasyon) gibi faaliyetler ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.

Her türlü zirai mücadele ilacıyla parazit ve predatörleri üreten, ithal ve ihraç eden, depolayan, pazarlayan veya dağıtan işletmeler bu faaliyetleri için teknik eleman veya danışman olarak ziraat mühendisi çalıştırırlar.

Tarım ürünlerinin yetiştirilmesi, hasadı, işlenmesi, paketlenmesi, depolanması, satışı, ithal ve ihracı, taşınması işlemleri sırasında uygulanacak her türlü iç ve dış karantina esaslarının saptanması ve uygulanması ziraat mühendislerince yürütülür.

Tarımda kullanılan büyüme düzenleyici ilaç, vitamin, hormon, bakteri gibi kimyasal ve biyolojik preparatların üretimi, ithali, pazarlama ve dağıtım alanlarında çalışan işletmeler teknik eleman veya danışman olarak ziraat mühendisi çalıştırırlar.

Yukarıdaki fıkralarda geçen ilaç ve preparatların üretimi, ithali, pazarlanması ve bunların bitkilere uygulanmaları aşamalarındaki ruhsatlandırma ve denetim işleri ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.

Görüldüğü gibi Tüzükle düzenlenmiş hükümler bir kenara konularak yalnızca 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununa dayanılarak Yönetmelik çıkarılmıştır. Oysa Kanunlar hiyerarşisinde Tüzük, Yönetmelikten önce gelir. Bu nedenle Yönetmeliğin 3.maddesinin iptali gerekmektedir. Dayanak maddesinin iptali halinde Yönetmeliğin tümü dayanağını yitireceğinden Yönetmeliğin tümünün iptali gerekir.

2) Yönetmeliğin 6.maddesi, “bayi veya toptancı izin belgesi alabilecekler ve sınav” konularını düzenlemektedir. Maddenin 1/(b) bendi ile, bitki koruma ürünleri bayilik ve toptancı izin belgesi verilebilecek kişilerde aranacak şartlar arasında; bitki koruma bölümü mezunu ziraat mühendisi olmak, koşulu getirilmiştir. (d) bendi ile de Ziraat Mühendislerine de sınav koşulu getirilmiştir. Oysa 7472 sayılı “Ziraat Yüksek Mühendisleri

BAYI OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

Hakkında Kanun” un 2. maddesine göre, “Ziraat yüksek mühendisleri mesleki işteğal veya ihtisas sahaları dahilinde olmak üzere zirai mücadele.....gibi bilimüm zirai hizmet ve faaliyetlerde bulunmaya,.....salahiyetlidirler.”

Ziraat Fakültesinin Tarımsal Mekanizasyon Tarım Makinaları Bölümü mezunu bir Ziraat Mühendisinin zirai mücadele ilaç bayiliğı izni verilmemesi üzerine açtığı dava sonucu temyiz aşamasında Danıştay 10. Dairesinin E.1998/1664; K.2000/5667 sayılı kararında şöyle denilmektedir: 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliğı Hakkında Kanunun 1.maddesinde Ziraat Yüksek Mühendisi ünvanını taşımak ve ziraat yüksek mühendisliğine müteallik hak ve selahiyetleri kullanarak mesleki faaliyette bulunabilmek için “Türkiye veya yabancı ülkelerde ziraat fakültesinden mezun olmak koşulu öngörölmüş, sözkonusu kanunun 6.maddesi hükmü uyarınca düzenlenerek 21.01.1992 tarih ve 21121 sayılı RG’de yayımlanan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine ilişkin Tüzüğün 5.maddesinin 2.fıkrasında ise, her türlü zirai mücadele ilacıyla parazit ve predatörleri üreten ithal ve ihraç eden, depolayan, pazarlayan veya dağıtan işletmeler bu faaliyetleri için teknik eleman veya danışman olarak ziraat mühendisi çalıştırılır” şeklinde düzenleme yapılmıştır. 904 sayılı İslah-ı Hayvanat kanununa 4084 sayılı Kanunla eklenen Ek-1. maddede, hayvan sağlığına kullanılan ilaç ve müstahzarların ve zirai mücadelede kullanılan ilaçların serbest veteriner hekimlerin ve serbest ziraat mühendislerinin muayenehanelerinde ve kliniklerde bulundurmaları, taşınmaları ve satmaları Tarım ve Köyişleri Bakanlığının izni ve kontrolüne bırakılmıştır”.

Danıştay yukarıdaki gerekçe doğrultusunda izin verilmeme işleminin hukuka aykırı olduğu sonucuna varmıştır. Nitekim 21.08.1996 tarihli Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmeliğın 6/b maddesinde yer alan “bitki koruma bölümü mezunu veya bitki koruma dersi almış ziraat mühendisi olma koşulu” Danıştay 10. Dairesinin 27.04.2000 tarih ve E.1997/35 K.2000/1947 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. İptal hükmünden sonra önceki Yönetmeliğın 6.maddesinde izin belgesi verilecek kişilerin Ziraat Mühendisi olması koşulu bulunmaktadır.

Yukarıda da belirtildiğı üzere, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliğı Hakkında Kanun’un 2 inci maddesi ve “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” ün 5 inci maddesi uyarınca ziraat fakültelerinden mezun olan ziraat mühendisleri, herhangi bir bölüm ayırımına tabi olmaksızın, zirai mücadele (bitki koruma) hizmetlerini yapmak konusunda münhasıran yetkilidirler.

Bütün bu gelişmeler karşısında, Ziraat Mühendislerinin bu yetkisinin daraltılması (bölüm itibariyle) veya kısıtlanması (sınav zorunluluğı) girişimi hukuki değildir.

Anayasaya göre, Bakanlar Kurulu kanunun uygulanmasını göstermek veya emrettiğı işleri belirtmek üzere tüzükler çıkarabilir. Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzelkişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, yönetmelikler çıkarabilirler. Göröldüğü gibi Yönetmeliğın iptalini talep ettiğimiz düzenlemeleri Anayasaya aykırıdır.

Kaldı ki, Ziraat mühendisliğı öğretim sistemindeki hızlı değışimler göz önüne alındığında, tarımsal öğretimde bölüm uygulamaları kaldırılmakta, “Bitkisel Üretim”, “Hayvansal Üretim”, “Tarım Teknolojileri” gibi programlar altında eğitim sürdürölmektedir. Tarımsal öğretimin yeniden yapılandırılması sürecine girildiğı günümüzde öğretim sistemindeki yeni düzenlemenin nasıl olacağı da bilinmemektedir. Bu nedenle, yönetmelikte bölüm adının yer alması, öğretim sistemindeki değışiklerle birlikte düşünöldüğünde ileride içinden çıkılmaz bir duruma neden olabilecek görünümündedir.

Yukarıda açıklan nedenlerle, Yönetmeliğın 6. maddesinin 1/(b) ve (d) bendinin iptali gerekir.

3) Yönetmeliğın 9 uncu maddesinde halen bayilik ve toptancılık yapanların izin belgelerinin beş yıl süre ile geçerli olacağı ifade edilmektedir. Ayrıca halen bayilik ve toptancılık hizmetlerini yürütmekte olanların dahi yılda bir defa yapılacak olan sınavda 65 puanın altında almaları halinde izin belgelerinin iptal edileceğı belirtilmiştir. Yukarıda da açıklandığı gibi, ziraat mühendisleri için sınavın öngörölmesi başlı başına yasal dayanaktan yoksunken yönetmeliğın 9 uncu maddesindeki şartlar ziraat mühendisleri yönünden yasal değildir.

Bunun yanında, yukarıda açıklanan Yasa - Tüzük ve Yönetmeliğın verdiği yetki ile yıllardır zirai mücadele bayilik hizmetlerini yürütmekte olan ve bu bağlamda ekonomik olarak birçok hak ve yükümlölük altına girmiş olan ziraat mühendislerinin, kanuni düzenlemeler hiyerarşisinde daha alt bir sırada olan Yönetmelik ile yetkilerinin daraltılması ve bayilik işi yapamayacak duruma getirilmeleri, ekonomik anlamda zincirleme sorunlar doğurabilecek bir durum arz etmektedir.

Tüzüğün verdiği yetkiye dayanılarak alınmış belgelerin bu madde ile belli bir süre sonunda geçersiz hale gelecek olması, ilk iki bölümde açıkladığımız gerekçelerle hukuki değildir. Bu maddenin iptali gerekmektedir.

5) Yönetmeliğın Geçici 1 inci maddesinin (1) (a) bendinin de yukarıdaki gerekçelerle iptali gerekir. Tüzük ile verilmiş yetkilerin Yönetmelik ile geri alınması Anayasaya aykırıdır.

6) Yönetmeliğın düzenlediğı alan halk sağlığını doğrudan ilgilendirmektedir, bu nedenle Yürütmenin Durdurulması kararının acil olarak verilmesini talep ediyoruz.

HUKUKİ NEDENLER : Anayasa, İYUK, 7472 Sayılı K., Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, Yönetmelikler, İlgili tüm mevzuat.

SONUÇ ve İSTEM : Açıklanan ve Yüksek mahkemenizde re’sen dikkate alınacak nedenlerle, dava konusu Yönetmeliğın 3 üncü maddesinin; 6 ncı maddesinin 1 inci fıkrasının (b) ve (d) bendlerinin; 9 uncu maddesinin ve Geçici 1 inci maddesinin (1) (a) bendini (**dayanak maddesi iptal edildiğında Yönetmeliğın tümü dayanaktan yoksun kalacağından Yönetmeliğın tümünün**) Yürütölmesinin Durdurulmasına ve İptaline, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederim. 27.11.2007

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-5

2 Şubat 2008 CUMARTESİ

Resmî Gazete

Sayı : 26775

YÖNETMELİK

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN TOPTAN VE PERAKENDE SATILMASI İLE DEPOLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİKTE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR YÖNETMELİK

MADDE 1 – 11/10/2007 tarihli ve 26670 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi verilecek kişilerde aranacak şartlar şunlardır:

a) Türk vatandaşı olmak,

b) Ziraat mühendisi olmak,

c) Kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel kuruluşlarda zirai mücadele hizmetlerinde en az üç yıl çalışmış;

1) Ziraat teknisyeni,

2) Meslek yüksekokullarından bitki sağlığı ile ilgili dersi alarak mezun olmuş tekniker olmak,

ç) Bakanlıkça veya Milli Eğitim Bakanlığınca veya Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca yılda bir kez yapılacak olan sınavda 100 tam puan üzerinden 80 ve üzeri puan almak.

MADDE 2 – Aynı Yönetmeliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“e) 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (c) bendinde belirtilen hizmet süresini gösteren belge,”

MADDE 3 – Aynı Yönetmeliğin 9 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 4 – Aynı Yönetmeliğin 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (ı) ve (i) bentleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, fıkra (m) ve (n) bentleri eklenmiştir.

“ı) Bayiler, bitki koruma ürünlerini gezici olarak işyerleri ve depoları dışında satamazlar. Bakanlıkça verilmiş kullanma ruhsatı bulunmayan sahte ve kaçak bitki koruma ürünleri ile etiketsiz ve kullanma süresi geçmiş bitki koruma ürünlerini bulundurmaz ve satamazlar.”

“i) Bayiler, bitki koruma ürünlerinin etiketleri üzerinde sürşarj etiketi dışında herhangi bir değişiklik yapamazlar. Firmalarınca Bakanlığa bildirilen fiyatın üzerinde bitki koruma ürünü satamazlar.”

“m) Fümigantlar, yalnız fümigasyon operatör belgesi olanlara satılır. Bayiler, sattıkları fümigantların miktarlarını en geç on gün içerisinde buldukları yerin il müdürlüğüne bildirirler.”

“n) Bayiler, il müdürlüğü tamim ve emirlerini, iş yerlerinde saklar ve gereğini yerine getirirler.”

MADDE 5 – Aynı Yönetmeliğin 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“c) 15 inci maddenin, birinci fıkrasının (d), (e), (f), (g), (ğ), (h), (ı), (i), (k), (l) ve (n) bentleri toptancılar hakkında da uygulanır.”

MADDE 6 – Aynı Yönetmeliğin 18 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“(1) Genel Müdürlük veya il müdürlüklerince yapılan kontrollerde;

a) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (a), (b), (c), (d), (e), (ğ), (l), (m) ve (n) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen bayiler, yazılı olarak uyarılırlar, tekrarı halinde bayilerin işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

b) 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (ç), (f), (g), (h), (ı), (i), (j) ve (k) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen bayilerin işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

c) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde belirtilen hususlar ile 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (d), (e), (ğ), (l) ve (n) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen toptancılar yazılı olarak uyarılırlar, tekrarı halinde toptancıların işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile,

ç) 16 ncı maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde belirtilen hususlar ile 15 inci maddesinin birinci fıkrasının (f), (g), (h), (ı), (i) ve (k) bentlerine aykırı davrandıkları tespit edilen toptancıların işyerleri, kontrolle görevli elemanların düzenlediği ve il müdürlüğünün onayladığı tutanak ile

Valilikçe bir ay süre ile kapatılır.”

MADDE 7 – Aynı Yönetmeliğin ekinde yer alan EK-1 sayılı Bitki Koruma Ürünleri Bayilik İzin Belgesi ile EK-2 sayılı Bitki Koruma Ürünleri Toptancı İzin Belgesi ekteki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 8 – Aynı Yönetmeliğin Geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“GEÇİCİ MADDE- 1 – (1) Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce; Bitki Koruma Ürünleri Bayilik veya Toptancı İzin Belgesi almış fakat, 6 ncı maddenin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentlerinde belirtilen şartları taşımayan bayi veya toptancıların izin belgeleri 1/1/2009 tarihine kadar geçerlidir.”

MADDE 9 – Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10 – Bu Yönetmelik hükümlerini Tarım ve Köyişleri Bakanı yürütür.

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-6

BASIN AÇIKLAMASI

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ SATIŞINDA GERİ ADIM ! (YÖNETMELİK DEĞİŞİKLİĞİ YETERLİ DEĞİL)

08.02.2008

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, 11 Ekim 2007 günü, Ramazan bayramı arifesinde tüm itirazlarımıza rağmen yayımladığı ve bitki koruma ürünlerinin satışını düzenleyen Yönetmeliği, üçbuçuk ay geçmeden değiştirmek zorunda kaldı.

“Yangından mal kaçırma” anlayışı içinde hazırlanan, zirai mücadele bayii olarak çalışan üyelerimizin hak ve yetkilerini görmezden gelen ve Odamızın defalarca bilimsel - hukuki gerekçelerle karşı çıktığı Yönetmelik’in yayımlanmasından sonra, Oda’mız öncelikle tüm ülke çapında bayilerimizi bilgilendirici toplantılar yapmıştır. Bu doğrultuda, üye bayilerimiz tarafından, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı faks bombardımanına tutulmuştur.

İzleyen süreçte, 27 Kasım 2007 tarihinde Oda’mızca Danıştay’da açılan dava ile ilgili Yönetmeliğin bazı hükümlerinin yürütmesinin durdurulması ve iptali talep edilmiştir.

İptal dilekçemizde, Yetki Tüzüğüümüz uyarınca üyelerimizin herhangi bir sınav ve bölüm zorunluluğu bulunmadan zirai mücadele bayiliği yapabilecekleri belirtildikten sonra, hukuki düzenlemeler hiyerarşisinin bir alt kademesinde bulunan Yönetmelik ile bu hakların geri alınamayacağına altı çizilmiştir.

Bu alanda daha önce açılan ve kazanılan davalardan da örnekler verildiği dilekçede, ayrıca, mevcut bayii ve toptancıların izin belgelerinin beş yıl için geçerli olacağı ve yapılacak sınavda öngörülen notu alamayanların izin belgelerinin iptal edileceğine ilişkin hükmün de hukuka uyarlı olmadığını belirtilerek iptali istenildi. Ayrıca, Yönetmeliğin “dayanak” maddesine, tıpkı 1996 tarihli olan ve bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan Yönetmelik’te olduğu gibi, “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” ün eklenmesi gereği de iptal dilekçesinde belirtildi.

Dava dilekçemizin Danıştay’a sunulmasından iki ay sonra, 2 Şubat 2008 günü, “Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe sokuldu.

Yapılan değişikliklerle, mevcut bayilere yönelik sınav zorunluluğu getiren 9 uncu madde tümüyle iptal edilmiştir. Ayrıca, bölüm zorunluluğu da kaldırılmıştır. Bu düzenlemeler, Oda’mızın iptalini istediği düzenlemeler olup, etkin olarak yapılan hukuk ve örgüt mücadelesinin sonucu elde edilmiştir.

Bununla birlikte, Bakanlık, bayilik için yeni başvuracak ziraat mühendislerine yönelik sınav koşulunu Yönetmelik değişikliğinde de muhafaza etmiş, Bakanlık – Oda – A.Ü. Ziraat Fakültesi tarafından ortaklaşa hazırlanan ve Bakanlar Kurulu’nun hükümlerini yürütmekle sorumlu olduğu “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” ü Yönetmeliğin dayanak maddesine eklemekte ısrarcı davranmıştır.

Tüzüğün sözü edilen Yönetmeliğin “dayanak” maddesine eklenmemesi, basit bir eksiklik olarak yorumlanamaz. Çünkü, “Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu”nu değiştirmek üzere hazırlanan “Bitki Sağlığı Kanunu Tasarısı”nda yapılacak bir yanlış – eksik tanımlama/düzenleme, ziraat mühendisi bayilerin hak ve yetkilerinde aşınma yaratabilecek niteliktedir.

Ayrıca, bitki koruma ürünleri bayilik ve toptancı izin belgesi alabilmek için başvuracak üyelerimizin sınav zorunluluğuna tabi tutulması, kabul edilemez. Doktor, diş hekimi, eczacı ya da veteriner hekimlerin meslek uygulamasına yönelik işyeri açabilmek için sınav zorunluluğuna tabii olmadığı bir durumda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın ziraat mühendislerini sınava tabii tutmaya kalkışması, bilime – hukuka aykırı bir tutum, ziraat mühendisliği eğitimine ve mesleğe yönelik bir hakaret olarak algılanmaktadır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nı, bir an evvel yaptığı yanlıştan dönmeye, ziraat mühendisliği mesleğine saygılı bir tutum geliştirmeye davet ediyoruz. Aksi takdirde, mesleki – hukuki mücadelemizin tüm etkinliği ile sürdürüleceğini kamuoyuna duyururuz.

Saygılarımızla,

Dr. Gökhan GÜNAYDIN
Başkan
(Yönetim Kurulu Adına)

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-7

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI TALEPLİDİR

DANIŞTAY İLGİLİ DAİRESİNE Sunulmak Üzere

DANIŞTAY BAŞKANLIĞINA

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası

VEKİLİ : Av.Zühal DÖNMEZ

DAVALI : T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

KONU : 02.02.2008 tarih 26775 Sayılı RG'de yayınlanan "*Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*" in 1.maddesi ile değiştirilen "*Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik*" in 6.maddesinin 1.fıkra (ç) bendinin ve bununla bağlantılı olarak 3., 4. ve 5. fıkralarının Yürütülmesinin Durdurulması ve İptali talepleridir.

AÇIKLAMALAR : Davalı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan "*Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik*" 11.10.2007 tarihinde 26670 sayılı RG'de yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve 21/08/1996 tarihli "*Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik*" yürürlükten kaldırılmış idi. Bu yönetmeliğin bazı maddelerinin iptali için müvekkil ODA tarafından açılan dava Danıştay 10.Dairesinin E.2007/8264 sayılı dosyasında derdest iken, davalı Bakanlık tarafından Yönetmelikte değişiklik yapılmıştır. Davalı Bakanlık da iptalini talep ettiğimiz maddelerin hukuka aykırılığını anlamış olacak ki, değişiklik ile iptale konu maddelerin bir çoğunu hukuka uygun bir şekilde düzenlemiştir.

İşbu dava ile İptalini talep ettiğimiz düzenlemede ise esasen bir değişiklik yapılmamıştır. Danıştay 10.Dairesinin E.2007/8264 sayılı dosyasında da iptalini talep ettiğimiz madde şöyle idi: 6.md. 1/d f.: *Bakanlıkça veya Milli Eğitim Bakanlığınca veya Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca yılda bir kez yapılacak olan sınavda 80 ve üzeri puan almak.*

Değişiklik ile 6.md.1/ç f.olan düzenleme ise şöyledir: *Bakanlıkça veya Milli Eğitim Bakanlığınca veya Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca yılda bir kez yapılacak olan sınavda 100 tam puan üzerinden 80 ve üzeri puan almak.*

Görüldüğü gibi değişiklik şeklindedir. Sınav koşulu kalmıştır ve bu nedenle Bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancılığı yapmak isteyen ziraat mühendisleri için sınava girme zorunluluğu doğmuştur. Oysa ziraat fakültesinden mezun olarak ziraat mühendisi olan kişilerin bu işi yapmaları için ayrıca bir sınava tabi tutulmaları hukuka uygun değildir.

Bilindiği gibi Kamu Kurumları tarafından yapılan sınavların hepsi kamu görevlerine atanacaklar için düzenlenmiştir. Konu ile ilgili yönetmeliklerin dayanağı olan kanun 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunudur. Örneğin "*Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik*", 657 Sayılı Kanuna göre çıkarılmış olup kamuda çalıştırılacak kamu görevlileri için çıkarılmıştır. Yönetmeliğin 2.maddesinde hangi kadrolar için sınav yapılacağı gösterilmiştir. (Bundan başka Örneğin; Kamuda çalıştırılacak işçiler için "Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa İşçi Olarak Alınacaklar Hakkında Uygulanacak Sınav Yönetmeliği" Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları İle Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik çıkarılmıştır.)

Görüldüğü gibi iptalini talep ettiğimiz düzenlemede gösterilen kurumların, kamu kurum ya da kuruluşlarına bağlı olmadan **serbest hizmet faaliyeti sürdüren bayi ya da toptancılar için sınav düzenleme yetki ve görevleri bulunmamaktadır.**

Yönetmeliğin dayanağı olan 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununda da böyle bir düzenleme yoktur. Dayandığı kanunun uygulanmasını göstermesi gereken Yönetmelikle Kanunda olmayan bir düzenleme getirilemez.

Yönetmeliğin 4.maddesinde Bayi ve Toptancı tanımlanmış olup, Bayi, *Bitki koruma ürünlerini, perakende satan izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşları*, Toptancı, *Bitki koruma ürünlerini, toplu olarak ve büyük miktarlarda yalnızca Bitki Koruma Ürünü Bayilik İzin Belgesi sahiplerine satışı yapan izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlarını*, ifade eder, denilmiştir. 6.maddede de, bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi verilecek kişilerde aranacak şartlar gösterilmiştir. Şartlardan biri de iptalini talep ettiğimiz düzenlemedir. Bu düzenleme hukuken yürürlükte olsa da uygulanabilmesi mümkün değildir. Bayi ve toptancı gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar olduğuna göre tüzel kişi ve kuruluşlar nasıl sınava tabi tutulacaklardır. Bunların kurucusu ya da temsilcisi mi sınava girecektir? Görüldüğü gibi davalı Bakanlık yanlış bir şekilde bu hükmü getirmiştir. Bu durum değiştirilmeyen 6.md.nin 5.fikrasından da anlaşılmaktadır. -5.fıkra (*Birinci fıkranın (d) bendinde belirtilen sınavın konuları, aşağıda belirtilmiştir*) hükmündeki (d) bendinin değiştirilmesi unutulmuştur. -

Anayasanın 135.maddesi hükmü uyarınca, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir. Müvekkil ODA da bu hukuki çerçevede bir kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. Davaya konu Yönetmelik, ziraat mühendislerinin bayi ve toptancı olabileceğini düzenlemiştir. Ziraat Mühendisleri Odası'na üyeliği zorunlu olan özel sektör çalışanı ziraat mühendislerinin sınava tabi tutulmaları hukuken mümkün değildir. Özel sektör çalışanı olan ziraat mühendislerine eğitim düzenleme yetkisi dahi bulunmayan (*D.8.D.E.2006/4114*) davalı bakanlığın bu kişilere sınav koşulu getirmesinin hukuki dayanağı yoktur.

Tüm bu nedenlerle (02.02.2008 tarih 26775 Sayılı RG'de yayınlanan "*Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik*" in 1.maddesi ile değiştirilen) "*Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik*" in 6.maddesinin 1.fıkra (ç) bendinin yukarıdaki gerekçelerle iptali gerekir. Sınav koşulu iptal edildiğinde Sınav tarihini düzenleyen 3.fıkra hükmü, sınava başvuruyu düzenleyen 4.fıkra hükmü ve sınav konularını düzenleyen 5.fıkra hükmü de uygulanamayacağından bu fıkraların da iptali gerekmektedir.

Yönetmeliğin düzenlediği alan halk sağlığını doğrudan ilgilendirmektedir, bu nedenle Yürütmenin Durdurulması kararının acil olarak verilmesini talep ediyoruz.

HUKUKİ NEDENLER : Anayasa, İYUK, 7472 Sayılı K., 6968 Sayılı K., Ziraat

Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, Dava konusu Yönetmelik ve diğer Yönetmelikler, İlgili tüm mevzuat.

SONUÇ ve İSTEM : Açıklanan ve Yüksek mahkememizce re'sen dikkate alınacak nedenlerle, dava konusu Yönetmeliğin 6.maddesinin 1.fikrasının (ç) bendinin; **Yürütülmesinin Durdurulmasına ve İptaline**, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı tarafaya yükletilmesine karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederim.

Av.Zühal DÖNMEZ

Davacı Vekili

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-8

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

28.07.2008 028291

SAYI : B.12.0.KKG.0.20/109-03 - 8758
KONU : Sınav Takvimi ve Sınav Uygulaması

ANKARA

..... VALİLİĞİNE
(İl Müdürlüğü)

İlgi : 08.04.2008 tarih ve 013512 sayılı yazımız.

İlgide kayıtlı yazımız ile Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan ve Perakende Satılması ile Depolanması Hakkında Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde belirtilen sınavın Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 04 Ekim 2008 tarihinde Ankara'da yapılacağı, ayrıca söz konusu sınava girecek bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancılık izin belgesi almak isteyenlere konunun duyurulmasının sağlanması, izin belgesi talebinde bulunan kişilerin, ilgili Yönetmelik hükümlerine göre müracaatlarının 20 Ağustos 2008 tarihine kadar kabul edilerek, İl Müdürlüğünüzce kabul edilen müracaatların 04 Eylül 2008 tarihinde Bakanlığımızda olacak şekilde gönderilmesi hususu Müdürlüğünüze bildirilmiş idi.

Bakanlığımız ile Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (EĞİTEK) arasında imzalanan protokol çerçevesinde sınav ile ilgili olarak aşağıdaki hususlarda görüş birliği sağlanmıştır.

1-Sınava girecek adaylar için Sınav Uygulama Duyurusu, 01/09/2008 tarihinde <http://www.meb.gov.tr> internet adresinde yayımlanacaktır.

2-Sınava girecek adaylar, 70 YTL (yetmişYTL) sınav ücretini EĞİTEK Döner Sermaye İşletmesi'nin T.C. Ziraat Bankası Beşevler/ANKARA Şubesi, Türkiye Vakıflar Bankası Ankara Merkez Şubesi ve Türkiye Halk Bankası Küçüksat Şubesinden herhangi birine "Kurumsal Tahsilât Programı" aracılığı ile aday kendi T.C. Kimlik Numarasını belirtmek suretiyle 10/09/2008-18/09/2008 tarihleri arasında yatıracaktır.

3-Sınav ücretini yatıran her aday başvurusunu 10/09/2008-18/09/2008 tarihleri arasında <http://www.meb.gov.tr> internet adresinden yapacaktır.

4- Başvurusu/sınavı geçersiz sayılan, sınava girmeyen, sınava alınmayan ya da sınavdan çıkarılan, başarılı olamayan, başvuru şartlarını taşımadığı halde sınav ücreti yatırmış olan adayların/kurumların ödedikleri ücretler kesinlikle iade edilmez. Ancak; Adayın kendi kusuru dışında idari sebeplerle sınava giremeyen adaylar sınavın ait olduğu yıl içinde ve banka dekontu /ödendi makbuzu ile başvuruda bulunduğu takdirde kendisine ücret iadesi yapılabilir.

5-Sınav 04/10/2008 Cumartesi Günü saat 10.00'da Ankara'da yapılacaktır.

Akay Caddesi No:3 06100 Bakanlıklar / ANKARA

Ayrıntılı bilgi için irtibat: O.ARI Mühendis

Tel : (3 12) 417 41 76 Fax : (312) 418 80 05

e-Posta : kkgm@kkgm.gov.tr

Elektronik Ağ : www.kkgm.gov.tr

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

6-Adaylar sınava Fotoğraflı Sınav Giriş Belgesi ve özel kimlik belgelerinden birisi (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport) ile gireceklerdir. Fotoğraflı Sınav Giriş Belgesi ile özel kimlik belgesi yanında olmayan adaylar sınava alınmayacaktır.

7- Sınav soru ve cevap anahtarı 07.10.2008 tarihinden sonra www.kkgm.gov.tr internet adresinde yayınlanacaktır.

8-Adaylar sınav sonuçlarını 27/10/2008 tarihinden sonra www.kkgm.gov.tr veya <http://www.meb.gov.tr> internet adresinden öğrenebileceklerdir.

Sınav Takvimi ve Sınav Uygulaması Sürecinde Müdürlüğünüzce Yapılacak İşlemler;

1- Bitki Koruma Ürünleri Bayilik veya Toptancılık İzin Belgesi almak için sınava girecek adayların Müdürlüğünüze 20.08.2008 tarihine kadar yapacakları başvurularda aşağıda belgeler istenecektir.

Ziraat Mühendisleri için;

- Diploma veya Mezuniyet Belgesinin onaylı sureti
- Nüfus Cüzdanı sureti
- 2 adet vesikalık fotoğraf

Meslek yüksekokullarından bitki sağlığı ile ilgili dersi alarak mezun olmuş teknikerler veya Ziraat Teknisyenleri için;

- Diploma veya Mezuniyet Belgesinin onaylı sureti
- Bitki sağlığı ile ilgili ders aldığı gösteren not belgesi veya transkript.
- Nüfus Cüzdanı sureti
- 2 adet vesikalık fotoğraf
- Kamu kurum ve kuruluşlarında veya özel kuruluşlarda zirai mücadele hizmetlerinde en az üç yıl çalıştıklarına dair belge.

2- Sınav ile ilgili bilgilendirme amaçlı hazırlanan Sınav Uygulama Duyurusunun 01.09.2008 tarihinde <http://www.meb.gov.tr> internet adresinde yayımlanacağı adaylara duyurulacaktır..

3- Müdürlüğünüze başvuruları kabul edilen adayların T.C Kimlik Numarası, Doğum Tarihi, Adı, Soyadı, Baba Adı, Varsa Özür Grubu (Özürlü Adaylar İçin belirtilecektir.) bilgilerini içeren listenin, aşağıda da belirtilen formatta yani excell formatında büyük harflerle olmak üzere, her bir bilgi başlığı ayrı bir hücreye gelecek şekilde hasany@kkgm.gov.tr ve osmana@kkgm.gov.tr adreslerine elektronik ortamda ve yazı ile 04.09.2008 tarihinde Bakanlığımızda olacak şekilde gönderilecektir.

T.C.KİMLİK NUMARASI	DOĞUM TARİHİ (GÜN/AY/YIL)	ADI	SOYADI	BABA ADI	VARSA ÖZÜR DURUMU

Akay Caddesi No:3 06100 Bakanlıklar / ANKARA

Ayrıntılı bilgi için irtibat: O.ARI Mühendis

Tel : (312) 417 41 76 Fax : (312) 418 80 05

e-Posta : kkgm@kkgm.gov.tr

Elektronik Ağ : www.kkgm.gov.tr

BAYI OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

4- Müdürlüğünüzce başvurusu kabul edilen adayların; 70 YTL (yetmişYTL) sınav ücretini EĞİTEK Döner Sermaye İşletmesi'nin T.C. Ziraat Bankası Beşevler/ANKARA Şubesi, Türkiye Vakıflar Bankası Ankara Merkez Şubesi ve Türkiye Halk Bankası Küçükesat Şubesinden herhangi birine "Kurumsal Tahsilât Programı" aracılığı ile adayların kendi T.C. Kimlik Numarasını belirtmek suretiyle 10/09/2008-18/09/2008 tarihleri arasında yatırmaları gerektiği adaylara duyurulacaktır.

5- Sınav ücretini yatıran her adayın 10/09/2008-18/09/2008 tarihleri arasında <http://www.meb.gov.tr> internet adresine girmek suretiyle sınav başvurusunu yapacağı hususu adaylara duyurulacaktır.

6- Sınava başvuranlar arasında sınav öncesinde ve sınav anında EĞİTEK tarafından tedbir alınmasını gerektirecek herhangi bir özür durumuna sahip olan aday/adaylar var ise, adayın başvuru sırasında adaya ait sağlık kurulu raporunun, özürlü kimlik kartının kurum onaylı örneği veya adayın özür durumunun resmi olarak işlenmiş olduğu nüfus cüzdanı örneğinin herhangi birini bir nüsha halinde Müdürlüğünüze teslim edilmesi, bir nüshasının da posta yolu ile T.C. MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI EĞİTİM TEKNOLOJİLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (EĞİTEK) Ölçme Değerlendirme ve Açıköğretim Kurumları Daire Başkanlığı na en geç 22/09/2008 tarihine kadar gönderilmesi gerektiği adaylara duyurulacaktır. (Bu tarihten sonra EĞİTEK'e ulaşan belgeler dikkate alınmayacaktır.)

Müdürlüğünüze teslim edilen özürlü adaya ait yukarıda belirtilen belgeler adaydan bir dilekçe ekinde alınacaktır. Bu dilekçede aday, özür durumunu ayrıntılı bir şekilde belirtecektir. (Elini kullanamama, bacaklarını kullanamama, kısmi görme bozukluğu v.b.) Bu dilekçe ile ekindeki belgeler Müdürlüğünüzce 04.09.2008 tarihinde Bakanlığımızda olacak şekilde gönderilecektir.

7- Adayların sınava girecekleri yerleri ve sınavın yapılacağı bina ve salonları belirten listelerin 23.09.2008 tarihinde <http://www.meb.gov.tr> internet adresinde ilan edileceği ve ayrıca 23.09.2008 tarihinden itibaren Sınav Giriş Belgesinin adaylar tarafından <http://www.meb.gov.tr> internet adresinden alınacağı hususu adaylara duyurulacaktır.

8- Sınav giriş belgesini <http://www.meb.gov.tr> adresinden alan adayların, 23-26.09.2008 tarihleri arasında Müdürlüğünüze başvurmaları gerektiği adaylara duyurulacaktır. Söz konusu Sınav Giriş Belgelerine adayın fotoğrafı yapıştırılacak ve İl Müdürü tarafından onaylanarak adaya teslim edilecektir..

9- Adayların sınava girerken; fotoğraflı sınav giriş belgesi ve özel kimlik belgelerinden herhangi birini (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport) yanlarında bulundurmaları gerektiği hususu adaylara duyurulacaktır.

10- Adaylar sınav sorularına ve sınav uygulamasına ilişkin itirazlarını, soru ve cevap anahtarının <http://www.meb.gov.tr> internet adresinde yayımından itibaren en geç 3 (üç) işgünü içerisinde, sınav sonuçlarına ilişkin itirazlarını ise sonuçların adaylara duyurulmasından itibaren en geç 10 (on) gün içerisinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne (TKB-KKGM) yapacaklardır. Adayların sorulara ve sınav uygulamasına ve sonuçlara dair itiraz başvurularını Eğitim

Akay Caddesi No:3 06100 Bakanlıklar / ANKARA

Ayrıntılı bilgi için irtibat: O.ARI Mühendis

Tel : (3 12) 417 41 76 Fax : (312) 418 80 05

e-Posta : kkgm@kkgm.gov.tr

Elektronik Ağ : www.kkgm.gov.tr

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün T.C Ziraat Bankası Beşevler/ANKARA Şubesindeki 5495218-5001 no'lu hesabına 10 YTL (On YTL KDV Dahil) itiraz ücreti yatırarak alınan banka dekontu ve dilekçe ile kabul edilecektir. Banka dekontu, T.C. kimlik numarası, adı, soyadı, imza ve adresi olmayan dilekçeler, faksla yapılan itirazlar ile süresi geçtikten sonra yapılan itirazlar dikkate alınmayacaktır.

Yapılan bu itirazları TKB-KKGM değerlendirerek, sınav sonuçlarına ve sınav uygulamasına yönelik olanları sonuçlandırmak üzere EĞİTEK' e gönderecektir. EĞİTEK bu itirazları 10 (on) gün içerisinde sonuçlandırarak TKB-KKGM'ye bildirecektir.

Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık Sınavı ile ilgili konulara ait sorulara ilişkin itirazları ise TKB-KKGM inceleyip sonuçlandıracaktır. İtirazlara yönelik tüm sonuçlar adaylara TKB-KKGM tarafından bildirilecektir.

İtirazlara ilişkin yukarıda belirtilen hususlar adaylara duyurulacaktır.

Bilgilerinizi, sınav takvimi süresince Müdürlüğünüzce yapılması gereken iş ve işlemlerin belirtilen tarihlerde yapılması hususuna gereken hassasiyetin gösterilmesini önemle rica ederim.

Dr. Ahmet ARSLAN
Bakan a.
Genel Müdür Yardımcısı

Dağıtım :
81 Valiliğe

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

EK-9

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI-TARIM VE KÖY İŞLERİ BAKANLIĞI
Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü - Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİ BAYİ VE TOPTANCILIK SINAVI

SINAVIN ADI

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık Sınavı

SINAV BAŞVURUSU

Sınav başvuruları, <http://www.meb.gov.tr> adresinden 10-18 Eylül 2008 tarihleri arasında alınacaktır.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünden gelen katılımcı isim listesinin dışında yapılan başvurular kabul edilmeyecektir.

SINAV ÜCRETİ

Aday 70 YTL sınav ücretini 10-18 Eylül 2008 tarihleri arasında; T.C. Ziraat Bankası A.Ş. Beşevler Şubesi, Türkiye Vakıflar Bankası T.A.O Ankara Merkez Şubesi veya Türkiye Halk Bankası A.Ş. Küçükesat Şubesinin herhangi birine kurumsal tahsilât programı aracılığıyla yatıracaktır.

SINAV YERİ

ANKARA

SINAV TARİHİ

04 Ekim 2008 Cumartesi günü Saat: 10.00

SINAV UYGULAMASI

- ☑ Sınav 110 dakika sürecek, merkezi sistemle, tek oturum olarak uygulanacaktır.
- ☑ Sınavda 100 soruluk çoktan seçmeli (dört seçenekli) testlerden oluşan A ve B türü soru kitapçığı kullanılacaktır.
- ☑ Adaylar fotoğraflı sınav giriş belgesi ve özel kimlik belgelerinden birisi (nüfus cüzdanı, sürücü belgesi veya pasaport) ile sınava girecektir. Fotoğraflı sınav giriş belgesi ve özel kimlik belgesi yanında bulunmayan adaylar sınava alınmayacaktır.
- ☑ Adaylar sınav giriş yerlerini 23 Eylül 2008 tarihinde <http://www.meb.gov.tr> adresinden öğrenebilecek. Aday sınav giriş belgesini internetten alarak fotoğraf yapıştırıp Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne onaylatacaktır.
- ☑ Adaylar sınav binasında sigara içmeyecek, içenler hakkında 5727 sayılı kanun gereğince işlem yapılacaktır.

Sınav Hizmetleri Şube Müdürlüğü
2008/SD No:20

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

SINAV KONULARI

Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık sınavda uygulanacak 100 soru Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından test usulü çoktan seçmeli (dört seçenekli) olarak hazırlanacaktır.

SINAV DEĞERLENDİRMESİ

- ☐ Sınava giren adayın cevap kâğıdı 2 (iki) adet optik okuyucu tarafından çift kontrol sistemiyle okutulmuş ve yanlıı cevaplar belirlenecektir.
- ☐ Değerlendirme 100 puan üzerinden yapılacak, 80 ve üzeri puan alan aday başarılı sayılacaktır.
- ☐ Sınava giren tüm adaylar için [Puan = (Doğru Sayısı / Soru Sayısı) x 100] formülü kullanılarak başarı puanı hesaplanacaktır.
- ☐ Sınavda yer alan her soru eşit puan aralığına sahip olacaktır.
- ☐ Değerlendirme sırasında hatalı soru/ sorular çıkması durumunda hatalı bulunan soru/ soruları doğru kabul ederek 100 puan üzerinden değerlendirilecektir.
- ☐ Cevap anahtarında hata olması ve bu hususun komisyon kararı ile belirlenmesi sonucunda soru/sorular iptal edilmeyecek, hatalı soruların doğru şık/şıkları dikkate alınmak suretiyle değerlendirmeye bu soru/sorular dâhil edilecektir.
- ☐ Adayların sınav puanı eşit olması halinde başarı sıralamasını Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmelikleri hükümlerine bağlı kalarak kendi yapacaktır.

ATAMA BİLGİLERİ

Sınav sonunda Bitki Koruma Ürünleri Bayi ve Toptancılık gurubunda atama yapılacaktır.

İLETİŞİM ve DUYURU

- ☐ Sınavla ilgili duyuru ve ilanlar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından yapılacaktır.
- ☐ Sınav uygulama duyurusu Millî Eğitim Bakanlığının <http://www.meb.gov.tr> internet adresinden 01 Eylül 2008 tarihinde yapılacaktır.
- ☐ Sınavla ilgili bilgilendirmeler ve iletişim için adaylar EğiTek Çağrı Merkezinin 0(312) **4448383** nolu telefonundan yararlanabilecektir.
- ☐ Sınavda sorulacak soru ve cevap anahtarı 07 Ekim 2008 tarihinde <http://www.kkgm.gov.tr> adresinde yayımlanacaktır.
- ☐ Sınav sonuç listeleri 27 Ekim 2008 tarihinde <http://www.meb.gov.tr> adresinden yayımlanacaktır. Ayrıca, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünden de öğrenilebilecektir.

Sınav Hizmetleri Şube Müdürlüğü
2008/SD No:20

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

SINAV İTİRAZLARI

- ❏ Adaylar sınav sorularına ve sınav uygulamasına ilişkin itirazlarını soru ve cevap anahtarlarının <http://www.meb.gov.tr> adresinde yayımlanmasından itibaren en geç 3(üç) işgünü içerisinde yapılabilecektir.
- ❏ Sınav sonuçlarına yönelik itirazlar ise sonuçların adaylara duyurulmasından itibaren en geç 10(on) gün içerisinde yapılabilecektir.
- ❏ Tüm itirazlar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne yapılacaktır.
- ❏ Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü kendisiyle ilgili itirazları 10 (on) gün içerisinde sonuçlandırarak Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğüne bildirecektir.
- ❏ İtirazlarla ilgili sonuçlar adaylara Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından bildirecektir.
- ❏ İtirazların incelenmesi için aday T.C. Ziraat Bankası Beşevler Ankara Şubesindeki Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü Döner Sermaye İşletmesi'nin 5495218/5001 numaralı hesabına 10 (on) YTL inceleme ücreti yatıracaktır.
- ❏ Süresi geçtikten sonra yapılan itirazlar ile adayın T.C. kimlik numarası, imza, adres ve dekontu olmayan dilekçeler dikkate alınmayacaktır.
- ❏ Başvurusu/ sınavı geçersiz sayılan, sınava girmeyen, sınava alınmayan ya da sınavdan çıkarılan, adayların/ kurumların bu konuyla ilgili itiraz başvuruları dikkate alınmaz.

Sınav merkezinde bulunan her türlü sınav evrağının aslı veya fotokopisi yargı organları dışında, Bilgi Edindirme Kanununun 7. maddesine göre aday dâhil hiçbir kişiye ya da kuruma verilemez ve gösterilemez.

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

Av.Zühal DÖNMEZ

EK-10

Bestekar Sk. No: 49/5 K.Dere/ANKARA

Tel: 466 18 14 Fax: 426 99 86

YÜRÜTMENİN DURDURULMASI TALEPLİDİR

ANKARA NÖBETÇİ İDARE MAHKEMESİNE

DAVACI : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
VEKİLİ : Av.Zühal DÖNMEZ
DAVALI : T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
KONU : Davalı Bakanlığın 28.07.2008 tarih 028291 Sayılı işleminin Yürütülmesinin Durdurulması ve İptali talepleridir.

AÇIKLAMALAR : Davalı Bakanlık, dava konusu işlem ile (Ek-1), Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmeliğin 6.maddesinin 1.fıkrasının (ç) bendinde belirtilen sınavın 04 Ekim 2008 tarihinde Ankara'da yapılacağını ve başvuru koşulları ile tarihlerini belirlemiş ve bu kararını 81 İlin Valiliğine göndermiştir. Bu işlem hukuka uygun olmayıp mahkemenizce yürütmenin durdurulması ve iptaline karar verilmesini talep etmekteyiz.

Davalı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan "**Bitki Koruma Ürünlerinin Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik**" 11.10.2007 tarihinde 26670 sayılı RG' de yayınlanarak yürürlüğe girmiş ve 21/08/1996 tarihli "**Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan Ve Perakende Satılması İle Depolanması Hakkında Yönetmelik**" yürürlükten kaldırılmış idi. Bu yönetmeliğin bazı maddelerinin iptali için müvekkil ODA tarafından açılan dava **Danıştay 10.Dairesinin E.2007/8264** sayılı dosyasında derdest iken, davalı Bakanlık tarafından Yönetmelikte değişiklik yapılmış ve değişiklik ile iptale konu maddelerin bir çoğu hukuka uygun bir şekilde düzenlenmiştir. Ancak sınav maddesi olan 6.md.1/ç fıkrası müvekkil ODA üyesi ziraat mühendislerinin aleyhine bir düzenleme olduğundan iptali için dava açılmıştır. İptali talep edilen madde şöyledir: *Bakanlıkça veya Milli Eğitim Bakanlığınca veya Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Başkanlığınca yılda bir kez yapılacak olan sınavda 100 tam puan üzerinden 80 ve üzeri puan almak.*

Dava halen Danıştay 10.Dairesinin 2008/6294 E.sayılı dosyasında devam etmektedir ve bu arada davalı idare sınav tarihini **4 Ekim 2008** olarak belirlemiş ve duyurmuş bulunmaktadır. Bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancılığı yapmak isteyen ziraat mühendisleri için sınava girme zorunluluğu doğmuştur. Oysa ziraat fakültesinden mezun olarak ziraat mühendisi olan kişilerin bu işi yapmaları için ayrıca bir sınava tabi tutulmaları, serbest ziraat mühendislerinin bu konuda görevli ve yetkili olmayan Bakanlık tarafından sınava tabi tutulmaları ve ziraat mühendislerinin ziraat teknisyen ve teknikerleri ile birlikte aynı sınava tabi tutulmaları hukuka uygun değildir.

İPTAL NEDENLERİ : 1) Öncelikle müvekkil ODA üyesi serbest ziraat mühendislerinin böyle bir sınava tabi tutulmaları ilgili kanunlara aykırıdır. **Kamu Kurumları tarafından yapılan sınavların hepsi kamu görevlerine atanacaklar için düzenlenmiştir.** Konu ile ilgili yönetmeliklerin dayanağı olan kanun 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunudur. Örneğin "**Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik**", 657 Sayılı Kanuna göre çıkarılmış olup kamuda çalıştırılacak kamu görevlileri için çıkarılmıştır. Yönetmeliğin 2.maddesinde hangi kadrolar için sınav yapılacağı gösterilmiştir. (Bundan başka Örneğin; Kamuda çalıştırılacak işçiler için "**Kamu Kurum Ve Kuruluşlarının Daimi Kadrolarına İlk Defa İşçi Olarak Alınacaklar Hakkında Uygulanacak Sınav Yönetmeliği**". Özürlülerin Devlet Memurluğuna Alınma Şartları İle Yapılacak Yarışma Sınavları Hakkında Yönetmelik ^{çıkarılmıştır.}) Görüldüğü gibi, davalı İdarenin, kamu kurum ya da kuruluşlarına bağlı olmadan **serbest hizmet faaliyeti sürdüren bayi ya da toptancılar için sınav düzenleme yetki ve görevleri bulunmamaktadır.**

Dava konusu işlemin dayanağı olarak gösterilen Yönetmeliğin dayanağı olan 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanununda da böyle bir düzenleme yoktur. Dayandığı kanunun uygulanmasını göstermesi gereken Yönetmelikle Kanunda olmayan bir düzenleme getirilemez.

Anayasanın 135.maddesi hükmü uyarınca, Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halkla olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve

BAYİ OLACAK ZİRAAT MÜHENDİSLERİNE SINAV ZORUNLULUĞU GETİRİLEMEZ !

organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir. Müvekkil ODA da bu hukuki çerçevede bir kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşudur. İşlemin dayanağı olan Yönetmelik, ziraat mühendislerinin bayi ve toptancı olabileceğini düzenlemiştir. **Ziraat Mühendisleri Odası'na üyeliği zorunlu olan özel sektör çalışanı ziraat mühendislerinin sınava tabi tutulmaları hukuken mümkün değildir. Danıştay 8.D.nin E.2006/4114 sayılı dosyasında davalı bakanlığın, özel sektör çalışanı olan ziraat mühendislerine eğitim düzenleme yetkisi bulunmadığına hükmedilmiştir (Ek-2). Eğitim düzenleme yetkisi dahi olmayan Bakanlığın müvekkil ODA üyesi serbest ziraat mühendislerini sınava tabi tutması ve bu amaçla dava konusu işlem ile başvuru tarih ve koşullarını belirlemesinin hukuki dayanağı yoktur.**

Kamu Kurumları tarafından yapılan sınavların hepsi kamu görevlerine atanacaklar için düzenlenmiştir. Bu nedenle serbest ziraat mühendisleri tarafından yapılan bitki koruma ürünlerinin satış bayii, toptancısı olabilmeleri için bu sınava girmeleri gerekecektir ki böyle bir durum hukuken imkansızdır.

2) 657 Sayılı DMK'nun 36.maddesinde, Mühendis, tekniker ve teknisyenler teknik hizmetler sınıfında sayılmıştır. Mühendis yüksek, teknisyen ve tekniker ise orta dereceli eğitim görenler olarak tanımlanmaktadır. YÖK bünyesinde "MEB-YÖK Meslek Yüksekokulları program Geliştirme Projesi"nde sanayide tanımlanan rollerine göre Usta Ve Becerili İşçiler, teknisyen, Tekniker, Mühendis sıralaması yapılmakta ve Tekniker de *çalışma alanındaki görevi itibarıyla üst düzey yönetici ve/veya mühendis ile usta/kalifiye işçi ve teknisyen arasında bulunan teknisyenden daha fazla teorik bilgiye Mühendis'den daha fazla uygulama becerisine sahip bir ara Teknik Eleman* olarak tanımlanmaktadır. **Dava konusu işlemde Ziraat Mühendisi, tekniker ve ziraat teknisyenlerinin aynı sınava tabi tutulacakları görülmektedir.** Personel sistemimizde sınıflandırmalar, kadrolar ve derecelendirmeler vardır ve bu kategorilere göre aranan nitelikler de farklılıklar gösterir. Örneğin Tıpta Uzmanlık sınavına yalnızca tıp fakültesi mezunları girebilir, diğer sağlık tekniker ya da teknisyenleri giremez. Merkezi idarece yapılan sınav çeşitlerinden hiçbirine girmeyen dava konusu sınav ilanını nereye oturtmak gerekir bilemiyoruz. Ancak şunu açıkça ifade etmek gerekir ki ziraat mühendisleri ile tekniker ve teknisyenlerinin birlikte aynı sınava tabi tutuldukları hiçbir hukuki düzenleme bulunmamaktadır. İşlemin dayanağı Yönetmeliğin 4.maddesinde Bayi ve Toptancı tanımlanmış olup, Bayi, *Bitki koruma ürünlerini, perakende satan izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşları*, Toptancı, *Bitki koruma ürünlerini, toplu olarak ve büyük miktarlarda yalnızca Bitki Koruma Ürünü Bayilik İzin Belgesi sahiplerine satışını yapan izin belgesi sahibi gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlarını*, ifade eder, denilmiştir. 6.maddede de, bitki koruma ürünleri bayilik veya toptancı izin belgesi verilecek kişilerde aranacak şartlar gösterilmiştir. Bayi ve toptancı gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar olduğuna göre tüzel kişi ve kuruluşlar nasıl sınava tabi tutulacaklardır. Bunların kurucusu ya da temsilcisi mi sınava girecektir? Bütün bu belirsizliklere rağmen Bakanlığın herkesi bir sınava tabi tutmaya çalışması hukuka aykırıdır.

3) Müvekkil Oda, kaynağını Anayasadan alan kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu olup, üyelerinin tüm toplumsal, ekonomik ve mesleki sorunları ile doğrudan ilgilenmekle yükümlüdür.

7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun, Ziraat Yüksek Mühendislerinin *mesleki iştigal veya ihtisas sahaları dahilinde olmak üzere araştırma, islah, yetiştirme, toprak muhafaza, zirai mücadele, ziraat alet ve makineleri, bahçe mimarisi, toprak tasnifi, toprak, su, gıda, yem, kimyevi gübre, nebat tahlilleri, teknoloji, zootekni, zirai ekonomi gibi bilim ve faaliyetlerde bulunmaya, lisans aldıkları veya ihtisas yaptıkları sahalara ait keşif, plan ve projeleri hazırlamaya ve tatbik etmeye, bütün bu sahalarda gerekli kontrol, muayane, ekspertiz, ehliyetli işlerini görmeye, raporlar tanzim etmeye, zirai danışma büroları ve laboratuvarları açmaya, hususi müessese ve işletmeler kurmaya ve idare etmeye veya bunların mesul müdürlüğünü ifaya salahiyyetli olduklarını düzenlemiştir.* Ziraat Mühendislerinin Görev Ve Yetkilerine İlişkin Tüzükte, Ziraat Mühendislerinin Genel Çalışma Alanları, Görev ve Yetkileri gösterilmiş olup bu yetki ve görevler arasında **zirai mücadele** de sayılmıştır. 06.04.2005 Tarih, 25778 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanmış olan Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Ana Yönetmeliğinin 6.maddesine göre de; **Üyelerin hak ve yetkilerini savunmak, ortak gereksinimlerini karşılamak, mesleki uygulamaları kolaylaştırmak, mesleğin genel yararlarına uygun olarak gelişmesini sağlamak ve bu yetkilerin kullanılabilmesini gerçekleştirmek üzere resmi ve özel kuruluşlarda girişimlerde bulunmak, müvekkil ODA'nın amaç ve görevleri arasında sayılmıştır.** Bu bağlamda müvekkil ODA, dava konusu işlemin iptalini istemektedir.

4) Dava konusu işlemde sınav ücreti olan 70,00 YTL'nin 10-18/09/2008 tarihlerinde yatırılması ve sınav başvurularının internet üzerinden yapılması gerektiği belirtilmektedir. Bu kadar kısa bir süre olması nedeniyle sınava başvurmak zorunda kalan ziraat mühendisleri için telafisi imkansız zararlar ortaya çıkacaktır. Sınav tarihi de 4 Ekim 2008 olup gene çok kısa bir süre bulunmaktadır. Bu nedenle acilen yürütmenin durdurulmasına karar verilmesini talep etmekteyiz.

HUKUKİ NEDENLER : Anayasa, İYUK, 7472 Sayılı K., 6968 Sayılı K., Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük, Yönetmelikler, İlgili tüm mevzuat.

DELİLLER : 28.07.2008 tarihli Bakanlık yazısı, Danıştay 8.Dairesi kararı, yasal tüm delil.

SONUÇ ve İSTEM : Açıklanan ve Yüksek mahkemenizce re'sen dikkate alınacak nedenlerle, dava konusu 28.07.2008 tarih 028291 Sayılı işlemin **Yürütülmesinin Durdurulmasına** ve **İptaline**, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin karşı tarafa yükletilmesine karar verilmesini saygı ile arz ve talep ederim.

Av.Zühal DÖNMEZ Davacı Vekili

EKİ: 1-Vekaletname 2-28.07.2008 tarih 028291 Sayılı yazı 3- D. 8.D.nin E.2006/4114 K.2007/6538 sayılı kararı

ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI-II

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN REÇETELİ SATIŞ USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Taslağın Geneli Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme :

Ziraat Mühendisleri Odası, bitki koruma ürünlerinin doğru ve etkin biçimde kullanılmasıyla bir taraftan hastalık ve zararlıların olumsuz etkilerinin ortadan kaldırılması, böylece ürün verim ve kalitesinin korunması; diğer taraftan insan - hayvan - bitki ve çevre sağlığı üzerindeki risklerinin yönetilmesi konusunun, birikim ve deneyim gerektiren önemli bir mühendislik hizmeti alanı olduğunu yıllardır savunagelmektedir.

Buna koşut bir biçimde, bitki koruma ürünlerinin reçeteli satışı da, denetimli ortamlarda ilaç tavsiyesi - satışı - kullanımı ve geriye izlenebilirlik sistemlerinin kurulabilmesi açısından gerekli, yararlı ve zorunlu bir uygulama olarak değerlendirilmekte ve desteklenmektedir.

Bu doğrultuda, yukarıda belirtilen temel ilkeleri yaşama geçirilebilecek bir Yönetmeliğin hazırlanarak yürürlüğe sokulması gereklidir. Bunun ön koşulu ise, Türkiye'nin fiziksel, sosyolojik ve mesleki açıdan tarımsal altyapısına uygun ve işleyebilecek bir sistemin kurulmasıdır.

Fiziksel olarak ülkemiz çok sayıda küçük üreticinin, küçük ortalama işletme genişliği esasında, parçalı bitkisel üretim alanlarında faaliyet gösterdiği bir tarım yapısı özelliği göstermektedir. Bu yapı içinde kitlesel pazara üretim yapan ve yüksek katma değer üreten işletmeler yanında, öz tüketim için ya da yerel pazarlara yönelik düşük katma değerle üretim yapan hane halkları da bulunmaktadır.

Üretici yapısında ciddi heterojenlikler söz konusudur. Finansman, bilgi ve teknoloji kullanabilen üretici yanında, babadan kalma yöntemlerle faaliyetlerini sürdüren köylülük te varlığını sürdürmektedir.

Diğer taraftan, sayıları 26'yı bulan ziraat fakültelerinden mezun olan ziraat mühendisleri, kamu çalışanı ve sayıları giderek artan biçimde özel sektör çalışanı olarak; konu ile ilgili olan zirai mücadele ve tarımsal yayım - danışmanlık alanlarında sektöre hizmet etme çabasındadırlar.

Ara işgücü niteliğinde tarım teknikeri ve tarım teknisyenleri de sektörde görev almaktadırlar.

Bitki koruma ürünlerinin reçeteli satış usul ve esaslarını düzenleyen bir Yönetmeliğin, yukarıda temel özellikleri belirtilen tüm bu yapı ile uyumlu olan ve işleyebilecek bir sistem kurgulaması gerekmektedir. Aksi takdirde, pilot uygulama olmaksızın, doğrudan tüm yurttan uygulanma iddiası taşıyan bu Yönetmelik varolan görev ve yetki karmaşasına yenilerini ekleyecek, sistem tıkanacak ve çoğu kez görüldüğü gibi ölü doğan bir düzenleme, ülkemizin bu alandaki hedefini daha da geriye atacaktır.

Bu çerçevede Taslağın, Türkiye'nin farklı bölgelerinde farklı işleyen tarım sistemini göz önüne alıp değerlendirebilen bir esnekliğe sahip olması, üretici - zirai mücadele bayii - tarım danışmanı ilişkilerini sağlam bir temele oturtması, meslek mensupları arasında öğrenimleri ve yasal düzenlemelerden doğan görev ve yetki farklılıklarını gözetmesi, kamu çalışanı ve özel sektör çalışanı ziraat mühendislerinin görev ve yetki alanlarının sınırlarını net olarak belirtmesi, çağdaş denetim sistemlerine açık bir düzenleme kurması gerekmektedir.

Ayrıca Taslağın, hukuki düzenlemeler hiyerarşisinde kendisinden üstte bulunan Yasa ve Tüzüklere aykırı bir içeriğe sahip olmaması, alanı düzenleyen diğer Yönetmeliklerle çelişik hükümlerinin de giderilmesi gerekmektedir.

Teklif:

Mevcut taslak hem Türkiye genelinde işleyen bir sistemi kurmaktan uzak düşmekte, hem de 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun, Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük ve Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Yönetmeliği ile çelişik hükümler taşımaktadır.

Yönetmelik Taslağının öngördüğü reçeteli satış sisteminin tüm Türkiye çapında uygulanması, ciddi karmaşalara yol açabilecektir. Halen sürmekte olan reçeteye aktif madde - ticari formülasyon yazılması, reçete düzenleme yetkisine sahip kişiler, düzenlenecek reçete karşılığında alınacak ücretler vb. tartışmalar yanında, uygulamanın başlangıcında yaşanacak sorunlar nedeniyle kaçak ve seyyar ilaç satışlarının artacağı da öngörülebilir.

Bu çerçevede, uygulamanın başlangıçta tüm tarım bölgelerini temsil edecek sınırlı sayıda ilde pilot olarak uygulanması ve öztüketime yönelik üretim gerçekleştirehn hane halklarının Yönetmelik uygulamasından istisna tutulmasında yarar görülmektedir.

Tüm bu görüşlerin doğru bir temelde değerlendirilebilmesi için, Taslağın kamu dışında uzman kuruluşların da katılımına açık demokratik bir ortamda görüşülerek hazırlanması ve olgunlaştırılması yararlı olacaktır.

BITKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN REÇETELİ SATIŞ USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Amaç Madde 1:

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmelikte amaç maddesi, bitki koruma ürünleri ile sınırlı tutulmuştur. Her ne kadar ruhsatlı olup Yönetmelik kapsamında bulunsalar da, geliştirme ve defolyant ürünlerin de amaç maddesi içinde özel olarak sayılmasında yarar görülmektedir.

Diğer taraftan, reçeteli zirai mücadele ilacı satışlarının, yalnızca pazara üretim yapan üreticilere yönelik olması ve öztüketim boyutunun istisna tutulması doğru olacaktır.

Teklif: Madde 1 - Bu Yönetmelik pazara yönelik üretim için kullanılan bitki koruma, geliştirme ve defolyant ürünlerinin reçeteli satışı ile ilgili usul ve esasları belirlemek amacıyla hazırlanmış olup, öztüketime yönelik üretim yapan işletmeler bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Yasal Dayanak Madde 3

Görüş ve Değerlendirme: Hazırlanan Yönetmelik Taslağında, yalnızca Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu'nun Ziraat Vekaleti'ne yetki veren iki maddesi dayanak olarak gösterilmiştir.

Oysa bu Yönetmeliğin uygulanmasında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın görev ve yetkileri yanında, bizzat uygulamayı gerçekleştirecek olan ziraat mühendislerinin yasal görev ve yetkilerinin de önemli rol oynayacağı açıktır.

Nitekim, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 19.3.1993 gün, 21529 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Zirai Mücadele İşlerini Ücret Karşılığında Yapmak İsteyenler Hakkında Yönetmelik" in dayanak maddesi aynen şöyledir;

"Bu Yönetmelik 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu'nun 32 inci maddesi, Bakanlıkların Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki 3046 sayılı Kanun'un 37 inci maddesi ile 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun'un 6 inci maddesi gereğince yürürlüğe girmiş bulunan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğü'nün 5 inci maddesi gereğince hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur"

Bu çerçevede, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun'un ve Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük'un zirai mücadele alanındaki hükümleri, yasal dayanak kısmına eklenmelidir.

Aksi bir tutum, diğer meslek mensuplarınca açılacak davalar karşısında Yönetmeliğin yasal korumasını eksik bırakacak ve ilgili alana sürekli haksız müdahalelere açık kapı bırakacaktır.

Teklif: Yönetmeliğin Yasal Dayanak kısmına, Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu'nun ilgili maddeleri yanında, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisleri Hakkındaki Kanun'un 2 inci ve 6 ncı maddesi ile Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğü'nün 5 inci maddesi de eklenmelidir.

Tanımlar Madde 4

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmeliğin Tanımlar başlıklı 4 üncü maddesine, Taslakta bulunmayan "Denetçi" tanımının eklenmesi gereklidir.

Bu tanımlama kapsamında, denetçi olarak görev yapacak kişilerin nitelikleri belirtilmeli ve böylece bir taraftan Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın bitki koruma hizmetlerinde çalışan personelinin uzmanlığı desteklenip geliştirilirken, diğer taraftan bu alandaki çağdaş açılımlara olanak tanınmalı ve uygulamada çıkan aksaklıkların önüne geçilmelidir.

"Denetçi" tanımlaması, Taslak Yönetmeliğin "Reçetenin Denetlenmesi" başlıklı 19 uncu maddesini de tamamlayacak bir nitelik taşıyacaktır.

Ayrıca, tanımlar bölümündeki "Formülasyon" tanımının yeniden yazılmasında yarar bulunmaktadır.

Teklif: Madde 4: Denetçi: Bakanlığın İl ve İlçe Tarım Müdürlükleri zirai mücadele birimlerinde çalışan ziraat mühendisleri veya yasal eğitim - sertifika süreçlerinden geçmiş yetkili ziraat mühendisleri

Formülasyon : Bir veya daha fazla aktif madde ile birlikte inaktif yardımcı ve dolgu maddelerinin ilavesi ile uygulanabilir hale getirilmiş karışımı,

Reçeteli Satış Madde 5

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmelik, Bakanlıkça ruhsatlandırılan tüm bitki koruma ürünlerinin reçeteli olarak satılacağına öngörmektedir.

Tüm Türkiye genelinde bu uygulamaya geçişin, düşünülenin çok üzerinde bir zorluk doğuracağı değerlendirilmektedir.

Bu bakımdan, öncelikle tüm sistemik etkili ilaçlar için reçete uygulamasının başlatılması, pilot illerde uygulamanın başlatılması gibi geçiş sürecini hızlandıran düzenlemeler yararlı olabilecektir.

Bu alanda, iller ve kullanım alanları bakımından da bir geçiş süreci planlanabilir. Seralar başta olmak üzere, tarım ilacının yoğun kullanıldığı ve insan sağlığına etkilerinin öne çıktığı alanlarda, tüm tarım ilaçları, bir geçiş sürecine bağlı olmaksızın reçeteye bağlanmalıdır.

Diğer taraftan, Türkiye'nin tüm illerinde tüm bitki koruma ürünlerinin reçeteye bağlanması, günümüz koşullarında uygulanabilir ve doğru bir seçenek olarak görülmemektedir.

Örneğin beşeri ilaçlar alanında, reçeteye bağlanmamış, etki derecesi düşük ve yaygın kullanılan ilaçlar bulunmaktadır. Aynı şekilde, çevre - insan - hayvan sağlığına yönelik riskleri düşük kükürt - göztaşı vb. ilaçlar saptanarak, reçeteli satış zorunluluğunun dışında tutulmalıdır.

Teklif: Madde 5 - Bakanlıkça ruhsatlandırılan tüm bitki koruma ürünleri, İşbu Yönetmelik hükümleri uyarınca reçeteli satılır. Gerekli hallerde, reçeteli ilaç kapsamının daraltılmasında ve iller ve bitki koruma ürünleri için çeşitli istisnaların getirilmesinde Bakanlık yetkilidir.

Reçete Düzenleme Yetkisine Sahip Kişi ve Kuruluşlar Madde 6

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmeliğin 6 ncı maddesinde, reçete düzenleme yetkisine sahip kamu çalışanları; Zirai

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN REÇETELİ SATIŞ USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Mücadele Araştırma Enstitülerinde çalışan, Ziraat Araştırma Enstitüleri bitki koruma bölümlerinde çalışan, Ziraat fakülteleri bitki koruma bölümünde öğretim üyesi olan, Tarım İl müdürlükleri Bitki Koruma Şube Müdürlüklerinde çalışan ve İlçe Tarım Müdürlüklerinde çalışan ziraat mühendisleri olarak tanımlanmaktadır.

Bu tanım, zirai mücadele alanında çalışan tüm kamu çalışanı ziraat mühendislerini reçete yazma yetkisi ile donatmaktadır.

Ziraat Mühendisleri Odası olarak bu tanıma katılmakla birlikte, tanım kapsamına, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nı, bitki koruma şube müdürlüklerinde bitki koruma bölümü mezunu ziraat mühendisleri çalıştırmaya yönlendiren bir düzenlemenin de eklenmesi gerektiğini değerlendiriyoruz.

Böylece Bakanlık, özel sektör çalışanı ziraat mühendislerinde aradığı uzmanlık ve deneyimi, kamu çalışanı ziraat mühendislerinde de aramalı; personel yönetiminde Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük hükümleri uyarınca bölümler arası atamaları gerçekleştirmeli, bilgiye dayalı çağdaş yönetim anlayışı konusundaki samimiyetini kamuoyuna yansıtmalıdır.

Özel sektör çalışanı ziraat mühendislerinin reçete düzenlemesi ise, Ziraat Mühendislerinin Görev Ve Yetkilerine İlişkin Tüzük uyarınca görev ve yetki sahibi olan ziraat mühendislerinin, Anayasa'nın 135 inci maddesi anlamında kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan Ziraat Mühendisleri Odası'nın düzenleyeceği meslek içi eğitimlere katılarak sertifikalandırılmaları doğrultusunda hükme bağlanmalıdır.

Danıştay 10 uncu Dairesi'nin 12.3.2007 tarih, 2006/6776 sayılı ve Danıştay 8 inci Dairesi'nin 3.12.2007 gün, 2006/4114 sayılı kararlarında (sözü edilen yargı kararları, "Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı" na ilişkin görüşümüzü Bakanlığınıza bildiren yazı ekinde tarafınıza iletilmiştir) açıkça belirtildiği üzere, Bakanlığın, özel sektör çalışanı ziraat mühendislerine eğitim verme - sınav yapma görev ve yetkisi bulunmamaktadır.

Gerek 3046 sayılı Bakanlıkların Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun, gerekse 441 sayılı KHK'de bulunmayan bu yetkinin, özel yasalar dayanak gösterilerek kullanılmasına çalışılması, hukuka aykırıdır.

Oda'mızın bu alanda açılmış ve halen süren davalarının varlığı bilinmektedir. Benzer bir düzenlemenin bu Yönetmelik taslağına da konulması halinde, mesleki ve özlük haklarımızın ve Oda hukukunun korunması bakımından, idari yargı yolunun kullanılacağını bildiririz.

Taslak Yönetmeliğin 6 ncı maddesinin son fıkrasında ise, ziraat teknisyeni ve teknikerlerine de reçete düzenleme yetkisi verilmektedir. Bakanlık, bu düzenlemeyi yaparken, hangi mevzuata dayanmaktadır? Özel sektör çalışanı ziraat mühendisi ile tekniker / teknisyenlerde 3 yıl deneyim arayarak bu alanda bile bir fark gözetmeyen Bakanlık, yalnızca hukuku çiğnemekle kalmamakta, aynı zamanda ziraat mühendisliği mesleğine yönelik adeta hasmane bir tutum geliştirmektedir.

Şu noktanın altını özellikle çizmek isteriz ki, bir ara eleman gücü olarak ziraat teknisyenliği / teknikerliği eğitimi planlanmalı ve buna göre bir görev - yetki - çalışma alanı uygulaması yapılmalıdır. Tekniker - teknisyen - ziraat mühendisi arasında ayırım gözetmeyen ve bir sayan anlayış, ziraat fakültelerinde verilen ve alınan eğitim için harcanan emekleri de görmezden gelmeye çalışmaktadır.

Yıllardır, reçeteli tarım ilacı satışı savunulurken, beşeri ilaçlar alanından örnekler verilir. Bu çerçevede, yardımcı sağlık hizmeti elemanlarının (hemşire, ebe, sağlık memuru, sağlık teknisyeni vb) beşeri ilaç reçetesi yazdığı görülmüş müdür? Sağlık Bakanlığı'nın bu alanda gösterdiği doğru tutumu örnek alıp geliştirmek, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının da sorumlulukları arasındadır. Hatta Tarım ve Köyişleri Bakanlığının sorumlu olduğu bir alan olarak, veteriner sağlık ilaçlarında veteriner hekimler dışındaki veteriner sağlık teknisyeni ve teknikerlerine reçete yazma yetkisi verilmekte midir?

Son olarak şunu belirtmek isteriz ki, Ziraat Mühendisleri Odası'nın bu tutumu, kimi çevrelerin iddia ettiklerinin aksine, diğer meslek adamlarını küçük görüp dışlayan ve kendi meslek mensuplarına istihdam sağlamayı temel amaç edinen bir yaklaşım değildir. Ziraat Mühendisleri Odası, halk sağlığını doğrudan ilgilendiren bu alanda, sistemin baştan sağlıklı, ciddi ve işler kılınmasını amaçlamakta, mühendis çalışması ile teknisyen / tekniker çalışması arasında, öğrenim farklılığından ileri gelen, YÖK sistemi ve meslek mevzuatı ile saptanmış bir çalışma düzeninin bu alanda da kurulmasını talep etmektedir.

Teklif: Madde 6 - Bitki koruma ürünleri reçetesi aşağıdaki nitelikleri taşıyan kişiler tarafından yazılabilir.

a) Aşağıda belirtilen ziraat mühendisleri, bitki koruma ürünleri reçeteleri yazma konusunda genel yetkiye sahiptirler;

•• Bitki Koruma bölümü mezunu ziraat mühendisleri, Bitki Koruma bölümü mezunu olmamakla birlikte Bitki Koruma bölümlerinde doktora yapmış ziraat mühendisleri ve Ziraat Fakültelerinin Bitki Koruma bölümleri öğretim üyeleri,

b) Kamu çalışanı ziraat mühendislerinden aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyanlar, bitki koruma ürünleri reçeteleri yazma yetkisine sahiptirler;

•• İl Tarım Müdürlükleri Bitki Koruma Şube Müdürlüklerinde görevli bitki koruma bölümü mezunu ve bitkisel üretim bölümü bitki koruma alt programından mezun ziraat mühendisleri, bahçe bitkileri ve tarla bitkileri bölümü mezunu ziraat mühendisi ile zirai mücadele konularında en az 3 yıl çalışmış diğer bölümlerden mezun ziraat mühendisleri,

•• İlçe Tarım Müdürlükleri Bitki Koruma Hizmetlerinde görevli bitki koruma bölümü mezunu ve bitkisel üretim bölümü bitki koruma alt programından mezun ziraat mühendisleri, bahçe bitkileri ve tarla bitkileri bölümü mezunu ziraat mühendisi ile zirai mücadele konularında en az 3 yıl çalışmış diğer bölümlerden mezun ziraat mühendisleri,

•• Zirai Mücadele Araştırma Enstitülerinde görevli ziraat mühendisleri,

•• Zirai Araştırma Enstitülerinin Bitki koruma bölümlerinde çalışan Ziraat Mühendisleri,

c) Resmi ve özel kuruluşlar ile zirai mücadele konularında danışmanlık hizmeti veren kuruluşlarda veya kendi nam ve hesabına çalışan, (a) bendi dışında kalan ve aşağıda belirtilen nitelikleri taşıyan ziraat mühendisleri, bitki koruma ürünleri reçeteleri yazma yetkisine sahiptirler;

•• Bitki koruma hizmetlerinde görev ve yetki üstlenebilecek olan, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşunun düzenleyeceği meslek içi eğitimlere katılarak sertifikalandırılan ziraat mühendisleri

d) Yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren bir yıllık bir geçiş süresi boyunca, işbu Yönetmeliğin 6 ncı maddesi (c) ve (d) fıkralarında belirtilen nitelikleri taşıyan zirai mücadele bayilerinin reçete yazma yetkileri bulunmaktadır.

Gerçek Kişilere, Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi Madde 7

Görüş ve Değerlendirme: Anayasa'nın 135 inci maddesi, TMMOB Kanunu ve yukarıda belirtilen ilgili yargı kararları uyarınca, Madde 7'de üç bent olarak sayılmış olan ve yetki belgesi almak isteyen gerçek kişilerin Tarım İl Müdürlüğü'ne müracaatlarında verecek-

BITKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN REÇETELİ SATIŞ USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

leri bilgi ve belgelere, Oda üyelikleri ve Oda'dan alınmış zirai mücadele sertifikası olmak üzere iki bent daha eklenmesi

Teklif: Gerçek Kişilere Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi

Madde 7 - Yetki belgesi almak isteyen gerçek kişiler, aşağıdaki bilgi ve belgelerle birlikte bir dilekçe ile Tarım İl Müdürlüğü'ne müracaat eder

- Diploma veya çıkış belgesinin aslı veya onaylı sureti
- Varsa, yüksek lisans veya doktora diplomalarının aslı veya onaylı sureti,
- İşyerinin açık adresi,
- Ziraat Mühendisleri Odası'na üye olduğunu gösterir belge,
- Ziraat Mühendisleri Odası'nca düzenlenen eğitim sonucunda alınan zirai mücadele sertifikası

Reçetede Bulunması Gereken Hususlar Madde 12

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmeliğin 12 inci maddesinde sayılan reçetede bulunması gereken hususlar bölümünde, bitki koruma ürünü aktif maddesinin ismi yer almaktadır. Bitki koruma ürününün reçetede aktif madde olarak yer almasının avantajlarının yanı sıra sakıncaları da bulunmaktadır.

Tarım ilacının aktif madde olarak yazılması üreticinin ilaca ulaşmasında ve ilacı aldığı ilaç bayisinin ilacı temininde kolaylık sağlamaktadır. Ancak emsale göre ruhsatlamının getirdiği olumsuzluklar nedeni ile aynı aktif maddeye sahip farklı ticari isimler ile satılan ilaçlar sahada aynı dozda kullanılmamaktadır ve aynı başarıyı gösterememektedir. Yine aynı aktif maddeye sahip tarım ilaçlarının bir kısmı belli ürünlerde ruhsatlı iken diğer ürünlerde ruhsatlı olmayabilmektedir. Bu durum tarım ilaçlarını üreten ve pazarlayan firmaların pazar politikaları ile ilgili olup kısa sürede değiştirilmesi mümkün değildir. Bu nedenle aktif maddeye göre reçete yazıldığında reçeteyi düzenleyen ziraat mühendisi ilaç etiketinde yer alan doza göre reçete yazmak zorunda olduğundan sahada başarısız olabilecektir. Yine üründe ruhsatlı olmayan bir ilacı aktif maddeye göre üreticiye verdiğinde ve ilaç kalıntısı sorunu ortaya çıktığında reçeteyi düzenleyen mühendis yasal sorumluluk altına girecektir.

Reçetede önerilen bitki koruma ürünü ticari isim olarak yer aldığında ise mühendis veya danışman güvendiği ilacı reçetesine yazacak ve daha başarılı sonuç alabilecektir. Ancak bu durumda üreticilerin bağlı oldukları bayilerde bu ticari preparatı bulamamaları riskini de beraberinde taşımaktadır. Yönetmeliğe göre bayilerin reçetede değişiklik yapma hakkı olmadığı için üreticinin tekrar danışman veya mühendisine dönmeye ve reçetede yer alan ilacın ticari isminin değiştirilmesine neden olacaktır. Buda üreticinin zaman kaybının yanı sıra zirai ilaç bayisine olan güveni ve bağı zedeleyecektir.

Her iki uygulamanın da kendine göre avantajları ve dezavantajları mevcuttur. Yönetmelik taslağına ilişkin Oda görüşümüzün oluşturulması kapsamında yurt genelinde yapılan toplantılarda, zirai danışmanların tamamı ilaçların ticari ismi ile yazılmasını savunurken ilaç bayilerinin büyük bölümü aktif madde üzerinden yazılmasını önermişlerdir. Buna göre en uygun çözüm bu konuda mühendis veya danışmanın serbest bırakılması, isteyen aktif madde üzerinden isteyen de ticari isim üzerinden yazmasına olanak sağlanmalıdır.

Teklif: Madde 12 - Bitki Koruma Ürünleri reçetesinde asgari olarak şu bilgiler yer almalıdır: Reçete yazma yetkisine sahip kişilere ait kimlik bilgileri ve imzası, tarih, kültür bitkisine ait bilgiler ile bitki koruma ürününün aktif madde veya ticari ismi, miktarı ve doz bilgilerini kapsar Reçeteye

Tabi Bitki Koruma Ürünleri Madde 13

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmelik maddesinde olduğu gibi bitki koruma ürünlerinin tamamının reçeteye bağlanması, düşük tarımsal katma değer üreten ve üreticinin reçete yazacak danışmana kolaylıkla erişemediği bölgelerde üreticinin tarım ilacı kullanımını engelleyebilecek veya kaçak ilaç kullanımına neden olacaktır. Bu konuda geri kalmış bölgelerde sistemik etkili ilaçlardan başlayarak kademeli bir geçişin uygulanması daha doğru olacaktır.

Teklif: Yanda belirtilen görüşümüze uygun bir kademeli geçişin hükme bağlanması uygun olacaktır.

Reçete Yazacak Kişi ve Kuruluşların Sorumlulukları Madde 14

Görüş ve Değerlendirme: Taslak Yönetmeliğin 14 üncü maddesinin ilk paragrafının son cümlesi, "Yazılan reçeteler arşivde 2 yıl muhafaza edilir" hükmünü taşımaktadır.

Oysa Yönetmelik Taslağının 18 inci maddesi, "Reçete Kayıtlarının Muhafazası" başlığıyla bu alanda özel hüküm sevketmektedir.

Dolayısıyla, 14 üncü maddedeki hüküm, hukuk yazım tekniği açısından gereksiz bir tekrar niteliğinde olup, madde kapsamından çıkarılmasında yarar görülmektedir.

Ayrıca, madde içeriğinin, yazılacak reçetelerde zirai mücadele teknik talimatlarına atıf yapan hükmü, nadir de olsa bu talimatlarda yer almayan hastalık ve zararlılar için sorun doğuracaktır. Bilinmektedir ki, bazı ürünler için teknik talimatlarda yer almayan ve zaman zaman ekonomik zarar eşliğine geçen hastalık ve zararlılar bulunmaktadır. Örneğin, Trakya Bölgesi'nde hızla yaygınlaşan Kanola bitkisinde kullanılacak bitki koruma ürünleri teknik talimatlarda yer almamaktadır. Aynı şekilde, buğday, nar ve çilekte görülen hastalık ve zararlıların bir kısmı da teknik talimatlarda bulunmamaktadır. Bu durum, sözü edilen hastalık ve zararlılara karşı reçete yazılmaması sonucunu doğurmaktadır ve doğuracaktır. Bu çerçevede, madde içeriği, bu gibi durumlar da düşünülerek yeniden düzenlenmelidir.

Bunun yanında, Bakanlıkça ruhsatlı bulunan bazı BKÜ'nin ruhsat tavsiyesi bulunmamasına karşın alternatifsizlik ve ekonomik nedenlerle yaygın olarak kullanılması, tavsiye edilen dozların yetersiz kalması nedeniyle doz aşımı uygulanması gibi yapısal sorunlar varlığını sürdürmektedir. Doz aşımı ve tavsiye dışı fiili uygulamalar konusu, daha önce rapor halinde Bakanlığa sunulmuş olmasına karşın, bu alanda bir iyileştirme sağlanamamıştır.

Bu sorunların varlığı, reçeteli ilaç uygulamasından beklenen yararın elde edilememesine neden olacaktır. Bu çerçevede Bakanlığın, bir taraftan yanlış reçete düzenleyenleri cezalandırmak uygulamasına giderken, diğer taraftan sözü edilen tarım ekonomisi sorunlarını çözmek için sistemli

BİTKİ KORUMA ÜRÜNLERİNİN REÇETELİ SATIŞ USUL VE ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

çabalar içinde olması gerekmektedir.

Teklif: Madde 14 - Reçete yazma yetkisine sahip kişi veya kuruluşlar Bakanlıkça yayınlanan Zirai Mücadele Teknik Talimatları doğrultusunda reçete yazar. Zirai Mücadele Teknik Talimatlarında geçen tavsiyeler dışında reçete yazanlar, bundan doğduğu kanıtlanan zararın tazminiyle yükümlüdürler. Ancak Zirai Mücadele Teknik Talimatlarında yer almayan durumlarla karşılaşıldığında, reçeteyi yazan üreticiyi yazılı olarak bilgilendirerek uygun reçete düzenlemesi yapılabilir ve bu durumda üzerine bir sorumluluk doğmaz.

Bitki koruma ürününü satan bayilerin sorumlulukları Madde 15

Görüş ve Değerlendirme: Madde metninde, aktif madde ve ticari preparat ayırımına göre bir düzenleme yapılmalıdır.

Ayrıca, insan ve çevre sağlığını koruma açısından reçeteyi yazan mühendis ve danışman ile ilacı kullanan üretici sorumlu tutulup cezai hükümlere tabi tutulurken bayiler sorumluluk altına alınmamıştır. Reçete dışında ilaç öneren ve değişiklik yapan bayilerde sorumlu tutulmalıdır.

Teklif: Madde 15 - Bayiler reçetede yazan bitki koruma ürünlerini vermek zorundadır. Reçetede doğrudan ticari preparat ismi yazması durumunda bayii, ticari preparatın deposunda bulunmadığını kanıtlama yükümlülüğünü kabul ederek ve reçeteyi yazan kişinin onayını alarak, aynı aktif maddeyi aynı oranda içeren muadilini üreticiye verebilir. Bu durumda bayii değişikliği reçete üzerine işler, kaşeler ve imzalar. İşletmesinde bulunduğu halde reçetede kayıtlı ilacı vermeyen, onay almadan reçetede değişiklik yapan ve reçetesiz ilaç satan bayiler uyarılır, tekrarı halinde işyerleri 1 yıl süre ile kapatılır. Suçun tekrarı halinde ise bayilik yetkileri 3 yıl süre ile iptal edilir.

Reçetenin Denetlenmesi Madde 19

Görüş ve Değerlendirme: “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik” 24.7.2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Sözü edilen Yönetmeliğin 8 inci maddesi uyarınca her 2 yılda bir tüm illerde seçilen denetçiler, özel hizmet alanlarında çalışan ziraat mühendislerinin gerçekleştirdikleri iş ve işlemleri denetleme yetkisine sahiptirler.

Bakanlığın, çağdaş kamu yönetimi anlayışı içinde, denetleme yetkilerinin bir kısmını, kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşu olan Ziraat Mühendisler Odası’na devretmesi, kamu hizmetlerinde etkinliği ve verimliliği artıracaktır.

Teklif: Reçetenin Denetlenmesi Madde 19 Bakanlık İl ve İlçe Müdürlüklerindeki Bitki Koruma birimi ve Ziraat Mühendisleri Odası denetçileri tarafından yapılan denetleme ve incelemelerde, bayinin aldığı aktif madde miktarı, reçete ile yaptığı satış ve eldeki stok incelenir. Aksayan husus varsa ilgililer yazılı olarak uyarılır. Bayii reçetelerin denetlenmesi ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi denetleyici kişilere vermek zorundadır.

Reçete Yazma Yetkisinin İptali Madde 20:

Görüş ve Değerlendirme: Yetkisi iptal edilen kişilere 5 yıl süresince yetki verilmemesi çok ağır bir karardır. Bunun başlangıçta 1 yıl daha sonra ise 3 yıl olarak değiştirilmesi uygun olacaktır.

Teklif: Denetleme yapılan ve aksaklıklardan dolayı uyarılan özel ve tüzel kişilerin aynı durumun tekrarıyla reçete yazma yetkisi 1 yıl süre ile askıya alınır, tekrarı durumunda yetkisi iptal edilir. Yetkisi iptal edilen kişilere 3 yıl süresince yetki belgesi verilmez.

Reçete Düzenleme Ücreti Hüküm yok

Görüş ve Değerlendirme: Reçete uygulaması; üretim alanının kontrol edilmesi, ekonomik zarar eşiklerinin tespiti ve reçetenin teknik - ekonomik ölçütlere göre uygun bir biçimde yazılması aşamalarını kapsamakta olup, bu süreçlerin profesyonel bir mühendislik hizmeti gerektirdiği açıktır. Bu işlerde görev alan bir serbest ziraat mühendisinin, verdiği hizmetler karşısında bir ücret alması zorunludur.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Mesleki Denetim ve Asgari Ücret Yönetmeliği, 23.5.2008 gün, 26884 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Serbest çalışan tüm ziraat mühendislerinin Odaya üyelikleri bir Anayasal ve yasal zorunluluk olduğundan, sözü edilen Asgari Ücret Yönetmeliği hükümleri uyarınca her yıl Aralık Ayı’nda yayımlanacak olan Asgari Ücret Tarifesi, reçete yazma konusundaki ücret tespitinde kullanılacak ve her yıl yenilenecek bir yasal araç niteliğinde olacaktır.

Bu düzenlemenin, Taslak Yönetmelikte, Dördüncü Bölüm’e son madde olarak, “Reçete Düzenleme Ücreti” başlığı altında girmesinde yarar bulunmaktadır.

Teklif: Reçete Düzenleme Ücreti: Madde 14 - İşbu Yönetmelik hükümleri uyarınca reçete düzenleyen ziraat mühendisleri, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası Mesleki Denetim ve Asgari Ücret Yönetmeliği hükümleri uyarınca her yıl Aralık Ayı’nda yayımlanan asgari ücret tarifesine göre reçete ücreti alırlar.

Bakanlığın Sorumlulukları Hüküm yok

Görüş ve Değerlendirme: Yönetmelik taslağında, reçete yazan, tarım ilacı satan, kullanan vb. tüm kişi ve tarafların sorumlulukları düzenlenmişken, en çok sorumluluk taşınması gereken tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın sorumluluklarından hiç söz edilmemiştir.

Yönetmeliğin, bu alanda ciddiyetle gözden geçirilerek, sürecin tüm aşamalarındaki Bakanlığın görev, yetki ve sorumluluklarının düzenlemeye bağlanmasında yarar bulunmaktadır.

Örneğin, Taslakta sıkça vurgu yapılan Teknik talimat yaklaşık 15 yıldır güncellenmemiş ve yeni baskısı yapılmamıştır. Son basımdan bu yana yeni talimatlar ve tavsiyeler olmasına karşın, bu konular kitap haline getirilmiş değildir.

Bu konunun, Bakanlık açısından bağlayıcı olacak bir şekilde Yönetmeliğe geçirilmesi doğru olacaktır. Bu talimatların güncellenerek basılması konusunda Oda’mız görev ve sorumluluk üstlenmeye hazırdır.

Teklif: Bakanlığın sorumlulukları: Madde ... - Reçete yazma yetkisine sahip kişi ve kuruluşlar Bakanlıkça her yıl güncellenen ve yayımlanan Zirai Mücadele Teknik talimatları doğrultusunda reçete yazar”

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

ODA'mızın uzun yıllardan beri savunduğu bitki koruma ürünlerinde reçeteli satış ile ilgili olarak hazırlanan Yönetmelik Taslağı, ODA'mız tarafından e-mail yoluyla üyelerimize de gönderilerek görüşleri istenmiştir. Bu kapsamda ODA'mıza iletilen görüşler aşağıda verilmektedir:

ZMO İzmir Şubesi: GENEL DEĞERLENDİRME: Odamızın yıllardır her platformda dile getirdiği, söylediği yazıp çizdiği Bitki Koruma Ürünlerinin (Zirai Mücadele İlaçlarının) Reçeteli satışına ilişkin görüşleri ile paralellik içeren böyle bir yönetmelik taslağının Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanması ilk etapta olumlu değerlendirilmiştir.

Ancak bu demek değildir ki taslak odamız görüşlerine uygun üreticinin yararını gözeten tüketicinin güvenli gıdaya ulaşma hakkını sağlayan bir yapıdadır.

Ayrım gözetmeden tüm bitki koruma ürünlerinin reçeteli satış kapsamına alınması olumludur. Ancak yeterli değildir. Reçeteli satıştan beklenen yararın sağlanabilmesi ancak bitki koruma ürünlerinin sahada, doğru alet ve ekipmanların doğru yöntemle uzman kişilerce (eğitim almış ziraat mühendisi, ziraat teknisyen, teknikeri ve usta ilaçlamacılar) aplikasyonu ile olasıdır. Bu nedenle bu yönetmelik ile eş zamanlı olarak **"Bitki Koruma Ürünleri Uygulama Yönetmeliği"** hazırlanmalı ve uygulamaya konmalıdır.

Yönetmelikte Ziraat Teknisyen ve Teknikerlerinin reçete yazma ile yetkilendirilmesi mevcut sorunların çözümüne katkı sağlayacak bir düzenleme değildir.

Kaldı ki iki ayrı meslek grubunu tüm yetkilendirmelerde aynı kefeye koymak doğru bir yaklaşım değildir. Eğer Tarım Teknisyeni ve Teknikerleri her alanda aynı yetkilere sahip olacaklarsa bu ülkenin kaynakları boşa harcanmış ve harcanıyor onlarca Ziraat Fakültesi boş yere açılmış demektir. Ayrıca Ziraat Teknisyeni olup ta sonradan ziraat fakültesini bitiren arkadaşlarımız da boş yere zamanlarını emeklerini harcamışlar demektir.

Böyle bir düzenleme 7472 Sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun'a dayanılarak hazırlanan ve 24.01.1992 tarih ve 21121 numaralı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"ün Genel Çalışma Alanları Görev ve Yetkileri Düzenleyen 2. Bölümün 5. maddesi birinci paragrafına aykırıdır.

(Zirai Mücadele, Zirai Karantina ve Tarım İlaçları

Madde 5 - Tarım ürünlerinin yetiştirilmesi, hasadı, işlenmesi, depolanması, ambalajlanması ve pazarlanması aşamalarında; her türlü hastalık ve zararlılar konusunda teşhis, ilaç ve metod önerisi, mücadele, planlama ve uygulamaların denetlenmesi, gazlama (fumigasyon) gibi faaliyetler ziraat mühendisleri tarafından yürütülür.)

Bu genel değerlendirmeler ışığında yönetmelik taslağının maddeleri ve EK 1: deki Reçete örneğinin içeriği ile ilgili görüş ve önerilerimiz aşağıdadır.

BÖLÜM	Tanımlar	Tanımlar
BİRİNCİ BÖLÜM Amaç, Kapsam, Yasal Dayanak ve Tanımlar	Madde 4: Formülasyon: Aktif madde ile birlikte inaktif yardımcı ve dolgu maddelerinin ilavesi ile uygulanabilir hale getirilmiş karışımı, Bitki Koruma Ürünü Reçetesi: Madde 6'da belirtilen kişiler tarafından yazılan; bitki koruma ürününün ismi, dozu ve miktarı ile gerektiğinde uygulamaya hazırlama ve kullanım şeklini belirten, tarihli ve imzalı belgeyi,	Madde 4: Formülasyon: Bir veya daha fazla aktif madde ile birlikte inaktif yardımcı ve dolgu maddelerinin ilavesi ile uygulanabilir hale getirilmiş karışımı, Bitki Koruma Ürünü Reçetesi: Madde 6'da belirtilen kişiler tarafından yazılan; bitki koruma ürününün aktif maddesi, dozu ve miktarı ile uygulamaya hazırlama ve kullanım şeklini belirten, tarihli ve imzalı belgeyi,
İKİNCİ BÖLÜM Reçeteli Satış, Reçete Düzenleme Yetkisine Sahip Kişi ve Kuruluşlar	Reçete Düzenleme Yetkisine Sahip Kişi ve Kuruluşlar Madde 6 -Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümlerinde çalışan öğretim üyeleri, Resmi ve özel kuruluşlar ile Zirai Mücadele konularında danışmanlık hizmeti veren kuruluşlarda zirai mücadele konularında en az 3 yıl çalışmış Bakanlık tarafından eğitim verilerek yeterli bulunmuş Ziraat Mühendisleri, Ziraat Teknisyenleri ve Teknikerleri	Reçete Düzenleme Yetkisine Sahip Kişi ve Kuruluşlar Madde 6 - Ziraat Fakültesi Bitki Koruma Bölümlerinde çalışan Ziraat Mühendisi öğretim elemanları, Bitki Koruma Bölümü Mezunu, Ziraat Mühendisleri Resmi ve özel kuruluşlar ile Zirai Mücadele konularında danışmanlık hizmeti veren kuruluşlarda zirai mücadele konularında en az 3 yıl çalışmış, Bakanlık, Ziraat Mühendisleri Odası ve Ziraat Fakülteleri tarafından eğitim verilmiş Ziraat Mühendisleri,
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Gerçek Kişilere, Tüzel Kişi ve Kuruluşlara Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi	Gerçek Kişilere Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi Madde 7 -İş yerinin açık adresi, Tüzel Kişi ve Kuruluşlara Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi Madde 8 - Belirtilen nitelikleri taşıyan en az bir elemanın bünyesinde çalıştığına dair sözleşmenin aslı veya onaylı sureti ile imza sirküleri, Vergi mükellefi olduğunu gösterir belge.	Gerçek Kişilere Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi Madde 7 -Ziraat Mühendisleri Odası üyelik Belgesiİş yerinin açık adresi, Tüzel Kişi ve Kuruluşlara Reçete Yazma Yetkisinin Verilmesi Madde 8 - Madde 6'da Belirtilen nitelikleri taşıyan en az bir Ziraat Mühendisi elemanın bünyesinde çalıştığına dair sözleşmenin aslı veya onaylı sureti ile imza sirküleri, Ziraat Mühendisleri Odası Üyelik Belgesi (Çalışan Ziraat Mühendisi için) Vergi mükellefi olduğunu gösterir belge.

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM Reçete, Reçete Düzenleme Zorunluluğu, Reçetenin Düzenlenmesi, Reçetede Bulunması Gereken Hususlar, Reçeteye Tabi Bitki Koruma Ürünleri	Reçete Madde 9 - Bir bitki koruma ürünü uygulayan ya da uygulanmasına izin verenler gerektiğinde, söz konusu ürünü kullandıklarını ya da kullandırdıklarını belgelemek zorunda olduğundan Madde 6 da belirtilen yetkililerin uyguladığı ya da uygulanmasını önerdiği ürünleri ve gerektiğinde yaptığı uygulamaları ile ilgili diğer önerilerini reçetesinde belirtmeli ve bu yönetmeliğin 1 no' lu Ek'ine ve bu yönetmeliğin diğer hükümlerine uygun olarak düzenlenen reçeteyi konu ile ilgili kişiye vermelidir. Reçeteyi yazanlar bitki koruma ürünü ile ilgili uygulama ve önerilerini ilgili mevzuat çerçevesinde kendi kayıtlarına da işlemeli ya da reçeteyi saklamalıdır.	Reçete Madde 9 - Bir bitki koruma ürünü uygulayan ya da uygulanmasına izin verenler talep edildiğinde, söz konusu ürünü kullandıklarını ya da kullandırdıklarını belgelemek zorunda olduğundan Madde 6 da belirtilen yetkililer uygulanmasını önerdiği ürünleri ve uygulamaya yönelik diğer önerilerini reçetesinde belirtmeli ve bu yönetmeliğin 1 no' lu Ek'ine ve bu yönetmeliğin diğer hükümlerine uygun olarak düzenlenen reçeteyi konu ile ilgili kişiye vermelidir. Reçeteyi yazanlar bitki koruma ürünü ile ilgili uygulama ve önerilerini ilgili mevzuat çerçevesinde kendi kayıtlarına da işlemeli ya da reçeteyi saklamalıdır.
ALTINCI BÖLÜM Reçete Kayıtlarının Muhafazası, Reçetenin Denetlenmesi, Reçete Yazma Yetkisinin İptali	Reçetenin Düzenlenmesi Madde 11 - Reçete yazma yetkisine sahip kişi veya kuruluşlarca 3 nüsha halinde düzenlenen reçete' nin bir nüshası yazan kişi veya kuruluşça, bir nüshası ilaç bayiince saklanır ve bir nüshası da üreticiye verilir. Reçetede Bulunması Gereken Hususlar Madde 12 - Bitki Koruma Ürünleri reçetesinde asgari olarak şu bilgiler yer almalıdır: Reçete yazma yetkisine sahip kişilere ait kimlik bilgileri ve imzası, tarih, kültür bitkisine ait bilgiler ile bitki koruma ürününün aktif madde ismi, miktarı ve doz bilgilerini kapsar (Ek 1). Reçetenin Denetlenmesi Madde 19 - Bakanlık İl ve İlçe Müdürlüklerindeki Zirai Mücadele Birimi veya Bakanlıkça yetkili kılınan elemanlar tarafından yapılan denetleme ve incelemelerde Bayinin aldığı aktif madde miktarı, reçete ile yaptığı satış ve eldeki stok incelenir. Aksayan husus varsa ilgililer yazılı olarak uyarılır. Bayi reçetelerin denetlenmesi ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi denetleyici kişilere vermek zorundadır.	Reçetenin Düzenlenmesi Madde 11 - Reçete yazma yetkisine sahip kişi veya kuruluşlarca 3 nüsha halinde düzenlenen reçete' nin bir nüshası yazan kişi veya kuruluşça, saklanır ve iki nüshası biri bayiye verilmek üzere üreticiye teslim edilir Reçetede Bulunması Gereken Hususlar Madde 12 - Bitki Koruma Ürünleri reçetesinde asgari olarak şu bilgiler yer almalıdır: Reçete yazma yetkisine sahip kişilere ait kimlik bilgileri ve imzası, tarih, uygulama yapılacak alan ve bitkiye ait bilgiler ile bitki koruma ürününün aktif madde ismi, miktarı, formülasyonu ve doz bilgilerini kapsar (Ek 1). Reçetenin Denetlenmesi Madde 19 - Bakanlık İl ve İlçe Müdürlüklerindeki Bitki Koruma Birimi veya Bakanlıkça yetkili kılınan elemanlar ve Ziraat Mühendisleri Odası Denetçileri tarafından yapılan denetleme ve incelemelerde Bayinin aldığı aktif madde miktarı, reçete ile yaptığı satış ve eldeki stok incelenir. Aksayan husus varsa ilgililer yazılı olarak uyarılır. Bayi reçetelerin denetlenmesi ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi denetleyici kişilere vermek zorundadır.

EK:1

T.C.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI

KORUMA VE KONTROL GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İL TARIM MÜDÜRLÜĞÜ

.....

BİTKİ KORUMA ÜRÜNÜ REÇETESİ

Tarih : Cilt No : Sıra No :

ÜRETİCİNİN

Adı ve Soyadı : TC Kimlik NO:.....

Üretim Yapılan Taşınmazın :

İli :

İlçesi :

Köyü veya Mahallesi :

Bitkinin adı :

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

Zararlı organizmanın adı :

Uygulanacak alan (da) veya ağaç (adet) :

KULLANILACAK BİTKİ KORUMA ÜRÜNÜ'NÜN

a) Aktif madde adı ve oranı :

b) Formülasyon şekli :

b) Dozu :

c) Uygulama Sayısı ve şekli :

d) Gerekli ilaç miktarı :

e) Son kullanım ile hasat arasındaki süre :

f-) Kullanılacak alet :

Reçeteyi düzenleyen teknik elemanın:

Adı ve Soyadı

Görevi

Oda Sicil No:

İmzası

.....

Not: Bir nüshası bayi tarafından muhafaza edilecek, gerektiğinde ilgililere gösterilecektir.

Dr. Filiz PEZİKOĞLU (ZMO Yalova İl Temsilcisi): I. Genel Görüşler;

- Yönetmelik 6968 sayılı zirai mücadele kanununun 38 ve 40. maddelerine dayanılarak hazırlanmış olsa da anılan maddeler bu yönetmeliği yeterli göstermemektedir.
- Yönetmelik, iç – dış karantina hizmetleri de dikkate alınarak ve bu yasal oluşumlara atıf yapılarak oluşturulmalıdır.
- Ürün toplayıcıları, işleyiciler, ihracatçılar, perakendeciler vb açısından ihtiyaç duyulabilecek belgeler kimler tarafından karşılanacaktır. Bu belgelerin ürünün ihracatı sırasında karşı ülke açısından geçerliği nasıl sağlanacaktır.
- Reçete düzenlemesine sahip kişi ve kuruluşlara ait doküman merkezinin yapacağı ya da tutacağı dokümanlardan ve yetkiyi verecek Bakanlığın sorumluluklarından yeterince bahsedilmemiştir. Yönetmeliklerin yasalara göre daha ayrıntılı hazırlanması gerekmektedir. Bakanlığın sorumluluğu yalnız denetim ve eğitim açısından kısaca tanımlanmıştır.
- Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğünce Ülke genelinde yaygınlaştırılan üretici ilaç kullanım kartı uygulamasından bahsedilmemiştir. Bu uygulamanın yönetmelikle irtibatlandırılması gerekebilir.

II. Madde Bazında Görüşler;

- Md(4): Tanımlar kısmında “bitki koruma ürünü reçetesi” tanımında; “ilaç kullanım tarihi ve hangi ürün için olduğu” bilgisinin de yer alması gerekmektedir
- Md(4)'te verilen tanımlar da “araştırma enstitüsü” denilirken, Md(6) ‘da, zirai araştırma enstitüsü (üstelik 2 kez) yazılmıştır. Ancak, Bakanlığın diğer araştırma enstitülerinde çalıştıkları bitkiler itibarı ile konu uzmanı bitki koruma bölümü mezunu lisans, yüksek lisans ve doktora seviyesinde ziraat mühendisleri de çalışmaktadırlar. Ayrıca, zirai mücadele araştırma enstitülerinde yalnız bitki koruma değil, diğer bölümlerden (örneğin tarım ekonomisi) ziraat mühendisleri de çalışmaktadır. Bu nedenle, “bakanlığın araştırma enstitülerinin ilgili bölüm ve birimlerinde görevli bitki koruma mezunu ziraat mühendisleri” ifadesi kullanılmalıdır.
- Aynı maddede, resmi ve özel kuruluşlarda çalışan ziraat teknisyeni ve teknikerleri derken, Bakanlık kendi araştırma kuruluşları ve müdürlüklerinde çalışan teknisyen ve teknikerleri dikkate almamıştır. Aslında bu konuda ziraat mühendisleri yetkili olmalıdır.
- Aynı maddede, bugün Targel kapsamında çalışan tarım danışmanlarından hiç bahsedilmemiştir. Bu konuda da yine bitki koruma bölümü mezunları ve aynı zamanda konu hakkında Bakanlık tarafından eğitilmiş almış ve yetkilenmiş diğer bölüm mezunlarının da yetkili olması gerekebilir.
- Md(6)da son fıkra anlaşılabilir değildir, hatta geri kalan herkesi kapsamaktadır. Yeniden düzenlenmeli ve yetkililerin tanımı daraltılmalıdır.
- Md(9)da “reçete” mi tanımlanmakta reçetenin nasıl kullanılacağı mı anlaşılıyor. Aslında bu maddede tanımlanan konular, md(4),

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

md(14), md(18) ve md(19)da tanımlanmış durumda.

• Reçete örneğinde (ek1) zararlı organizmanın adından bahsedilmekte. Bu durumda, reçeteyi yazan kişinin bahçe/tarlayı yerinde görmesi gerekecektir ki, bu durum uygulanabilir gözükmemekte. Reçetenin üreticinin sözlü beyanı karşısında yazılması durumunda ise, yanlış kullanım olasılığı artacak ve md(16)ya göre bunun sorumluluğu da üreticiye kalacaktır. Bu maddenin hatalı uygulamaları azaltmaya yönelik olarak değiştirilmesi ya da genişletilmesi gereklidir.

• Md(13)de “bakanlıkça ruhsatlandırılan” ifadesi bazı durumlarda acil önlemler için sıkıntı oluşturabilir. Örneğin, ithal tohum, fide ya da fidanlarla Ülke içinde karantinada tanımlı olmayan bir zararlı organizma Ülke içine transfer olabilir ve iç karantinaya tabi olmaması nedeni ile ilaç ruhsatının olmama olasılığı nedeni ile bulaşma artabilir.

Prof. Dr. Cemalettin Yaşar ÇİFTÇİ (A.Ü. Ziraat Fakültesi Tarla Bitkileri Bölümü): Bitki koruma ürünlerinin reçeteli olarak satılma zorunluluğu, yerinde bir uygulama olacaktır. Bitki koruma ürünlerini isteyen istediği yerden ve istediği kadar alamamalı, ilacı uygulayacağı bitkiye, bitkinin gelişme dönemine, bitkiye bulaşan hastalık veya zararlıya göre ilacın dozu ve uygulama zamanı belirlenmeli ve reçete ile alabilmelidir.

Yönetmelik taslağının reçete düzenleme yetkisine sahip kişi ve kuruluşları belirleyen 6. Maddesi, Ziraat Mühendisliği mesleğinde onarılamaz yaralar açacaktır. Eğer yönetmelik bu haliyle kabul edilirse, ziraat mühendisliğinde ayrımlar başlama olasılığı çok yüksek olacak ve bu ileride telafisi mümkün olmayan sonuçlar doğuracaktır.

Bitkisel üretimde yüksek ve kaliteli ürün elde etme, sadece bitki koruma ürünlerinin kullanılmasına bağlı olmayıp, toprak işleme zamanı ve yöntemi ile işleme derinliğinden başlayıp, ekim zamanı, ekim yöntemi, ekim derinliği, kullanılan tohumluk, ekim nöbeti, gübreleme, bakım, gerekiyorsa sulama, hasat zamanı ve yöntemi, depolama vd. işlemlerin uygun şekilde yapılması ile mümkündür.

Herhangi bir hastalık veya zararlı için ilaç kullanılması ve dozu, bitkinin gelişme dönemine ve hastalığın şiddetine göre ayarlanmalıdır. Bu nedenle ilaç reçetesi yazan kişinin, bitkiyi çok iyi tanıması ve gelişme dönemlerini çok iyi bilmesi gerekmektedir. Bu konuda, gerek Tarla Bitkileri, gerekse Bahçe bitkileri Bölümleri öğrencilerine bu yöndeki bilgiler ile yüksek verim alabilmek için gerekli yetiştirme paketleri çok detaylı bir şekilde verilmektedir.

Tohumluk çok önemli olup, kendine döllen bitkilerde iyi bir tohumluk kullanmakla verim % 20'ye, yabancı dölenenlerde % 100'e yakın artırılabilir. Gelecekte, başka bir yönetmelikle tohumluk şirketlerinde çalışacaklar ve tohumluğun reçete ile satılması gündeme getirilip, bu yetkinin sadece Tarla ve Bahçe Bitkileri Bölümü mezunlarına ve öğretim üyelerine verilmesi kararlaştırılsa,

Ya da gübre satışlarında reçete uygulamasına geçilse ve reçete yazma yetkisi sadece Toprak Bölümü mezunu ve öğretim üyelerine verilse ne kadar doğru olacaktır. Yukarıda da belirttiğim gibi, bu yönetmeliğin bu maddesi, ziraat mühendisliği mesleğinde çok büyük bölümelere neden olacaktır.

Bir tıp doktoru, pratisyen hekim olarak her konuda reçete yazabilirken, bir hukuk fakültesi mezunu avukatlık mesleğini seçmişse her konuda avukatlık yapabilirken, ziraat mühendisliğinde, bir bölüm adına bir ayrımların yapılması ne kadar doğrudur.

Reçete yazma yetkisi, ziraat fakültesi mezunu ve bitki koruma dersi almış tüm ziraat mühendislerine verilmelidir. Bu yetkiyi kullanacaklar, dar bir kapsamda tutulmamalıdır.

Ziraat mühendisliği, diğer mühendislik dalları ile sorunlar yaşarken, ziraat mühendisliği içinde böyle yapay sorunlar çıkarmak hiç doğru bir yaklaşım değildir.

Ziraat mühendisliği mesleğini, 20 yıl öncesine kadarki saygın durumuna yeniden kavuşturmak hepimizin ana hedefi olmalıdır.

Hepimizin ortak çabası mezunlarımızın Türk tarımına en doğru şekilde katkısını sağlamak ve bu konuda çalışmalar yapmak olmalıdır.

Benim kişisel görüşüm olarak;

Tarım Bakanlığı uzun yıllardan beri doğrudan ziraat mühendisi almak için bir sınav açmamış, ihtiyacının bir kısmını diğer kamu kuruluşlarından yatay geçiş ile karşılamıştır.

Ancak ülkemizin ve Tarım Bakanlığının oldukça fazla; gerçek ziraat mühendisi gibi çalışacak, büyük şehirlerde değil çiftçilerimizin yanı başında görev yapacak, masa başında oturmayacak, tarlada, bahçede, ahır ve ağılda çalışacak ziraat mühendislerine gereksinimi vardır. 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa göre değil sözleşmeli personel olarak alınacak bu ziraat mühendislerinin istihdamı ile ülke tarımının çok daha ileriye gideceği yadsınmaz bir gerçektir. Bu konudaki önerim;

Bilindiği gibi çiftçilerimize Doğrudan Gelir Desteği (DGD) verilmekte idi ancak son yılda bu kaldırılmış, fakat 2011 yılından itibaren tekrar DGD sistemine dönüleceğinden bahsedilmektedir.

DGD'nden yararlanmak için çiftçilerimiz tapularını ibraz etmek zorunda idiler, bu kayıtlar ile ülkemizin hemen hemen her bölgesinde çiftçilerimizin arazi miktarları belirlenmiş olmalıdır.

2001 verilerine göre 18 092 000 ha ekilen tarla alanı, 4 914 000 ha nadas tarla alanı olmak üzere toplam 23 006 000 ha işlenen tarla alanı mevcuttur (Anonim 2001).

Tarım Bakanlığının belirleyeceği belli bir alan için (kişisel görüşüm olarak kuru tarımda 20 000 da veya 10 000 da, sulu tarımda 5 000

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

da) bir ziraat mühendisi görevlendirilse 230 060 000 da / 20 000 da = 11 503 adet, 10 000 da için 23 006 ziraat mühendisi, sulu tarım kuru tarım yaklaşık 30 000 (ziraat mühendisi) görevlendirilebilir.

Yine 2001 verilerine göre 618 000 ha sebze bahçesi, 655 000 ha bağ, 1 426 000 ha meyve bahçelerinin kapladığı alan, 811 000 ha zeytin ağaçlarının kapladığı alan olmak üzere 3 510 000 ha bahçe bitkileri alanı mevcuttur. Belli bir alan için (5 000 da ya da 2 500 da) bir ziraat mühendisi görevlendirilse 35 100 000 da/ 5 000 da = 7 020, 2 500 da için 14 040 ziraat mühendisi görevlendirilebilir. Ayrıca belli bölgelerimizde yoğun bir şekilde örtü altı yetiştiriciliği yapılmakta buralarda da belli alanda sera için örneğin 100 da'a bir ziraat mühendisi görevlendirilebilir.

Belli sayıda hayvan varlığı (küçükbaş, büyükbaş, kümes hayvanları gibi gruplandırılarak hepsi için ayrı) sayısı için de bir ziraat mühendisi görevlendirilebilir. Bu örnekleri çoğaltmak mümkündür.

Bu şekilde görevlendirilen ziraat mühendisleri kesinlikle sözleşmeli olmalı, ziraat mühendisinin sosyal güvenlik giderleri devlet tarafından (oluşturulan fonlardan karşılanmak üzere), SSK veya özel emeklilik ve özel sağlık sigortası (kendisi, eşi ve 1 ya da 2 çocuk), ücretleri ise arazi varlığına göre çiftçiler tarafından karşılanmalıdır.

Bu çok aykırı bir düşünce gibi gelebilir ancak çiftçilerimize çok büyük bir külfet getirmeyecektir. Ziraat mühendisinin sözleşme ücreti net 1 500 YTL olsa 12 ay için toplam 18 000 YTL olacaktır. Bu ziraat mühendisi 20 000 dekardan sorumlu olacağından çiftçilerimize yıllık dekar başına 90 kuruşluk, 10 000 dekardan sorumlu olduğunda 180 kuruşluk bir yük getirecektir.

Bu uygulamada çiftçilerimiz az da olsa bir ödeme yapacağından ziraat mühendislerinden daha çok yararlanmaya çalışacaklardır.

Aynen bazı kamu kuruluşlarında uygulandığı gibi, ülkemiz bölgelere ayrılmalı ve ziraat mühendisleri bu bölgelerde belli bir süre örneğin en az 5 yıl çalışmalı ve daha sonra diğer bölgelere aktarılmalı, atamalar ve tayinler objektif bir şekilde gerçekleştirilmeli, siyasi tercihe ve adam kayırmacılığa göre yapılmamalı, başarı ve liyakat ön planda tutulmalıdır. Başarısız olan, görevli olduğu bölgede tarımı geliştiremeyen, çiftçinin gelirini artıramayan, görevini gereği gibi yerine getiremeyen ziraat mühendislerinin iş akitleri feshedilmeli, bir daha da Tarım Bakanlığı bünyesinde her hangi bir görev verilmemelidir. Görüldüğü gibi bu uygulamada gerek devlete gerekse çiftçilerimize çok büyük bir yük gelmeyecek, ancak tarım yönünden bence büyük gelişmeler olacaktır. Şöyle ki;

- Mühendisler belli bir alandan sorumlu olacaklarından, çiftçilerimizin en uygun tarım tekniklerini uygulamaları ve üreticilerin en büyük sorunları arasında yer alan girdi maliyetlerinin (mazot, gübre, kimyasal ilaç vd.) düşürülmesi konusunda yardımcı olarak, birim alan veriminin artmasını sağlayacaklardır.
- Tarım istatistikleri çok daha sağlıklı bir şekilde tutulabilecektir.
- Çiftçilerimizin ziraat mühendisleri öncülüğünde örgütlenip, kooperatifleşmeleri sağlanarak ürünlerini daha iyi bir fiyata satmaları sağlanabilecektir.
- Çiftçilerimizin ne kadar tohum, gübre ve ilaç kullandıkları kayıt altına alınabilecektir.
- Bugün her üründe tescil edilmiş yüksek verimli birçok çeşit mevcuttur. Çiftçimizin pek çoğunun bu çeşitler hakkında hiçbir bilgisi yoktur. Ziraat mühendisleri bu çeşitleri getirterek, bölgelerinde deneyecekler ve en uygun olan çeşidin bölgede tarımının yapılmasını sağlayacaklardır.
- Mühendisler, bölgelerinde uygulanan tarım sistemine göre uygun ekim nöbeti sistemini belirleyerek, çiftçilerimizin daha yüksek gelir elde etmesini sağlayabileceklerdir.
- İlaç, hormon vd. uygulamalar mühendisler tarafından kayda alınacağından ve onların gözetiminde yapılacağından, daha sonra ürünlerde bu uygulamalara ilişkin çıkabilecek olumsuzluklar önlenilecektir.
- Türkiye genelinde her bitkinin ne kadar alanda ekildiği, yaklaşık veriminin ne olacağı önceden ve gerçek rakamlar olarak bilinebileceğinden üretim planlaması yapılabilecek, dış pazarlarda ona göre anlaşmalar gerçekleştirilebilecektir.
- Özellikle bitkisel üretimde işlerin daha az yoğun olduğu kış aylarında ziraat mühendisleri, tarımdaki yeni gelişmeleri çiftçilerimize toplantılar yaparak aktarabileceklerdir.

Bilindiği gibi tarım, bitkisel ve hayvansal üretimin bir bütünüdür. Dolayısıyla, bu yararların büyük bir kısmını, hayvansal üretim için de geçerlidir.

Yüksel ŞANLI: 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai karantina Kanununa dayanılarak yeni bir yönetmelik taslak çalışmaları yapılmaktadır. Yönetmelik ana hatlarıyla, reçetelerin kimler tarafından yazılacağını, nasıl yazılacağını ve sorumlulukları belirlemiştir. Reçete yazacak personelin, 4 yıllık Üniversite eğitimi boyunca Zirai Mücadele dersi alan ve mezun olarak "Mühendis" unvanı alan personelin çalıştığı birime göre reçete yazmaya yetkili kılınması doğru değildir. Çalışılan birim her zaman için değişikliğe uğrayabilmektedir. Her an için İl Müdürlükleri Bitki Koruma Şubesinde görevli bir Mühendis başka bir şubeye görevlendirileceği gibi, aksi durum da söz konusu olmaktadır. Yani Bitki Koruma Şubesinde iken reçete yazmaya yetkili Mühendis, Çiftçi Eğitim Şubesine görevlendirildiğinde reçete yazamayacak, ama çiftçi eğitim şubesinde reçete yazmaya yetkili olmayan bir Mühendis de Bitki Koruma Şubesine görevlendirildiğinde reçete yazma yetkisine kavuşacaktır. 5442 sayılı İl İdaresi kanununa göre bu tür görevlendirme ve tayinlerin sıkça yapıldığı bilinen bir gerçektir. Sürekli personel sirkülasyonu olmaktadır. Aynı durum yönetmelikte adı geçen kurumlar içinde geçerlidir. Yani Zirai Araştırma Enstitülerinin görevli mühendisleri, diğer birimlere görevlendirilmektedir. Bu Bitki Koruma bölümü mezunları dahi,

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

Bitki Koruma şubelerinden birinde çalışmıyorsa reçete yazamayacaktır. Reçete yazabilmesi içinde bakanlığın yapacağı eğitimde, yeterli bulunması gerekmektedir. Bu eğitimin süresi ve içeriği hakkında bir bilgi de görülemez. Ayrıca Bitki Koruma Şubesinde görevli iken emekli olan mühendislerde, emekliliğinde reçete yazabilmek için eğitime katılmak zorunda mıdır? Bu konuda yönetmelikte düzenleme yapılmalıdır.

Bakanlığın bu tutumu, Ziraat Fakülteleri diplomalarını tartışmaya açmaktadır. Bir Ziraat Fakültesi (Bahçe Bitkileri) öğrencisi bir yarıyılıda 42 kredi Fitopatoloji, 56 kredi (Laboratuar dahil) Entomoloji dersi alarak mezun olmasına rağmen, reçete yazmayı çalışılan yerle bağdaştırmayı doğru görmüyoruz. 4 yıllık Ziraat Fakültesi mezunu bir ziraat mühendisi 172 kredi/hafta ders alarak, toplam 2408 kredi ders görmektedir. Bunun da 1862 kredisi meslek derslerinden oluşmaktadır. Sadece sertifika ve kısa süreli eğitimlerle sorunları çözebileceğini düşünen bir Bakanlıkla karşı karşıyayız.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Ziraat Mühendislerine 7472 sayılı kanunla verilen yetkilerini hazırladığı yönetmeliklerle kısıtlamaktadır. Ziraat Mühendislerinin yetkileri 7472 sayılı kanunun 2. maddesinde belirtilmiştir. Anayasamızın 124. maddesinde Yönetmeliklerin, kanun ve tüzüklere aykırı olamayacağını düzenlemiştir. Çalışılan yer/birim esasına göre de taslak yönetmelikte yetersizlikler mevcuttur. Zirai Karantina Müdürlüklerinde görevli Mühendisler de reçete yazabilmelidir. Zaten Zirai karantina Müdürlüklerinde görevli Ziraat Mühendisleri (İnspektör), Zirai Karantina İnspektör Yönetmeliği'nin 10. maddesinde, görev yetki ve sorumlulukları belirtilmiş olup, bu maddelere göre de zaten yetkilidirler. Gerek fumigasyon gerekse de mekanik temizleme yaptırma yetkileri vardır. Bu konu yönetmelik taslağına da eklenmelidirler.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Köylerde istihdam etmek üzere Sözleşmeli Mühendis (4/B) istihdamı yapmıştır. Ancak köylerde ikamet ettirilen bu personele reçete yazma yetkisi de verilmelidir. Örneğin, doktorlar, nerede görev yaparsa yapsın ilaç yazabilmektedir. Ancak belli başlı ilaçları ancak uzmanlığı olan doktorlar yazabilmektedir. Buradan hareketle, kalıntı süresi uzun olan ilaçların yazımı belli uzmanlık alanına verilebilir. Ya da zehirlik derecesi yüksek olan ilaçların yazımı belli şartlara bağlanabilir Yetkisiz kişilerin reçete yazmasına karşı müeyyide belirtilmemiştir. Reçete yazacaklara sorumluluk verilmiş ancak hakları yazılmamıştır. Reçete yazacak kesim içerisinde taslakta gerçek kişiler yanında, kuruluşlara da bu yetkinin verildiği görülmekte olup, resmi kurumda görevli personelin yazacağı reçete karşılığında alacağı herhangi bir ücret görülmemektedir. Oysaki bu ücretlerin mutlaka bir standardı olmalıdır. Reçetede bulunması gerekli hususlar da zararlı organizmanın adı da yazılması gerekmekte olup, bu husus muayeneyi zorunlu hale getirmektedir.

Bilgilerinize arz ederim

Zir. Yük. Müh. Ümit YILMAZ: Merhaba, yaklaşık olarak 4,5 yıldır zirai ilaç bayiliği yapmaktayım, söz konusu yönetmelik taslağını inceledim ve uygulamada çok büyük sıkıntılar yaşanacağı kanısındayım. Bunları ana hatları ile ve en basit haliyle aktarmaya çalışacağım.

Zirai ilaç bayilerinin en büyük sorunları üreticinin içerisinde bulunduğu şartlardan dolayı veresiye çalışıyor olmaları, tahsilattaki sıkıntılar ve bu nedenle ekonomik problemlerinin ön plana çıkması. Şöyle ki, bugün zirai ilaç pazarında dünya çapında önemli yer edinmiş büyük firmaların, elbette ki üretmiş oldukları zirai ilaçların kalitesi tartışılmaz fakat söz konusu bu firmaların ilaçlarının fiyatları piyasa şartlarına göre yüksek, vadeleri kısa ve herkes tarafından bilinen markalar olmalarından dolayı ve serbest piyasa koşulları nedeniyle bayi kar marjları çok düşüktür. Örneğin bulunduğum bölgedeki koşulları düşünecek olursak, bahsettiğim firmaların ilaçlarının vade süresi sezon içinde 45 gün gibi kısa süreler fakat üreticinin ödeme yapabileceği vade süresi ise 5-6 aylık bir süre ve son birkaç sezondur ekonomik şartlar gereği üretici bu vadelerde bile ödeme yapamamakta. Bahsettiğim nedenler ve ağır piyasa koşulları nedeniyle bende dahil olmak üzere bayi arkadaşlarım çoğu zaman üreticiyi ucuz maliyetli ve kar marjı yüksek muadil ilaçlara yönlendirmek zorunda kalmaktadır.

Bütün bu anlattıklarımın yola çıkarak yönetmelikteki madde 6 yı incelediğimde zirai ilaç bayilerinin reçete yazamayacaklarını görüyorum. Yine bölgeden örnek vereceğim, kötülemek için söylemiyorum, bölgede danışmanlık hizmeti veren meslektaşlarımızın ilaç sektörünü çok fazla tanımamaları ve görevlerini riske etmemek için başlangıçta bahsettiğim bilinen firmaların bilinen markalardaki zirai ilaçlarını tercih etmeleri durumuyla sıkça karşılaşılıyorum. Bugün zirai ilaç bilgisinin maalesef ülkemizde halen usta-çırak ilişkisi ile zirai ilaç bayilerinde öğrenildiğine şahit oluyorum. Eğer üretici-bayi-ilaç toptancısı-danışman ve bakanlık arasında iyi bir entegrasyon sağlanamazsa, bütün bu anlattıklarımın yola çıkarak diyebilirim ki zirai ilaç bayilerinin reçete yazamaması demek bayilik kavramının ve üreticinin yıkımı demek. Bu da kalitesiz ürün, sağlıksız meyve-sebze ve ihracatın sonu demek. Bu nedenle zirai ilaç reçetesi yazacak kişilere çok kapsamlı ciddi bir eğitim verilmeli ve danışman-üretici-bayi-toptancı v.s. entegrasyonu çok iyi sağlanmalıdır.

Bir başka maddede dikkatimi çeken şu; İlacı satacak bayi reçete üzerinde herhangi bir değişikliğe gidemeyecek. Yani hangi ilaç yazılmışsa onu vermek zorunda, aynı etkili maddeye sahip başka bir markayı bile veremeyecek. Fakat doktor-eczacı ilişkisine baktığımızda eczacı eğer yazılan ilaç kendinde mevcut değilse aynı etkili maddeli başka markadaki bir ilacı verme yoluna gidebiliyor. Bence bu madde de biraz yumuşatılmalı.

Madde 14'te diyor ki: "Zirai Mücadele Teknik Talimatlarında geçen tavsiyeler dışında reçete yazanlar yazdığı reçeteden sorumludur, hata veya zararın hukuken sabit görülmesi halinde zarar reçeteyi yazandan tazmin edilir." Bu konuda da şöyle bir sıkıntı var, her kültür bitkisinin her hastalık ve zararlısına ruhsatlanmış ilaç yok. Örneğin biber ve patlıcan bitkisini hatta karanfil veya gerbera gibi kesme çiçekleri düşünelim. Bu bitkilerin çoğu hastalık ve zararlısına ruhsatlandırılmış zirai ilaç yok. Bu bakımdan uygulamada bu yönde ciddi sıkıntılar yaşanacaktır.

Benim bu yönetmelik taslağı konusundaki düşüncelerim bunlar. Teşekkür ederim. Saygılarımla.

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

Altan ÇELİK: Reçete yazabilecekler arasında ziraat teknikerlerini ve ziraat teknisyenlerini saymışlar. Bitki koruma bölümü dışındaki ziraat mühendislerini bu teknisyenlerden daha bilgisiz mi görüyor bakanlık yetkilileri. Ayrıca mühendislerin dışında da yetkilendirme yaptığınızda 5-10 yıllık tarımla uğraşan bir çiftçi, “Ben teknisyen kadar mı bilmiyorum?” diyemez mi? Yetkilendirmenin çok net olmasından yanayım.ama Türk yasa yapıcıları yasalar uygulanmasın diye yaptıkları için fazla söze gerek olduğunu düşünüyorum.

Bülent ASLAN: Reçeteli ilaç satan mühendislerde 3 yıllık deneyim ve bunun ardından sınav şartı aranıyor. Ama sorun şu ki özel sektörde bu deneyimin yapılması çok zor olan bölgeler var. Hatta imkan olsa bile diğer mühendisleri kendilerine rakip gördüğü için 3 yıl deneyim yaptırıp kendisine rakip firma açmasını istemeyecek meslektaşlarımız da çoğunlukta. Dolayısıyla mühendislerin 3 yıl bitkisel mücadele konusunda deneyim almaları bence getirilen şartların en zoru. Sınavın ise gerekli olduğuna inanıyorum. Bu uygulama doğru verilmiş bir karar yani. Ayrıca yeni yönetmelikle yeni ilaç bayiliği açılmasının önüne geçilmesinin amaçlandığı görüşündeyim. Bence eski bayilerin bilgilerinin de sınanması gerekmektedir. Çünkü bu alanda sürekli yenilikler yeni zararlılar, hastalıklar çıkabilmektedir ve mühendisin bu konuda donanımlı olup olmadığı bu sınavlarla anlaşılmalıdır.

Emir KAYA: Merhabalar, benim küçük önerilerim var, umarım yararlı olur. 1-Bitkilere uygulanacak olan ilaçların günün serin saatlerinde atılması konusu eklenirse yararlı olacağı düşüncesindeyim. 2-Maske önerisinde bulunurken özellikle gaz maskesi kullanılması konusunda bilgi verilmelidir. Bizlerden fikir almanız konusunda memnuniyetimi belirtmek isterim. İyi Çalışmalar.

Serdar AKÇER: Bitki koruma ürünlerinin reçeteli satışına ilişkin yönetmeliği inceleyerek görüşümü aşağıda belirtiyorum. İyi çalışmalar dilerim.

Yönetmelik Madde 6;

Tartışma, Öneri:

Kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan mühendis ve öğretim üyelerinin reçete yazma hakkına sahip olmalarının serbest çalışan mühendisleri zorda bırakacağı kesindir. Çünkü ülkemiz şartlarında arazi çalışmaları yaparak (ek bir mali külfet) sorunları yerinde tespit eden serbest çalışan ziraat mühendisleri emeklerinin karşılığında bir ücret talep etmektedirler. (ki bu ücretin odaca kesin kurallarla belirtilmesi gerekir) Bitki koruma ürünlerinin reçete ile satılması ziraat mühendisliğinin önemini bir kat daha kavranmasını sağlayacağı gerçektir. Bu yönetmelik üreticilere bir zirai danışman zorunluluğunu da getirmektedir. Ancak kamu kurum ve kuruluşlarından bedelsiz hizmet alacak olan üreticiler bilgiyi gene serbest çalışan ziraat mühendislerinden (ya da zirai ilaç bayiiinden) alarak reçetesini kamu kurum ve kuruluşlarında yazdırarak bitki koruma ürünü temin edeceklerdir. Bu da bazı sakıncaları ortaya çıkartacak, serbest çalışan ziraat mühendislerini maddi olarak zorda bırakacak(haksız rekabet devletten maaş alan birinin reçete yazması) ayrıca zirai ilaç bayilerinin yönlendirmelerine sebebiyet verecektir. Eğer kamu kurum ve kuruluşları reçete yazmak için ayrıca döner sermayeye katkı gibi bir ücret alacaklarsa bu da serbest çalışan ziraat mühendisleri açısından haksız ikinci bir uygulama olacaktır. Ayrıca yönetmeliğin denetleme bölümünde reçete yazma yetkisinin denetlenmesi tarım il ve ilçe müdürlüklerince yapılacağından insanın aklına reçete yazmaya yetkili bir kurumun, nasıl şeffaf denetleme yapacağı sorusu gelmektedir.

Yönetmeliğin 6 maddesinin son paragrafında;

“Resmi ve özel kuruluşlar ile Zirai Mücadele konularında danışmanlık hizmeti veren kuruluşlarda zirai mücadele konularında en az 3 yıl çalışmış Bakanlık tarafından eğitim verilerek yeterli bulunmuş Ziraat Mühendisleri, Ziraat Teknisyenleri ve Teknikerleri” yetkili kılınmıştır.

Odamızın bitki koruma konusunda daha spesifik bir duruş sergilemesi ve bu konuda ısrarcı olması gerekmektedir. Herkes bilmektedir ki Ziraat Fakültelerindeki eğitim kaliteden yoksun ve günümüz gereksinimlerini karşılamamaktadır (ki teknik okullar ile 2 yıllık MYO larda bu eğitim çok vasattır). Zirai mücadele ve bitki koruma konusunda en kapsamlı eğitimin bitki koruma bölümlerinden mezun ziraat mühendislerince alındığı bir gerçektir. Bitki koruma bölümü dışındaki bir mühendis için (örneğin bir zootehni bölümü mezunu ya da bir tarım ekonomisi bölümü mezunu) bitki koruma alanında 3 yıllık bir tecrübe yeterli değilken kamuda eleman yokluğu nedeniyle örneğin Erzurum’da bir ilçede bitki koruma bölümünde 3 yıl çalışmış bir süt teknolojisi bölümü mezunu bir teknikere Antalya gibi tarımda önemli ihracat girdisi sağlayan bir bölgede bitki koruma ürünü reçetesi yazabilme hakkı verilmesi ne kadar doğru ve bu yönetmelikle amaçlanan üreticilerin ve sektörün zirai ilaç konusunda ne derece disiplin altına alınabileceği konusu akıllarda soru işareti oluşturmaktadır.

Ayrıca yönetmelikte reçete yazan kişilere herhangi bir sorumluluk yüklenmemesi ilerde üreticinin isteği doğrultusunda reçete yazma, tanıdık zirai ilaç bayisinin yönlendirmesi konusunda reçete yazma gibi yanlış ve art niyetli uygulamaları da beraberinde getirecektir. Bu yönetmelikle beraber zirai ilaç bayisi yönetmeliğinde de değişiklikler yapılması zirai ilaç bayilerindeki ziraat mühendislerinin yetkilerinin netleştirilmesi ve danışmanların (reçete yazabilme yetkisine sahip) yetki alanlarına müdahale etmemeleri sağlanmalı ve gerekli yaptırımlar mutlaka konulmalıdır ki sistemin işleyişinde kararlılık sağlanabilsin.

Artık göç yolda düzeler mantığından uzaklaşarak ziraat sektöründe çağdaş ve kararlı atılımlar yapılmalı, yönetmelikler bu vizyon ve misyon altında düzenlenmelidir. Saygılarımla

Erman AKDEMİR: Reçeteli satış konusunda belirtmek istediğim konular aşağıdaki gibidir:

1- Taslakta reçete yazmaya yetkili kişiler arasında Ziraat Teknisyenleri ve Ziraat Teknikerleri de bulunmaktadır. Bu arkadaşlarımız da mı reçete yazacaklardır. Bizler boşuna mı okuduk 5 yıl Ziraat Fakültesinde. Sağlık memurlarının veya sağlık teknisyenlerinin reçete yazdığı nerede görülmüştür. Böyle bir yetkileri var da kullanmıyorlar mı yoksa. Eğer bu arkadaşlarımıza da reçete yazma yetkisi verile-

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

cekse hemen bizler diplomalarımızı çöpe atalım, demek ki gereksizmiş. Lütfen mesleğimizin ayaklar altına alınmasına izin vermeyin. Odamızın en önemli görevlerinden biri bence bu konudur. Eczacı kalfalarına eczane açma yetkisi veriliyor mu ki Ziraat Teknisyenleri veya Ziraat Teknikerleri de Zirai İlaç Bayii açma yetkisi alıyorlar. Bu uygulama görülmüş şey değildir. Ama maalesef nedendir bilinmez nerede ise Ziraat Teknisyeni ve Ziraat Teknikeri arkadaşlar, bir de şimdi 2 yıllık meslek okulu mezunları Ziraat Mühendislerinin yapmakta oldukları tüm işleri yapar hale geldiler. Artık bıktık mesleğimizin yetkili yetkisiz herkes tarafından ifa edilmesine. Odamızın bu konulara her şeyden çok önem vermesi ve üzerinde durmasını özenle bekliyoruz.

2- Reçetelere sadece Aktif Madde isminin yazılması da çok sakıncalıdır. Çünkü sizler de biliyorsunuz şimdi “Jenerik İlaç” zamanı, çiftçimiz bu ilaçlara “Yan Sanayi İlaçlar” diyor. Bir ilacın hiç yoksa 20 -25 adet taklidi bulunmaktadır. Bazı ilaçlarda bu sayı 50'lere ulaşmaktadır. Özellikle zirai ilaçlara ruhsat almanın ne kadar kolay olduğunu sizler de bilirsiniz. Bazı jenerik ilaçların etkileri aslına göre çok daha düşüktür, böyle olunca devamlı doz aşımaları görülmektedir. Bu da kalıntı riskini iyice arttırmakta, ondan sonra da ürünlerimiz gittikleri ülkelere ya kabul edilmemekte veya alımlar durdurulmaktadır. Jenerik ilaçların fiyatlarının akıl almayacak derecede düşük olması da jenerik ilaç kullanımını teşvik etmektedir. Taslakta bir yerde bayi yazan ilacı vermek zorundadır diyor ama reçete bölümünde de etkili maddeden bahsediliyor. Bu konuda hatırlatmak istediğim bir konu daha var, hangi doktor reçetesine sadece etkili madde adı yazıyor? Böyle bir şey görülmüş müdür? Reçetelerde hep ilacın ticari ismi yazılmaktadır. Bizim işimiz hem Doktorluk, hem de Eczacılık'tır. Hem teşhis edeceksin, hem de tedavi edeceksin. Bu düşünceden hareket ile yapılacak işlere çok önem verilmelidir. Ben çiftçiye A ilacını vermek isteyeceğim, bayi arkadaşa o ilaç olmayacak B ilacını verecek. Ondan sonra sorumluluk reçeteyi yazanda olacak. Böyle uygulama olmaz.

İnşallah Oda'mız bir şeyler yapar da mesleğimiz biraz ayaklar altından kurtulur.

Levent BURGÜ: Merhabalar, öncelikle şunu belirtmek isterim ki böyle bir konuda üyelere görüş olarak, ODA görüşü oluşturmanız çok güzel, meslektaşlarımız adına teşekkür eder uygulamanın bundan sonra da yaygınlaşarak devam etmesini dilerim.

Yayınlanan taslak bana oldukça eksik geldi. Bu konuda ilk yanlış husus tarım il ve ilçe müdürlüklerinin bunu yapması. İlçe müdürlüğünde veya bitki koruma şube müdürlüğünde çalışan kişinin bu konuda bilgili olduğu kesin değildir. Birçok ilimizde bitki koruma şube müdürlüklerinde personel sıkıntısı yaşanmakta, olsa dahi bu personel her konuda etkin bilgiye sahip olamamaktadır. İlçeler zaten il merkezinden daha kötü durumda. Üstelik bir Tarım Bakanlığı çalışanı olarak bu hususu biz daha önce gübre ihtiyaç belgesinde yaşamıştık. İlçe Müdürlüğünde çalışan arkadaşımızın başına ilaç veya gübre zamanı o ilçenin binlerce çiftçisi yığılıyor ve belge istiyordu. Arkadaşlarımızın herhangi bir inceleme fırsatı olmadan işlem yapmak zorunda kaldığını biliyoruz. Bu da meslektaşlarımızı katip konumuna getirmekten ve satılan gübre ve ilacı aklamaktan başka bir işe yaramamıştır. Bu hususta İl ve İlçe Müdürlükleri ile ilaç bayisi ilişkilerini düzenlemek de zor olacaktır. Bir süre sonra beşeri ilaçlarda olduğu gibi promosyonlar vb. söz konusu olacak rüşvete varan ilişkiler oluşacaktır. Mümkünse Tarım Bakanlığı en azından özelin olduğu yerleşim birimlerinde bu işten çekilmeli ve sadece ama **sıkı ve etkin denetim** yapmalıdır. Tarım Bakanlığı birimleri bu işte görevlendirileceklerse bile personel eşitlik ilkesi bakımından bir eğitime katılmalı ve özeldeki arkadaşlarımız gibi sertifika almalı, sınavı kazanmalıdır. Ya da ayırım ortadan kaldırılmalı özelde de Ziraat Mühendisi diploması olan herkes bu işi yapabilmelidir.

Yönetmelikte bu işi yapamayacak kişiler ile ilgili herhangi bir kısıtlamaya rastlamadım. Tarım ilaçlarının üretim ya da toptan, perakende satışına yönelik işletmeler ve bunların çalışanları kesinlikle yapmamalıdır. Çalışanlar için işten ayrılırlar dahi ayrılmanın ardından belirli bir süre engelleme konulmalıdır. Teşekkür eder kolaylıklar dilerim.

Levent DEMİRBAŞ: 1. Bahsi geçen reçetenin baş tarafına üreticinin TC kimlik nosu yazılması yeterlidir.

2. Ancak bitki adı satırından itibaren bulunan maddeler zaten ilaçların üzerinde yazmaktadır.

3. Tekrar neden doldurulması düşünülmektedir.

4. Ürün adınısit EC 100 gibi bir isim ile adlandırıldığında başka bir ürün ile karıştırılması mümkün müdür.

5. Bir bitki koruma ürününün reçete ile satılması çiftçiye sadece kafasına göre ilaç kullanımını engellemek için kullanılabilir.

6. Ama burada ruhsatlayanda, satanda kabahat yok da, çiftçide mi sorun var? Onların hepsi biliyor da sadece çiftçinin mi eğitime ihtiyacı var?

Erkut BERENT: Daha önce yaşadığım bir olayla ilgili olarak reçetenin arka sayfasına ilave etmek istediğim bir madde var: Tanker veya ilaçlama pompasına ilaç/gübre konulduktan sonra ateş alev ya da yanar bir şeyle içine bakılması. İlaç veya gübrenin tankerin ya da pompanın içinde yanıcı gaz olduğundan patlama ya da yanma tehlikesi vardır. İçine kesinlikle yanıcı ve/veya alevli bir şey ile bakılmaması gerekir aksi takdirde sorumluluk kabul edilmez. Teşekkürler.

Cemil KİŞİ: 1) Bitki Koruma Ürünlerinin Reçeteli Satış Usul ve Esasları Hakkındaki Yönetmelik Taslağını okudum. Yönetmelik Reçeteli satış işleyişini düzenliyor. Böyle bir düzenlemeyle; ilaç bayileri nasıl bir uygulama ile reçeteli satışa yönlendiriliyor? Bayiler reçetesiz satış yapabilecek mi? Yapamayacak ise ne gibi yaptırımlar getirilecek? Yönetmelik Taslağında bu konular yok.

2) Resmi görevlilerin reçete yazmalarını sakıncalı buluyorum.

Saygılarımla.

Mustafa KÜLCÜ: Buradabenimanlamadığım konu, devlet bünyesinde çalışmış kişilerin kapısının akadara açılmış. Hattateknikerveteknisyenlerdahireçeteyazabilirifadesikonmuş, ancak Ziraat Mühendisleri için yeterlilik kriterindedir? Ben Bahçe Bitkileri Bölümü mezunuyum, ya-

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

rınsenilaç yazamazsindenilipçıkılmazbiryolagirilebilir.Bukonunun tamolaraknetbirşekildetasarıdaaçıklanmasılazım.Saygılar,kolaygelsin.
Hakan KILIÇ: Olay sadece reçetenin yazılması mıdır? Teşhisi kim yapacak, ne şartlarda yapacak, çiftçi rasgele bir mühendise (yetkili olsa bile) reçete yazdırabilecek mi, isteyen her mühendis yetkili olabilecek mi? Bence tedaviden önce teşhisin doğru bir şekilde yapılması için mühendislerin sahaya inmesi konusunda çalışmaların yapılması.

Ahmet KARTALKANAT: Öncelikle belirtmeliyim ki böyle bir konu gerçekten güzel olurdu ama ülkemizde maalesef her alan rant haline getirildiği için burada da nasıl bir rant döner bilemiyoruz. Taslakta öncelikle şöyle bir konu yer almıyor; çiftçi ilaç almak isterse diyelim il ilçe müdürlüğüne gitti oradaki mühendisler araziye gezmeden reçete mi yazacak? Diyelim araziye gezecekler bunun için bizim bulunduğumuz yer örneğin 300.000 dekar arazi tam 60 mühendis gerekecek. Bu sadece bir kasaba diğer bölgeleri düşünmüyorum. İkinci husus çiftçi reçete yazarken bir ücret ödeyecek mi örneğin müdürlüğe gittiğinde buraya bir para mı yatırarak eğer para yatırmayacaksa bu işi özel sektörde yapacak arkadaşlara kim gidip reçete yazdıracak o da bir muamma. Son olarak benim görüşüm her bayi Tarım Bakanlığının kontrolünde hangi dönemde hangi ilacı kime sattıysa faturalı olarak rapor yazsın bakanlık bunu denetlesin, çiftçi de ora bakanlık bura bilmem ne diye ortada dolansın. Ben ilaç bayisiyim adam dağ köyünden gelip 2 litre ilaç alıyor o şimdi gidecek nereleri gezecek öylece adam almaz veya bayiler ilacı verir reçeteleri çeşitli şekillerde belki de rüşvetlerle bir yerlere imzalatır ve burada yine bir rant oluşur. Ben bayiiyim sezonda toplam 30-35.000 dekar arazi geziyorum çiftçiye teknik destek veriyorum. Bakanlığın bunu yapması imkansız. İyi çalışmalar...

Tamer ATAÇ: Sayın Oda Başkanı ve Yönetim Kurulu; gönderdiğiniz Bitki Koruma Ürünlerinin Reçeteli Satışı Hakkında Yönetmelik Taslağı çalışması konusunda sizi tebrik ederim. Aynı taslağın Gübre Kullanımı için de hazırlanması ve ikisinin beraberce çıkarılması daha sağlıklı bir çalışma olacaktır. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Haki ELİK: Herkesin uzmanlık alanlarına göre çalışması daha doğru olacaktır. Bitki korumacı ile diğer daldan mezun arkadaşların gördükleri dersler de görülecektir. Ben neden mağdur ediliyorum niçin tüm ziraat mühendisleri ilaç yazma yetkisi alsın ben bu bölümü niçin okudum neden diğerlerine göre daha zor bir okulu bitirme yaşadım, niçin aynı yetkiler hepimize verilsin? Neden toprak etüdünde toprak mezunu aranıyor neden sulama projelerinde bu daldan mezunlar aranıyor da niçin tarım ekonomisi mezunu reçete yazma ile yetkilendirilsin? 3 yıl belgelendirme yaparsa reçete yazmaya yetkili olacak diye belirtmişsiniz neden bunun yerine yüksek lisans yapma şartı getirilmiyor? Bitki korumadan mezun, alanında yüksek lisans yapmış, doktora yapmış biriyle neden tarım ekonomisi mezunu eş tutulsun? Günlerce eve kapandım bölümü bitirmek için beni zootechnik ya da diğer daldan biriyle eş değerde tutmayın elbette genel anlamda benim meslektaşlarım ama uzmanlıkları farklı kesinlikle onlara saygı duyuyorum ama herkes yetiştiği alanda faaliyet gösterebilir ki zaten toprakçılarda sulamacılarda zootechniklerde tarım makinacı mezunlarında bu var da bitki korumada neden yok? Taslakta sadece bitki korumacılar olmalı (reçete yazmada yetkili) fakat ilaç satışlarında ziraat teknikerinden teknisyenine kadar bitki korumanın genel derslerini almış tüm arkadaşlar ilaç bayisi açma yetkisi almalıdır. Yine benzer bir konuda ilaç firmaları mühendisin olmadığı yerlere ilaç bırakmamalıdır. Bu firmaların ilaçları mühendisin ya da teknisyen-tekniKERİN olmadığı yerde bulunursa cezaya tabi tutulmalıdır. İlaç firmaları bu işin içinde yer almalılar.

Bünyamin KOZAK: Reçeteli satış, sözünü ettiğiniz gibi uzun yıllardır özlemine çektiğimiz bir uygulamadır. Reçeteye, bitki koruma ürününün TİCARİ İSMİ mutlaka eklenmelidir. Piyasada birçok muadil ürün bulunmaktadır. Aynı etken maddede ruhsat almasına rağmen, muadil ilaçlar çoğunlukla aynı etkiyi göstermemektedir. Satıcılar genellikle ticari isim eklenmediği takdirde ellerindeki muadil ürünleri teslim edecekler ve uygulamada meydana gelecek etkisizlikler reçeteli satışın olumsuzluğu imiş gibi görünecek, reçeteyi yazan mühendis hakkında olumsuz düşünceler doğmasına neden olacaktır. Bu nedenle reçeteye mutlaka ticari isim yazılmalıdır.

Bitki koruma ürününü satın alan üreticilerin sorumlulukları başlıklı 16. madde, "Reçete ile satın alınan bitki koruma ürününün; tavsiye edilen doz ve uygulaması da ZM gözetiminde yapılmalıdır ve uygulama ile ilgili tutanak tutulmalıdır" biçiminde düzenlenmelidir. Uygun ilaç, uygun dozda, uygun ürüne önerilse ve çiftçiye satılsa bile uygulamada meydana gelecek hata birçok olumsuzluğu da beraberinde getirecektir. Bu olumsuzlukların en başında uygulama-hasat arası sürenin takibi gelmektedir. İhracatı ve iç tüketimi en çok etkileyen ilaç-hasat arası süreyi takip edecek şekilde uygulamalar Ziraat Mühendisi gözetiminde yapılmalıdır.

Salim KABRAN: Öncelikle bu konuda göstermiş olduğunuz duyarlılığa teşekkür ederim. Yaklaşık 22 yıldır bitki koruma ilaçları satan firmalarda çalışıyorum. Bende düşüncelerimi sizlerle paylaşmak istedim. Öncelikle tarım il, ilçe müdürlüklerinde çalışan arkadaşlarımız şundaki bilgileriyle bu görevi nasıl yapacaklar? Büyük çoğunluğu ilacın hangi grupta olduğunu bilmiyor (İnsektisit, fungusit, herbisit gibi). Taşrada çalışan arkadaşlar yetişmeden bunun uygulaması çok zor olacaktır. Meslektaş arkadaşların dışında bu işi yapan bayilerin kontrolünü kim yapacak. Tarım il müdürlüklerinde çalışan arkadaşlar siyasi baskı yüzünden bunu kontrol edemezler. Türkiye'de emsalden ruhsat olduğu sürece etkili madde yazmakla sorun çözülmez, daha fazla artacağı kanısındayım. Bazı fakülteler pazar koşullarından tamamen uzaklar. Bilgilerinize.

Adnan AVCI: Sayın ODA yetkilileri, öncelikle şunu belirterek başlamak istiyorum; firmalarla sözleşme yapan (sizleri tenzih ediyorum) aç arkadaşlarımız sizlerin belirttiği taban fiyat yerine 100 - 150 YTL arası fiyatlarla sözleşme yapıyorlar adımız mühendis ama ne teknisyen nede tekniker arkadaşlarımızdan hiç bir farkımız yok bu arada hakkımıza tecavüz eden emekli ziraat mühendisi dedelerimiz de cabası olarak bizlerle rekabet edencesine her yerde karşımıza set çekerken, şimdi de ilaç reçetesi konusu ileride firın sözleşmeleri gibi yine bizler değil onlar kazanacak. Öncelikle zaten kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan arkadaşlarımız zaten altları kuru kararları tok, onlardan biz serbest çalışıp ekmek parası kazanmaya çalışan işsiz mühendislere reçete gelmez. Teknisyen ve tekniker arkadaşlarla emekli dedelerimiz de buna eklenince biz yine hayatta iş yapamayız. Bir de yine özel statüsü altında hangi ziraat mühendisi olmayan ilaç kuruluşunda 3 yıl çalışıp da tecrübe sahibi olabilmüş ki devlet ona belge versin de bu işi yapsın? Sizler de bunları biliyorsunuz. Öncelikle ODA olarak biz işsiz ziraat mühendislerini, teknisyen-tekniKERİN ve emekli mühendislerden statü olarak ayırmanız gerekli. Tamam

REÇETELİ SATIŞ KONUSUNDA ÜYELERİMİZİN GÖRÜŞLERİ

yasa iyi bizler için bir kapı ama bize sıra gelmeyecek ona inanıyorum. Sağlık sektörünü düşünün; doktor haricinde hangi laborant, hangi sağlık memuru, hangi hasta bakıcı, hangi hemşire reçete yazma yetkisine sahip? Reçeteyi sadece doktor yazabilir. Diğerleri uygular. İşte biz ziraat mühendisleri için de böyle olmalı. Saygılarımla

Selahattin PULCU: Evet sizi tebrik ederim. Neticede sizler de bürokratsınız ve bu da bürokrasinin zaferi. Bürokrasinin en temel özelliklerinden birisi sorumsuz olarak yetkilerinin artırılmasını sağlamaktır. Bu sorumsuz yetkinlik diğer adı ile patronluk, ki haksız, hak edilmeden elde edilen patronluk, sayesinde kamu haklarının korunacağı, geliştirileceği vs iddialar ile kamuyu teşkil eden bireyin kolayca canına okunmaktadır. Bu yönetmelik kolaycılıktır ve aynı zamanda AB'ye şirin görünme amacını taşımaktadır.

Dünyada hangi ülkede tüm bitki koruma ürünleri reçete ile satılıyor? Var ise bu ülke(ler)de şartlar nedir? Şimdi gelelim kısa açıklamalara;

1-Üretici ve tüketici hak ve yararını sağlama: Yani reçete ile satarak üretici hakkını mı koruyacaksınız? Kim yazacak bu reçeteyi? Devletin elemanları. Garip üretici gidecek daireye elemanı bulacak. Ne yazacak bunlar reçetelere? Kendilerini her saat ziyaret etme kabiliyetine sahip yabancı şirketlerin elemanlarının kendilerine dikte ettirdikleri ilaçları yazacaklar. Çünkü bu şirketlerin yetenekleri konusunda içinizde benim kadar, eski bir yabancı şirket yöneticisi olarak, bilgili olanınız yoktur herhalde. Halihazırda devletin birçok elemanı, birçok defa ben şahit oldum, bağ, bahçe, köy girişlerine asılan tahtalara yabancı şirketin ticari ismini, aktif madde ismini değil, yazmaktadırlar. Böylece ne olacak? Yerli firmaların 1/5 oranında maliyet ile çözüm getirdiği ilaçların yerine 5 misli maliyetli ilaçlar önerilecek ve kullanılacaktır. Bu beraberinde çok sevdiğiniz (!) yabancı firmaları pazarda monopol hale getirecektir. Bugün üretici zaten yüksek maliyetler ile cebelleşmektedir.

“Tüketici, daha temiz, kalıntısız ürün tüketecek”, acaba? Mümkün diyecek olalım, ancak 3 misli maliyetle. Ayrıca mal bulursa tüketecek. Tüketicuyu korumak istiyorsan, gidip bunu gelişmiş ülkelerdeki uygulamalardan öğrenebilirsin. Sebze, meyve hallerini kontrol et. İhracatı kontrol et, yaptırımları uygula, uymayanın canına oku.

2- Meslektaşların ve üyelerin özlük haklarının korunması ve geliştirilmesi; mevcut bayilerin birçoğu kapanacak ve kalanların da çoğu para falan kazanamayacak. Yukarıda bahsedilen “monopol” oluşuktan sonra ne olacağını göreceğiz. Sakın bayilere gidip de bu taslağı savunmayın, yoksa istenmeyen olaylar ile karşılaşabilirsiniz.

Danışmanlık; nasıl gelişecek? Hangi üretici, birkaç büyük hariç, hangi danışmana para ödeyecek durumda. Sırça köşklere bu işler başka türlü görünüyor.

Yerli ithalatçılar ve formülatörler: Özellikle küçük ithalatçılar birer birer kapanacak. Küçük deyip geçmeyin sakın. Bu ülkedeki emsal ilaçlardaki gelişmeleri sağlayanlar küçük firmalar olmuştur. 200\$/kg satılan ilacın 10\$/kg'a düşmesi bu küçük firmalardan birisini kuran bir meslektaşımız sayesinde olmuştur. Örnekleri çoğaltmak mümkün. Sakın kalitesiz ilaç geldi demeyin. Bu kalitesiz ilaçlar (?) artık batı Avrupa ve ABD'de de kullanılıyor. Büyükler de zor durumda kalacak, ziraat mühendislerinin işine son verecekler.

Tekrar edersek; bu yönetmeliğin sadece bürokrasi egosunu tatminden başka hiçbir yararı yoktur. Bu olaya yaklaşımınızla, öncelikle üyelerinize ihanet ediyorsunuz. ODA'nın öncelikli görevi üyelerinin çıkarlarını korumaktır.

Veysel ÖZTEKİN: Merhabalar. Ben bu kanunun geciktiğini düşünüyorum. Fakat eksiklikler de yok değil. Örneğin ilacın önerilen dozda çiftçi tarafından uygulanıp uygulanmadığı nasıl tespit edilecek? Reçeteyi yazan mühendis doğacak kusurdan kurtulmak için çiftçi ilaçlama yaparken başında durup kontrol mü edecek. Ayrıca bitki koruma mezunlarına ayrıcalık tanınmaması çok büyük talihsizlik. Ayrıca ilaçların eczanelerdeki gibi takip sistemine alınarak çiftçinin uygulamalarının izlenmesi bence gerekli...

Fatih ERGİN: Merhaba ben, İlçe Tarım Müdürlüğünde görev yapmaktayım. Önerim şu şekildedir: Konu olan zirai ilaçların reçeteye yazılması “ilacın etkili maddesinin yazılması şeklinde olacak” denilmektedir. Bunun yerine ilacın ticari isminin yazılması veya bu şekilde olması mümkün değilse ticari isim ve etkili maddenin aynı anda yazılması mümkün müdür? Veya bu şekilde çalışma yapıp Bakanlığa bu yönde görüş bildirilmesi olabilir mi? Yani kısacası doktorların ilaç yazma şekli gibi olmasını istiyorum. Nasıl bir doktor bir hastaya bir ilaç yazdığı gibi eczacı o ilaç elinde yoksa hastaya sormadan başka bir ilaç veremiyorsa bu işin de o şekilde olması taraftarıyım. Çünkü benim yazdığım etkili maddeli ilacın değişik ticari isimler adı altında yüzlerce değişik çeşit olarak bayilerde satılmaktadır ve takdir edersiniz ki etkili maddeleri aynı olmasına karşın hepsi de aynı düzeyde etki göstermemektedir. Dolayısıyla benim çiftçiye yazdığım ilaç yeteri kadar tesir göstermezse benim için çiftçinin gözünde oluşacak durumu özetleyim size, “BU ZİRAATÇI HİÇ BİRŞEY BİLMİYOR” ve aynı zamanda ürününe tekrar tekrar ilaç atmak zorunda kalarak hem para, hem zaman kaybına uğrayacaktır. Çalışmalarınızda başarılar dilerim. Saygılarımla...

Şafak KAYRAK: Bitki Koruma Ürünlerinin Reçeteli Satışı için Tarım Bakanlığı'na sunmuş olduğunuz teklif metninin bir örneğini tarafınızdan mesaj olarak aldım. Tam metni okuduğumda Ziraat Mühendisliğinin Bitki Koruma Bölümü dışındaki bölümlerinin hiç sayıldığını gördüm. Bu metin bende Türkiye'de had safhada olan istihdam sorununu daha çok arttıracığı izlenimini uyandırdı. Tüzüğümüz tarafından bize verilen hakların şu anki hükümet yönetimi tarafından gasp edildiğini görmek beni son derece üzmette. Ama daha çok meslektaş olarak sizlerin seyirci kalması beni daha çok üzmüştür. Bununla birlikte bayilik yapabilmek için bizlerin sınava tabi tutulmaya çalışılması tarım sektöründe (ileriki safhada) bir tekelleşme olacağına işaretidir. Artık bakanlığın yeni düzenlemeleri ile bir grup hükümet yandaşları hangi görüş başta olursa çalışmasına devam eder. Yukarıda söz ettiğim yasalardan meclisten geçerken ilk önce başta sizler olmak kaydıyla kendim de dahil olmak üzere hepimizi üstün çalışmalarımızdan dolayı kutluyorum. Brakin Türkiye'nin geleceği olmasını, bütün dünyanın geleceğinin tarıma dayalı olması da bu aşamada çok düşündürücüdür. Artık mesleğimden dolayı çok utanır hale geldim. Saygılarımla.

ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI-III

ZİRAİ KARANTİNA YÖNETMELİĞİ TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme

Zirai karantina kavramı, iç ve dış karantina olmak üzere iki bölümden oluşmaktadır. Buna karşılık Yönetmelik taslağında iç karantinaya ilişkin bir düzenleme yer almamaktadır.

Dış karantina alanında da benzer bir eksiklik söz konusudur. Bilindiği üzere, dış karantina hizmetleri dışalım, dışsatım ve transit geçiş işlemlerinden oluşmaktadır. Buna karşılık, Yönetmelik taslağında dışsatım işlemlerine yönelik hiçbir hüküm bulunmamaktadır.

Bu çerçevede Taslak, ana hatlarıyla, dışarıdan getirilen üretim materyali ve tüketim amaçlı bitki ve bitkisel ürünlerin dışalımını kolaylaştıran ve özendirilen hükümler getirmektedir. Taslak bu şekilde yürürlüğe girdiği takdirde, yabancı ülkelerde görülen, tohumla ve bitkisel ürünlerle taşınan birçok hastalık ve zararlının Türkiye'ye girişi ve satışı kolaylaştırılacaktır.

Türkiye'nin tarımsal ürün dışsatımını gerçekleştirdiği AB, Rusya ve diğer ülkelerin Türkiye'ye yönelik tarife dışı engeller koyduğu ve kendi gıda kodeksine uygun olmayan ürünlerin uluslararası ticaretinin engellendiği bir ortamda, zirai karantina hizmetlerinin daha korumacı bir anlayışla yürütülmesinde mutlak bir kamu yararı bulunmaktadır.

Teklif

Taslağın iç ve dış karantinayı kapsayacak şekilde yeniden düzenlenmesi,

Özellikle dışalımla ilgili hükümleri düzenleyen 4 ve 5 inci maddelerin eski haliyle korunması,

Denetim ve analiz mekanizmalarının daha işlevsel hale getirilmesine yönelik hükümlere Taslakta yer verilmesi uygun olacaktır.

Amaç ve Kapsam Madde 1

Görüş ve Değerlendirme: Türkiye'den ihraç edilen veya yurda girmekle birlikte henüz tamamen yayılmamış hastalık-zararlı-yabancı otların bulaşıklığının önlenmesine yönelik hükümler Yönetmelik taslağının amaç ve kapsam hükmüne eklenmelidir.

Teklif: Madde 1: Bu Yönetmelik 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu ve buna bağlı olarak hazırlanan mevzuat hükümlerine göre; Türkiye'yi bitki ve bitkisel ürünlerdeki zararlı organizmalardan korumak amacıyla, bu organizmalar yönünden bitkiler, bitkisel ürünler ve diğer maddelerin ithali ve transit geçişi, serbest bölgelere yurt dışından getirilen, buralardan Türkiye'ye ithal edilen, Türkiye'den ihraç edilen veya transit geçişlere konu edilen bitki ve bitkisel ürünler ile ithale mani teşkil eden zararlı organizmalarla yurda girmiş fakat tümüyle yayılmamış tehlikeli hastalık, zararlı ve yabancı otlar ile bunların konukçularının temiz bölgelere bulaşmaması ve yayılmaması için yokedici, sınırlayıcı ve uzaklaştırıcı yasal tedbirleri almakla ilgili hususları kapsar.

Tanımlar Madde 3

Görüş ve Değerlendirme: Tanımlar kısmında meyve ve sebze, meyve kabukları ve çöğür bulunmamaktadır. Bu tanımlar, Yönetmelik taslağına eklenmelidir.

Aynı şekilde ihracat, fümigasyon operatörü ve fümigasyon operatörü yardımcısı tanımları da taslakta yer almalıdır

Teklif: Madde 3: Aşağıdaki tanımların eklenmesi:

1)Meyve ve sebze:Bitkilerde yetişen tüketim ve işleme amacıyla kullanılan çiğ ve işlenmiş olarak yenilebilen bitki parçaları.

2)Meyve Kabukları: Her çeşit işleme sonucu sert ve yumuşak çekirdekli meyve kabuğu.

Ayrıca çöğür'ün de tanımlanması uygun olacaktır.

İhracat : Her türlü bitki ve bitkisel ürünlerin alıcı ülke mevzuatına göre yurt dışına gönderilmesi işlemi,

Fümigasyon operatörü : Fümigasyon işlerinde yeterliliği saptanarak belgelendirilen ziraat mühendisleri

Fümigasyon operatör yardımcısı : Fümigasyon işlerinde yeterliliği saptanarak belgelendirilen ziraat teknikeri ve teknisyenleri

İthal Yasak Olan Bitkiler ve Maddeler Madde 4

Görüş ve Değerlendirme: Bu maddenin mevcut halinde Yönetmeliğin III nolu ekinde yer alan "özel şartlar" bölümünde belirtilen topraklı bitki kültür ortamı, torf ve perlit hariç olmak üzere zirai amaçla kullanılan her türlü toprak, ot, tabi gübre, yaprak, sap ve samanın ithalatı yasaklanmışken taslakta bu yasak kaldırılmıştır. Taslakta gerekli görülmesi halinde (Ek III) yer alan listelerde gerekli düzenlemelerin yapılacağı öngörülmektedir.

Birçok hastalık ve zararlının konukçusu olan toprak, ot, tabi gübre, yaprak, sap ve samanın ithaline izin verilmesi yanlıştır. Geçmişte bu maddede yer alan şartların uygulanamayışı ve bazı ürünlerin topraklı olarak getirilmesi zorunluluğu bu engellerin ve yasakların tümünden kaldırılmasının gerekçesi olamaz. "Engelleyemiyorsanız yurda girişine izin verin" anlayışı ile yapılan bu değişiklik birçok hastalık etmeninin ülkeye bulaşmasına neden olacaktır. Yapılması gereken topraklı, saplı samanlı, yapraklı getirilmesi zorunlu olan bitki ve bitkisel ürünlerin ithalinde yeni kontrol mekanizmaları ve analizler geliştirilerek bu tür materyalleri hastalık ve zararlılardan arınmasını sağlayacak işlemlerden geçirilmesi şartını koymaktır.

ZİRAİ KARANTİNA YÖNETMELİĞİ TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Teklif: Madde 4 : Bu madenin eski hali ile korunması veya belirtildiği gibi temiz olduklarını kanıtlayacak yöntemlerin uygulandığının belgelenmesi istenmelidir.

Şarta Bağlı İthalat Madde 5

Görüş ve Değerlendirme: Mevcut halinde ithal edilmek istenen bitki ve bitkisel ürünlerin yönetmeliğin I ve II nolu ekinde yer alan zararlılardan arı olması ve yönetmeliğin III nolu ekinde belirtilen şartlara uymasını zorunlu olmasının yanı sıra bu bitki ve bitkisel ürünlerin bu yönetmelikte yer almayan fakat bitki gelişmesini engelleyerek bitki veya bitkisel ürünün pazar değerini düşürecek seviyede zararlı organizma taşımaması öngörülmektedir. Değişiklik taslağında bu madde (Ek I ve Ek II) numaraları eklerde yer almayan ve ülkemizde varlığı bilinmeyen bir zararlı organizmanın tespiti halinde bakanlıkça gerekli tedbirler alınır şeklinde değiştirilmektedir.

Bunun anlamı dış karantinaya bağlı olmayan ama Türkiye’de bulunan iç karantinaya bağlı hastalık ve zararlılarla bulaşık bitki ve bitkisel ürünlerin ithaline izin verilmesidir. Nasıl olsa Türkiye’de bu hastalık ve zararlılar var; bu nedenle yur-

da girişinde sakınca yoktur anlayışı ile tohumla taşınan birçok hastalığın Türkiye’ye girişine izin verilmektedir. Türkiye’nin kendi iç bölgeleri ve illeri arasında zararlı organizmalarla bulaşık üretim materyalinin taşınmasına izin vermezken yurt dışından gelen hastalık ve zararlılarla bulaşık bitki ve bitkisel ürünlere izin verilmesi düşündürücüdür. Bu maddenin bu şekilde değiştirilmesi üretimi ciddi anlamda etkileyecek ve topraklarımızın birçok hastalık ve zararlı ile bulaşmasına neden olacaktır. Bu şekilde hastalıklı tohumlar rahatça ülkemize sokulabilecektir. Bakanlık bu madde de yaptığı değişiklikte sadece Türkiye’de varlığı bilinmeyen, yani Türkiye’de olmayan bir zararlı organizmanın tespiti halinde bakanlıkça gerekli tedbirler alınır şeklinde değiştirilerek ne yapılacağı belli olmayan hükümler getirmektedir. 5. madde bu şekilde değiştirilerek daha önce dış karantinaya bağlı hastalık ve zararlılarla bulaşık olduğu için Türkiye’ye resmi yollarla sokulamayan tohumların yurda girişine resmen izin verilmektedir. Geçmişte kontrolleri ve denetimi yeterince yapılmayan Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı ile Gümrüklerden Sorumlu Devlet Bakanlığı kendi eksikliği ve kusurlarından kaynaklanan bu bulaşıklığı meşrulaştırmaya çalışmaktadırlar.

AB ve Rusya Türkiye’den ithal ettiği tüketim amaçlı yaş meyve ve sebzedeki yumuşak ve sert çekirdekli meyvelerden bitki sağlık sertifikasının yanı sıra ek deklarasyon isterken Türkiye’nin üretim materyallerinden bile bizde görülüyorsa hastalık ve zararlı ile bulaşık tohumlarımızı dahi Türkiye’ye sokabilirsiniz demesi ve bunun yolunu açması Türkiye’ye birçok hastalıklı tohumun girmesine ve tarım arazilerinin hızla hastalıklı bulaşarak üretim yapılamaz hale gelmesine neden olacaktır.

Bunun yanı sıra yönetmeliğin değişiklik hali ile Türkiye’de varlığı bilinmeyen bir hastalığın ülkeye girişini engellemesi de mümkün değildir. Böylesi bir zararlı organizmanın tespiti halinde teşhisi uzun zaman alacağı için gümrükte bekleyen özellikle yaş meyve sebze bozulacağından firmaların yoğun baskısı sonucu her türlü hastalık ve zararlı ile bulaşık bitki ve bitkisel ürünler yurda sokulacaktır. Bunu önlemenin tek yolu Türkiye’de görülse bile hastalık ve zararlılarla bulaşık ürünlerin ithalatının engellenmesidir. Yabancı ülkeler bizden ithal ettikleri yaş sebze ve meyveye benzer uygulamalar yapmakta bununla yetinmeyip kesme çiçek ve sera ürünlerinde ek deklarasyon istemektedirler.

Teklif:Madde 5: Bu maddenin mutlaka eski haliyle korunması, denetimlerin ve analizlerin daha ciddi yapılması sağlanmalıdır.

Bitki Sağlık Sertifika-sının aranmayacağı Durumlar Madde 14

Görüş ve Değerlendirme:Maddenin mevcut halinde yolcu beraberinde tüketim amacıyla getirilen ve 3 kg geçmeyecek miktardaki taze ve kuru meyve ve sebzelerin bitki sağlık sertifikası aranmadan giriş kapılarında muayeneye tabi tutularak temiz olanın girişine izin verirken taslakta taze ve kuru meyve sebze tanımlaması çıkarılarak yerine 3 kg geçmeyecek bitki ve bitkisel ürün tanımı getirilmiştir.

Bitkisel ürün tanımına tohumlarda girmektedir. Bazı sebze ve meyve tohumları tüketim amacıyla kullanıldığı gibi üretim amacıyla da kullanılabilirler (kabak çekirdeği, fasulye, karpuz, ceviz, badem, fıstık, fındık vs gibi). Bu nedenle yolcu beraberinde de olsa bitki sağlık sertifikası aranmadan yurda girişine izin verilecek ürünler açıkça ve tam olarak ifade edilmelidir.

Bu ürünlerin “bitkisel ürün” adı altında genel bir tanımlanmaya bağlanması birçok üretim materyalinin sağlık sertifikası olmadan kontrolsüz olarak yurda girmesine, bunun sonucu da birçok hastalık ve zararlının Türkiye’ye bulaşmasına neden olacaktır. Burada sağlık sertifikası olmayan kontrolle ithaline izin verilecek tüketim amaçlı ürünler net olarak yazılmalı ve aynı zamanda üretim amaçlı kullanılacaklar bu kapsamdan çıkarılmalıdır.

Bu madde daha önce yer almadığı halde taslakta mülteci ve göçmenlerin beraberinde getirdikleri bitki ve bitkisel ürünler içerisinde sağlık sertifikası istenmeyeceği şartı getirilmiştir. Yine yabancı memleketlerdeki yabancı ve tüzel kişiler tarafından resmi ve hayır kurumlarına tüketim amacıyla bağış olarak gönderilen bitki ve bitkisel ürünlerden sağlık sertifikası istenmemektedir. Bitkisel ürün kapsamına tüketim materyali olmasının yanı sıra üretim materyali olarak kullanılan tohumlar girmektedir.

Teklif: Madde 14:Bu tür bitki ve bitkisel ürünlerden AB ve diğer ülkelerin bize uyguladığı gibi bitki sağlığı sertifikası istenmeli veya tohum olarak da kullanılacak tüketim amaçlı bitkisel ürünler bu kapsamdan çıkarılmalıdır.

ZMO ZİRAİ MÜCADELE DOSYASI-IV

ZİRAİ KARANTİNA İNŞPEKTÖR YÖNETMELİĞİ TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme

Ülkemizde çıkarılan bir yönetmeliğin, dilimizde karşılığı bulunduğu sürece, Türkçe deyim ve kavramlara sahip olması gereklidir. Bu nedenle, Yönetmeliğin adındaki “inspektör” sözcüğünün, “denetmen” sözcüğü ile değiştirilmesi doğru olacaktır.

Denetmenlik (İnspektörlük) hizmet alanı, Ziraî Karantina hizmetlerinin etkin ve verimli yürütülebilmesi açısından büyük önem taşımaktadır. Bu nedenle denetmenlerin (inspektörlerin) iyi yetiştirilmiş birer uzman olmaları yanında, görevlerini her türlü baskıdan uzak bir şekilde bağımsız olarak yapabilmelidirler.

Buna karşılık Taslakta, denetmen (inspektör) olabilmek ve bu statüyü devam ettirebilmek, belli ölçüde kurum müdürlerinin inisiyatifine bırakılmaktadır. Bu durumun çeşitli sakıncaları da beraberinde getireceği açıktır. Örneğin denetmenlik için doğrudan başvuru yolu kapatılmakta ve ancak kurumların seçtiği çalışanlar için yaptıkları başvuru kabul edilmektedir. Bir başka örnek olarak, siyasi ve bürokratik baskılar karşısında istemediği halde belge imzalamak zorunda kalan denetmenlerin, yönetmeliğe göre denetmen (inspektör) kartlarını kaybedebilme durumları gösterilebilir. Görevini her türlü baskıdan uzak yerine getiren denetmenler ise, kimi zaman baskı unsuru oluşturabilen idareci tarafından bir yıl boyunca fiilen denetmenlik (inspektörlük) yaptırılmadığı için de kartını ve dolayısıyla yetkisini kaybetme durumu ile karşı karşıya kalabileceklerdir.

Yine denetmenlik (inspektörlük) için 2-3 yıllık bir mesleki deneyim ve 6 aylık adaylık süreci öngörülürken 10 yıldan fazla mesleki deneyimi olanların denetmen (inspektör) yapılmaması da ciddi bir çelişkidir. Kadroyu gençleştirmek düşüncesi, deneyimli ziraat mühendislerini en baştan devre dışı bırakmak sonucunu doğurmamalıdır.

Bütün bunların yanında, İnspektörlerin düzenledikleri belgelerden bizzat sorumlu olacaklarına ilişkin düzenleme, idari yargının hizmet kusuru ile hizmet ile ilişkilendirilemeyen kusurlar arasındaki ayrıma aykırı olarak, idarenin kursursuz sorumluluğu koşullarını çalışan aleyhine ortadan kaldırma sonucuna odaklanma, böylelikle de Anayasa, İdari Yargılama Usulu Kanunu (İYUK) ve 657 sayılı Devlet memurları Kanunu'na aykırı düşmektedir.

Teklif

Yönetmeliğin adının, “Ziraî Karantina Denetmen Yönetmeliği” olarak Türkçeleştirilmesi ve yapılan işin tanımının böylece Yönetmeliğin başlığına da taşınması doğru olacaktır.

Ülkemizin tarımsal dış ticaretinin yürütülmesinde önemli işlevleri olan denetmenlerde (inspektörlerde) bitki koruma alanında yeterlilik mutlaka aranmalı, bunun yanı sıra siyasi-ekonomik-bürokratik baskılardan uzak görev yapmalarını sağlayacak bir yönetmelik oluşturulmalıdır.

Ayrıca, zorlu çalışma koşullarında görev yapan inspektörlerin hak ve yetkilerinin de doğru bir temel üzerinde düzenlenmesi; bu bağlamda hukuki düzenlemeler hiyerarşisinde Anayasa, İdari Yargılama Usulu Kanunu ve Devlet Memurları Kanunu'na aykırılıkların ortadan kaldırılması gereklidir.

Kapsam Madde 2

Görüş ve Değerlendirme: İlgili madde; “Bu Yönetmelik; Tarım ve Köyişleri Bakanlığının zirai mücadele ve zirai karantina hizmetlerinin yürütüldüğü birimlerinde, inspektör ve inspektör adayları olarak görev yapan teknik personeli kapsar” içeriğini taşımakta, eğitimcileri kapsam dışında bırakmaktadır.

Teklif: “Eğitici denetmen (inspektör)ün de kapsama dahil edilmesi uygun olacaktır.

Tanımlar Madde 4

Görüş ve Değerlendirme: Bu maddede bazı tanımların yer almadığı, tanımlarda Türkçe dışı sözcüklerin kullanıldığı saptanmıştır.

Öncelikle, ilgili Yasa ve Tüzük'te, inspektör tanımlarının, sırasıyla, “Ziraat Vekaleti'nin vazifeli memurları” ve “Tarım Bakanlığı'nın görevli memurları” olarak yapıldığını, buna karşılık Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nda “inspektör” başlıklı bir kadro ve ünvanın bulunmadığını not etmek gerekmektedir.

Bu çerçevede, inspektörlerin yaptıkları işin özü itibarıyla bir denetmenlik işi olduğu, Dış Ticarete Standardizasyon biriminde çalışanların denetmen kadrosunda çalıştıkları gerçeğinden hareketle, Yönetmelik'te geçen tüm “inspektör” sözcüklerinin “denetmen” olarak değiştirilmesi ve Bakanlık bünyesinde buna göre bir kadro ve unvan eklenmesinin yapılması doğru olacaktır.

Teklif: Maddenin (f) bendindeki inspektör tanımının yerine denetmen sözcüğünün getirilmesi ve kapsamının, iç karantina hizmetlerini de içine alacak şekilde aşağıdaki eklemenin yapılması;

“.. yurt içinde yetiştirilen bitkilerde bitki sağlığı denetimlerini, resmi survey programlarını gerçekleştirmek üzere yetkilendirilmiş teknik personeli..”

Maddenin (g) bendindeki eğitimci inspektör tanımının yerine eğitimci denetmen sözcüğünün eklenmesi doğru olacaktır.

Bunun yanında, mevcut tanımlardan (m) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bentlerin eklenmesi önerilmektedir;

n) Aday denetmen; Teorik eğitim kursuna katılarak başarılı olmuş, pratik eğitim kursu ve ikinci uygulamalı eğitim sürecinde olan teknik personeli,

ZİRAİ KARANTİNA İNŞEKTÖR YÖNETMELİĞİ TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

o) Ürün kontrol noktaları:

1 inci ürün kontrol noktaları: Dışalım ve transit geçitlerde giriş gümrüklerini, dışsatımda ürünlerin tasnif ve ambalajlandığı alanları.

2 inci ürün kontrol noktaları: Transit geçitlerde dışalımın gerçekleşeceği gümrükleri, dışsatımda son çıkış gümrüklerini ifade eder.

Adayların Nitelikleri Madde 5

Görüş ve Değerlendirme: Taslağın “adayların nitelikleri” başlıklı beşinci maddesinin alt bendlerinin, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın diğer çalışanları ile denetmenler arasında, gerekse denetmenlerin kendi içinde adil çalışma koşullarının yaratılması açısından, yanda önerildiği şekilde değiştirilmesi, (e) bendinin tümüyle çıkarılması uygun olacaktır.

Bunun yanında, ilke olarak denetmenlerin yabancı dil bilmesinin yararına katılmakla birlikte, mevcut inspektör yapısının yabancı dilde belirli bir puan barajını aşma konusundaki durumu değerlendirilerek, ilaride Bakanlığın kendi Yönetmeliği ile bağlanması konusundaki sıkıntılarının ön görülmesi ve düzenlemenin ona göre yapılması uygun olacaktır.

Teklif: Yönetmelik taslağının beşinci maddesinin (a) bendinin aşağıdaki gibi değiştirilmesi;

(a) “657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinde öngörülen şartları taşımak”

Yönetmeliğin (c) ve (d) bentlerinin birleştirilerek aşağıdaki şekilde yeniden yazılması

(c) Ziraat Fakültelerin eğitim programına göre Bitkisel Üretim programlarının alt bölümündeki Bitki Koruma Bölümlerinden veya Bitki Koruma dersi verilen bölümlerinden mezun veya bitki koruma alanında en az 2 yıl süre ile görev yapmış Ziraat Mühendisi olmak

(e) bedi tümüyle iptal edilmelidir. Denetmen kadrosunu gençleştirmek düşüncesi, deneyimli ziraat mühendislerini en baştan devre dışı bırakmak sonucunu doğurmamalıdır.

(f) bendi daha gerçekçi bir yaklaşımla yeniden düzenlenmelidir.

Adayların Belirlenmesi Madde 6

Görüş ve Değerlendirme: İlgili maddede, denetmen adaylarının belirlenmesi ve Genel Müdürlüğe bildirilmesi işi Müdürlüklere bırakılarak, bireysel başvurular engellenmektedir. Bireysel başvuruya olanak tanıyan bir mekanizmanın da mevcut sistem yanında işler kılınması, daha demokratik bir açılım için yararlı olacaktır.

Teklif: 6 inci maddenin (b) bendinden sonra gelmek üzere bir yeni (c) bendinin eklenmesi ve içeriğinin aşağıdaki şekilde yazılması doğru olacaktır;

(c) 5 inci maddede belirtilen koşulları taşıyan ziraat mühendisleri, Genel Müdürlüğe doğrudan başvuru yapabilirler.

Bu ekleme sonrası, (c) bendinin (d), (d) bendinin ise (e) bendi olarak yeniden başlıklandırılması doğru olacaktır.

İnspektör Yetiştirme Kursu, Sınav, İnspektör Kimlik Kartı Verilmesi ve Hizmet İçi Eğitimler

Madde 7

Görüş ve Değerlendirme: Madde ile bir aylık teorik ve bir aylık pratik eğitim getirilmektedir. Eğer eğitimler nitelikli bir şekilde organize edilecek ve süreler uygun olarak kullanılabilir ise, eğitimin yararlı olacağı açıktır. Aksi takdirde, tersi sıklıkla görüldüğü üzere çok zaman kullanan ancak iyi organize edilmemiş eğitimlerin etkin sonuçlar doğurmayacağı düşünülerek, eğitim süreleri buna göre planlanmalıdır.

Ayrıca, Ek - 3 formun son cümlesinin, ifade etmeye çalıştığı anlama uygun olarak değiştirilmesinde yarar vardır.

Teklif: Madde başlığının “Denetmen Yetiştirme Kursu, Sınav, Denetmen Kimlik Kartı Verilmesi ve Hizmet İçi Eğitimler” olarak değiştirilmesi,

Yanda açıklanan düşünceler doğrultusunda, temel bilgilere sahip ziraat mühendislerinin, iki kademeli eğitim yerine iyi planlanmış bir eğitim organizasyonu altında, teorik ve pratik eğitimleri birlikte alabilecekleri düşünülmektedir.

Madde içeriğinin buna göre yeniden yazılması uygun olacaktır.

Ayrıca, Ek - 3 formun son cümlesinin

“Denetmen adayı ‘ın tarihleri arasında 6 ay süreli adaylık süresinde yaptığı iş ve işlemler ve ortaya koyduğu başarı düzeyi değerlendirilerek, denetmen olarak görev yapması uygundur / uygundur / uygundur.”

olarak değiştirilmesi, anlam bütünlüğünün sağlanması açısından yararlı olacaktır.

Görev, Yetki ve Sorumluluklar Madde 9

Görüş ve Değerlendirme: Denetmen olarak çalışan ziraat mühendislerinin sorumluluk alanları ile ilgili olarak düzenlenen taslak Yönetmeliğin 9 uncu maddesinin (i) bendinin, “inspektör, yaptıkları kontrol ve işlemlerden, düzenledikleri belgelerden bizzat sorumludurlar” şeklindeki içeriği, idari yargının hizmet kusuru ile hizmet ile ilişkilendirilemeyen kusurlar arasındaki ayrıma aykırı olarak, idarenin kursursuz

ZİRAİ KARANTİNA İNŞPEKTÖR YÖNETMELİĞİ TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

sorumluluğu koşullarını çalışan aleyhine ortadan kaldırma sonucuna odaklanma, böylelikle de Anayasa, İdari Yargılama Usulu Kanunu (İYUK) ve 657 sayılı Devlet memurları Kanunu'na aykırı düşmektedir.

Bir kamu çalışanı olarak, denetmenin yaptıkları kamu hizmetine ilişkin iş ve işlemlerden, idare sorumludur. Ancak denetmenin iş ve işleminin hizmet ile bir ilgisinin kurulamaması durumunda; örneğin denetmenin kin ve garez ile hareket etmesi ya da çıkar sağlama gibi kamu yararına yabancı bir düşünce içinde olması durumunda bizzat sorumluluğu söz konusu olabilir.

Bu çerçevede, devlet memurlarının sorumluluklarıyla ilgili genel düzenlemelerin varlığı da dikkate alınarak, bunlara aykırı bir düzenleme yapılmasından sakınılması ve (i) bendinin tümüyle iptal edilmesi gerekmektedir.

İptal edilen (i) bendi yerine, maddede sıralanan görevlere eklemeler yapma gereği çerçevesinde, yeni bir (i) bendi ve arkasından (j) bendinin oluşturulması ihtiyacı duyulmuştur.

Teklif: 9 uncu madde kapsamına, (i) bendinin yanda açıklanan gerekçelerle iptal edilmesi, yeni (i) ve (j) bentlerinin aşağıdaki şekilde oluşturulması önerilmektedir;

i) Denetmenler dışsattında 1 inci ürün kontrol noktalarında, ürün beyan ve araç kontrollerini yapar, 2 inci ürün kontrol noktalarında araç kontrollerini yapar.

j) Denetmenler, yurt içinde yetiştirilen bitkilerde bitki sağlığı denetimlerini, resmi survey programlarını gerçekleştirir

Çalışma Şekilleri Madde 9

Görüş ve Değerlendirme: “Çalışma Şekilleri” başlıklı maddenin, 9 uncu maddeyi bir kez daha tekrarladığı görülmektedir. Bu nedenle, madde sıralamasının yeniden yapılması gerekmektedir.

9 uncu maddenin (a) bendinin denetmenin görevini yaparken bağımsızlığını vurgulayacak şekilde yeniden düzenlenmesi, bu esassa aykırı düşebilecek ve kamu hizmetinin kamu eliyle yürütülmesi ilkesini zedeleyecek bir içeriğe sahip (b) bendinin tümüyle iptal edilerek denetmenlere yeterli kamu aracının tahsisinin sağlanması, bu iptal sonrası (d) bendine dönüşen maddenin son cümlesine, mesai saatleri dışında ve resmi tatil günlerinde görevlendirmenin karşılığı olacak ödemelerin yapılacağına ilişkin hükmün de konulması gerekmektedir.

Teklif: a) Madde numarasının 10 ile değiştirilerek, başlığının “Denetmenlerin Çalışma Şekilleri” olarak yeniden düzenlenmesi,

Maddenin (a) bendinin aşağıdaki şekilde yeniden yazılmasına;

“Denetmen, bu Yönetmelikte belirtilen görevleri yapmak üzere Müdürlükçe görevlendirilir ve her türlü baskıdan uzak ve bağımsız bir şekilde görevini yerine getirir.

Maddenin (b) bendinin, yanda açıklanan gerekçeyle tümüyle iptali,

Maddenin son bendinin (iptal sonrası ‘d’ bendi) içeriğinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesi yararlı olacaktır;

•b) (d) Denetmen gerektiğinde mesai saatleri dışında ve resmi tatil günlerinde de görevlendirilebilir. Görevli denetmenlere, hizmet verilen kuruluş tarafından en yüksek devlet memuru harcırahının 1/3 ü kadar harcırah ödemesi yapılır.

Kazanılmış Haklar, Görevin sona ermesi, istisnalar, Çeşitli Hükümler ve Cezalar Madde 10

Görüş ve Değerlendirme: Yönetmelik taslağının 10 uncu madde içeriğindeki tayin ve cezalandırmaya ilişkin hükümlerin yeniden düzenlenmesinde yarar görülmektedir.

Uzun emek ve uğraşlardan sonra yetiştirilen denetmenlerin, görevlerini yapamayacakları yerlere atanmaları önlenerek, eğitim ve kamu hizmetinin etkinliği arasındaki bağ muhafaza edilmelidir.

Aynı şekilde, hizmet kusuru çeşitlendirilerek, tümüyle kart iptali yerine kartın geçici olarak askıya alınması yaptırımının getirilmesi yararlı olacaktır.

Teklif: Maddenin (c) bendinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesine;

(c) Denetmenlerin tayin ve nakilleri Bakanlığın, bu hizmete ihtiyaç duyduğu birimlere yapılabilir. Bu durumda, Genel Müdürlükçe denetmen kimlik kartları yenilenir. Bunun dışındaki yerlere yapılan zorunlu atamalarda, ayrılışlarından önce Müdürlükçe denetmen kimlik kartları alınarak Genel Müdürlüğe gönderilir.

Maddenin (f) bendinin aşağıdaki şekilde düzenlenmesine;

(f) Denetmenler görevleri sırasında yüz kıyartıcı bir suçtan hüküm giydikleri takdirde denetmen kartları iptal edilir. Düzenledikleri belgelerde bildirim olması durumunda ise yapılan soruşturma sonucunda 2 defa ceza alan denetmenlerin görevlerine 6 ay süre ile ara verilir. 6 ayın sonunda yeniden eğitime alınırlar.”

Yönetmelik taslağına, j) bendinden sonra gelmek üzere aşağıdaki bendin eklenmesi uygun olacaktır;

k) “Denetmenler dışsattında 2 inci ürün kontrol noktalarında yaptıkları kontrollerde, ürünlerde görülebilecek bitki hastalık ve zararlarından dolayı sorumlu tutulamazlar”.

BİTKİSEL ÜRETİMDE KULLANILAN KİMYASALLARIN KAYIT ALTINA ALINMASI VE İZLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI'NA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Genel olarak

Türkiye’de yürütülmekte olan bitki koruma hizmetlerinde kullanılan kimyasalların kayıt altına alınması ve izlenmesi, çevre ve tüketici sağlığı açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu çerçevede, konuyu düzenlemek üzere oluşturulan Yönetmelik taslağı çalışmalarına, Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu üyemiz Özden GÜNGÖR katılmış ve destek vermiştir.

9 - 11 Haziran 2008 tarihlerinde Bakanlık’ta ilgili tarafların katılımıyla gerçekleştirilen toplantıdan sonra da, Bakanlık içinde, ilgili Yönetmelik taslağı üzerinde çalışmaların sürdürüldüğü bilinmektedir.

Yönetmeliğin yayımından sonra ortaya çıkacak eksikliklerin idari ya da yargı yolları ile düzeltilmesinin zaman aldığı ve bu durumdan sektörün zarar gördüğü göz önüne alınarak, Oda’mızın Yönetmelik taslağında düzeltilmesini gerekli gördüğü kimi hususlar aşağıda belirtilmektedir.

Taslağa ilişkin

“Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların Kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı”, düzenlediği alanın kamu yararı ve halk sağlığı ile olan yakın ilişkisi bakımından, tüm hükümleriyle Oda’mızı yakından ilgilendirmektedir.

Bunun yanında, “kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu” olan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’na üyelikleri zorunlu bulunan zirai mücadele bayii ve tarım danışmanı meslektaşlarımızın çalışma alanlarını düzenlemesi bakımından, sözü edilen Yönetmelik taslağı, Oda’mızın doğrudan ilgi alanı içinde bulunmaktadır.

Bilindiği üzere, Oda’mız, tarım danışmanlarına tüm Türkiye çapında eğitim düzenlemekte ve eğitim sonunda başarılı olanlara sertifika vermektedir. Bugüne dek Antalya, Ankara, Adana, İzmir, Şanlıurfa, Kayseri, Mersin, Bursa, Aydın, Tekirdağ, Diyarbakır, Çanakkale, Balıkesir, Samsun olmak üzere 14 farklı ilde düzenlenen ve önümüzdeki dönemde de devam edecek “Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Eğitimi” kapsamında, 378 kişiye sertifika verilmiştir.

Bunların yanında, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelikleri, ziraat mühendislerinin uzmanlık alanlarını belirlemeye ve düzenlediği eğitimler sonrasında başarılı olanları yetkilendirmeye yalnızca Ziraat Mühendisleri Odası’nın yetkili olduğunu hüküm altına almış bulunmaktadır.

Buna karşın, Yönetmelik taslağının “tanımlar” bölümünde, “yetkilendirilmiş kişi” tanımının aşağıdaki şekilde yapıldığı saptanmıştır:

Yetkilendirilmiş Kişi: Bakanlık veya Bakanlığın eğitim yetkisi verdiği kurum kuruluşlarca düzenlenen yetkilendirme eğitimine katılmış, eğitim sonunda yapılan sınavda başarılı olarak (6968 sayılı ZMVK 32. madde) “serbest ziraat mühendisliği belgesi” almış ziraat mühendislerini

Yukarıda belirtildiği şekilde tanımlanan yetkilendirilmiş kişilerin görev ve sorumlulukları, Yönetmelik taslağının 9 uncu maddesinde sayılmaktadır. Bu maddede, üreticilerin danışmanlık hizmeti alması durumunda, “tarım danışmanı” olan yetkilendirilmiş kişi, kurum ve kuruluşların görev ve sorumlulukları anlatıldığına göre, burada, 6968 sayılı Zirai Mücadele ve Zirai Karantina Kanunu’nun 32 inci maddesi yasal dayanak olarak alınmaz. Zira “Mücadele İşlerini Bir Ücret Karşılığında Yapmak İsteyenler” başlıklı sözü edilen ve aşağıya aynan alınan maddede, zirai mücadele işi yapan gerçek ve tüzel kişiler anlatılmaktadır;

Mücadele işlerini bir ücret karşılığı yapmak isteyenler

Madde 32 - Zirai mücadele işlerini ücret mukabilinde sanati mutade halinde yapmak isteyen hakiki veya hükmi şahıslar, işe başlamadan önce Ziraat Vekaletinden izin almaya, bu vekaletçe belirtilecek şartlara riayet etmeye ve sicili ticarete kaydonulmaya mecburdurlar.

Ziraat Vekaleti yukarıda yazılı mücadele teşekküllerini her zaman teftiş ve murakabe selahiyetini haiz olup mezkur Vekaletçe istenecek her türlü malumatın bu teşekküllerce tam zamanında verilmesi mecburidir.

Bu çerçevede, Yönetmelik’in 9 uncu maddesinde görev sorumlulukları sayılan yetkilendirilmiş kişinin tarım danışmanı olduğu ve konunun 6968 sayılı Yasa’nın yukarıya metni alınan 32 inci maddesi ile ilgili olmadığı açıkça görülmektedir.

BİTKİSEL ÜRETİMDE KULLANILAN KİMYASALLARIN KAYIT ALTINA ALINMASI VE İZLENMESİ HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞI'NA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

Bu alanda daha evvel verilmiş yargı kararları durumu olanca açıklığı ile ortaya koymaktadır;

1 - Sözü edilen konuyla ilgili olarak, “Tarımsal Yayım ve Danışmanlık Hizmetlerinin Düzenlenmesine Dair Yönetmelik” in iptali istemiyle açtığımız davada, Danıştay 10 uncu Dairesi'nin 12.03.2007 tarihinde verdiği 2006/6776 Esas sayılı yürütmenin durdurulması kararında aynen şöyle denilmektedir ;

441 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre, tarımsal yayım ve eğitim sistemini, programlarını, projelerini hazırlamak ve çiftçilere yönelik her türlü eğitim programlarını uygulamakla görevli davalı Bakanlığa, 5488 sayılı Tarım Kanunu'nun 9 uncu maddesiyle de tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetleriyle ilgili düzenleme yapma yetkisi tanınmış; fakat belirtilen hizmet alanında çalıştırılacakların eğitimi, sertifikalandırılması, eğitim merkezlerinin yetkilendirilmesi konularında davalı Bakanlığa herhangi bir yetki verilmemiştir.

Bu itibarla, davalı Bakanlığın, 5488 sayılı Yasa'nın 9 uncu maddesiyle yetki tanınmamasına rağmen tarımsal yayım ve danışmanlık hizmetinde çalışacakları eğitip, sertifikalandırmak amacıyla eğitim merkezleri kurulabileceği; eğitim merkezlerini yetkilendirebileceği yolundaki dava konusu düzenlemede hukuka uyarlılık bulunmamaktadır.

Danıştay 10 uncu Dairesi, ekte sunulan ara kararı ile Bakanlığın yetkisi bulunmayan bu alanda yürütmenin durdurulması kararı vermiştir. İzleyen süreçte, Bakanlık Teşkilatlanma ve Destekleme Genel Müdürlüğü'nün ilgili Yönetmelikte Oda'mızın istediği değişiklikleri yapacağını yazılı olarak taahhüt etmesi üzerine, Oda'mız, dava başvurusunu geri çekmiştir.

2 - Yine Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın serbest ziraat mühendislerine “toprak koruma projesi eğitimi verme” yolundaki idari işlemi, Danıştay 8 inci Dairesi'nin 3.12.2007 gün ve 2006/4114 Esas sayılı kararı ile iptal edilmiştir ;

İptal kararında, Oda'mızın aşağıda içeriği sunulan Meslek İçi Eğitim, Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği hükümlerine atıf yapıldıktan sonra, “Yukarıda sözü edilen Yasa ve yönetmelik hükümleri karşısında, özel sektör çalışanı olan, toprak koruma projesi hazırlayabilecek ve Ziraat Mühendisleri Odası'na üyeliği zorunlu olan ziraat mühendislerine, toprak koruma projesi eğitimi vermeye, davalı Bakanlığın yetkisi bulunmadığından işlemde mevzuata ve hukuka uyarlılık görülmemiştir” yolunda karar verilmiştir.

Görüldüğü gibi, “Bitkisel Üretimde Kullanılan Kimyasalların kayıt Altına Alınması ve İzlenmesi Hakkında Yönetmelik Taslağı”nın tanımlar bölümündeki “yetkilendirilmiş kişi” tanımı taslaktaki mevcut yazımı korunarak yürürlüğe sokulursa, Oda'mızın derhal açacağı idari yargı davasında, aynı konuda daha evvel verilmiş bulunan benzer karara uyarlı olarak, önce yürütmesi durdurulacak, ardından iptal edilecektir.

Bu sonucun ortaya çıkmaması için, konu ile ilgili hukuki durumu tam olarak yansıtır bir düzenlemenin yaşama geçirilmesi gerekmektedir. Bu çerçevedeki mevzuat aşağıdaki gibidir;

1 - 8.11.2005 gün, 25987 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ziraat Mühendisleri Odası Meslek İçi Eğitim, Uzmanlık ve Belgelendirme Yönetmeliği nin “Uzmanlık Konularının Belirlenmesi” başlıklı 5 inci madde hükmüne göre, Ziraat Mühendisleri Odası, “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğü'nün belirlediği çalışma alanlarına uygun olarak ve bilimsel gelişmeleri değerlendirerek meslek uygulama alanlarını belirler. Uzmanlığın hangi disiplin ve konuları kapsayacağı ve belgelendirmenin ne tür koşullara dayandırılacağı, Oda tarafından belirlenir ve üyelere duyurulur.”

Yönetmeliğin 8 inci maddesinde; “(a) Oda tarafından belirlenen uzmanlık konularında belge alma koşullarını sağlayan üyelere ilgili uzmanlık konusunda belge verilir, (b) Belge alma koşulları her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere Oda tarafından belirlenir, (c) Belge sahibi, belgenin kullanımında Odanın alacağı kurallara uymak zorundadır...” hükümleri bulunmaktadır.

9 uncu madde ise, “(a) uzmanlık konuları ile ilgili olarak verilecek meslek içi eğitimler ve sınavlar, Ziraat Mühendisleri Odası Meslek İçi Eğitim Merkezi (MİEM) tarafından gerçekleştirilir, (c) Her uzmanlık konusu için ayrı olmak üzere eğitim ve sınav programları ile takvimi MİEM tarafından hazırlanır, (d) Eğitim ve sınavların kimler tarafından gerçekleştirileceği, sınavın yapılacağı yerler, eğitmenler ile sınav komisyonlarına ödenecek ücretler ve eğitimlere katılım ücreti Oda Yönetim Kurulu tarafından belirlenir.” hükümlerini içermektedir.

2 - 14.12.2005 gün, 26023 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Ziraat Mühendisleri Odası Serbest Müşavirlik, Mühendislik Hizmetleri ve Belgelendirme Yönetmeliği ise 4 üncü maddesinde serbest ziraat mühendisini şöyle tanımlamaktadır;

“Serbest Ziraat Mühendisi (SZM) : Türkiye'deki üniversitelerin ziraat fakültelerinin lisans programlarını tamamlayarak ziraat mühendisi veya ziraat yüksek mühendisi diploması alanlarla, Türkiye'deki fakülte ve yüksekokulların tarımsal nitelikli programlarını bitirerek mühendis diploması alanlar ve yurtdışında öğrenim gören ve diplomasının denkliği Yüksek Öğretim Kurulu'nca onaylanan mühendisler ile aldıkları eğitim ve uzmanlık konularına göre, yükümlülüklerini yerine getirerek üyelik sıfatını alan ve koruyan, çalışması kısıtlanmamış, kamu görevlisi veya ücretli çalışanları ifade eder”.

İlgili Yönetmelik hükümlerine göre, çeşitli uzmanlık alanlarında serbest ziraat mühendisi belgesi verilmesi, yenilenmesi ve iptali yetkisi, Ziraat Mühendisleri Odası'na aittir.

Sonuç olarak; Yönetmelik kapsamındaki yetkilendirilmiş kişi tanımının, yukarıda sayılan mevzuata uygun olarak, “Ziraat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen eğitimlere katılarak serbest ziraat mühendisliği belgesi almış ziraat mühendisleri” olarak tanımlanması doğru olacaktır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve yargı kararlarına rağmen, yukarıdaki tanıma uygun olmayan her türlü Yönetmelik düzenlemesi hakkında, Oda ve üye hukukunun korunması bakımından idari yargı yoluna başvurulacaktır.

ULUSAL HUBUBAT KONSEYİ KURULUŞ VE ÇALIŞMA ESASLARI HAKKINDA YÖNETMELİK TASLAĞINA İLİŞKİN GÖRÜŞÜMÜZ

5488 sayılı Tarım Kanunu uyarınca, tüzel kişiliğe sahip Ulusal Hububat Konseyi kurulması ve çalışma yöntem ve esaslarının belirlenmesine yönelik taslak Oda'mızca incelenmiştir.

Ulusal Hububat Konseyi'nin; tüm paydaşların eşit koşullarda temsil edildiği özerk ve demokratik bir yapıda, yeterli ve bağımsız gelir akışına sahip, kamusal planlama çalışmalarını organize etmek te dahil olmak üzere etkin bir görev - yetki gücüne sahip olması durumunda, Türkiye hububat sektörünün tüm boyutlarıyla gelişimine katkı sağlayabilecek bir yapı oluşturulabilir.

Aksi takdirde, Türkiye'de örneği sıklıkla görüldüğü üzere, kağıt üzerinde kalacak ve organizasyon karmaşasında yeni bir halka olacak bir yapının üretiminden başka bir sonuç ortaya çıkmayacaktır.

Ziraat Mühendisleri Odası, yukarıda belirtilen çerçeve esası üzerinden Taslağı değerlendirmiş olup, temel noktalara ilişkin görüşlerimiz aşağıda sunulmuştur;

1 - Ulusal Hububat Konseyi'nde geniş bir katılım öngörülmekle birlikte, Taslağın hiçbir yerinde, Toprak Mahsulleri Ofisi'ne ilişkin bir ifade bulunmamaktadır. Bu durum bir eksiklik ise, önemle not edilmeli ve düzeltilmelidir. Tersine, kısa dönem içinde Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)'nun kapatılacağı öngörüsüne dayanıyorsa, Türkiye hububat sektörü açısından vahim bir politika yanlışlığı söz konusu olmaktadır. Avrupa'nın intervention agency denilen müdahale kurumları ile hububat sektörünü regüle ettiği ve piyasa koşullarının üretici - tüketici yararına çalışmasını sağladığı bir ortamda, TMO'nun ortadan kaldırılmasına yönelik girişimler kabul edilemez.

Bu kapsamda, Taslağın Madde 3 (a) bendinde tanımlanan "Araştırma ve Danışma Kurulu" na TMO'nun katılımı sağlanmalı; bunun yanında, yine Taslağın 6 (b) bendinde ifade edilen Konseyin alt gruplarından "Ticaret Grubu Üyeleri" arasına TMO dahil edilmelidir.

2 - Taslakta, meslek kuruluşları, mühendis odaları gibi kavramlar geçmekle birlikte, bunlar tanımlanmamaktadır.

Taslağın 3 üncü maddesi kapsamında meslek kuruluşları tanımlanmalı ve bu tanımda, Anayasa'nın 135 inci maddesi hükmüne atıf yapılmalıdır. Böylece, halen 43 binin üzerinde ziraat mühendisinin üye olduğu TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, Taslak kapsamında tereddütlere yer vermeyecek bir tanım açıklığına kavuşmuş olur.

Bu tanım doğrultusunda, Taslağın ilgili maddelerinde geçen farklı ifadeler düzeltilmeli ve birörneklik sağlanmalıdır.

3 - Taslağın 10 uncu maddesi ilk fıkrasında; "Konsey Genel Kurulu bu Yönetmeliğin 6 ıncı maddesinde belirtilmiş olan Konseyin alt gruplarındaki grup üyelerinin kendi aralarında ön seçimle belirleyeceği üçer temsilcinin katılımı ile teşekkül eder" denilmektedir.

6 ıncı maddede belirtilen alt grup beş adet olduğuna göre, toplam on beş kişiden oluşan Konsey Genel Kurulu anlaşılmaktadır ki, bu da alt grupları oluşturan paydaşların özgür iradelerini Genel Kurula taşıma olanaklarının bulunmadığı anlamına gelmektedir.

Buna karşılık, alt grup bileşenlerinin her birinin birer temsilciyle Genel Kurulu oluşturmaları, daha katılımcı, daha işlevsel ve daha demokratik bir yapı doğuracağından; maddenin buna göre düzenlenmesinde yarar görülmektedir.

4 - Taslağın 13 üncü madde hükümlerine göre Yönetim Kurulu; Tarım, Ticaret, Sanayi, Araştırma ve Meslek Kuruluşları grupları arasından seçilen ikişer asıl, ikişer yedek üye ile üretici, tüccar ve sanayici grup üyeleri arasından seçilen bir asıl, bir yedek olmak üzere dokuz asıl, dokuz yedek üyeden oluşmaktadır.

Hububat Tarım Satış Kooperatifleri Birliği, tarım, ticaret ve sanayi gruplarının üçünde de yer almaktadır. Bu durumda, teorik olarak, anılan kuruluşa altı asıl, altı yedek Yönetim Kurulu Üyesi seçilme şansı ve hakkı tanınmaktadır. Bu nedenle bir kuruluşun birden fazla Yönetim Kurulu Üyeliğine olanak tanımayan bir ifadeye madde kapsamında yer verilmesi uygun olacaktır.

5 - Konsey'in 23 üncü maddede sayılan gelirleri, Taslak kapsamında Konsey organlarına verilen geniş görev alanı için hiçbir şekilde yeterli değildir. Aidat, ücret, danışmanlık, reklam yanında yurtiçi - yurtdışı bağış, yardım ve fonlardan sağlanacağı umulan gelirlerin yetersizliği, Konsey'in ölü doğumuna neden olacaktır. Ayrıca bir ulusal kurumun, yurtdışı bağış ve yardım ile işlerini yürüteceğinin ilan edilmesi, ulusal onur açısından da oldukça sorunludur.

Bu bakımdan, Ulusal Hububat Konsey'ine her yıl Tarım bütçesinin belirli bir payının tahsis edileceğinin 23 üncü madde kapsamında ifade edilmesi doğru olacaktır.

6 - Taslağın 26 ıncı maddesi (2) inci fıkrası kapsamında, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın Konsey üzerinde her zaman idari ve mali denetim yetkisine haiz olduğu belirtildikten sonra, (3) üncü fıkrasında da bir idari vesayet ilişkisinin kurulması, Konsey'in bağımsız ve özerk işleyişini baştan ortadan kaldırmaktadır.

Bu kapsamda, 26 (2) fıkrasında denetleme yetkisinin mali işler ile sınırlı tutulması ve Bakanlığa idari denetim yetkisi veren düzenlemenin ortadan kaldırılması, vesayet ilişkisi kuran 26 (3) fıkraya hükmünün ise tümüyle iptali doğru olacaktır.

ZMO TARIM POLİTİKALARI DOSYASI-I

TARIMDA ÜRETİM VE KATMA DEĞER DÜŞÜYOR, İTHALAT REKOR KIRIYOR

2007’de uygulanmakta olan IMF/Dünya Bankası destekli tasfiye politikalarının yanı sıra yaşanan aşırı sıcak ve kuraklık tarımda büyük bir yıkıma yol açmıştı. Bu yıl da kuraklığa ek olarak kullandığı sanayi kökenli girdilerdeki fahiş artışlara karşılık ürününün para etmemesi, çiftçinin topraktan kopmasına dolayısıyla üretimin düşmesine, tarımda küçülmeye yol açıyor.

Türkiye İstatistik Kurumu(TÜİK) 2008 yılına ait **Bitkisel Üretim I. Tahminini** 5 Ağustos 2008’de açıkladı. 2008 yılının ilk erken tahmininde (I.Tahmin) 2007 yılına göre tahıl üretiminin değişmediğini, buna karşılık sebze ve meyve üretiminde artış olduğunu bildirdi.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, TÜİK 2008 yılına ilişkin bitkisel üretim miktarlarındaki değişimleri tarımsal kuraklığın büyük zararlara yol açtığı ve bu nedenle geçmiş yıllara oranla rakamların olağanüstü düzeyde gerilediği 2007 yılı verileri ile karşılaştırmaktadır. Örneğin TÜİK’in 2008 yılında buğday rekoltesinde 2007 yılına göre yüzde 3,4 oranında artış olacağını bildirmektedir. Oysa 2008 yılına ilişkin üretim ekli tablodan da görüleceği gibi, son 7 yılın en düşük rekoltelelerinden birisidir. Bilindiği gibi, ABD Tarım Bakanlığı buğday rekoltesini 16,5 milyon ton olarak tahmin etmişti.

Temel Ürünler İtibariyle Bitkisel Üretim (Bin ton)	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008*
Hububat							
Buğday	19.500	19.000	21.000	21.500	20.010	17.234	17.821
Arpa	8.300	8.100	9.000	9.500	9.551	7.307	5.959
Mısır	2.100	2.800	3.000	4.200	3.811	3.535	4.185
Baklagiller							
K.Mercimek	500	485	480	520	580	508	110
Nohut	650	600	620	600	552	505	536
K.Fasulye	250	250	250	210	196	154	154
Sanayi Bitkileri							
Ş.Pancar	16.523	12.623	13.517	15.181	14.452	12.415	15.235
Pamuk	979	903	945	862	982	876	797
Tütün	153	112	134	135	98	75	100
Yağlı Tohumlar							
Ayçiçeği	850	800	900	975	1.118	854	1.025
Yumurta Bitkileri							
Patates	5.200	5.300	4.800	4.090	4.397	4.228	4.199
Soğan (Kuru)	2.050	1.750	2.040	2.070	1.765	1.859	2.076
Meyvesi Yenen Sebzeler							
Karpuz-Kavun	6.395	5.950	5.575	5.795	5.571	5.458	5.728
Domates	9.450	9.820	9.440	10.050	9.855	9.945	10.924
Meyveler							
Üzüm-İncir	3.750	3.880	3.775	4.135	4.290	3.823	4.131
Turunçgiller	2.493	2.488	2.708	2.913	3.220	2.989	3.019
Fındık	600	480	350	530	661	530	765
Elma	2.200	2.600	2.100	2.570	2.002	2.458	2.557
Zeytin	1.800	850	1.600	1.200	1.767	1.076	1.492

* I. Tahmin verileri

TÜİK tahminine göre arpa üretimi yaklaşık 6 milyon ton olarak gerçekleşmiş olup; bu miktar 2007 yılı üretimden yüzde 18,4, 2006 yılından ise yüzde 37,6 daha düşüktür. Nitekim ABD Tarım Bakanlığı da arpa rekoltesini 6 milyon ton olarak tahmin etmişti.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, 2007-2008 tarım yılında yaşanan tarımsal kuraklık nedeniyle buğdayda 2,5; arpada ise 1 milyon ton düşüş beklendiğini yaptığı araştırmalarla ortaya koymuştu.

Son yıllarda üretiminde anlamlı artışlar olan mısırdan ise 2008 yılı rekoltesi 2005 yılındaki seviyesini yakalamış gözüküyor.

ODA’mız Güneydoğu Anadolu Bölgesi’nde yaşanan kuraklık nedeniyle, kırmızı mercimekte normal üretim yıllarına göre 271 bin

TARIMDA ÜRETİM VE KATMA DEĞER DÜŞÜYOR, İTHALAT REKOR KIRIYOR

Tarım Katma Değeri Sonuçları					
TARIM	Dönem	Cari fiyatlarla (Milyon YTL)	Gelişme hızı (%)	Sabit fiyatlarla (Milyon YTL)	Gelişme hızı (%)
	I	6.197		954	
	II	11.705		1.802	
	6 Aylık	17.902		2.756	
	III	28.721		4.409	
	IV	14.196		2.229	
2006	Yıllık	60.819		9.393	
	I*	6.418	3,6	905	-5,1
	II*	12.666	8,2	1.781	-1,2
	6 Aylık	19.984		2.686	
	III*	29.403	2,4	4.046	-8,2
	IV*	14.028	-1,2	1.986	-10,9
2007	Yıllık*	62.514	2,8	8.718	-7,2
	I*	7.605	18,5	928	2,6
	II	14.622	15,4	1.719	-3,5
2008	6 Aylık	22.226	16,5	2.647	-1,5

ton dolayında üretim düşüşü olacağını açıklamıştı. TÜİK'in tahminine göre 2006 yılında 590 bin ton olan kırmızı mercimek üretimi 2008 yılında 110 bin tona düşmüştür. Bu tam anlamıyla bir çöküşü işaret etmektedir. Nohut ve kuru fasulye üretiminde 2007'ye göre bir miktar artış görülmesine karşılık rekolte 2004 yılının çok gerilerinde kalmıştır.

Şeker pancarı, ayçiçeği tütün, patates ve kuru soğan rekoltelevlerinin 10 yıl öncesinin çok gerisinde kalmasına karşın, 2006 yılındaki seviyelerine ulaşmaları olumlu bir gelişme olarak değerlendirilebilir.

İthalatı için 2006 yılında 970, geçen yıl ise 1,3 milyar dolar ödenen pamuk üretiminden yine başarılı bir performans sağlanamadı. Rekolte 2006'ya göre yüzde 20, geçen yıla

göre ise yüzde 9 geriledi. Buna karşılık ayçiçeği rekoltesi geçen yıla göre yüzde 20 artarak ancak 20 yıl öncesinin üretim seviyesini yakalayabildi.

Kavun-karpuz üretimi geçen yıldan fazla, ancak hala 2002 yılındaki seviyesinin yüzde 10 altında, aynı şekilde zeytin üretimi de 2002 rekoltesinin yaklaşık yüzde 20 gerisinde. Öte yandan üzüm, incir ve turunçgiller üretimleri de 2006'daki seviyelerine ulaşamadı.

Konserve sanayinin önemli ürünlerinden domates 9,5-10,5 milyon tonluk bir üretim seviyesine oturmuş durumda.

Üretimi için uygun iklim koşullarının oluşmasıyla bu yıl fındıkta bir rekor kırıldı. TÜİK de rekolteyi 765 bin ton olarak tahmin ediyor. Ancak siyasi iktidar izlediği tüccardan, alivreciden yana fiyat politikası ile fındıkçıyı üretmekten korkar hale getirmiştir.

TARIM YILIN İLK ALTINDA YÜZDE 1.5 KÜÇÜLDÜ

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) 2008 yılının ikinci çeyrek büyüme verilerini 10 Eylül'de açıkladı. Üretim yöntemiyle hesaplanan gayri safi yurtiçi hasıla(GSYH) tahmininde, 2008 yılı ikinci üç aylık döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre sabit fiyatlarla GSYH yüzde 1,9 arttı. Böylelikle son beş buçuk yılda kesintisiz devam eden, ancak 2006'nın ikinci yarısından başlayarak hız kesen büyüme, 2008'in ikinci döneminde adeta durma noktasına geldi.

Yılın ikinci çeyreğinde GSYH büyüme oranının son yılların en düşük düzeyine inmesinde tarımdaki kan kaybı etkili oldu. 2007 yılının tümünde yüzde 7.2 küçülen tarım sektöründe, bu yıl ilk çeyrekteki yüzde 2.6 büyümenin ardından, ikinci çeyrekte ise yüzde 3.5 oranında bir küçülme yaşandı. **Tarım yılın ilk altı ayı (Ocak-Haziran) itibarıyla yüzde 1.5 küçüldü.**

Bilindiği gibi büyüme verileri, bu yıla ait katma değer rakamlarının geçen yılın aynı dönemi ile karşılaştırılarak elde edilmektedir. Yani 2008 yılına ilişkin tarımsal katma değer değişimleri tarımsal kuraklığın büyük zararlara yol açtığı ve bu nedenle geçmiş yıllara oranla rakamların olağanüstü düzeyde gerilediği 2007 yılı verileri ile karşılaştırılarak

TARIMDA ÜRETİM VE KATMA DEĞER DÜŞÜYOR, İTHALAT REKOR KIRIYOR

İthalat	2007	2008	Artış(%)
Hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar	412 200	1 083 462	162,8
Hububat	634 614	1 448 018	128,2
Yağlı tohum ve meyveler	542 980	1 049 740	93,3
Gübreler	557 618	970 117	74,0
Tütün ve tütün mamulleri	186 576	244 219	30,9

sağlanmaktadır.

Eğer 2008 yılının ilk altı ayına (Ocak-Haziran) ait tarımsal katma değer rakamlarını 2006 yılının aynı dönemiyle karşılaştırsak; tarımın yüzde 4 oranında küçüldüğü ortaya çıkmaktadır.

2008'in ikinci çeyreğine ilişkin GSYH rakamları, TÜİK verilerinin ne oranda güvenilir olduğuna ilişkin çarpıcı bir örnek oluşturuyor. Örneğin TÜİK, 30 Haziran 2008'de yılın 1. çeyreğindeki tarıma ilişkin büyüme rakamını yüzde 5.6 olarak açıklamış, bu rakam uzmanlar tarafından şaşkınlıkla karşılanmıştı. 2007 yılı bütününde yüzde 7.2 küçülen sektörün 3 ay sonra yüzde 5.6 büyümesi kimseye inandırıcı

gelmemişti. Nitekim TÜİK 10 Eylül'deki açıklamasında bu veriyi revize ederek 1. çeyrekteki tarım gelişme hızının yüzde 5.6 değil, 2.6 olduğunu açıkladı. Ancak bu iki rakam arasında yüzde 100'ü aşan bir sapma bulunuyor.

İLK 7 AYDA TARIMSAL DIŞ TİCARET AÇIĞI 2,2 MİLYAR DOLARA YÜKSELDİ

2007 yılı bütününde tarım ürünleri ihracatı 3 milyar 724 milyon dolar, buna karşılık ithalat ise 4 milyar 640 milyon dolar idi; dış ticaret açığı 916 milyon dolar olarak gerçekleşmişti.

Türkiye İstatistik Kurumun (TÜİK) 29 Ağustos'ta yayımladığı 2008 yılının ilk 7 ayına (Ocak-Temmuz) ilişkin dış ticaret verileri, tarımsal ithalattaki artışın ivme kazanarak sürdüğünü göstermektedir.

TÜİK'in verilerine göre; 2008 yılının Ocak-Temmuz döneminde tarım ürünleri ihracatı 2007 yılının aynı dönemine göre yüzde 11,2 artarak 1 milyar 788 milyon dolardan 1 milyar 989 milyon dolara çıkmıştır. Buna karşılık ithalat yüzde 49,5 artarak 2 milyar 777 milyon dolardan 4 milyar 152 milyon dolara yükselmiştir. **Yılın ilk yedi ayındaki (Ocak-Temmuz) tarım ürünleri dış ticaret açığı 2 milyar 163 milyon dolara ulaşmıştır. Açık, 2007 yılının aynı döneminde 989 milyon dolar idi.**

Yıllara Göre Tarımsal Dış Ticaret (Milyon \$)*			
Yıllar	İhracat	İthalat	Denge
1999	2.058	1.649	+409
2000	1.659	2.123	-464
2001	1.976	1.409	+567
2002	1.754	1.703	+51
2003	2.121	2.535	-414
2004	2.542	2.757	-215
2005	3.329	2.801	+528
2006	3.481	2.902	+579
2007	3.724	4.640	-916
2007**	1.788	2.777	-989
2008**	1.989	4.152	2.163

* Uluslararası Standart Sanayi Sınıflamasına göre

**Ocak-Temmuz arasını kapsar

EN YÜKSEK ARTIŞ HUBUBAT VE YAĞLI TOHURLARDA

TÜİK'in verilerine göre, 2008'in Ocak-Temmuz döneminde geçen yılın aynı dönemine göre ithalattaki en yüksek artış hayvansal, bitkisel katı ve sıvı yağlar, hububat, yağlı tohum ve meyveler, gübreler ile tütün ve tütün mamullerinde gerçekleşti. Arz-talep açığı nedeniyle geçen yıl 412 milyon dolar olan yağ ithalatı bu yılın aynı döneminde %163'lük artışla 1 milyar 83 milyon dolara ulaştı. Hububat ithalatı 635 milyon dolardan 1 milyar 448 milyon dolara, yağlı tohumlar ise 543 milyon dolardan 1 milyar 50 milyon dolara yükseldi.

ZMO TARIM POLİTİKALARI DOSYASI-II

TÜRKİYE TARIMINDA BÖLÜŞÜM VE İSTİHDAM

	1998	2002	2007
Toplam istihdam	21.779	21.354	21.189
Tarımsal istihdam	9.039	7.458	5.601
Toplam istihdam	100.0	98.1	97.3
Tarımsal istihdam	100.0	82.5	62.0
Tarım/sanayi fiyatlar	100.0	62.3	65.4

1998–2002 arasında hem istihdamın düzeyi, hem de çalışanların faal nüfus içindeki payı düşmüş; bu iki göstere AKP’li yıllarda da bozulmayı sürdürmüştür. Artan nüfusa rağmen 2007’de çalışan insanların sayısı, 1998’e göre 690.000 kişi azalmış; faal nüfus içindeki pay da yüzde 49’dan yüzde 43’e düşmüştür.

İstihdam aşınmasında en ağır yük tarım sektörüne yıkılmıştır. 1998–2007 arasında tarımsal istihdamdan kopan emekçilerin sayısı 3.4 milyon, AKP’li yıllarda ise 1.9 milyondur. Bu boyutta bir daralma, ekonomik yapıda modernleşme olarak değil, sadece bir toplumsal çöküntü olarak yorumlanabilir. Bu saptama, 1998–2007 arasında çiftçinin eline geçen görece fiyatlardaki yüzde 35’lik aşınmayla birlikte ele alınırsa, köylülüğün AKP’li yıllarda da süregelen perişanlaşmasının iki boyutu ortaya çıkmış olacaktır.

	2007 Haziran		2008 Haziran	
	Sayı	%	Sayı	%
Ekonomik faaliyetler	22.095	100,0	22.557	100,0
Tarım	6.284	28,4	6.226	27,6
Sanayi	4.188	19,0	4.367	19,4
İnşaat	1.385	6,3	1.417	6,3
Hizmetler	10.237	46,3	10.547	46,8

İstihdam düşmeye devam ediyor

TÜİK’in 15 Eylül 2008’de açıkladığı rakamlara göre, **2008 yılı Haziran döneminde** istihdam edilenlerin sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 462 bin kişi artarak, 22 milyon 557 bin kişiye yükselmiştir. Bu dönemde **tarım sektöründe çalışan sayısı 58 bin kişi azalırken**, tarım dışı sektörlerde çalışan sayısı ise 519 bin kişi artmıştır.

Tarımın İç Ticaret Hadleri

Yıl	TİTH
1998	100,0
1999	86,6
2000	81,1
2001	62,2
2002	62,3
2003	71,2
2004	72,7
2005	65,6
2006	61,1
2007	65,4

Korkut Boratav. AKP’li Yıllarda Halk Sınıfları, 10 Ağustos 2008, Korkut Boratav. Tarımsal Fiyatlar, İstihdam ve Köylülüğün Kaderi, BSB, Haziran 2007, Korkut Boratav, Köylülüğün taşıyacağı mi? soL 13 Mayıs 2007

Haziran 2008 döneminde istihdam edilenlerin % 27,6’sı tarım, % 19,4’ü sanayi, % 6,3’ü inşaat, % 46,8’i ise hizmetler sektöründedir. Önceki yılın aynı dönemi ile karşılaştırıldığında, **tarım sektöründe istihdamın payının 0,8 puan azaldığı**, buna karşılık sanayi sektörünün payının 0,4 puan, hizmetler sektörünün payının 0,5 puan arttığı, inşaat sektörünün payının ise değişmediği görülmektedir.

Toplam ve Tarımsal İstihdam (1000 kişi)

Yıllar	Toplam İstihdam	Tarımsal İstihdam	Tarımın Payı, %
1998	21.779	9.039	41,5
1999	22.048	8.856	40,2
2000	21.580	7.769	36,0
2001	21.524	8.089	37,6
2002	21.354	7.458	34,9
2003	21.147	7.165	33,9
2004	21.791	7.400	34,0
2005	22.046	6.493	29,5
2006	20.954	5.713	27,3
2007	21.189	5.601	26,4

TÜSİAD'IN TARIM VE GIDA RAPORU'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Dr. Necdet ORAL

ZMO Danışmanı

TÜSİAD:

“DTÖ ve AB Politikaları İle Tarımda Kendine Yeterlilik Mümkün Değil”

TÜSİAD tarafından hazırlanan “Tarım ve Gıda” raporuna göre, Dünya Ticaret Örgütü üyesi olan ve AB’yi hedeflemiş bir ülkenin kendine yeterli olmaya çalışması gerçekçi değil.

Türk Sanayicileri ve İşadamları Derneği (TÜSİAD) için Prof. Dr. Erol Çakmak, Prof. Dr. Halis Akder, Prof. Dr. Filiz Karaosmanoğlu ve Doç. Dr. Haluk Levent tarafından hazırlanan **Türkiye’de Tarım ve Gıda: Gelişmeler, Politikalar ve Öneriler** konulu rapor geçtiğimiz günlerde açıklandı.¹

Raporda Türkiye’nin tarım politikasında 2001’de başlayan reform(!) deneyimi ile Türkiye ve dünyada tarım ve gıda sektörü ele alınıyor; tahıl, yağlı tohum, şeker, hayvancılık ve et ve süt ürünleri alt sektörleri ayrı bölümler halinde inceleniyor. Rapor ve ele alınan konulara ilişkin değerlendirmelerimiz aşağıda özetlenmiştir.

Tarımda büyüme hızı nüfus artış hızının altında

Son 40 yıllık dönemde (1968–2006) tarımsal katma değerdeki büyüme oranı yüzde 1.3 olarak gerçekleşmiş, buna karşılık nüfusun yıllık ortalama büyüme oranı yüzde 1.97 olmuştur. Yani tarımsal üretimin yıllık ortalama büyüme hızı dönem boyunca nüfus artış hızının altında kalmıştır.

Tarımsal üretimdeki düşük verimlilik ve etkinlik hiçbir dönemde aşılamamıştır. Üretimin hava koşullarına bağımlılığı, değil azalmak, iklim değişikliği ile daha da artmaktadır.

Tarım sektörünün genelinde hakim olan “kendine yeterlilik” odaklı, yüksek düzeyde koruma, girdi ve/veya çıktı fiyat müdahalelerinin yaygın kullanımı tarımsal katma değer büyümelerini engellemiştir.

1980’lerden sonra tarımda ithalat artıyor

1980’lerden sonra tarımsal ithalattaki artış hızı yükselmiştir. Bunun en önemli nedenleri görece olarak hızlı seyreden nüfus artışı, işlenmiş ürün ihracatı için gerekli olan tarımsal hammadde ithalatı ve Türk Lirasının değer kazanmış olmasıdır.

• 1980’li yıllardan beri tarımda uygulanan neoliberal politikalar milyonlarca çiftçinin toprağını terk ederek tüketici konumuna geçmesine yol açmıştır. 2007’de yaklaşık 1 milyar dolarlık ithalat yapılan hububat ekim alanları son 10 yılda 1 milyon hektar azalmıştır. Son 20 yılda üretim alanlarındaki gerileme bakliyatla 1 milyon hektarı, yağlı tohumlarda 400 bin hektarı, pamukta 150 bin hektarı bulmuştur. Üretim azaldıkça bundan ithalat ve ihracatın da etkilenmesi doğaldır.

DTÖ ve AB tarım politikalarıyla kendine yeterlilik olanaksız

Türkiye’de tarım politikası oluşturulurken yönelinen en yüksek değer “**kendine yeterli**” olmaktır. Neredeyse her tarım ürününde kendine yeterli olmak, hatta her tarım ürününü ihraç edebilmek...

Hatta “yeterlilik” boyutu tümüyle görmezden gelinerek “kendine yeterlilik politikası” altında, hayvansal proteinin yeterince tüketilmediği bilinmesine rağmen uluslararası kurallara aykırı biçimde hayvansal ürünlerin ithalatının durdurulması örneğinde olduğu gibi tam bir “**korumacılık politikası**” uygulandığını görmek mümkündür.

Türkiye’de kendine yeterlilik sadece nihai ürünler açısından ele alınmakta; oysa üretim için yakıt, tohum, gübre ve makine ithalatı da gerekiyor. Örneğin petrol fiyatlarındaki aşırı artışların sürmesi halinde “kendine yeterlilik” adına buğday üretimine devam etmek, buğdayı ithal etmekten daha fazla dışa bağımlılığa neden olabilir.

Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) kurallarına rağmen kendine yeterlilik amacını gerçekleştirebilmek neredeyse olanaksızdır. Bundan daha da zoru AB’nin Ortak Tarım Politikasını uygulayarak bu amacı gerçekleştirebilmektir. DTÖ ve AB tarım politikaları farklı bir değeri “kendine yeterliliğin” önüne çıkarıyor; “rekabet içinde uzmanlaşmak”, “bir şeyi en iyi yapabilmek”. DTÖ’nün ilkesi her ülkenin görelî avantajlı olduğu ürünlerde uzmanlaşarak bir ekonomik yapı sağlamasıdır.

1 [http://www.tusiad.org/tusiad_cms.nsf/LHome/BA599A6E2AED6F0DC22574420035A96D/\\$FILE/tarimvegida.pdf](http://www.tusiad.org/tusiad_cms.nsf/LHome/BA599A6E2AED6F0DC22574420035A96D/$FILE/tarimvegida.pdf)

TÜSİAD'IN TARIM VE GIDA RAPORU'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Samimi olarak AB'yi hedeflemiş olan bir ülkenin kendine yeterlilik yerine hangi ürünlerin işlenmesi ve üretiminde uzmanlaşılacağını araştırması daha gerçekçi bir tutumdur.

- Türkiye toprak, iklim koşulları ve ekolojik özellikleri nedeniyle oldukça zengin bir bitkisel ürün çeşitliliğine sahiptir ve kimi tropik ürünler dışında tarla ve bahçe bitkilerinin tümünün üretilebilme imkanı vardır. Ancak “kendine yeterlilik” akla gelen tüm ürünlerin yerli kaynaklardan temini değildir. Hububat, et, süt vb. gibi temel ürünlerin önemli bir kısmının yerli kaynaklardan sağlanabilmesini kendine yeterlilik olarak kabul etmek gerekir. Son günlerde yaşanan gıda krizi yeterince gıda üretemeyen ülkelerin hangi sorunlarla karşı karşıya kalacaklarını ortaya koymuştur; ancak rapor görmemekte ısrar ediyor.

- Hayvansal proteinin yeterince tüketilmemesinin nedeni raporda iddia edildiği gibi hayvansal ürünlerin ithalatının durdurulması değildir. Türkiye’de hayvan sayısı neoliberal politikaların uygulandığı 1980’den bu yana sürekli biçimde azalıyor. Toplam hayvan varlığı 81 milyondan 44 milyona düştü. Büyükbaş hayvan varlığı 17 milyondan 11 milyona, küçükbaş hayvan varlığı ise 65 milyondan 33 milyona geriledi. Aynı dönem süresince nüfusumuz 45 milyondan 70 milyona yükseldi. Son 25 yılda Türkiye nüfusunun 45 milyondan 70 milyona yükselmesine rağmen, denetim altında üretilen kırmızı et miktarı artmadı (440 bin ton dolayındadır). Nüfusun artmasına karşılık hayvan varlığının azalması, toplumun hayvansal kökenli proteini yeterince alamamasına yol açan en önemli etkidir.

- Raporda petrol fiyatlarındaki artışların sürmesi halinde, tarımın girdi ithalatı nedeniyle daha fazla dışa bağımlı hale geleceği iddia ediliyor. Tarımın en önemli girdisi olan tohum ve diğer bitki materyallerinin üretiminden pazarlanmasına kadarki tüm aşamalarının birlikler aracılığıyla tohum tekellerine sunulması ya da girdi (gübre, ilaç, yem vb.) üreten KİT’lerin tasfiyesi dışa bağımlılığı artırmadı mı?

- Liberal “karşılaştırmalı üstünlükler” kuramına göre; her ülke hangi ürünü daha ucuza üretebiliyorsa, yani hangi ürünü üretmesi durumunda diğer ülkelere karşı avantaj sağlayacaksa o ürünü üretmelidir. Ancak günümüzde tarımdaki uluslararası rekabet gücü karşılaştırmalı üstünlüklere değil, tarım kesimine sağlanan sübvansiyonlara dayanmaktadır. Sübvansiyonlarla sağlanan üretim artışı fiyatların düşüşünü hızlandırmakta; üretim-fiyat kısır döngüsü az gelişmişlerin tarımsal gelişme dinamiklerini yok ederek, “gıdaya ulaşım hakkı”nı ihlal etmektedir.²

- Örneğin pamuk ihracatında dünya lideri olan ABD’nin verimi oldukça düşüktür ve gerçekte dünya piyasalarına pamuk satamaması gerekmektedir. ABD kendi üreticisine yoğun teşvikler sağlayarak gerçek maliyetlerinin çok altında pamuk üretmelerine olanak vermektedir. ABD’nin 25 bin pamuk üreticisine sağladığı yıllık sübvansiyon 4 milyar dolar dolayındadır. ABD’nin sübvansiyonlu pamuğu, Batı Afrika ülkelerini dünya pazarlarından dışlamakta; pamuktan geçimini sağlayan 10 milyon insanı yoksulluğa mahkûm etmektedir. Brezilya’nın şikâyeti üzerine DTÖ, bu teşvikleri uluslararası ticaret kurallarına aykırı bulmuş, buna rağmen ABD pamuk üreticilerine yönelik desteklerde önemli bir azaltma yapmamıştır.

Tarımda reform(!) süreci bitti mi?

2001’de başlayan tarımsal destekleme reformu (TRUP) bitmiş görünüyor. Doğrudan gelir desteği (DGD) tarım reformunun öngörülen tek destek aracıydı. Ancak hiçbir zaman tek başına uygulanmadı. Gümrükler yükseltılarak tarıma fiyat desteği sürdürüldü. Özellikle yağlı tohumlara bir fiyat desteği olan prim ödemesi yapıldı. Hayvancılığa verilen destekler çoğaldı.

Bazı görüşlerin aksine DGD Türkiye’ye AB tarafından dayatılmamış; tam tersine Türkiye’nin uygulaması AB’ye, daha doğrusu üye olan son 12 ülkeye örnek olmuştur. Başka deyişle DGD, Türkiye tarımının AB Ortak Tarım Politikasına uyumu açısından atılmış başarılı bir adımdır. Vazgeçilmesi, AB’ye uyum açısından da açıklanması oldukça güç, çelişkili bir tercih olacaktır.

- Dünya Bankası tarafından hazırlanan ve 9 Mart 2004 tarihinde yayımlanan “**Türkiye: Tarım Sektörü Destekleme Reformunun Etkilerine Bir Bakış**” adlı rapor, 1999–2002 yılları arasındaki tarım reformu uygulamaları ile tarıma aktarılan kaynakların azaldığını; kredi, gübre ve ilaç kullanımının düştüğünü; üretimin, ürün fiyatlarının ve çiftçi gelirlerinin gerilediğini; çiftçinin toprağını ekmekten vazgeçmeye başladığını ve Türkiye’nin OECD ülkeleri arasında en düşük destekleme oranlarına sahip ülke haline geldiğini ortaya koymuştur.³ Hazırlayanlar arasında Halis Akder’in de bulunduğu söz konusu rapora rağmen, TÜSİAD raporu hala bu sözde reform uygulamasını savunmaktadır.

Alternatif ürün projesi de sona eriyor

DGD’nin özel bir uygulaması, TRUP’un ikinci ayağı “alternatif ürün projesi” de son bulmak üzeredir. Proje başlangıçta ilan edilen hedeflere göre çok başarısız gelişmiştir. İlk iki denemesinin (findık ve tütün) başarısızlığa uğramasının sorgulanması, tartışılması gerekir. Projenin talihsiz yanlarından birisi; programın dışarıdan, uluslararası kuruluşlarca dayatıldığı izleniminin verilmiş olmasıdır. Bu, projenin Dünya Bankası tarafından finanse edilmesinden kaynaklanmıştır. Oysa proje önerisi Dünya Bankası’ndan gelmemiştir. Ancak siyasetçiler projenin sahibinin kendileri olduğunu söyleyememişlerdir.

- Doğu Karadeniz’in özgül ekolojik ve topografik koşulları nedeniyle findığın yerine alternatif ürün geliştirmek çok zordur. Batı Karadeniz’de (birinci sınıf tarım arazisine sahip Terme, Çarşamba, Bafra, Düzce ve Sakarya ovalarında) üreticilerin findık yerine

² <http://www.zmo.org.tr/etkinlikler/6tk05/01ahmetsahinoz.pdf>

³ <http://siteresources.worldbank.org/INTTURKEY/Resources/361616-1121189080247/turkey-ag-complete.pdf>

TÜSİAD'IN TARIM VE GIDA RAPORU'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

başka alternatif ürünlere yönelmeleri teşvik edilebilir. Türkiye'nin fındıkta geleneksel rakipleri olan İtalya, İspanya ve ABD'nin yanı sıra nihai mamullerinde fındık kullanan uluslararası şirketlerin destekleriyle Azerbaycan ve Gürcistan'da fındık dikim alanları hızla büyümektedir. Yakın geçmişte Almanya, ağaç başına 30 Euro vererek fındık üretiminin desteklenmesi yönünde bir sübvansiyon politikası oluşturmuştur. Latin Amerika ülkelerinden Şili ve Arjantin'de de fındık yetiştirilmeye başlanmıştır. Rapor bu gerçekleri görmezden gelmektedir.

AB'ye üyeliğin tarım sektörüne olası etkileri

Raporda "Taş oynatmadan, herhangi bir değişim sürecinden yarar sağlamak imkânsızdır" vurgusu yapıldıktan sonra 2015 yılında Türkiye'nin AB'ye üye olmadığı durumla olası AB üyeliğinin karşılaştırılması yapıyor: "Üyelik durumunda AB piyasasına eklenme sonucunda düşen fiyatlar üreticilerden çok tüketicilere yarıyor. Net ihracat bitkisel ürünlerde pek fazla değişmezken, hayvancılık ürünlerinde net ithalat artış gösteriyor. Türkiye hala sebze-meyvelerde rekabet gücünü koruyor".

• Ocak 1996'da yürürlüğe giren AB ile Türkiye arasındaki Gümrük Birliği (GB) Anlaşması'nda, temel tarım ürünleri kapsam dışında bırakılırken; bünyesinde şeker, hububat, süt bulunduran işlenmiş tarım ürünleri anlaşma kapsamına alınmıştır. Bu üç ürün grubu AB'nin kendine yeterlilik oranının en fazla aşıldığı ürünlerden oluşmaktadır. Böylelikle AB'nin üretim ve rekabet üstünlüğüne ve net fazlaya sahip olduğu ürünler Gümrük Birliği'ne sokulmuş; ancak Türkiye'nin doğal koşullarının kendisine belli bir üstünlük sağladığı meyve-sebze-su konserveleri kapsam dışında bırakılmıştır.⁴

• AB Komisyonu'nun 6 Ekim 2004 tarihli **Türkiye'nin Üyeliği Perspektifinden Kaynaklanan Konular**'ı ele alan raporunda da "Meyve-sebze, kuruyemiş, bakliyat ve koyun etinde rekabet edebilecek durumda olan Türkiye'nin, halen AB'deki tercihli rejimden önemli ölçüde yararlanması nedeniyle, olası üyelikle birlikte AB'ye olan tarım ürünleri ihracatında önemli bir artış olmayacaktır. Türkiye'nin katılım sırasındaki ani şoklardan kaçınması için katılım öncesi dönemde AB'nin ihracatına yönelik kısıtlayıcı tedbirleri kaldırması gerekir. Böylelikle AB'den Türkiye'ye olan ihracat ve dolayısıyla ticaret hacmi artacaktır" denilmektedir.⁵ TÜSİAD raporunun konuya bakış açısı AB Komisyonu ile örtüşmektedir.

Dünya tarım ve gıda piyasalarındaki olası gelişmeler

DTÖ-Tarım Anlaşması Doha Turunda herhangi bir anlaşma ufukta görünmemektedir. ABD ve şeker dışındaki AB tarım politikalarında herhangi bir değişiklik öngörülmemektedir.

Mal piyasalarındaki yapısal değişimi etkileyen faktörlerden ilki biyoyakıt üretiminde kullanılan mallara olan talebin genişlemesidir. Ayrıca gelişen ekonomilerdeki hızlı büyüme tüketim artışıyla birlikte tarım-gıda malları ihracatını artırmaktadır.

Buğday ve yemlik tahılların fiyatlarındaki artışı, küresel kuraklık sonucu azalan hasat ve etanol üretimindeki artışla, bitkisel yağlardaki fiyat artışlarını ise biyodizel üretiminin artması ile açıklamak mümkündür.

• Rapor dünyadaki açlık ve kıtlığın, tarımdaki krizlerin baş nedeninin uluslararası mali kuruluşların tarım-gıda tekellerinin çıkarlarına hizmet eden politikaları olduğunu görmüyor. Türkiye tarımındaki tahribatın da sorumluları, yıllardan beri tarım politikalarını IMF, Dünya Bankası, DTÖ ve AB dayatmalarına göre belirleyen siyasi iktidarlardır.

Hububat fiyatlarını petrol fiyatları, biyoyakıt üretimi ve kuraklık artırdı

Türkiye'de hububat grubunda "kendine yeterlilik" amacına ulaşılabilmek için gümrükler öylesine yükseltilmiştir ki dünya piyasalarındaki gelişmelerden tümüyle izole olunmuştur. Yüksek gümrük desteğinin üzerine DGD ve prim destekleri de eklenmiştir.

Tarımdaki yapısal sorunlar (küçük ve parçalı işletme, kalitesiz tohum, yetersiz teknoloji) en çok hububat üretiminde gözlemlenmektedir. Sorunlu yapıya verilen koşulsuz yüksek destek bu yapının sürmesini sağlamaktadır. Güneydoğu'da tütünlü ilgili yürütülen alternatif ürün projesinin başarısızlığına da hububata verilen yüksek destek neden olmuş; projeye katılanlar yağlı tohumlar yerine hububatı tercih etmişlerdir.

Türkiye'de tarıma GSYİH'nin yüzde 4'ü düzeyinde destek verilmektedir. Çiftçiye üretim değerinin yüzde 20'sinin biraz üzerinde destek sağlanmaktadır. Türkiye'de tarıma sağlanan destek hala OECD ortalamasının altındadır.

Tarıma olabildiğince genel destek verilmesi, fiyatları piyasada oluşması tüm dünyada kabul edilen ve uluslararası anlaşmaların yönlendirdiği tercihtir.

• Rapor, tarımsal destek ve korumacılık politikalarının sanki yalnızca Türkiye'de uygulandığı kanısını uyandırıyor. OECD'nin yayımladığı **OECD Ülkelerinde Tarım Politikaları: İzleme ve Değerlendirme 2007** başlıklı raporda; OECD bölgesinde üreticilere verilen destek 268 milyar dolar olarak tahmin ediliyor. Bunun yarısından fazlasını (138 milyar dolar) AB ülkeleri, yüzde 15'ini (41 milyar dolar) Japonya, yüzde 11'ini ise (29 milyar dolar) ABD kullanıyor; yani desteklerin yüzde 76'sı bu üç metropolün üreticisine gidiyor. AB-25'de üreticilerin eline geçen her yüz birimlik üretim değerinin 32'sini devlet destekleri oluş-

4 http://www.zmo.org.tr/odamiz/turkiye_tarimi_degisme_egilimleri.php

5 http://ec.europa.eu/enlargement/archives/pdf/key_documents/2004/issues_paper_en.pdf

TÜSİAD'IN TARIM VE GIDA RAPORU'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

turuyor. Bu oran ABD’de yüzde 11, Japonya’da yüzde 53, Türkiye’de ise yüzde 20 dolayındadır.⁶ Öte yandan AB’nin 2007 yılında 127 milyar Euro olan ortak bütçesinin yüzde 45’ini (yaklaşık 60 milyar Euro) Ortak Tarım Politikalarına ayırmıştır.

Kooperatifler yağlı tohum piyasasında belirleyici konuma gelmemeli

Türkiye’de yağlı tohum üretimi iç tüketimi karşılamakta; yağlı tohum, bitkisel yağ, küspe ve margarin için büyük miktarda ithalat yapılmaktadır. Net ayçiçeği ithalatçısı konumunda bir ülke olan Türkiye, bitkisel yağ tüketiminin yüzde 75’ini ithal etmektedir. Çiftçi adeta yağlı tohum tarımından soğumuş ve hububata yönelmiştir.

Yağlı tohum konusunda faaliyet gösteren 6 tarım satış kooperatifi birliği (Antbirlik, Çukobirlik, Gapbirlik, Karadenizbirlik, Tariş Pamuk Birliği ve Trakyabirlik) Türkiye’de üretilen yağlı tohumun yaklaşık yüzde 60’ını

satın almaktadır. Bu birlikler üreticiden yağlı tohum toplamanın yanı sıra, sahip oldukları fabrikalarda işleyerek nihai tüketiciye son ürün satışı yapmaktadırlar. **Birlikler** böylelikle bir yandan özel sektöre tedarikçi olurken öte yandan **sanayici kimlikleriyle kendi endüstrilerini de geliştirerek, özel sektör rekabet ortamını olumsuz etkilemektedir.** Çünkü birlikler hem hammadde, hem de ürün fiyatları üzerinde belirleyici konuma gelmektedirler.

• Raporda, yağlı tohum konusunda faaliyet gösteren tarım kooperatiflerinin üretilen tohumun önemli bir kısmını almaları, işlemleri, fiyatları belirleyici konuma gelmeleri rekabet ortamı için sakıncalı bulunuyor. Daha sonra bu görüşle çelişkili biçimde “sadece alım kooperatifi olma özelliklerinden reform uygulayan, gelişen yapılanmaya geçmeleri” isteniyor. Oysa üye olunması hedeflenen AB’de ortak sayısı 12 milyonu bulan 32 bin tarım kooperatifi var. 210 milyar Euro’luk bir ciroya sahip olan bu kooperatifler tarım girdileri piyasalarında yüzde 50’nin üzerinde, tarım ve gıda ürünlerinin toplanması, işlenmesi ve pazarlanmasında ise yüzde 60’ın üzerinde pazar payına sahip.⁷

146 yıllık kamu kuruluşu TEKEL’in tütün mamulü üretim işi ile ilgili varlıklar 22 Şubat 2008 tarihinde yapılan ihalede 1.720 milyar dolara, yani iki yıllık sektör karına İngiliz-Amerikan sermayeli uluslararası tütün tekeli British American Tobacco’ya (**BAT**) satılmasıyla piyasada şirketlerin pazar payları şöyle şekillendi: Philip Morris yüzde 40, BAT yüzde 38, Japan Tobacco yüzde 13. Peki, üç yabancı sigara tekelinin piyasanın yüzde 90’ını kontrol etmesi rekabeti olumsuz etkilemiyor mu?

Şekerde özelleştirme geciktikçe fabrikaların değeri azalıyor

Türkiye’de şeker sektöründe özelleştirmelerin geciktirilmesine rağmen iç piyasa değişim içinde olup özel sektörün payı artmaktadır. Sektörde özelleştirme varlık satışı yerine kota, üretim ve satışlar aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Son 4 yılda kamunun üretim ve satış payları 10 puanlık düşüş göstermiştir. Düşük fabrika kapasiteleri ve coğrafi dağılım olumsuzluklarının üstüne, yapılamayan yenileştirme yatırımları da, kamu fabrikalarının özelleştirilmesinden elde edilebilecek geliri gün geçtikçe azaltarak fabrikaların arsa değerine yaklaştırmaktadır.

Türkiye şeker piyasası ithalata kapalı olup DTÖ taahhütlerine uygun olarak şekerde yüzde 135 vergi uygulanmaktadır. Türkiye’de şeker üretimi tüketicinin yüklediği yüksek fiyatlarla desteklenmektedir ve şeker fiyatları yüksek korumalara sahip AB üyesi çok sayıda ülke ve ABD fiyatlarının hayli üstündedir.

Son beş yıllık ortalamalara göre Türkiye’de şeker pancarı verimi (41.5 ton/ha) AB ortalamasının (58.9 ton/ha) altındadır. AB Şubat 2006’da şeker politikalarında etkinliği ve rekabet gücünü artırmak amacıyla köklü değişiklikler yapmıştır. AB’ye üye olunması durumunda Türkiye’de pancar üretimi sürecektir, ancak üretkenliği düşük olan işletmeler pancar üretiminden çıkmak zorunda kalacaktır.

• Raporda, Türkiye tatlandırıcı piyasasında yüzde 10 paya sahip duruma gelmiş olan sentetik tatlandırıcı olgusu ve bunun gelecekte oluşturacağı tehditler gözardı edilmektedir.

Şekerde kendine yeterliliği sağlamak için AB’den daha yüksek bir koruma uygulandığı belirtilmektedir. Oysa AB’de beyaz şeker ithalatında 419 Euro/ton sabit vergi alınmakta, bu da yeterli olmazsa özel koruma önemi adı altında, dış fiyatı iç fiyata eşitleyen ek bir vergi uygulanmaktadır. Yani iç piyasa hiçbir riske meydan vermeyecek biçimde korunmaktadır.

6 <http://213.253.134.43/oecd/pdfs/browseit/5107051E.PDF>

7 http://www.referansgazetesi.com/haber.aspx?HBR_KOD=95160

TÜSİAD'IN TARIM VE GIDA RAPORU'NA İLİŞKİN DEĞERLENDİRME

Tüketici pancar şekerini değil, aksine nişasta bazlı şekeri (NBŞ) pahalı tüketmektedir. Nüfusu 455 milyon olan AB-25'de toplam NBŞ üretimi 500 bin ton, buna karşılık 70 milyon nüfuslu Türkiye'de ise 351 bin tondur. Oysa Türkiye'de NBŞ satış fiyatı diğer ülkelerin iki katı dolayındadır ve kar oranları yüzde 300'ün altına düşmemektedir.⁸ Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği (Pankobirlik) Başkanı'nın da belirttiği gibi,⁹ şekerde pahalı ürettiğimiz tespitinin bugün için doğru olduğunu kabul etsek bile bu yarınlarda da pahalı üreteceğiz anlamına gelmez. Ancak üretimden vazgeçersek pahalı tüketeyeceğimiz kesindir.

AB'den canlı hayvan ithalatı yapılmaması, et ve süt ürünleri ticaretimizi olumsuz etkiliyor

Türkiye 1998 yılında 1/98 sayılı Ortaklık Konseyi Kararı ile AB'den yıllık 19 bin ton dondurulmuş sığır eti ithalatı yapmayı taahhüt etmiştir. Ancak Tarım Bakanlığı Ağustos 1996'dan bu yana hayvan hastalıkları gerekçesiyle kasaplık, besilik ve damızlık canlı hayvan ithalatına izin vermemektedir. Konunun çözümsüzlüğü ve sürecin iyi yönetilememesi AB üyesi ülkelerle et ve süt ürünleri ticaretimizin diğer boyutlarını da olumsuz etkilemektedir. AB ile Türkiye arasındaki önemli sorunlardan birisi de AB'nin Türkiye'ye yönelik olarak uyguladığı süt ve süt ürünleri ithalat yasağıdır.

• Türkiye, tüm Avrupa'da ve ABD'de yayılan deli dana hastalığı (BSE) nedeniyle 1996 yılından beri AB ülkeleri ve ABD'den hayvan ithalatı yapmamaktadır. AB Komisyonu'nun 6 Kasım 2007 tarihli **Türkiye İlerleme Raporu**'nda da "İkili ticaret ilişkileriyle ilgili olarak, "Türkiye sığır eti, canlı büyükbaş hayvanlar ve yan ürünlerdeki teknik ticari engelleri kaldırmamıştır. Bu teknik engeller ikili yükümlülüklerle uygun değildir." denmektedir.¹⁰ Rapor bu konuda AB'nin sözcülüğünü üstlenmektedir.

Kalitesi düşük işgücü, yetersiz sermaye, bol ama verimsiz toprak

Türkiye'nin tarımsal yapı sorunu kullandığı üretim faktörleriyle ilgilidir; bol ama kalitesi ve eğitimi çok düşük işgücü, yok denecek kadar yetersiz sermaye ve bol ama doğal verimliliği düşük toprak.

Kurumsal altyapının (mülkiyet hakkı, tarımsal finans, tarımsal araştırma ve yayım, bilgi sistemi) geliştirilmesi tarım sektörünün önceliklerinin başında gelmektedir. Toprak piyasasının gelişmesi tarım politikalarındaki istikrar ve krediye ulaşabilmekle yakından ilişkilidir.

TÜSİAD raporu şu sözlerle sona eriyor: "Son yıllarda tarımda görülen hızlı ve kontrolsüz çözülme, pek çok toplumsal sorun yaratabilir".

• Sözde tarım reformunun mucidi Dünya Bankası'nın 13 Kasım 1997 tarihli raporunda "Reformların doğal sonucu bazı arzuların birleşmesi olacaktır ki bu da istenilen bir sonuçtur. Küçük çiftlik sahipleri çiftçi olarak kalamayabilirler" deniyordu.¹¹ TÜSİAD bu gerçeği ancak 10 yıl sonra fark edebiliyor!

⁸http://www.gazeteport.com.tr/EKONOMI/NEWS/GP_200201

⁹<http://www.konyaseker.com.tr/?sayfa=habertur&pgid=199&texth=241>

¹⁰ http://www.abgs.gov.tr/files/AB_Iliskileri/AdaylikSureci/IlerlemeRaporlari/2007ilerlemeRaporu_tr.pdf

¹¹ http://www.zmo.org.tr/yayinlar/kitap_goster.php?kodu=71

ZMO FINDIK DOSYASI

Bir Fındığın İçini Yar Senden Ayırı Yemem

Fındığın Kısa Tarihi

Bir gıda ürünü olarak geniş bir tüketim alanına sahip olan fındık yüzyıllardan beri tanınmaktadır. Bir gıda ürünü olması yanında insanlar için diğer ortak yanı ise, bitkisini tanıyan toplumların bunu uzun süre kutsal kabul etmeleridir.

Fındığı, Çinliler, Allah'ın kullarına ihsan eylediği beş kutsal gıda ürününden biri ve mahcubiyetin sembolü olarak görmüşlerdir. Uygur Türkleri, üzerine Allah'ın nuru indiği düşüncesi ile kutsal kabul etmişlerdir. Romalılar, kâhinler nezdinde kıymetli ve sevginin sembolü olarak benimsemişlerdir. Yunanlılar, fındık dalından yapılmış asanın sihirli gücüne inanmışlar, Germen kavimleri ise, üzerinde bir fındık bulunan kimsenin zürriyetinin arttığını düşünmüşlerdir. İtalyanlar yetiştirdikleri fındık cinslerine azizlerinin isimlerini vermişlerdir. İncil'in "Tevkin" kısmının 10. bab 37. ve 39. ayetlerinde fındık çubuğunun sihirli gücünden bahs olunmaktadır. Bu mitolojik ve dini niteliğinden dolayı fındık, daima insanların ilgisini çekmiş, ünlü dünya klasiklerinin sayfalarına geçmiştir.

Fındığın kaynağının neresi olduğu konusu tartışmalıdır. Elde edilen en eski kaynak olarak Çin'de bulunan bir el yazmasından M.Ö. 2838 yılında Doğu Asya'da fındığın bilindiği görülmektedir. Bunu doğrular nitelikte Uygur Destanı'ndaki Buğu Tekin efsanesinde, fındık ağacına kutsal bir nitelik verilmektedir. Bu bulgulardan kaynaklanan birinci görüşe göre, kaynağı Asya olan fındık Türklerin göçüyle birlikte İran ve Anadolu'ya kadar gelmiştir. Bu görüş yönünde 15. yy.'da tasavvuf bilgini ve şair Molla Cami'nin beyitlerinden İran'da fındık yetiştirildiğini görüyoruz. Karadeniz kıyılarında fındık tarımı yapıldığına dair en eski belge ise 13. yy.'a ait Ispartalı Seyrani'nin destanıdır. Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi de bunu doğrular niteliktedir. Bu görüşe göre fındık, Karadeniz kıyılarından Yunanistan ve İtalya'ya götürülmüştür. Araplar tarafından da öğrenilen fındık, Abbasilerin İspanya ve Sicilya'yı almalarıyla buralarda da tanınmıştır.

Romalı Caius Plinius'a ait M.S. 1. yy. da yazılan 37 ciltlik Tabiat Tarihi kitabının 15. cildinde, fındık için "ilk olarak Karadeniz'in Pontus, Anadolu kıyılarından ve Yunanistan'dan getirildiği için Pontus cevizi (*Ponticae nuces*) de denirdi" denilerek birinci görüşe canlılık kazandırmasına rağmen, daha sonra çelişkili olarak "Bu meyve eskiden yetiştirildiği bölgenin ismiyle Avvelinae diye anılırdı" denmektedir. M.Ö. 1. yy.'da yazılmış olan Virgulusse ait 4 ciltlik "Zirai Şiirler" adlı eser bunu doğrulamaktadır. Orta Asya'dan göç ile bu tarih arasındaki çelişkiden kaynaklanan ikinci görüş ise, fındığın kaynağının İtalya olduğudur. Roma İmparatorluğu'nun gelişmesiyle birlikte fındık dünyaya ve Karadeniz sahillerine yayılmıştır. Bu görüşün doğruluğu hakkında Caius Plinius'un "ilk olarak getirildiği" cümleleri yanında, Romalılarla yakın ilişkileri olan İspanya'da fındık yetiştirildiğine dair Abbasilere kadar bir belgenin mevcut olmaması şüphe uyandırmaktadır. Ayrıca, Roma'da sermaye sahibi asillere dış ticaretin yasaklanması ve kölelerin artmasıyla tarımda arayışlara girilmiş olması birinci görüşü destekler niteliktedir. Her iki görüşten bağımsız gerçek ise, fındığın en iyi ekolojik şartlarını Doğu Karadeniz sahillerinin sağladığıdır.

Fındık (fındık) kelimesi, Suriye ve Fas'ta yol üzerinde yahut şehirde bulunup, içine yolcular inen bir ev, şu halde, İranlıların hanına tekabül eden bir misafirhane yahut bir otel manasını ifade eder. Bunun Yunanca "pandocceion" kelimesinden gelmiş olması muhtemeldir.

Fındığın Amerika kıtasında sadece ABD'nin Oregon ve Washington eyaletlerinde rastlanılmaktadır. Kaynağı ise 20. yy. başlarında Türk, İtalyan ve İspanyol fındık cinslerinden "Oregon Agricultural College" tarafından yapılan melezleme çalışmalarıdır.

Kaynak: Adem Kulaç, Türk Fındık Piyasası Ve Türk Fındığının Dış Talebinin Tahmini, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilim Uzmanlığı Tezi, Trabzon, 1997.

Fındık Tür ve Cinsleri

Fındık, bitkiler aleminde Fagales takımının Betulaceae familyasına ait olan, *Corylus* cinsine giren 4-5 metre boyunda, uzun ömürlü ve sert kabuklu meyvesi olan bir bitkidir.

Bugün tarımı yapılan kültür fındıklarına temel olan sekiz tür fındık tespit edilmiştir. Bunlardan özellikle Türk fındık çeşitlerine kaynak olan *Corylus colurna*, *Corylus avellana* ve *Corylus maxima* önemli olanlardır. Bu sekiz türden kaynaklanan elli çeşit kültür fındığı halen çeşitli ülkelerde üretilmektedir. Çeşitlerin ayırt edici özelliği; fiziki görünümü, bünyesinde bulundurduğu yağ ve protein oranları, iç oranı ve üretildiği coğrafi bölgedir. Çeşitlerin ülkeler için ticari değeri önemli olanları aşağıda sunulmuştur. Bunlar:

- Türkiye: Giresun Tombulu, Sivri, Badem, Değirmendere, Çakıldak, Foşa ve Kuş Fındığı.
- İtalya: Tarragens, Negrata, Grivada ve Cummun.
- ABD: Barselona Tombulu, Du Chilly ve Royal Jumbo.
- Fransa: Merveill de Bolviller, Bergerie.

Fındık şekil ve biçimlerine göre yuvarlak (tombul) fındık, sivri (beyzi) fındık ve uzun fındık olmak üzere üç ayrı gruba ayrılmaktadır. Ülkemizde üretilen çeşitler olarak ise yuvarlak (tombul) fındık grubundan Giresun yağlısı, palaz, çakıldak, foşa, kalınkara, mincane, sivri (beyzi) fındık

ZMO FINDIK DOSYASI

grubundan ince kara, kuş fıncığı, ikiz fıncık ve uzun fıncık grubundan ise yuvarlak badem ve yassı badem sayılabilir.

Ticari olarak ise Türk Fındığı Giresun Kalite ve Levant Kalite olmak üzere iki gruba ayrılmaktadır.

Fındığın Yetiştirme Koşulları

Bir orta iklim kuşağı bitkisi olan fıncık, en elverişli iklim koşullarını 36.-41. enlemlerde bulmaktadır. Yabani çeşitleri 1250 m. yükseklerde yetişebilmekle birlikte, kaliteli ve rantabl bir fıncık tarımı 700–800 metreyi geçmeyen yüksekliklerde, sıcaklığın ortalama 13°C-16°C, maksimum 36°C-37°C ve minimum -8°C arasında olduğu, yıllık yağış toplamının 700 mm'nin üstünde olduğu ve yağışın aylara dağılımının dengeli olduğu, nispi nemin Haziran-Temmuz aylarında % 60'ın altına düşmediği bölgelerde yapılabilir.

Fındık bitkisi hemen her toprakta yetişmekle birlikte, en iyi yetiştirme ortamını besin maddelerince zengin derin, kumlu, kireçli ve humuslu özelliğe sahip olan ve taban suyunun bir metrenin üzerine çıkmadığı ve ortalama pH'sı 6-7 olan topraklarda bulur.

Fındık diğer kültür bitki çeşitlerinden farklı olarak kış aylarında çiçek açmakta ve çiçek tozları açıkta iken -5°C, anterler (kapsül/zuruf) içerisinde -8°C'den itibaren büyük ölçüde zarar görmektedir.

Karanfiller ise -8°C'den itibaren zarar görmeye başlamakta ve -16°C'den itibaren de büyük ölçüde ölmektedir. Fındığın sürgün gözlerinde -14°C'den itibaren zarar görmeye başlamakta ve -22°C'den itibaren de tamamen ölmektedir. Fındık yıl boyunca ortalama 7.2°C'nin altında, çeşitlerine göre, 600–1050 saat arasında bir "soğuklanma süresi"ne ihtiyaç duymaktadır. Erkek ve dişi çiçekler üzerinde kuvvetli rüzgâr, fazla yağış, kar, don, kuraklık, nispi nem azlığı ve sis gibi değişik etkenler zarar meydana getirerek döküme sebep olurlar. Beslenme noksanlığı gerek çiçek, gerekse de çötanak (potak) dökümüne neden olduğu gibi periyodisiteyi oluşturan yorgunluk da besin maddelerinin eksikliğiyle ilgili olarak çiçek tozu çimlenme oranını düşürerek dökümü artırmaktadır. Gerek biyolojik faktörlerin etkisi, gerekse fıncıkta zarar yapan ve döküme neden olan hastalık ve zararlıların etkisi ve tüm yukarıda sayılan nedenler fıncığı olumsuz etkilemektedirler.

Fındık yetiştiriciliği kök sürgünleriyle yapılmaktadır. Fındık bahçeleri her birinde 6-7 adet fıncık fidanı bulunan ve "ocak" olarak adlandırılan yöntemle kurulmaktadır. Her fidan dikildikten 4-6 yıl içinde üretime geçmektedir. Üretime başlayan bir fıncık ağacı 15-20 yıl ürün vermektedir. Aynı ocakta ikinci bir dal büyütülerek ocağın verimi sürdürülmektedir.

Ağustos ayında olgunlaşan fıncıklar adına kapsül (zuruf) denilen yeşil muhafazası ile toplanarak harmanlara serilir ve kurutulur. Daha sonra patoz denilen araçlar yardımıyla muhafazasından ayrılarak "çec" haline getirilip tekrar kurutulur ve kabuklu fıncık olarak satışa sunulur.

Kaynak: Adem Kulaç, Türk Fındık Piyasası Ve Türk Fındığının Dış Talebinin Tahmini, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilim Uzmanlığı Tezi, Trabzon, 1997.

Fındığın Kullanım Alanları

Yaklaşık 5 bin yıldır tanınıp bilinen fıncık, meyvesinden odununa kadar birçok yerde insanlara büyük faydalar sağlamaktadır.

Fındık meyvesi diğer bir deyişle fıncık içi, oldukça besleyici bir çerezdir. Bileşiminde % 55–66 yağ, % 14–16 protein, % 11–22 karbonhidrat, % 4,5–5 su ve % 2 kül ile fosfor, kalsiyum, magnezyum, mangan, çinko, demir ve sodyum gibi madensel maddeler, ayrıca; aminoasitler ile B₁, B₂ ve E vitaminleri bulunmaktadır. Enerji değeri 639 kcal/100g olan fıncığın protein içeriği (% 16) oldukça yüksektir. Fındıkta çok yüksek düzeylerde bulunan tek derecede doymamış yağ asidi oleik asit, kanda yağları taşıyan yüksek yoğunlukta lipoprotein (HDL) artırmaktadır. HDL kanda kolesterolün yükselmesini önlemekte, atardamarlardaki kan pıhtılaşması riskini önemli düzeyde azaltmaktadır. Böylece oleik asit, kan kolesterol düzeyinin düşmesini sağlayarak, vücudumuzu kalp damar hastalıklarına karşı koruyucu etki göstermektedir.

Fındık vücutta karbonhidrat, protein ve yağ metabolizmasında düzenleyici olarak görev yapan bazı B grubu vitaminler için önemli bir kaynaktır. B₁ ve B₂ vitaminleri için iyi, B₆ vitamini içinse çok iyi kaynak olduğu saptanmıştır. Fındık, bitkisel yağlardan sonra, E vitamininin bilinen en iyi kaynağıdır. Bu vitamin, kalp ve diğer kasların sağlığı ve üreme sisteminin normal çalışması için gereklidir. Alyuvarların parçalanmasını önleyerek, yine ülkemizde yaygın olan kansızlığa karşı koruyucu etki yapar. E vitamininin son yıllarda ortaya çıkan bir özelliği de kanser yapıcı faktörlerin oluşmasını önleyerek veya oluşuktan sonra onları etkisiz hale getirerek kanser hastalığına karşı korumasıdır. Fındık, kemiklerin ve dişlerin gelişimi için gerekli olan kalsiyum, kan yapımında görev alan demir, büyüme ve cinsiyet hormonlarının gelişmesinde rol oynayan çinko için en iyi bitkisel kaynaklardan birisidir. Ayrıca, sinirlerin uyarımı ve kas dokusunun çalışması için gerekli olan potasyumca da zengindir.

Çerez olarak özellikle kokteyllerde önemli bir yeri bulunan fıncığın % 80'e yakın kısmı çikolata sanayiinde kıyılmış, dilinmiş ve öğütülmüş halinde de bisküvi, şekerleme, tatlı ve pasta, ayrıca dondurma yapımında yardımcı madde olarak yerini almaktadır.

Fındık kabuğu ülkemizde, özellikle fıncık üretilen yörelerde çok değerli ve yüksek kalorili (4100–4400 cal/gr) bir yakacak olarak kullanılmaktadır. Fındık kabuğundan; İtalya, ABD ve Almanya gibi teknolojisi ileri ülkelerde, kontralit, muşamba yapılmakta ve boya sanayiinde yararlanılmaktadır.

Ayrıca, petrokimyada bir ara ürün olan furfural ve furfural alkolün elde edildiği pentosan da fıncık kabuğunda % 25 oranında bulunmaktadır. Fındık kabuğundan, kömürleştirme yolu ile briket kömürü, aktif kömür ve sınaî kömür de elde edilmektedir.

Bugün yakacak olarak kullanılan fıncık odunundan sepet, küfe ve fiçılarda kuşak olarak yararlanılmaktadır.

Fındığın yaprağı ile meyve kapsülleri de, ahırlarda önce zemini kuru tutmada kuruluk olarak değerlendirilip sonra da ahır gübresi olarak yeniden fıncık bahçesine dönmektedir.

Fındık yağının da kullanım alanı oldukça geniştir. Yapısındaki % 83 oranındaki oleik asit nedeniyle kurumayan bitkisel yağlar sınıfına

girmektedir. Fındık yağı, gliserin, margarin, sabun ve ilaç yapımında ve özellikle kozmetik sanayiinde aranan bir maddedir.

Fındık ham yağı rafine edilerek yemeklik yağ olarak da kullanılabilir. Yağ çıkarılması ile arta kalan küspe hayvan yeminde katkı maddesi olarak kullanıldığı gibi, içerdiği % 38–45 oranındaki protein ile bisküvi ve ekmeğin yapımında yararlanılabilmektedir. Fındık küspesinin, ekmeğin ve bisküvide protein oranını % 15'e yükselttiği ortaya çıkarılmıştır.

Kaynak: Adem Kulaç, Türk Fındık Piyasası Ve Türk Fındığının Dış Talebinin Tahmini, KTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Bilim Uzmanlığı Tezi, Trabzon, 1997.

Türkiye'de Fındık Dikim Alanları

Türkiye'de fındık üretimi, en uygun ekolojik koşullara sahip doğal yayılma alanı olan Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yoğunlaşmıştır. Zamanla diğer bölgelerde de üretime geçilmiştir. Bugün Türkiye'de fındık üretim alanları esas olarak şu şekilde ayırma tabii tutulmaktadır;

I. Standart Bölge; Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerini kapsamakta olup, fındık üretimi açısından en önemli bölge olarak kabul edilmektedir.

II. Standart Bölge; Samsun, Sinop, Kastamonu, Zonguldak, Bolu, Sakarya ve Kocaeli illerini kapsamaktadır.

III. Standart Bölge (Çerezlik Bölge); Bursa, İstanbul, Kütahya, Denizli, Isparta, Konya, Bilecik, Elazığ, Çanakkale, Diyarbakır, İçel, Kayseri, Maraş ve Tokat illerini kapsamaktadır.

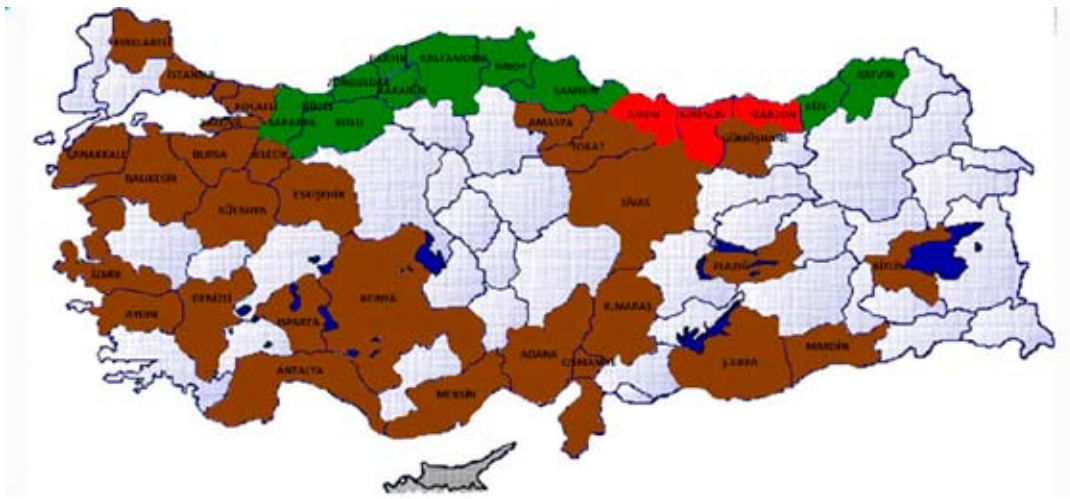
I. ve II. Standart Bölge'de fındık ticari mal niteliğinde olup üretim pazar içinde yapıyorken, III. standart bölgede fındığın ekonomik önemi olmayıp yalnızca tüketim amacıyla gerçekleştirilmektedir.

Türkiye'de fındık üretim alanları özellikle 1960'lı yıllardan sonra sürekli olarak artış göstermiştir. Aşağıdaki tabloya göre 1950–2008 dönemini kapsayan 55 yıllık süreçte Türkiye'de toplam fındık üretim alanları yaklaşık 3 katlık bir artış göstererek 229 bin hektardan 634 bin hektara çıkmıştır.

Herhangi bir üretim planlaması yapılmaksızın siyasi iktidarlar tarafından uygulanan popülist politikalar, fındık dikim alanlarının Ordu, Giresun, Trabzon gibi normal ekolojik bölgesinin dışındaki alanlarda da yoğunlaşmasına yol açtı. 1960'ların başlarında 230 bin hektar dolayında olan üretim alanları, 70'li yılların ortasında 280, 80'li yılların başında 380, 90'lı yılların başında 435, 2000'li yılların başında 540; 2008 yılında ise 634 bin hektara ulaştı.

Türkiye'de fındık üretim alanlarındaki artışların gelişimi incelenirken, özellikle bölgeler itibarıyla artış trendinin incelenmesi gerekir. Son 60 yıllık dönemde (1960–2008) I. Standart Bölgede üretim alanı %80'lik bir artışla 203 bin hektardan 365 bin hektara çıkmıştır. Aynı dönemde II. Standart Bölge'deki artış ise yaklaşık 10 kat olup üretim alanı 26 bin hektardan 252 bin hektara yükselmiştir.

1960 yılında üretim alanlarının dağılımı %88,6 I. Standart Bölge, %11,4 II. Standart Bölge şeklinde iken, 2008 yılında bu oran sırasıyla %58 ve %40 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Türkiye Fındık Üretim Alanları

Türkiye'de fındık üretimi genel olarak Karadeniz Bölgesinde yapılmaktadır. Fındık tarımı yapılan bölgeler üç gruba ayrılmaktadır:

1. Standart Bölge: Artvin, Rize, Trabzon, Giresun ve Ordu illerini kapsamaktadır.

2. Standart Bölge: Samsun, Sinop, Kastamonu, Zonguldak, Bolu, Sakarya ve Kocaeli, Düzce, Bartın illerini kapsamaktadır.

3. Çerezlik Bölge: Başta İstanbul ve Bursa olmak üzere 25 kadar ili kapsamaktadır.

ZMO FINDIK DOSYASI

Fındık Üretim Alanlarındaki Değişim

Yıl	I. Standart Bölge		II. Standart Bölge		Türkiye (Bin Hektar)
	Bin Hektar	% Pay	Bin Hektar	% Pay	
1960	203	88,6	26	11,4	229
1970	220	79,4	57	20,6	277
1980	290	75,3	95	24,7	385
1990	310	71,3	125	28,7	435
2000	321	59,2	221	40,8	542
2001	321	58,8	225	41,2	546
2002	330	59,2	227	40,8	557
2003	339	59,4	233	40,8	571
2004	363	58,5	243	39,1	621
2005	363	58,5	243	39,1	621
2006	363	58,5	243	39,1	621
2007	363	58,5	243	39,1	621
2008	365	57,6	252	39,7	634

Kaynak: , Fiskobirlik, KFMİB, TZOB, TUIK

çeltik tarımı yapılmıyor. Doğu Karadeniz'in sebze ambarı Çarşamba Ovasının yanı sıra patates, tütün, ayçiçeği, şekerpancarı ve birçok sebzenin yetiştiği Sakarya Ovası da artık fındıklık haline geldi.

Öte yandan 6831 sayılı Orman Kanunu'nun orman niteliğini yitirmiş olan yerlerde çeşitli bağ, bahçe tarımı yanında fındık yetiştiriciliğine de olanak sağlamasıyla son yıllarda fındık dikiminin yapıldığı alanlar arasında bu şekilde ormandan kazanılmış bahçeler de yer aldı.

Fındık Üretim Miktarları

Fındık üretim miktarındaki gelişmeler, dikim alanlarındaki gelişmelerle paralellik arz etmektedir. Ancak üretimdeki artış, dikim alanlarındaki gibi istikrarlı değildir. Yıllar itibarıyla büyük oranlarda dalgalanmalar söz konusudur. Bu dalgalanmaların meydana gelmesinde; fındık çeşitlerine özgü periyodisite olmasının yanı sıra, girdi fiyatlarındaki ve girdi kullanımındaki değişimler, zirai mücadelede ve bakım yöntemlerindeki tercih değişiklikleri, bol ürün yıllarında yorgun düşen toprağın veriminin azalması ve en önemlisi iklim koşullarının etkisi vardır.

Fındık dikim alanları ve üretim miktarlarının yıllara göre gelişimi incelendiğinde, üretim miktarlarındaki artış oranlarının yüksekliği göze çarpmaktadır. Destekleme alımları ile fındık üreticisine pazar güvencesi verilmiş; üretici fındığını satma konusunda sıkıntı çekmemiş ve ne kadar çok üretirse satabileceğini inanmıştır. Yüksek fiyat politikasının gündemde ve uygulamada tutulması, dikim alanlarının daha verimli topraklara doğru yayılmasını özendirmiştir. Ayrıca çağdaş tarımsal yöntemlerin uygulamaya konulması verimliliği, dolayısıyla üretimi artırmıştır. Önceki dönemlere göre gübreleme, ilaçlama vb. gibi bakım tekniğindeki gelişmeler birim alandan elde edilen ürünün artmasına yol açmıştır.

Türkiye Bölgesel Rekoltesi (Kabuklu/Ton)

Yıl	I. Standart Bölge		II. Standart Bölge		Türkiye (Bin Ton)
	Bin Ton	% Pay	Bin Ton	% Pay	
1950	18	90,0	2	10,0	20
1955	40	88,9	5	11,1	45
1960	45	86,5	7	13,5	52
1965	59	89,4	7	10,6	66
1970	229	84,8	41	15,2	270
1975	259	74,6	88	25,4	347
1980	173	69,2	78	31,2	250
1985	124	67,4	60	32,6	184
1990	264	70,4	112	29,9	375
1995	305	70,1	130	29,9	435
2000	278	57,9	202	42,1	480
2001	395	57,8	215	31,5	683
2002	343	55,9	213	34,7	614
2003	264	56,8	155	33,3	465
2004	85	25,8	229	69,4	330
2005	310	56,6	173	31,6	548
2006	339	52,2	232	35,7	650
2007	258	51,7	203	40,7	499
2008	436	54,2	252	31,3	804

Kaynak: Fiskobirlik, Tarım İl Müdürlükleri

Fındık Dikim Alanları -Yasalara Rağmen- Sınırlandırılmadı

1980'li yılların başında üretimin iç tüketim ve ihracat hacmini önemli oranda aşarak büyük miktarda stoklar yaratması, dikim oranlarının sınırlandırılmasını gündeme getirdi. 1984'te 2844 sayılı **Fındık Üretim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Kanun** çıkarıldı. Bu Kanunun 1989'da çıkarılan uygulama yönetmeliği ile yükseltisi 750 metreyi geçmeyen ve eğimi en az yüzde 12 olan arazilerde, 1. ve 2. sınıf araziler ile eğimi yüzde 6'dan az olan 3. sınıf arazilerde hiçbir biçimde fındık yetiştiriciliği yapılamayacağı öngörülmesine karşın, yeni dikimler yoğun biçimde sürdü. Böylelikle fındıklıkların çoğu hemen her çeşit tarım ürününün yetişebileceği taban arazilere kaydı. Oysa fındık eğimi yüksek alanlarda da yetişebilmekte, buralarda erozyonu önlediği gibi bu dik yamaçlardan tarımsal açıdan yararlanılmasını sağlamaktadır.

Taban arazilerde fındığın yerini aldığı ürünler arasında gerçekten çok önemli olanlar bulunuyor.

Örneğin; pirinci ile ünlü Terme Ovasında artık

Dünya Fındık Dikim Alanları (Hektar)

Yıllar	Türkiye	İtalya	İspanya	ABD	Toplam
1970	326.340	60.400	24.900	6.600	
1975	368.000	68.000	29.200	7.200	
1980	385.000	70.200	35.057	8.900	
1985	405.000	69.871	37.200	9.430	
1990	435.000	67.406	32.013	11.050	
1995	500.000	68.692	22.158	11.320	630.416
2000	538.796	68.868	23.750	11.473	695.864
2001	546.452	68.419	22.534	11.736	703.853
2002	559.306	68.742	22.397	11.817	718.291
2003	571.791	68.113	21.583	11.331	726.697
2004	614.993	67.506	20.590	11.502	779.388
2005	622.525	67.743	20.343	11.462	790.004
2006	639.417	68.233	20.000	11.462	805.309
% Payı	79,3	8,5	2,5	1,4	100,8

Kaynak: Fiskobirlik, FAO

almaktadır. İtalya'yı 20 bin hektar ve %2,5'lik payla İspanya izlerken, son sırada 11 hektar ve %1,4'lük payla ABD yer almaktadır.

Türkiye'de fındık üretim alanlarının %97'si Karadeniz kıyı şeridinde yayılmış durumdadır. İtalya'da fındık üretim alanlarının %91'i Canpania bölgesi (Napoli, Avellino, Salerno) ve Sicilya Adası'nda, %7'si Orta İtalya'da, %2'si de Kuzey İtalya'da bulunmaktadır. ABD'de fındık üretim alanları iklimin daha ılıman ve yağışlı olduğu kuzeybatıda, Büyük Okyanus kıyısındaki Oregon ve Washington eyaletlerine yayılmıştır. Üretim alanlarının %92'si Oregon, %8'i ise Washington eyaletinde bulunmaktadır. İspanya'da üretim alanlarının %90'ı kuzeydoğudaki Aregon bölgesinde %8'i de Asturia bölgesinde bulunmaktadır.

1970–2006 döneminde Türkiye'de üretim alanları %96'lık artışla 326 bin hektardan 639 bin hektara ulaşmıştır. Söz konusu dönemde diğer fındık üreticisi ülkelerde ise önemli bir değişiklik olmamıştır.

Dünyada Fındık Üretim Miktarları

Dünyada fındık üreticisi ülkeler olarak başta Türkiye olmak üzere İtalya, İspanya, ABD ve Yunanistan sayılabilir. Eski SSCB, İran, Romanya ve Fransa'da da fındık yetiştirilmekte ise de bu ülkelerin dünya fındık ticaretinde önemli bir yerleri bulunmamaktadır.

Dünya fındık üretimi 1961 yılında 176 bin ton dolayında iken yaklaşık 4 katlık bir artış göstererek 2005 yılında 646 bin ton düzeyinde gerçekleşmiştir.

Dünyada fındık üreticisi ülkeler içinde en kaliteli fındığı yetiştiren Türkiye 2001–2005 döneminde ortalama 540 bin tonluk üretimiyle dünya üretiminin yaklaşık %76,3'lük kısmını sağlamıştır. Diğer ülkelerin aynı dönem ortalamasına göre payları ise İtalya %12,6, ABD %4,1 ve İspanya %3,1 düzeyindedir.

Türkiye'de ve Dünyada Fındık Tüketimi

Fındık, yüzyıllardır dünyada en çok tüketilen kuru meyvelerden biri olma özelliğini korumaktadır. Dünyada sert kabuklu kuru meyveler arasında kullanım oranı %35 dolayındadır. Fındığı badem, Cashew, ceviz, Brazil Nut, antepfıstığı ve Pecan izlemektedir.

Fındık, dış kabuğundan ayrılarak iç olarak tüketilir. Fındığın dışını kaplayan bu kabuk yaklaşık olarak meyve ağırlığının % 50-57'sini oluşturur.

Dünyada Fındık Dikim Alanları

Kuzey yarımkürenin ılıman iklim kuşağında hemen her bölgede üretilen fındığın kültür türleri Türkiye, İtalya, İspanya, ABD, Ukrayna, Portekiz, Romanya, İngiltere, Fransa, Polonya, Yunanistan, İran ve Çin'de yetiştirilmektedir. Ancak dünyada en önemli fındık dikim bölgeleri Türkiye, İtalya, İspanya ve ABD'dedir. Bu ülkeler ekonomik anlamda fındık üreten ülkelerdir.

Aşağıdaki tabloda dünyada ekonomik anlamda fındık üreten ülkelerde dikim alanlarındaki gelişmeler gösterilmiştir. 2006 yılı itibarıyla Türkiye 640 bin hektar ve %80'lik payla en fazla fındık üretim alanına sahip ülke konumundadır. İkinci sırada 68 bin hektar ve %8,5'lik payla İtalya yer

Dünya Fındık Üretimi (Ton)

Yıllar	Türkiye	İtalya	İspanya	ABD	Genel Toplam
1961	70.000	55.379	14.200	10.668	176.275
1965	65.667	60.782	20.000	6.985	173.829
1970	270.025	78.877	20.200	8.400	399.276
1975	346.500	99.108	20.000	10.977	502.356
1980	250.000	100.600	29.900	13.970	421.136
1985	184.000	117.680	30.200	22.320	380.353
1990	375.000	109.340	21.270	19.700	560.757
1995	435.000	118.400	15.500	35.380	641.902
2000	480.000	90.000	15.000	18.000	668.560
2001	705.000	115.000	25.000	40.000	915.000
2002	620.000	100.000	20.000	15.000	785.000
2003	512.000	60.000	20.000	34.000	651.000
2004	360.000	100.000	25.000	30.000	540.000
2005	501.000	70.000	20.000	25.000	646.000
2001-05 Ort	539.600	89.000	22.000	28.800	707.400
% Payı	76,3	12,6	3,1	4,1	100,0

Kaynak: Fiskobirlik

ZMO FINDIK DOSYASI

Fındık, çerez olarak tüketilmesinin yanı sıra çeşitli işlemlere tabi tutularak kavrulmuş fındık, kıyılmış fındık, fındık ezmesi gibi türevler halinde tüketilebilir.

Fındığın sanayideki tüketimine bakıldığında, gıda sanayinde, özellikle çikolata, şekerleme, bisküvi, tatlı ve dondurma imalatında geniş ölçüde kullanıldığı görülmektedir. Fındığın yaklaşık %70'i çikolata, %20'si şekerleme ve pastacılıkta kullanılırken, %10'u doğrudan kuruyemiş olarak tüketilmektedir.

Türkiye'de Fındık Tüketimi (Ton/Kabuklu)

Yıllar	İç Tüketim
2001	80.000
2002	80.000
2003	70.000
2004	60.000
2005	80.000
2006	80.000
2007	80.000

Kaynak: Fiskobirlik

Dünya fındık üretiminde ilk sırada yer alan Türkiye fındık tüketiminde oldukça düşük düzeyde kalmakta olup, yılda 80 bin ton dolayında fındık tüketilmektedir. Antepfıstığı, badem, ceviz ve kestane gibi ikame ürünlerin çok olması, tüketimi artırmaya yönelik çalışmalarının yetersizliği, fındığın kullanım alanlarının yaygınlaştırılmaması, halkın alım gücünün yetersizliği gibi birçok etmenler iç fındık tüketiminin artışını olumsuz yönde etkilemektedir. Günümüzde üretilen fındığın yalnızca %11-12'lik kısmı iç pazarda tüketilmekte ve kişi başına yıllık tüketim miktarı da 500-600 gr dolayında kalmaktadır.

Dünya Fındık Üretim ve Tüketimi (Ton)

Yıllar	Üretim	Tüketim
2001	881.000	774.000
2002	836.000	772.000
2003	681.000	758.000
2004	620.000	743.000
2005	762.000	729.000
2006	1.000.000	850.000
2007	766.015	700.756
2008*	1.177.280	925.280

* Tahmini

Fındık tüketimini etkileyen en önemli faktör çikolata sanayiinde girdi olarak kullanılan hammadde fiyatlarıdır. Başlıca ithalatçı ülkelerin çikolata sanayileri, ithalata konu olan fındık miktarının %70'ini kullanmaktadır. Çikolata üretiminde kullanılan diğer hammaddelerin fiyatlarındaki değişim, bu sanayinin kullandığı fındık miktarını doğrudan etkilemektedir. Dolayısıyla, pahalı olan hammadde yerine daha ucuz olanı kullanmak yönünde önemli gelişmeler görülmektedir.

Fındık fiyatlarının önemli oranda düşmesi, fındık talebini dikkate değer ölçüde artırmamaktadır. Fındık fiyatlarındaki yükselmeler de, aynı şekilde talebi kuvvetle etkilememektedir. Fındığın %70'i çikolata imalatında girdi olarak kullanılmaktadır. Fındığı kullanan sanayinin teknolojisi fındık kullanımına göre geliştirilmiştir. Başka bir girdinin kullanımı kısa dönemde zordur. Fındık kullanan sanayinin kapasitesi bellidir, pek fazla değişmez. Buna karşılık, fiyatların sürekli şekilde yüksek kalması halinde, ikame mallarına yönelme olabilir. Bu durumda, badem ve ceviz gibi ürünler zamanla fındığın yerini alabilir.

Dünyada yılda ortalama 380 bin ton dolayında iç fındık tüketilmektedir. Dünyada fındık üretiminin %90'ından fazlası Avrupa ülkelerinde tüketilmektedir. Almanya ve Rusya en büyük tüketici ülkeler olup bu ülkeleri Fransa, İngiltere, Hollanda, Avusturya, İsviçre ve İskandinav ülkeleri izlemektedir.

Türkiye'nin Fındık İhracatı

Fındık, tarım sektöründe, ihracatta ve döviz girdilerinde daima ön planda yer almış olan bir üründür ve halen tarımsal ürün ihracatında ön sırayı işgal etmekte ve hatta kimi yıllar birinci sırada yer almaktadır.

Fındık İhracatının Tarımsal İhracattaki Payı

Yıllar	Miktar (İç/ton)	Değer (Milyon \$)	Tarımsal İhracat (Milyon \$)	Tarımsal İhracatta Payı (%)
1998	201.883	866	5.053	17,1
1999	190.088	721	4.442	16,2
2000	177.653	588	3.855	15,3
2001	258.124	740	4.349	17,0
2002	252.779	605	4.052	14,9
2003	220.938	662	5.257	12,6
2004	194.294	1.221	6.501	18,8
2005	209.364	1.928	8.309	23,2
2006	247186	1.467	8.634	17,0
2007	233.138	1.519	9.770	15,4
1998-2007 Ortalaması	218.545	1.032	6.022	17,1

Kaynak: Fiskobirlik, TÜİK

Yıllar İtibariyle Fındık İhracatı

Yıllar	Miktar (Ton/İç)	Tutar (Bin \$)
1990	195.645	550.976
1991	169.105	472.024
1992	172.213	447.744
1993	197.751	568.474
1994	186.401	712.146
1995	242.632	771.357
1996	198.366	612.999
1997	202.909	925.651
1998	201.883	866.314
1999	190.088	720.993
1990-99 Ortalaması	195.699	664.868
2000	177.653	588.452
2001	258.124	739.970
2002	252.779	605.041
2003	220.938	661.871
2004	194.294	1.220.696
2005	209.364	1.928.379
2006	247186	1.467.017
2007	233.138	1.519.478
2000-07 Ortalaması	224.185	1.091.363

Sezonlar İtibariyle Fındık İhracatı

Dönem	Miktar (İç/Ton)	Bedel (Bin \$)
1987-88	123.274	455.260
1988-89	152.277	420.768
1989-90	132.691	375.587
1990-91	196.079	545.238
1991-92	164.856	461.555
1992-93	194.814	453.563
1993-94	176.425	698.891
1994-95	244.657	795.159
1995-96	209.439	625.126
1996-97	186.511	733.506
1997-98	212.651	964.226
1998-99	173.718	719.384
1999-00	199.420	692.198
2000-01	204.253	682.451
2001-02	255.893	636.028
2002-03	255.918	593.691
2003-04	217.176	878.754
2004-05	194.594	1.554.156
2005-06	239.366	1.952.767
2006-07	248.664	1.262.427
2007-08	207.287	1.589.548

Kaynak: Fiskobirlik Yıllar İtibariyle Türkiye'nin Fındık İhraç Ettiği Ülkeler (Bin Ton)

Ülkeler	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Almanya	71.809	66.811	91.613	83.898	66.935	63.041	48.517	60.065	58.603
İtalya	18.387	17.400	34.587	32.847	30.194	33.468	61.089	71.176	54.108
Fransa	18.290	17.326	22.777	23.558	21.171	20.946	17.682	20.207	24.547
Hollanda	13.362	13.151	20.210	15.797	14.304	11.098	7.717	8.865	8.185
Belçika	9.944	9.418	11.243	14.688	12.322	13.517	11.817	12.543	9.788
İsviçre	9.306	8.839	11.879	9.404	9.048	8.854	9.839	10.338	9.258
Rusya Fed.	1.439	2.457	3.987	4.958	3.946	6.638	4.403	5.732	8.168
Çek Cumh.	1.445	1.155	1.922	3.153	3.650	817	57	5.603	5.370
Polonya	938	807	2.138	2.387	2.021	3.938	4.433	4.744	8.109
Norveç	753	724	1.348	1.573	1.704	1.255	1.059	880	584
Diğer Avrupa Ülke	25.941	23.691	33.587	34.557	33.218	18.613	19.102	2.915	2.235
ABD	6.009	4.846	6.753	6.220	7.425	4.495	3.088	5.172	4.358
Avustralya	1.669	1.408	1.959	2.519	2.293	2.251	1.8623	1.889	1.665
G.Afrika C.	1.453	1.131	1.589	2.000	1.326	754	844	976	1.021
G.Kore	777	724	897	2.063	1.405	296	130	187	188
Kanada	670	549	815	1.140	914	719	384	1.090	1.329
Diğer Denizsarı Ülke	1.540	1.675	2.409	3.618	2.804	2.906	2.689	776	713
İsrail	2.436	2.314	3.461	2.997	1.572	1.462	1.125	945	1.152
Mısır	1.296	1.067	1.521	1.558	1.384	2.085	1.391	2.298	2.565
Tunus	463	419	607	764	719	896	861	690	779
Lübnan	468	268	505	639	533	407	197	359	352
S.Arabistan	345	275	512	573	388	546	575	945	671
Diğer Ülkeler	951	850	1.806	1.869	1.662	18.650	10.503	28.792	29.390
TOPLAM	189.692	177.307	258.124	252.779	220.938	217.651	209.364	247.186	233.138

Kaynak: Fiskobirlik

Bunun ötesinde, fındık Türkiye'nin gerek üretim, gerekse ihracat açısından dünya piyasalarında hemen hemen tek başına egemen olduğu ya da olabileceği nadir ürünlerden birisidir. Fındık ihracat miktar ve gelirlerinde, rakip ülkelerin üretim miktarlarına, fiyat ve pazarlama politikalarına, ikame ürünlerinin miktar ve fiyatlarına bağlı olarak önemli değişimler meydana gelebilmektedir.

Türkiye'nin fındık ihracat miktarlarının kimi yıllar dışında genellikle artış yönünde istikrarlı kabul edilebilecek bir seyir izlediği söylenebilir. 1970-79 dönemi ortalaması 106 bin ton/iç olan fındık ihracatı, %17'lik bir artış göstererek 1980-89 döneminde ortalama 124 bin ton/iç olmuştur. 1990-99 dönemi ortalaması %57'lik artışla 196 bin ton/iç olmuştur. 2000-2007 dönemi ortalaması tutar olarak 200 bin tonu; miktar olarak 1 milyar doları aşmıştır.

IMF ve Dünya Bankası dayatmalı tarımsal reform programının bir ayağı da "Alternatif Ürün Projesi" çerçevesinde fındık üretim alanlarının azaltılması idi. Çokuluslu tarım/gıda şirketlerinin çıkarları adına yok edilmek istenen **fındık, 1998-2007 yıllarını kapsayan son 10 yıllık dönemde Türkiye'nin toplam ham ve işlenmiş tarım ürünleri ihracatının yaklaşık %17'sini tek başına sağlamıştır.**

Fındığın kaderini alıcılar belirliyor

Türkiye dünya üretim ve ticaretinin yüzde 70-75'ini elinde tutsa da asıl belirleyici olan alıcılar. Yıllık ihracat yaklaşık 210 bin ton iç fındık (420 bin kabuklu fındığa eşdeğer) düzeyinde. İhracatın yüzde 80-85'i AB ülkelerine yapılıyor. Bu ülkelerin başında 65-70 bin ton ile Almanya geliyor. Piyasada Alman gıda tükelleri egemen durumda. Dünya fındık piyasasının merkezi de Hamburg.

2001 yılında açıklanan fındık fiyatları çok düşük düzeyde kaldı,

ZMO FINDIK DOSYASI

findık üreticisi ciddi kayıplara uğradı. Buna karşılık ihracatta düşük fiyat politikası uygulanması nedeniyle, miktar olarak son yılların en yüksek seviyesine ulaştı. Satış yapamayan İtalya ve İspanya harekete geçerek, Türkiye'den AB'ye yapılacak findık ihracatında ton başına 50 Euro fon koydurdular. Buna karşın ihracatın hızını kesemeyince, gümrük kapısında aflatoksin (küf) kontrolü yapılacağına ilişkin AB Komisyonu kararını AB'nin 4 Şubat 2002 tarihli resmi gazetesinde yayımlattılar.

AB ve ABD'nin findık politikaları

Bu arada Türkiye'nin findık ihracatına darbe vurmak için çeşitli politik oyunlar içinde olan emperyalist merkezlerin, kendi ülkelerindeki findık politikalarına da değinmek gerekiyor. AB, sert kabuklu meyve üreticilerine sunacakları projeler kapsamında, üretici birlikleri aracılığıyla yapısal destekler ve pazarlama yardımları sağlayarak özellikle İtalya, İspanya, Yunanistan, Fransa ve Portekiz'de findık üretimini artırmayı hedefliyor.

En önemli findık ithalatçısı olan Almanya Türkiye'nin dışında alternatif üretici ülkeler (Azerbaycan, Gürcistan, Yugoslavya ve Romanya gibi) oluşturmaya çalışıyor. ABD, her yıl 5 bin adet findık fidanı yetiştirerek üreticilere dağıtıyor. Ayrıca verim ve kaliteyi artırmaya yönelik araştırmaları destekliyor.

Öte yandan AB, topluluk kökenli findığı üçüncü ülkelere satan ihracatçılara, findığın uluslararası fiyatları ile topluluk fiyatları arasındaki farkı ihracat iadesi olarak vererek, diğer ülkelerin fiyat avantajını ortadan kaldırmaya ve ihracatı teşvik etmeye çalışıyor.

Türkiye'nin eksikleri ya da beceriksizlikleri

Gelelim Türkiye'nin eksikleri ya da beceriksizliklerine:

- Türkiye'nin findık verim düzeyi ABD ve AB'deki üretici ülkelerden çok düşüktür. 1998–2002 dönemi ortalamasına göre Türkiye'de dekardan 100 kg findık alınmışken, FAO verilerine göre ABD'de 249 kg, Fransa'da 194 kg, İtalya'da 163 kg, Yunanistan'da 159 kg ve Gürcistan'da 143 kg findık alınmıştır. Türkiye'de verim düzeyinin diğer üretici ülkelere göre çok düşük olması, uluslararası piyasalarda rekabet gücünü düşürmektedir.
- Türkiye dünya findık piyasasında yeterince etkin değildir. Almanya, Hollanda, Belçika, Lüksemburg, Avusturya, İngiltere, İrlanda, İsviçre gibi ülkeler findık üreticisi olmamalarına karşın Türkiye'den sağladıkları findığı değişik biçimlerde işleyip paketleyerek daha yüksek fiyatlardan ihraç etmektedirler (re-export).
- Findık ihracatının çok önemli bir bölümünü AB ülkelerine (özellikle Almanya'ya) yapılması, ihracatta tek bir ülkeye aşırı bağımlı olduğunun bir göstergesidir. Buna karşın Norveç, Kanada, Japonya, Güney Kore ve Yeni Zelanda gibi refah düzeyinin yüksek olduğu ülkeler ile Çin ve Hindistan gibi yüksek nüfuslu ülkelere hemen hemen hiç ihracat yapılmamaktadır.
- Türkiye pazarlama eksiklikleri nedeniyle Avrupa pazarı dışında bademe rakip olamamaktadır. Kaldı ki Türkiye'nin en önemli findık pazarları olan Almanya, İsviçre ve Hollanda'nın badem ithalatı findığa göre daha yüksek bir oranda artmaktadır.
- Hasadın ardından harmanlama ve kurutma sürecinde havaların yağışlı geçmesi, harman ve depolamada naylon malzeme kullanılması nedeniyle findıkta kabuk kararması, iç çürüklüğü ve aflatoksin oluşumuna yol açmaktadır. Kaliteyi düşüren bu etmenler, ihracatta önemli sorunlar yaratmaktadır.
- Findıkta uygulanabilir bir üretim planlaması yapılmamış, yapılan kısıtlı çalışmalar da popülist politikalarından dolayı yaşama geçirilmemiştir. Günümüzde findık dikim alanları 580 bin hektarı geçiyor, oysa 1990'ların başında 435 bin hektar dolayındaydı. En azından Terme, Çarşamba, Sakarya ovalarındaki mevcut üretim deseni hukuksal önlemler ve ekonomik özendirmeyle korunarak, findık dikimine açılmasıydı, bu denli hızlı bir alan genişlemesi yaşanmazdı.

İhracata Yönelik Öneriler

- Son yıllarda Türkiye'nin findık dikim alanlarının ve üretiminin artmasına rağmen tüketimin çok az olması ileriye dönük birtakım sorunları da birlikte getirmektedir.
- Findığın en büyük rakibi olan bademin üretim ve tüketimi, çağdaş tanıtım ve pazarlama teknikleriyle giderek artmakta; bu durum findık kullanan sanayi işletmelerinin bademe geçişini de hızlandırmaktadır.
- Findık ve mamullerinin ihracatında hedef pazar olarak Avrupa ülkelerinin seçilmesi, özellikle üretimin tüketimden fazla olduğu yıllarda Avrupa ülkelerin findığı istedikleri koşullarda satın alabilmelerine yol açmaktadır.
- Findık üretiminde önde gelen İtalya, İspanya gibi ülkelerin AB üyesi olmaları pazar riskini artırabilmektedir. Bu nedenle, uzak pazarlara yönelik ihracatın artırılmasına çalışılmalıdır.
- Yeni pazarlar ve yeni ürünler geliştirmek için çalışılmalıdır.
- Pazar araştırmasında AB ülkeleri dışında kalan Asya, Afrika, Kuzey ve Güney Amerika, Avustralya gibi bölgelerdeki ülkelere yönelmeli, findıkla ilgili tanıtım çalışmaları yapılmalıdır.
- İşletmeler tüketici zevk ve alışkanlıklarını belirlemeye yönelik çalışmalar yapmalıdırlar.

- İşletmelerde hedef kendi arzu ettiği biçimde değil, hedef pazarın istediği biçimde ürünler üretmek olmalıdır.

Dünyada Fındık İhracatı

Dünya fındık ihracatını biçimlendiren etmenler; üretici ülkelerin üretim miktarları, destekleme alım fiyat politikaları, pazarlama stratejileriyle tüketici ülkelerin talep yapılarındaki gelişmeler olarak sıralanabilir. Bu etmenler, Türkiye'nin gelecekte izlemesi gereken, üretim, fiyat ve ihracat politikasının ne olması gerektiği konusunda da yön göstermektedir.

Dünya fındık ticaretinde pay sahibi olan ülkelerin ihracat miktar ve paylarındaki gelişmeler aşağıdaki tabloda verilmiştir. Dünya fındık ihracatı içerisinde Türkiye'nin payında 1990 yılından sonra önemli oranlarda artışlar olmuştur. 1970 ve 1980'lerde Türkiye'nin payı %75'ler düzeyinde iken 2001–2004 ortalaması %82,4'e yükselmiştir. Dünya fındık ihracatında, Türkiye'nin ardından gelen İtalya'nın pazar payı ise aynı dönemde %7,3 dolayındadır. Uzun yıllar itibariyle İtalya'nın pazar payında önemli bir değişim olmamıştır. İspanya'nın dünya fındık ihracatındaki payı gittikçe düşme eğilimi göstermekte olup, 2001–2004 döneminde %1,3'e gerilemiştir. ABD'nin fındık ihracatındaki payı ise %1,6 dolayındadır.

Dünya Fındık İhracatı (İç/Ton)

Yıllar	Türkiye	İtalya	İspanya	ABD	Toplam
1965	60.135	11.490	7.552	143	79.960
1970	65.782	11.180	4.123	124	82.416
1975	90.116	19.467	8.137	114	119.605
1980	99.219	15.660	9.431	1.749	131.285
1985	108.315	29.552	4.252	1.187	157.250
1990	195.645	28.045	3.892	1.525	239.492
1995	241.436	10.880	1.755	1.995	268.326
2000	177.307	14.687	5.472		
2001	258.124	14.000	2.300	5.000	294.424
2002	252.779	22.925	3.531	5.000	334.680
2003	220.938	26.676	4.161	4.000	265.775
2004	217.650	20.300	5.000	4.500	257.450
2001-04 Ort	237.373	20.975	3.748	4.625	288.082
% Payı	82,4	7,3	1,3	1,6	100,0

Kaynak: Fiskobirlik

Destekleme Politikaları ve Fiskobirlik Fındık Fiyatlarına Müdahaleyi Gerektiren Nedenler

Fındık üretimi, diğer tarım ürünlerinde olduğu gibi büyük ölçüde iklim koşullarının etkisi altındadır. Bu nedenle fındık üretim miktarlarında (rekolte) yjk7 yıldan yıla dalgalanmalar olmakta ve fiyat istikrarsızlıkları meydana gelmektedir. Devlet bu durumda üreticiyi aşırı fiyat istikrarsızlıklarına karşı korumak amacıyla fındık fiyatlarına müdahale etmektedir.

Rekoltenin yüksek olduğu yıllarda fındık arzı, talebi aşmakta ve fiyatlarda büyük dalgalanmalar olmaktadır. Ayrıca oluşan stoklar üreticileri zor durumlara düşürmektedir. Bu gibi dönemlerde devletin destekleme alım politikasına daha fazla gereksinim duyulmakta; devlet satın alarak stokladığı fındığı, kıt ürün yıllarında piyasaya sunarak fiyat dalgalanmalarını etkileyebilmektedir.

Öte yandan fındık, özellikle I. Standart Bölge'de (Doğu Karadeniz) fındık üreticilerinin tek geçim kaynağıdır. Dolayısıyla fındık piyasasına müdahalenin amacı sadece ekonomik olmayıp, sosyal nedenlere de dayanmaktadır.

1960'lara değin dünya fındık piyasasında arz-talep dengesi Türkiye lehine idi. 1960'larda gerek öteki kuruyemişlerin rekabeti, gerekse İtalya ve İspanya'nın üretimlerini artırmaları Türkiye'nin durumunu sarstı. ABD, Balkan ülkeleri ve Rusya da üretime geçtiler. Sonuçta dünya fındık talebi dörtte bir oranında arzın altında kaldı, fiyatlar düşmeye başladı. Bunun üzerine 1964'te devlet piyasaya girdi ve her yıl belirlenen fiyatlarla, kar ve zararı Hazineye ait olmak üzere Fiskobirlik'e alım yaptırıldı. Bu müdahale 2000'li yılların başına dek süregeldi.

Ancak fiyatların yükseltilmesine dayalı destekleme politikası, üreticilerin reel gelirlerinde önemli bir artış sağlayamadı. Bunun nedeni, üretimin verimin yükseltilmesi değil, dikim alanlarının genişletilmesi yoluyla artırılmasıdır. Bu nedenle destekleme politikaları birim alandan elde edilen verimin ve ürün kalitesinin yükseltilmesine yönelik olmalıdır.

Fındık Tarımında Toprak Mülkiyeti Dağılımı (1991)

İşletme Ölçeği	İşletme		Arazi		Ortalama Büyüklük
	Bin	% Payı	Bin Ha	% Payı	
-19	173.0	47,8	108	20,6	6,2
20-49	139.0	38,4	228	43,6	16,3
-49	312.0	86,2	335	64,2	10,7
50-99	39.0	10,8	126	24,2	32,3
100-199	8.7	2,4	36	7,0	42,5
200+	2.2	0,6	24	4,5	113,0
Toplam	362		522		14,4

Kaynak: TÜİK

ZMO FINDIK DOSYASI

Fındık Tarımında Küçük Ölçekli İşletmeler Egemen

Araştırmalar fındık tarımında bir çiftçi ailesi için bir yılda yeterli tarımsal geliri sağlayabilecek en küçük işletme büyüklüğünün; sahil kolda (0-250 m) 22 dekar, orta kolda (250-500 m) 34 dekar, yüksek kolda (500 m+) 45 dekar olması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Oysa 1991 Tarım Sayımı Sonuçlarına göre fındık tarımı yapan toplam işletme sayısı 362 bin, fındık üretim alanları ise 522 bin hektar olup; ortalama işletme büyüklüğü 14,4 dekar dolayındadır. Üreticilerin yüzde 86'sını oluşturan 312 bin aile toplam 335 bin hektar fındık bahçesine sahiptir ve ortalama bahçe büyüklüğü 10,7 dekadır. Aynı şekilde üreticilerin yüzde 48'inin (173 bin ailenin) sahip oldukları toplam bahçe alanı 108 bin hektar olup, bu dilimde ortalama bahçe büyüklüğü 6,2 dekadır. Üreticilerin yaklaşık yüzde 18,5'inin ortalama bahçe büyüklüğü ise 3,5 dekadır.

Bu verilerden hareketle fındık üreticilerinin yüzde 80'inin ortalama bahçe büyüklüğünün 10 dekar, yüzde 35'inin ise 5 dekar dolayında olduğu söylenebilir.

Fındık Üreticilerinin Yarıyı Yoksulluk Sınırında

Günümüzdeki fındık verimi (100 kg/dekar) ve ürün alım fiyatı (1 dolar/kg) göz önünde bulundurulduğunda; fındık üreticilerinin yüzde 80'inin günlük 2,7; yüzde 35'inin ise günlük 1,4 dolarlık gelirle geçinmeye çalıştığı ortaya çıkarmaktadır. Bu üreticilerin dekar başına 16 milyon lira (11 dolar) da DGD aldığı varsayarsak; üreticilerin yüzde 80'inin geliri 3 dolar, yüzde 35'inin ise 1,5 dolar olmaktadır.

Sonuç olarak belirtmek gerekirse, üreticilerin yüzde 50'sini aşkın bölümünün fındıktan sağladığı gelir günde 2 doların altında kalmaktadır.

Yoksulluk çizgisi olarak, genellikle, bir kişinin bir günde 1 dolar kazanması esas alınmakta; 1 günde 1 dolar yaklaşımı basitçe ikiye katlanarak bir günde 2 dolar yaklaşımı da kullanılmaktadır. Yoksulluk oranı ise, geliri yoksulluk çizgisinin altında kalan kişi sayısının toplam nüfusa oranı olarak tanımlanmaktadır.

Fındık Üretimi ve Fiskobirlik Alımları

Yıl	Üretim (Bin ton)	Fiskobirlik Alımı	
		Bin ton	Payı (%)
1990	375	130	34,6
1991	314	85	27,1
1992	520	186	35,8
1993	305	2	0,7
1994	490	63	12,8
1995	455	34	7,5
1996	446	105	23,6
1997	410	65	15,1
1998	580	239	41,0
1999	530	142	26,4
2000	470	92	19,5
2001	625	129	20,6
2002	600	48	8,0
2003	480	8	1,6
2004	350	12	3,4
2005	530	51	9,6

Kaynak: TÜİK, DPT

findığı alması için kaynak aktarması bekleniyordu. Ancak devletin Fiskobirlik'e kaynak aktarmasının önünde artık yasal engel vardı. Bu yasal engelin mucidi ise Dünya Bankası.

Türkiye'de son yıllarda tarım politikaları IMF ve Dünya Bankası'nın buyrukları doğrultusunda uygulanıyor. Mevcut destekleme sisteminin kaldırılarak DGD sistemine geçilmesi de, TSKB yasaasının çıkarılması da bu iki kurumun dayatmaları ile gerçekleşti. 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatif ve Birlikleri (TSKB) Hakkında Kanun 16 Haziran 2000 tarihinde yürürlüğe girdi. Bu yasa ile aralarında Fiskobirlik'in de bulunduğu 16 Birliğe bütçeden kaynak aktarımına yasak getirilmiştir: "Kooperatif ve Birliklere devlet ya da diğer kamu tüzel kişilerden herhangi bir destek sağlanamaz".

Altyapısı Dünya Bankası tarafından hazırlanan ve finanse edilen ARIP projesi kapsamında çıkarılan TSKB'ye ilişkin yasa uyarınca Fiskobirlik'e bütçeden kaynak aktarılması yasaklandı. Fiskobirlik'e bu madde nedeniyle kaynak aktarılmadı ve fındık fiyatı açıklanmadı.

Fındık konusunda Dünya Bankası'nı bir buyruğu daha var: "Fiskobirlik, 50 bin tondan fazla fındık almayacak". Çünkü daha fazla fındık

Yoksulluk çizgisi olarak bir günde 2 dolar yaklaşımını kabul edersek, fındık üreticilerinden en az yüzde 50'sinin kesinlikle yoksul olduğu ortaya çıkmaktadır.

Fiskobirlik'in Kuruluş Amacı

Fiskobirlik, (S.S Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği) 1. Ulusal Fındık Kongresi sonrasında, 1938 yılında kuruldu. Kuruluş amacı şöyledir:

"Fiskobirlik, ortaklarının ürünlerine sürekli satış olanağı ve pazarlar yaratmak, piyasaya istikrar getirmek, fındığın yurtiçi ve yurtdışı pazarlarını en iyi biçimde değerlendirmek, üretimini kontrollü ve bilimsel yöntemlerle geliştirmek, üretim araçları sağlamak, standartlara uygun yüksek kaliteli ürün teslimini teşvik etmek, fındığın ülke içerisinde tüketimini özendirmek, fındık ihracatını artırmak, bu amaçla ürün çeşitlendirme ve geliştirme projeleri üretmek üzere kurulmuştur."

Bu kuruluş amacına sahip Fiskobirlik; 50 kooperatife bağlı 233.820 ortağa sahiptir. Biri Entegre Tesis olmak üzere, 17 fındık kırma fabrikasına, yaklaşık 300 bin ton depolama kapasitesine ve günlük 645 ton iç fındık üretim projesine sahiptir.

Fiskobirlik'in Ürün Alımları

Bilindiği gibi 2000 yılı öncesinde Fiskobirlik, üretim fazlası olarak nitelenen fındığı devletin verdiği kaynak ile satın alıp depoluyordu. Devletin her yıl yaptığı gibi 2002 yılında da Fiskobirlik'e üretim fazlası

alınırsa üreticide destekleme beklentisi sürer ve fındık üretimi artar. Yani Dünya Bankası üreticinin burnunun sürtülerek hizaya getirilmesini dayatıyor.

Tarımda IMF ve Dünya Bankası Programı

Türkiye 2000 yılından itibaren uluslararası sermayenin resmi kurumları olan IMF ve Dünya Bankası'nın buyrukları doğrultusunda hazırlanan Tarımsal Reform Projesini (ARIP) uygulamaya koydu. Altyapısı Dünya Bankası tarafından hazırlanan bu programın arka planında ülke tarımını uluslararası tekellerin yağmasına açmak, ABD ve AB gibi metropol ülkelerin biriken gıda stoklarına yani pazarlar açmak yatıyordu. Bu "sözde" reform programı çerçevesinde yapılan uygulamaların tarımı çökerttiği; çiftiyi yoksullaştırdığı bizzat Dünya Bankası'nın yayımladığı raporlarda da kabul ediliyor. Söz konusu programın fındık üreticilerini yakından ilgilendiren yönlerini ana başlıklarıyla şöyle sıralayabiliriz:

- Girdi, kredi ve fiyat desteklerine dayanan mevcut sistem aşama aşama ortadan kaldırılarak doğrudan gelir desteği (DGD) sistemine geçildi.
- Tarımsal kredilere uygulanan sübvansiyonlar kaldırıldı.
- Gübre ve diğer girdilere ilişkin sübvansiyonlar önce nominal olarak sabit tutuldu, 2002 başında tümüyle kaldırıldı.
- 2002 yılından itibaren destekleme alım fiyatı açıklanmayacağı ilan edildi.
- 2000-2002 döneminde destekleme alım fiyatı hedeflenen enflasyona göre belirlendi.
- Çıkarılan tarım satış kooperatif ve birlikleri (TSKB) yasası ile Fiskobirlik'e (16 Birlik ile birlikte) devlet ya da diğer kamu tüzel kişilerinden mali destek sağlanması yasaklandı.
- TSKB'nin satılması beklenenden daha fazla ürün alımı yapmaması kararı uyarınca Fiskobirlik'in de fındık alımlarına sınırlama getirildi (Dünya Bankası'nca hazırlanan raporda Fiskobirlik'in 50 bin tondan fazla fındık alamayacağı belirtildi).

Fındıkta Alternatif Ürün Projesine

İllere Göre Başvuru Durumu

İller	Üretici Sayısı	Alan (Da)	Ödeme (Dolar)
Düzce	59	390	78.1
Ordu	181	431	86.2
Sakarya	98	1.053	210.7
Samsun	456	9.268	1.853.5
Zonguldak	26	173	34.6
Diğer	17	315	63.0
Toplam	837	11.630	2.326.1

Kaynak: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı

- Dünya Bankası'ndan ARIP'nin finansmanı için sağlanan 600 milyon dolarlık krediye ilişkin anlaşmada (Alternatif ürün projesi adı altında) fındık üretim alanlarının 100 bin hektar azaltıldığı taahhüt edildi.

Fiskobirlik üreticiden fındığı satın alıyor, topladığı ürünü işleyemediği için ya özel sektöre çok daha düşük değerlerle satarak ya da yağ fabrikasına vererek biriken stoklarını azaltıyor. Gerekeceği, ürünü pazarlayamamak. Oysa piyasada özel sektör tarafından üretilen her türlü işlenmiş fındık ürünü mevcut. Fiskobirlik ürünleri ise yalnızca kendi reyonlarında bulunuyor. Özel sektörün ürünlerine göre daha kaliteli ve ucuz olan ürünleri için pazar arama zahmetine girmiyor.

Dünya Bankası Fındık Bahçelerinin Sökülmesini İstiyor

Alternatif ürün programının 13 ilin (Artvin, Düzce, Giresun, Kastamonu, Kocaeli, Ordu, Rize, Sakarya, Samsun, Sinop, Trabzon, Zonguldak ve Bartın) 87 ilçesinde uygulanacağı; bu illerde yükseltisi 750 metrenin üstündeki araziler dışındaki 1. ve 2. sınıf tarım arazileri ile yüzde 6'dan daha az eğimli 3. sınıf tarım arazilerinde, fındık üretimini bırakarak bir başka ürün yetiştiren üreticilere sökülme, bir yıllık girdi ödemesi ile bakım ve hasat masraflarını karşılamak için bir yıllık gelir kaybı ödemesi yapılacağı belirtilmiştir.

Söz konusu yönetmeliğe göre; yukarıda sayılan iller dışında kalan yöreler ile alternatif ürün programı uygulanacak illerdeki 1., 2. ve eğimi yüzde 6'nın altındaki 3. sınıf tarım arazilerinde, ayrıca yükseltisi 750 metrenin üstündeki tarım arazilerinde fındık bahçesi oluşturulması ve yenilenmesi yasaklanmaktadır.

Öte yandan yönetmelikte fındık üretimini bırakarak bir başka ürün ekimini/dikimini yeğleyen, proje kapsamına giren illerdeki üreticilere yapılacak ödemeler için gerekli finansmanın uluslararası mali kuruluşlardan sağlanan kaynaklardan karşılanacağı vurgulanmaktadır.

Burada sözü edilen kaynak, Tarım Reformu Uygulama Projesi'nin (ARIP) finansmanı için 12 Temmuz 2001'de Dünya Bankası ile imzalanan İkraz Anlaşması çerçevesinde alınacak krediyle sağlandı. Kredinin verilme koşulları arasında, alternatif ürün projesi kapsamında 100 bin hektar fındık bahçesinin 5 yıl içerisinde sökülmesi de yer almaktaydı.

Emperyalist merkezler kendi ülkelerinde fındık üretim ve ihracatını çeşitli yöntem ve araçlarla teşvik ediyorlar. Buna karşılık uluslararası sermayenin resmi örgütlerinden birisi olan Dünya Bankası, Türkiye'ye fındık bahçelerini söktürmesi için borç para veriyor. Gerekeceği, fındığın yüksek sübvansiyonlu ve ekonomik bakımdan sürdürülemez bir ürün oluşudur. Tercüme edelim: Türkiye ürettiği dünyanın en kaliteli fındığını pazarlamayı beceremiyor, bu nedenle büyük ölçekte stoklar oluşuyor, bu da büyük ekonomik kayıplara yol açıyor. Türkiye, Dünya Bankası'ndan alacağı borçla üreticilere fındık bahçelerini söktürecek, daha sürdürülebilir nitelikteki ürünlere geçmelerini sağlayacak(!).

Daha sürdürülebilir nitelikteki ürünlerin hangileri olduğunu ise Giresun Tarım İl Müdürü açıklıyor: Bulancak ve Piraziz'de kestane, Merkez ilçe ve Dereli'de ceviz, Keşap, Yağlıdere ve Espiye'de kivi, Eynesil ve Çanakçı'da kızılcık.

ZMO FINDIK DOSYASI

Öyle anlaşılıyor ki, Dünya Bankası'nın dayatmaları ve IMF'ye verilen taahhütler doğrultusunda hazırlanan bu projeyi yaşama geçirmek için, Doğu Karadeniz'in alternatifsiz ürünü fındığın yerine nerede, neyin üretileceği enine boyuna düşünülmüş.

Ancak üretici kendisine dayatılan yeni ürünlerin fındık kadar pazarının olacağına inanmıyor, fındık üretmeyi sürdürüyor. O zaman senaryoyu hazırlayanlar için yapacak tek şey kalıyor: Üretmemeyi üretimden daha kârlı duruma getirmek. İşte tam da bu nedenle fındık üreticisine maliyeti bile karşılamayacak fiyatlar dayatılıyor.

Fındık coğrafi ve topografik özellikleri nedeniyle Doğu Karadeniz'in alternatif ürünü. Fındık dışında herhangi bir alternatif ürün yetiştirme olanağı bulunmayan fındık üreticilerine, hem de ülkeye en yüksek döviz girdisi sağlayan tarım ürününü yetiştirmelerine karşın, maliyetini bile karşılamaktan uzak fiyatlar vermek ne sosyal devlet anlayışına, ne insafa, ne de ekonomik gerçeklere uymamaktadır.

Fiskobirlik Alımları ve Kullandırılan DFİF Kredileri

Dönemi	Alım Miktarı (Bin ton)	Alım Tutarı (Trilyon TL)	Sağlanan DFİF Kredisi	Alımda DFİF Payı (Yüzde)
1999-2000	142	154	147	96
2000-2001	92	99	99	100
2001-2002	129	196	162*	83

(*) Birliğe 2000-01 döneminde kullandırılan kredinin vadesi uzatılarak, 2001-02 döneminde de kullanılması sağlanmıştır. 2001-02 döneminde sağlanan ek kredi 63 trilyon TL'dir.

TL gelir sağlanmıştır. Kalan 32 bin ton fındık 18 Temmuz 2001 tarih ve 2001/2791 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yağlığa ayrılmıştır.

2001 yılı uygulamaları: Fiskobirlik 2001-2002 üretim sezonunda 129 bin ton ürün almış, üreticiye ürün bedeli 195,6 trilyon TL olarak peşin ödemiştir. Birliğe, ürün alımlarının finansmanı için DFİF kaynaklarından 63 trilyon kredi tahsis edilmiştir. Fiskobirlik'in 2000 yılı ürün alımlarının finansmanında kullandığı 99 trilyon TL kredinin vadesi uzatılarak 2001 yılı ürün bedellerinin ödenmesinde kullanılmıştır. Toplam DFİF kredisi 162 trilyon TL'dir. Değişik zamanlarda yapılan satışlar sonrasında 2001 yılı ürününden Fiskobirlik depolarında 104 bin ton fındık kalmıştır.

2002 yılı uygulamaları: 4572 sayılı Kanun hükümleri karşısında, Fiskobirlik ile DFİF'te yeterli kaynak bulunmaması nedeniyle arz fazlası fındığın devlet adına alınmasına olanak veren 2 Ekim 2002 tarih ve 2002/4772 sayılı kararname ile değişik 23 Eylül 2002 tarih ve 2002/4765 sayılı kararname kapsamında yapılan alımlar sona ermiş olmakla birlikte ürün fazlası piyasadan çekilemediği için üreticinin elinde kalmıştır. Bu nedenle üretici mağduriyetini önlemek için 31 Aralık 2002 tarihinde sona eren devlet adına fındık alımları 29 Ocak 2003 tarih ve 2003/5222 sayılı kararname ile 7 Mart 2003 tarihine kadar uzatılmıştır. Bu alımlar sonucu Fiskobirlik tarafından devlet adına 77,8 trilyon TL tutarında toplam 48 ton 2002 yılı ürünü kabuklu fındık alınmıştır.

Alımlar sonrasında fındık üreticilerinin gelir kayıpları karşılanamadığı için 29 Ocak 2003 tarih ve 2003/5203 sayılı kararname ile dekar başına üreticilere 25 milyon TL ek ödeme yapılmasına karar verilmiştir. 2002-2003 ihraç sezonu sonuna yaklaşılırken piyasada fındık sıkıntısı baş göstermesi nedeniyle devlet adına alınan fındıkların satılması olanağı doğmuş ve satışlar Hazine Müsteşarlığı'nın talimatları doğrultusunda Fiskobirlik tarafından partiler halinde satılarak Hazine hesabına 54 milyon dolar aktarılmıştır.

2003 yılı uygulamaları: Fiskobirlik tarafından 2003 yılında alınan ürün miktarı 8 bin ton olup, üreticiye ürün bedeli olan 21 trilyon TL olarak peşin ödenmiştir. Ayrıca Birlik aldığı ürünün büyük bir bölümünü alım fiyatının üzerinde satarak üreticilere 550.000 TL/kg fiyat farkı dağıtmıştır.

2004 yılı uygulamaları: 2004 yılı üretiminin iklim koşulları nedeniyle düşük gerçekleşeceğinin ortaya çıkması üzerine Fiskobirlik stoklarında bulunan 103 bin ton 2001 yılı ürünü kabuklu fındığın satılması, yağlığa ayrılması ya da başka şekilde değerlendirilmesi sonucu oluşacak zararların Fiskobirlik'in DFİF kaynaklı borçlarına mahsup edilmesine ilişkin 31 Mayıs 2004 tarih ve 2004/7411 sayılı kararname yayımlanmıştır.

Kararnamede mahsup işleminin en eski borçtan başlanarak yapılacağı, satılamayan fındığın yağlık ya da diğer yöntemlerle değerlendirilmesi işlemine 31 Ağustos 2004 tarihinden başlanıp 30 Haziran 2005 tarihine kadar sonuçlandırılması koşulu getirildiği, elde edilen gelirin yüzde 80'inin DFİF gider hesabına aktarılacağı, 1 Mayıs 2000 sonrası DFİF yükümlülüklerinin 1 Temmuz 2004 tarihinden itibaren faizsiz olarak erteleneceği, vadenin de Hazine Müsteşarlığı'nın bağlı olduğu Bakan'ın uygun göreceği süreye kadar uzatılabileceği, Fiskobirlik'in 1 Mayıs 2000 tarihinden sonra kullandığı kredilerin tümünü geri ödemediği DFİF kaynaklı kredi kullanamayacağı öngörülmüştür.

Satışlar sonucu, 293 trilyon TL gelir temin edilmiş ve Fiskobirlik tarafından DFİF borçlarından mahsup edilmek üzere de Hazineye 235 trilyon TL ödeme yapılmıştır.

Hazine Müsteşarlığı kontrolörleri ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı müfettişleri tarafından yapılan inceleme sonucu hazırlanan rapora göre Birliğin borcu aşağıdaki şekilde belirlenmiştir:

1 Mayıs 2000 öncesi DFİF' ten kullandırılan kredi borcu: 1.163.099.300 YTL

DFİF şartlarına dönüştürülen köprü kredisi: 133.405.798 YTL

1 Mayıs 2000 sonrası kullandırılan DFİF kredisi: 167.773.584 YTL

Toplam borç: 1.464.278.682 YTL

Mahsup edilecek toplam tutar:

1998 yılından: 707.639.964 YTL

1999 yılından: 440.884.443 YTL

2000 yılından: 93.421.765 YTL

2001 yılından: 127.849.656 YTL

Toplam: 1.369.795.828 YTL

Fiskobirlik'in kalan borcu: (1.464.278.682.YTL-1.369.795.828.YTL) = 94.482.854 YTL olarak belirlenmiştir.

Borç-alacak ilişkisi Hazine kontrolörleri ile Sanayi ve Ticaret Bakanlığı müfettişlerince Mayıs 2005 tarihinde makama rapor halinde bildirilmiş olmasına karşın, borç tasfiye işlemi 7 ay sonra yani 30 Aralık 2005 tarihinde yapılarak Birliğin kredi temininde ilave güçlük yaratılmıştır.

Fiskobirlik'in hesaplarına göre ise; 4572 sayılı kanun yürürlüğe girdiği 2000 yılından bu güne kadar fındık politikası uygulamaları aşağıda açıklandığı şekilde yürütülmüştür:

Fiskobirlik tarafından 2000 yılında alınan ürün alım bedellerinin tümü, yeniden yapılandırma döneminin başlangıcında 2000 yılı bütçesinden tahsis edilen ödeneklerle oluşturulan "Döner Fon"dan aktarılan kaynaklarla karşılanmıştır.

4572 sayılı TSKB'ye ilişkin Yasa sonrasında Fiskobirlik, 2001 yılında DFİF'ten kredi kullanarak kendi adına fındık alımı yapmıştır. 2002 yılında da Hazine adına fındık alımı için Fiskobirlik görevlendirilerek 47 bin ton fındık alımı yapılmıştır. Buna karşılık Birlik anapara ve faizleri dahil toplam 171 trilyon TL borçlanmıştır. Bu borç Hazine tarafından 235 trilyon TL olarak Fiskobirlik'ten tahsil edilmiştir.

Yasa gereği 1 Mayıs 2000 tarihi öncesindeki tüm borçlar Hazine tarafından üstlenilerek silinmesi gerekirken, Fiskobirlik'in borcu silinmediği gibi 2001 ürünü fındık alımı için Hazine'nin parası ile fındık alan Fiskobirlik, 2003 yılında bu fındığı acele ve alış fiyatından satmak zorunda bırakılmıştır.

Nisan 2006 tarihi itibarıyla 51 bin ton kabuklu fındık alımı yapılarak 340 trilyon TL üreticiye borçlanan Fiskobirlik bu borcun 189 trilyon TL'sini kendi kaynaklarından ödedikten sonra geriye kalan 171 trilyon TL'yi 235 trilyon TL olarak Hazineye ödemek zorunda bırakılarak 64 trilyon lirasına fazladan el konulmuştur.

Oysa Fiskobirlik 4 yıldır DFİF kredisi kullanmadığı gibi özerkleşmeden sonraki döneme ilişkin borcu olmayan bir kuruluştur. Bu duruma karşın Hazine, fazladan ödenen 64 trilyon lirayı Fiskobirlik'e geri ödemek yerine, 2000 öncesinde DFİF'ten kullandığı ve yasaya göre silinmesi gereken 147 trilyon liralık borcu gerekçe göstererek mahsuplaşma yaparak 147-64= 83 trilyon TL daha para ödemesini istemiştir. Böylece Hazine hiçbir kaynak aktarımı yapmadığı halde Fiskobirlik'in kendi yarattığı kaynağa da el koymuştur.

Fiskobirlik Borçlarının Tahkimi

"IMF-Dünya Bankası Programı" çerçevesinde 16 Haziran 2000 tarihinde çıkartılan 4572 sayılı Tarım Satış Kooperatifleri ve Birliklerin Yeniden Yapılandırılması Kanunu'nun geçici 1. maddesinin E bendi, Birliklerin 1 Mayıs 2000 tarihi itibarıyla geriye dönük borçlarının ve bunların faiz ve gecikme zamlarının Hazinece üstlenilip, tasfiye edilmesini öngörmektedir.

Bu kanun çerçevesinde yapılan tahkim işlemlerinden 8 adet Birlik (Tariş Pamuk Birliği 227,9 trilyon lira, Tariş İncir Birliği 39,2 trilyon lira, Tariş Zeytin ve Zeytinyağı Birliği 72,5 trilyon lira, Trakya Birlik 173,8 trilyon lira, Marmarabirlik 154,9 trilyon lira, Antbirlik 75,3 trilyon lira, Gülbirlik 1,7 trilyon lira ve Tiftikbirlik 3,8 trilyon lira) yararlanmış ve 749 trilyon TL tutarında borç silinmiştir. Fiskobirlik'e ise farklı bir işlem yapılmış, 2000 sonrası borç ve alacakları da mahsuplaşma kapsamına alınmıştır. Fiskobirlik'in, Mayıs 2000 öncesi öncesindeki borcu 147,9 trilyon TL iken, Mayıs 2000 sonrasında Hazine'den 53,4 trilyon TL alacaklı olduğu belirlenmiş ve yapılan mahsuplaşma sonucunda Fiskobirlik'in yalnızca 94,5 trilyon TL'lik borcu silinmiştir.

2005-2006 sezonu uygulamaları: 2005 ürünü 355 milyon YTL değerinde gerçekleştirilen ürün alımının 197 milyon YTL'si Fiskobirlik olanaklarıyla, 23 milyon YTL'si Tarım Kredi Kooperatifleri kaynaklarından ödenmiştir.

Fiskobirlik, üreticiye olan 171 milyon YTL borcunu ödemek için 3 defa 2005/8839 sayılı Kararname doğrultusunda Hazine Müsteşarlığından ürün rehni karşılığı DFİF kredisi talep etmiş, ancak bu kredi talebine olumlu ya da olumsuz bir cevap verilmemiştir.

4572 sayılı Birlikler Yasası kapsamında bütün birliklere kullandırılan DFİF kredisi, tüm koşulları yerine getirmesine rağmen Fiskobirlik'e kullandırılmamıştır. Yasal bir hak doğması diye, Fiskobirlik yeniden yapılandırma sürecinin dışına çıkarılmıştır.

Fiskobirlik yardım, hibe ya da ulufe değil, elindeki fındığı rehin bırakarak, gayrimenkulleri teminat göstererek faiziyle kredi istemiştir. Ama Türkiye'deki her birliğe verilen DFİF kredisi Fiskobirlik'e verilmemiştir. Öte yandan, Fiskobirlik'in kamu ya da özel bankalardan kredi talepleri

ZMO FINDIK DOSYASI

Fındık Alım Fiyatları ve Maliyeti (YTL)

Yıllar	Fiyat	Artış %	Maliyet*
2002	1.61	4,20	2.04
2003	2.50	54,80	2.60
2004	5.05	102,0	3.69
2005	7.45	47,50	4.30
2006**	4.00	-46,30	3.54
2007**	5.05	26,25	4.59

Kaynak: Fiskobirlik *: TZOB **: TMO Alım Fiyatı

2005 yılında Giresun kalite fındığa brüt 7.450.000 TL/kg, diğer fındıklara brüt 7.050.000 TL/kg fiyat açıklandı.

Başbakan'ın her konuşmasında Fiskobirlik'i hedef tahtasına koydu. Fındığın ana vatanı Giresun'da 18 Haziran 2006 günü bir konuşma yaptı ve konuşmasında, fındık üreticisini adeta "hortumcu" yerine koydu. Bu da çok etkisi yarattı. Fındık fiyatları tepe taklak aşağıya düştü. Konuşma öncesinde 4,5 YTL fındığın fiyatı, konuşmadan sonra 3,2 YTL'ye geriledi. Başbakan, Giresun konuşması yetmedi, 9 Temmuz 2006 günü de yine fındığın bir diğer ana vatanı olan Ordu'da bir açılış töreninde konuştu. Sonuçta ertesi gün fındık alımları durdu. Ürünü satmak zorunda kalan üreticilere, alıcılar 1,9 YTL fiyat vermeye başladılar.

Fındık Alımını TMO Yapıyor, Fiskobirlik Devre Dışı

Fındık üreticileri 27 Temmuz 2006'da mevcut fındık alım fiyatlarını, hükümetin tavrını ve hasat dönemine bir hafta kalmasına karşın alım kararlarının halen çıkmamasını protesto etmek amacıyla Ordu'da 80 bin kişinin katıldığı bir miting düzenlediler.

Üretici mitingini tepkiyle karşılayan ve değişik suçlamalarda bulunan Hükümet; 8 Eylül 2006'da yaptığı toplantıda, esas görevi hububat alımı olan Toprak Mahsulleri Ofisi'ni (TMO) fındık alımında görevlendirdi.

Daha sonra Giresun kalite 50 randıman kabuklu tombul fındığın alım fiyatını kiloda 4 YTL olarak açıkladı ve TMO 11 Eylül 2006'dan itibaren fındık alımına başladı.

Uygulanan alivreciden, tüccardan yana fiyat politikası sonucunda fındık üreticileri uğradıkları ağır gelir kayıplarına uğradılar; yoksulluk ve göçle karşı karşıya geldiler.

Fiskobirlik AKP Tarafından Fethedildi

2007'nin tarımda önemli gelişmelerinden birisi AKP hükümetinin Fiskobirlik yönetimini ele geçirmesi oldu. AKP hükümeti 1 Aralık 2007 tarihinde yapılan olağan genel kurulda "siyasi iktidar olmadan sorunların çözülemeyeceğini" iddia eden Batı Karadenizli bir ilçe başkanının Fiskobirlik Yönetim Kurulu Başkanlığına seçilmesini başardı. Yeni yönetimin ilk icraatı ise Fiskobirlik bünyesinde bulunan Ordu Yağ Sanayii AŞ'de çalışan 91 emekçinin işine son vermek oldu.

22 Temmuz 2007 seçiminden önce, AKP iktidarı Karadeniz Bölgesi'nden oy alabilmek için kesenin ağzını açtı ve fındık fiyatlarını 5,15 YTL/kg olarak belirledi ve böylelikle Bölge genelinde yüzde 70'in üzerinde oy almayı başardı.

13 Kasım 2007'de Resmi Gazete'de yayımlanan kararname ile TMO'nun fındık alımından ve fındığın yağ yapılmasından doğacak tüm zararların Hazine tarafından karşılanması kabul edildi. Böylece, hükümet, 2000 yılından sonra yeniden "görev zararı" dönemini başlattı.

Üretimi için uygun iklim koşullarının oluşmasıyla bu yıl fındıkta bir rekor kırıldı. Ancak geçen yılki fiyatı 5,15 YTL olan fındığın 2008 yılı fiyatı Tarım Bakanı Mehdi Eker tarafından "arz talep dengesini de göz önünde bulundurularak" 4 YTL olarak açıklandı. Fındıkçılar istediği kadar "Arz fazlasının sorumlusu üretici değil. Üreticinin fındık olmasını diye uğraşması mı gerekiyor?" diye feryat etsinler. Sonuç değişmeyecek, çünkü bu yıl seçim yok, yani siyasetçinin üreticinin oyuna ihtiyacı yok.

de belli çevrelerin etkisiyle yerine getirilmemiştir.

Oysa AKP milletvekilleri, yöneticileri, Fiskobirlik'in 5 Ocak 2006'da yapılan seçimli genel kurulunda, "Bizim listemizi seçerseniz, paranızı yarın alırsınız" demişlerdi. Seçim kaybedilince kredi yolları tamamen kapandı.

Uluslararası bağlantısı olan ve üretici ile tüketicinin buluşmasını gerçekleştiren Fiskobirlik'in politikalarından rahatsız olanlar var. Bunlar, kurdukları sömürü düzenlerinin bozulmaması için Fiskobirlik'i boğmak istemektedirler.

2004 yılında yaşanan don felaketi sonrasında gerçekleşen düşük reelte (yıllık ürün) sonrası fındık referans fiyatı Fiskobirlik tarafından 5.250.000 TL/kg olarak açıklanmış ve 8.000.000 TL'ye kadar alıcı bulmuştu. 2004 yılında yaşanan don afetinin yarattığı yaraları sarmak için Fiskobirlik,

Fındık Alım Fiyatları

YILLAR	FİSKOBİRLİK	TMO
1990	2.500	
1991	5.600	
1992	9.000	
1993	14.200	
1994	45.000	
1995	80.000	
1996	240.000	
1997	660.000	
1998	875.000	
1999*	1.07	
2000	1.10	
2001	1.525	
2002	1.60	
2003	2.50	
2004	5.15	
2005	7,40	
2006	5,00	4,00
2007	5.15	5.15
2008	-	4,00

*1999'a kadar TL/kg; 1999'dan sonra YTL/kg

KÜRESEL AÇLIĞA ÇARE İÇİN ÇİFTÇİLERİN ÖRGÜTLENMESİ ŞART

Prof.Dr. Mustafa KAYMAKÇI*

Açlıkla ve yükselen gıda fiyatlarıyla baş etmek için Japonya'nın Toyaka kentinde yapılan G-8 zenginler zirvesinin galası tam bir ziyafete dönüştü. 25 aşçının hazırladığı 19 çeşit yemekten oluşan menü, havyar ve somon füme ile başladı, lavanta ballı fıstıklarla sona erdi. İngiliz The Guardian "Ekmek bulamıyorsanız pasta yiyin diyen Marie Antoinette'den bu yana böyle duyarsızlık görülmedi" dedi.

Bu bilgiler, 9 Temmuz 2008 tarihli gazetelerden alındı. Temmuz'un ilk haftasında Japonya'da toplanan G-8'lerin gıda krizine karşı aldıkları kararlar suya tirit gibi. Bu nedenle İngiliz gazetesi'nin "duyarsızlık" nitelemesi çok hafif kalıyor. G-8'ler dünya halklarıyla alay ediyor. Adeta "biz efendiyiz, dünyayı biz tüketiyoruz, tüketmeye devam edeceğiz" diyorlar. Açlığı önlemek için tarımda yeni yapılanmanın zorunlu olduğu konusunda hiçbir karar yok.

Dünyada yaşamakta olan gıda krizi gökten zembille inmedi. *Bunun en önemli nedeni, küreselleş(tir)me politikaları bağlamında, yoksul ülkelere dayatılan, hakkaniyetten uzak, sözde serbest piyasa politikalarıdır.* Bu politikalarla Batı ülkeleri, ihracata dayalı tarımsal üretim modelleri için tarım sektörlerini olağanüstü desteklemişlerdir. Bu destekler, 2007 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde 80 milyar dolar, Avrupa Birliği ülkelerinde 50 milyarı bulmuştur. Buna karşılık, örneğin Türkiye'de tarımsal desteklemeler işletme başına Avrupa Birliği ülkelerine göre ancak sekizde bir düzeyinde kalmıştır. Kısaca, Batı ülkelerinde tarımsal üretim desteklenirken üçüncü dünya ülkelerinde bu destekler, Dünya Bankası, Uluslararası Para Fonu ve Dünya Ticaret Örgütü gibi kuruluşların denetimiyle en az düzeyde tutulmuştur. Üretim aşamalarına yeterince yatırım yapılamamış, üreticilerin örgütlenmeleri ihmal edilmiş, ürün pazarlamasında aracılardan ve ulusötesi tekelin eline geçen şirketlerin egemenliği başat olmuş, buna koşut olarak ulusal stoklama olanakları geriletilmiştir.

Örneğin, Türkiye'de Toprak Mahsulleri Ofisi sıradanlaştırılmıştır. Oluşturulan bu ortamda, üçüncü dünya ülkeleri zengin ülkelerle rekabete zorlanmaktadır. Bu rekabet ortamında, gıda borsalarının tekeline alan Batı ülkeleri, spekülasyon yaparak gıda fiyatlarıyla istediği gibi oynamaktadır. Söz gelişi Şikago Borsası'nda gıdalla ilgili işlemler 2000 yılında 10 milyar düzeyinden, Mayıs 2008'de 175 milyara ulaşmıştır. Borsadaki alım-satımların büyük bölümü, yedi-sekiz ulusötesi şirketin denetimindedir. Ancak bunların Batı merkezli şirketler olduğu unutulmamalıdır.

Gıda krizinin ikinci tali nedeni, biyoyakıt üretimidir. Yakın zamanlara değin insan ve hayvan besini olan mısır, tahıl ve yağlı bitkiler biyoyakıtla dönüştürülmeye başlamıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nde mısır hasadının üçte biri biyoyakıt olarak kullanılmıştır. Avrupa Birliği'nde 2020'de yakıt tüketiminin yüzde 20'sinin biyoyakıttan sağlanması planlanmıştır. Belirtelim; Bir Batı aracının yakıt deposuna konulan 50 litre biyoyakıt için 300 kg mısır gerekiyor. Bu kadar mısır bir üçüncü dünya ülkesinde yaşayan bir çocuğu tam bir yıl süreyle besleyebilir.

Bütün bunlar niçin oluyor? Bütün bunlar küresel kapitalizmin doymaz bilmez niteliğinden kaynaklanıyor.

Bugün küresel kapitalizmin insanlığı açlığa mahkum ediyor. Son gıda krizinden önce bile, 2007 yılında açlık çeken ve yetersiz beslenen insanların sayısı 900 milyona yaklaşıyordu. Altı milyondan fazla çocuk açlıktan ölüyordu.

Küresel kapitalizm günümüzde salt insanları değil, içinde yaşadığımız dünyayı da ölüme sürüklüyor. Gelişen teknolojiyi sonuna dek kullanarak yeraltında ve yerüstünde ne varsa sömürüyor. En kirli teknolojileri, çoğunlukla üçüncü dünya ülkelerine aktarmış. Kimi zamanlar atıkları, başka ülkelere atıyor ya da satıyor. İrmakları salt kendi ülkelerini değil, başka komşularında da hayatı öldürüyor. Örneğin, Tuna nehri atıkları, akıntılarıyla Marmara Denizi'nde hayatı öldürmüş durumda. Kısaca, çevresel koşullar geri dönülmez bir biçimde değişikliğe uğramış, iklimsel ısınma fark edilir bir düzeye gelmiş.

Küresel kapitalizm, çıkmış olduğu Batı ülkelerinde ise çalışanlarına orta sınıf hayatı ile susturuyor, onları yoksul ülkelerin acımasızca sömürmesine ortak ediyor. Sıcak para hareketiyle, milyarlarca dolar bir ülkeden bir ülkeye aktarılıyor. Böylece bir ülkeyi batırıp binlerce kişiyi işsiz bırakıyor. Teknoloji olanaklarını, bütün dünya uluslarının tepesinde bir tehdit gibi kullanıyor. Dünyada renkliliği yok ediyor, tek boyutlu egemen kültür ideolojisini dayatıyor.

Aslında bütün bunlar, kendileri dahil, tüm dünyayı uçuruma sürüklüyor.

Küresel kapitalizmin zorladığı ortamda, tarımda yeni bir model şart. Aslında bu model yeni de değil.

Uygun model; kimi zamanlar horlanan, ancak özellikle üçüncü dünya ülkelerinde varolan küçük ve orta ölçekli çiftçi/köylü üretim modeli. Dünya'da kırsal kesimin büyük çoğunluğunu bunlar barındırıyor. Bu işletmelerde çocuğuyla çocuğuyla insanlar üretimin içinde. Bu anlamda işgücünü en rasyonel anlamda kullanıyorlar. Genelde iç pazara yönelikler. Doğal kaynakların sürdürülebilirliğini savunuyorlar. Ancak bu işletmelerin üretim girdilerinin ucuz getirilmesi, çıktılarında değerlendirilmesi amacıyla örgütlenmeleri zorunlu. Buna koşut olarak üreticilerin, sanayici de olması gerekiyor. Katma değerini üretici de kılması, böylelikle olanaklı. Aslında Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde uygulanan model ağırlıklı olarak bu değil mi? Görenler bilir, AB ülkelerinde mekanizasyon ile birlikte işletmelerde aile işgücü egemendir, gerekli görüldüğü koşullar ve zamanda işletmeler tarım işçisi kullanır.

Tarımda büyük ölçekli işletmeler modeli ise ağırlıklı olarak Amerika Birleşik Devletleri, Avustralya, kimi Güney Amerika ile kimi Afrika ülkelerinde geçerli. İç tüketimden daha çok ihracata dayalı üretimler var. Patronları genellikle ulusötesi tarım ve gıda şirketleri. Doğal kaynaklarının sürdürülebilirliği konusu gündemlerinde değil. Dev işletmelerde GDO'lu tohum kullanma giderek yaygınlaşıyor, biyoçeşitlilik giderek azalıyor.

Şimdi, dünyada ve Türkiye'de bu iki model çekişiyor. Acaba çekişme sonucu tarım nereye gidecek?

Küresel kapitalizmin tarımdaki yansıması olan büyük ölçekli işletmeler modeli sosyal ve ekonomik olarak insanlığın hayrına değil. Öncelikle tarım işçisi açısından yabancılaşmayı ve yalnızlaştırmayı yaratıyor ve verimliliği düşürüyor. Yoğun girdi kullanımıyla çevreyi kirletiyor. İç tüketimden ziyade ihracata yönelik olması üçüncü dünya ülkelerinin tarımını yok ediyor. Bu olumsuzluklar artırılarak sıralanabilir. Sonuç olarak, küçük ve orta ölçekli işletmelerin teknik, sosyal, ekonomik ve siyasal örgütlenmeleri şart. Bu bağlamda, dünya da olduğu üzere Türkiye'de de çiftçilerin sendikal örgütlenmeleri geleceğe ait umutlarımızı artırıyor. Sendikalaşmada emeği geçenleri kutluyorum.

*Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Zoo Tekni Bölümü Öğretim Üyesi mustafa.kaymakci@ege.edu.tr

GIDA EMPERYALİZMİ

Ahmet ATALIK*

Açlığın nedeni tarımsal üretim yetersizliği değil

Gıda krizi ve gıda fiyatlarında görülen hızlı artış 2007 yılındaki en önemli olaylardan sadece biriydi. Gıda krizi ve gıda fiyatlarındaki hızlı artış süreci içerisinde dünya nüfusunun artıyor olmasına, küresel ısınmadan kaynaklı kuraklık ve sellere, kimi ülkelerin ekonomilerinde görülen gelişme sonucu bitkisel ürünlerden hayvansal ürünlere kayan beslenme tercihleri gibi nedenlere bağlanılmaya çalışıldı.

Dünya nüfusu birden bire artmadı ki ani bir kargaşaya neden olsun. Dünyaya yılda yaklaşık 90 milyon yeni insan dahil oluyor. Üstelik, dünyanın şu anki nüfusunu da gelecek nesilleri de besleyebilecek kadar tarımsal üretim yapıyor. Kuraklık ve sellerin, özellikle ihracata yönelik üretim yapan ülkeleri etkilediği bir gerçektir. Ancak, gıda krizinin ve fiyatların artmasının en önemli sorumlusu bunlar mıydı, bu konuya açıklık getirmeye çalışacağız.

Dünya nüfusunun yarıdan fazlasının temel besin kaynağı buğdaydır. Az gelişmiş ülkelerde ise yaygın olarak pirinç tüketiliyor. Dünya stoklarında 2007 yılı sonu itibarıyla 116 milyon ton buğday bulunuyordu; Türkiye gibi 6 ülkeyi doyurabilecek buğday stoku mevcut idi. Dünyada 78 milyon ton pirinç stoku vardı; Türkiye gibi 140 ülkeyi doyurabilecek düzeyde idi.

Görüldüğü üzere dünyada üretim yetersizliğinden kaynaklı bir sorun yok. Buna karşın dünyada her gün 25 bin kişi doğrudan açlıktan ölüyor ve 862 milyon kişi hala aç yaşıyor. Afrika açlıkla savaşırken Amerika obezlerine çare arıyor!

George W. Bush: “Gıda fiyatlarının artmasının sorumlusu Hindistan ve Çin”

ABD Başkanı Bush, yaşanan gıda krizi ve gıda fiyatlarındaki hızlı artışın sorumluları konusuna ilginç bir yaklaşım sergiledi. Bush, Missouri eyaletindeki interaktif bir oturumda Hindistan ve Çin gibi ülkelerdeki ekonomik kalkınmaların halklarının daha iyi beslenme yönündeki talebi arttırdığını belirtti. Şu ilginç analizle de görüşünü destekledi, “Hindistan’da orta direk olarak adlandırılan 350 milyon insan var. Hindistan’ın orta direği bizim tüm nüfusumuzdan daha fazladır. Bu insanların ekonomik durumu iyileştikçe, daha iyi beslenmeye ve daha kaliteli gıdaya yöneliyorlar. Talepteki artış gıda fiyatlarının hızlı artmasına neden oluyor.”

Bush’un bu açıklamasından ABD’deki obezlerin aşırı gıda tüketimlerini sürdürebilmeleri için Hindistan gibi ülkelerdeki zavallı insanların aç yaşamaya devam etmelerini istediği anlaşılıyor. Bu da en uygar diye örnek verilen ülkelerin insana gerçek bakış açısını ortaya koyuyor.

Bush’un bu analizi, krizin gerçek yaratıcısı ABD’li çokuluslu tarım ve gıda şirketlerinin (ÇUŞ) başarıyla gizlenmesi açısından oldukça başarılı bir seçimdi. Ancak dedikleri doğru muydu, onu da biz analiz edelim.

Gıda krizinin ve fiyatların yükselmesinin sorumlusu Hindistan değil

Hindistan ekonomisi büyürken halkının büyük çoğunluğu küreselleşmenin bir sonucu olarak tarım arazilerini ve geçim kaynaklarını kaybetmeleri nedeniyle daha da fakirleşti. Birçok Hindistanlı, küreselleşme ve ticaretin liberalleştirilmesi dönemi öncesine göre daha az gıda maddesi tüketebiliyor. Bu insanların 1991’de yılda kişi başına 177 kg olan gıda tüketimleri günümüzde 152 kg’a kadar gerilemiş durumda. Hindistan’da ekonomik büyüme açlıkla birlikte geldi; her yıl beslenme yetersizliği nedeniyle 1 milyon çocuk ölüyor.

İşler, Bush’un konuşmasında vurguladığı “orta direk” açısından da iyiye gitmedi. Fakirlerin gıdaya ulaşımı ve geçim kaynakları tam anlamıyla yok edilirken, orta direk de küreselleşmenin ülkeye soktuğu abur cubur ve işlenmiş gıdalar ile daha sağlıksız beslenmeye başladı.

*TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şube Başkanı

Hindistan artık hem fakirlerin hem de zenginlerin kötü beslendiği bir ülke haline geldi. Dünyada hem en fazla aç çocuk hem de en fazla şeker hastası bu ülkede.

Hindistan %9'luk büyüme oranıyla süper ekonomik bir güç olarak algılanıyor. Ancak, bu büyüme köylünün arazisini kaybetmesine ve tarımsal üretimde tahribata yol açtı. Geçmişte köylü tohumunun %80'ini kendi ürettiyordu, kalan kısmı da devletten temin ediyordu. Küreselleşme süreciyle biyoteknoloji devi Monsanto tohum pazarına girdi. Ülkede Monsanto büyürken birçok çiftçi ise hayatını kaybetti. Tekrar tohumluk elde edememe, güvenilmez tohumlar ve yüksek maliyetler nedeniyle 150 binden fazla çiftçi intihar etti.

Çiftçinin pazar güvencesi vardı. Çiftçi kendi için farklı ekinler üretirken, ulusal pazar için de ağırlıklı olarak çeltik ve buğday üretti. Kazanç sorunu yoktu, ayrıca Kamu Dağıtım Sistemi vasıtasıyla fakirlere uygun fiyata gıda maddesi sağlanırdı. Küreselleşme, yerel ve bölgesel gıda ekonomisini çokuluslu tarım şirketlerinin kontrolündeki spekülasyonla küresel meta ticareti ile bütünleştirerek, hem çiftçiler hem de fakirlerin yararına olan önceki sistemi bozdu.

Günümüzde Hindistanlılar kişi başına daha az gıda tüketirken, uluslararası pazarlardan daha fazla soya ve buğday almaya zorlanıyor. Bu ithalatlar Dünya Ticaret Örgütü ve ABD hükümetinin yardımıyla çokuluslu tarım şirketleri tarafından Hindistan hükümetine dayatılıyor. Buğdayda ve bitkisel yağlarda Hindistan kendine yeter bir ülke olması nedeniyle bu tür ithalatlar daha önceleri yapılmıyordu. Zaten bu ithalatlar talepten kaynaklı da değil. Hindistan 1998 yılında, yeterli bitkisel yağı olmasına karşın soya ithal etti. ABD'de ton başına verilen 200 dolarlık destek nedeniyle bu ithalatlar dampinge neden oldu. Hindistan cevizi, hardal, susam, keten tohumu ve yerfıstığı üreticileri pazarlarını, gelirlerini ve geçim kaynaklarını kaybettiler. Sonuçta, geleneksel kültüründe endüstriyel yağ tüketilmeyen Hindistan'da sağlıklı bitkisel yağların yerini sağlıksız, genetiği değiştirilmiş soya ve palm yağları aldı.

Hindistan 2005 yılında kendine yeter miktarda buğday üretmesine karşın, ABD ile yapmış olduğu tarım anlaşmasının gereği olarak buğday ithal etti. Buradaki asıl amaç yerli üretimin zora sokulması ve ABD'li çokuluslu tarım şirketlerinin pazara girebilmesiydi. Bunun adı zorla beslemedir, serbest ticaret değil! Gelen buğday gıda olarak tüketilmeye uygun olmamasına karşın ABD, Hindistan'a sağlık standartlarını hafifletmesi yönünde baskı yaptı.

Yerli üretimin dünya çapında tahribatı gıda kıtlığına yol açıyor. Gıda çokuluslu tarım şirketlerinin egemenliğinde olduğunda ise fiyat ayarlamaları ve spekülasyonlarla kazanabildikleri kadar çok kazanmaya çalışıyorlar. Bu da fiyatları yukarı doğru çekiyor.

Bu durumlardan en çok etkilenen Hindistan ise görüldüğü üzere ABD Başkanı Bush tarafından, tam aksi olarak olumsuzlukların sorumlusu olarak gösteriliyor. Neden mi, Kendi ülkesinin, onun küresel finans kurumlarının ve çokuluslu tarım şirketlerinin foyası meydana çıkmasını diye.

Krizin ve fiyat yükselmelerinin suçlusu Çin de değil

Çin ve Hindistan gibi ülkelerin gıda krizi ve gıda fiyatlarındaki artışın sorumlusu olarak gösterilmelerinin nedenleri arasında ekonomilerinin gelişmesi sonucu daha iyi beslenmeleri ve hayvansal ürünlere kaymaları gösteriliyor.

Hindistan'da pek et tüketilmediğinden Çin'i de et tüketimi açısından inceleyelim. Çin'de 1990 yılında 1,1 milyon ton sığır eti tüketilirken, 2007 yılında tüketimin 7,4 milyon tona çıktığını görüyoruz. Ancak Çin tüketimde görülen bu artışı kendi iç üretimiyle karşıladı. Hatta küçük bir miktar sığır eti ihracatı dahi yaptı. Durum domuz etinde de aynı oldu. Süreç içerisinde 23 milyon tonluk artışla domuz eti tüketimi de 45 milyon tona ulaştı. Çin bu artışı da iç üretimle karşılayabildi. Kanatlı eti üretiminde de durum hemen hemen aynı oldu. Piliç tüketimi 2,4 milyon tondan 11,5 milyon tona yükseldi. Çin bu ihtiyacı karşılayabilmek için çok küçük bir miktar, sadece 124 bin ton ithalat yaptı.

Ağırlıklı olarak hayvan beslenmesinde kullanılan mısır üretimi açısından da Çin kendi tüketimini karşıladığı gibi önemli de bir ihracatçı. 2007 yılında 152 milyon ton mısır üreten Çin, bunun 149 milyon tonunu tüketmiş, stoklarında 39 milyon ton mısır var ve yılda 4-7 milyon ton arasında ihracat yapıyor. Ancak yaşanan meteorolojik olumsuzluklar nedeniyle 2007 yılındaki ihracatı 500 bin ton civarında gerçekleşti. Şu bir gerçek ki, et üretim ve tüketiminde olduğu gibi yem bağlamında da Çin kimseye yük olmuyor.

Çin'in ana besin kaynağı pirinçte durum ne oldu, ona da bir bakalım. Gıda krizinin yaşandığı 2007 yılında Çin 130 milyon ton pirinç üretirken, tüketimi 127

GIDA EMPERYALİZMİ

milyon ton olarak gerçekleşti. Yaklaşık 1,1 milyon ton pirinçte ihraç etti. Stoklarında da 37 milyon ton pirinç bulunuyor. Çin'in pirinç konusunda da herhangi bir suçlamayı hak etmediğini görüyoruz.

Asıl suçlulara ve işlevlerine yavaş yavaş girelim.

Biyoyakıt üretimi ve ÇUŞ'ler

Dünyada zaman zaman yaşanan petrol krizleri ve fiyatlarda görülen hızlı yükselişler kimi ülkeleri petrolün alternatifi enerji bitkilerinden biyoyakıt üretimine yönlendirdi. 2007 yılından itibaren petrol fiyatlarında görülen hızlı artış yine biyoyakıtları gündeme taşıdı.

Biyoyakıt üretiminin artması gıdaya ayrılan payın azalması, gıdası üretmede kullanılacak alanların daralması ve gıda fiyatlarının yükselmesi anlamına geliyor. Gıda fiyatlarındaki her yüzde 1'lik artış dünyada 16 milyon kişinin daha açlığa sürüklenmesi anlamına geliyor.

Petrolün alternatifi biyoyakıttaki geleceği gören ÇUŞ'ler ve finans sektörü bu alana yöneliyor. Sektörlerine göre bu şirketleri aşağıdaki gibi sıralayabiliriz:

Tarım şirketleri; Cargill, Dupont, Syngenta, ConAgra, ADM, Bunge, China National Cereals, Marubeni, Oils and Foodstuffs Import and Export Corporation, Noble Group, Itochu, Louis Dreyfus;

Şeker şirketleri; British Sugar, Tate and Lyle, Edf and Man, Bajaj Hindusthan, Royal Nedalco, Tereos, Sucden, Cosan, Alco Group;

Palm yağı şirketleri; IOI, Peter Cremer, Wilmar;

Orman ürünleri şirketleri; Weyerhaeuser, Tembec;

Petrol şirketleri; Shell, BP, Total, Mitsubishi, Mitsui, Eni, Repsol, Chevron, Titan, Lukoil, Petrobras, Petro China, Baharat Petroleum, PT Medco, Gulf Oil;

Finans şirketleri; Rabobank, Soros, Morgan Stanley, Goldman Sachs, Societe Generale, Barclays, The Carlyle Group.

Biyoyakıt üretim hammaddelerinin ticareti de ÇUŞ'lerin kontrolündedir. ABD mısır ihracatını sadece 3 ÇUŞ yönetiyor. Küresel mısır tohumu üretimini 3 ÇUŞ'in elinde bulunduruyor ve Monsanto tek başına bu pazarın yüzde 41'ine hakim. Cargill, önemli şeker üreticilerinden Brezilya'nın en büyük şeker tüccarıdır. Avrupa'da soya üretiminin yüzde 80'ini 3 ÇUŞ, Brezilya'da yüzde 60'ını 5 ÇUŞ kontrolü altında tutuyor. Soya tohumu üretiminde Monsanto piyasanın yüzde 25'ine sahip.

Dünyanın en büyük mısır ihracatçısı ABD ürettiği mısırın yüzde 25'ini biyoyakıt üretimine ayırıyor. ABD tarım Bakanlığı'nın açıklamalarına göre bu yıl bu oran yüzde 30'a yükselecek. Finans sihirbazı Soros ABD'de yılda 50 milyon ton mısırı biyoyakıtla dönüştürecek bir fabrika kuruyor. ABD'nin yılda 63 milyon ton mısır ihracatı olduğu düşünüldüğünde sadece Soros'un fabrikasının tam kapasiteyle çalışması, dünya piyasalarına insan ve hayvan beslenmesi amacıyla mısır verilmemesi anlamına geliyor.

Biyoyakıt üretilen enerji bitkileri (EB) ekimi dünyada hızla yayılıyor. Brezilya Hükümeti ülkesinde 6 milyon hektar (mha) alanda EB ekildiğini belirtirken, Inter-American Kalkınma Bankası raporlarına göre 120 mha alanda bu bitkiler ekiliyor.

Biyoyakıt lobisine göre ise 15 Afrika ülkesinde 379 mha alanda bu bitkiler ekiliyor. Kendi karnını doyuramayan Afrikalı zenginlerin arabasının deposunu doldurmak için üretim yapıyor.

Hindistan Hükümeti 2012 yılına kadar EB ekim alanlarını 14 mha'a genişleteceğini açıkladı.

Endonezya'da biyoyakıt üretimi amaçlı yağ palmyesi üretim alanı 1980'lerin ortalarına kadar 500 bin hektardı, günümüzde 6 mha'a ulaştı, hedef gelecek 20 yılda 20 mha'a ulaşmak. Bu bitkinin Kolombiya'da yetiştirme alanı 2003'de 188 bin hektardı, günümüzde 300 bin hektara ulaştı, birkaç yıl içinde 1 mha'a genişletilmesi hedefleniyor.

Yakın gelecekteki hedefler de dikkate alındığında sadece yukarıda bahsi geçen ülkelerdeki EB ekim alanları 600 mha'a yaklaşmış durumda. Dünyadaki tarım alanı miktarının 3 milyar 200 mha olduğu dikkate alındığında insan gıdası üretim alanlarının hızla küçülmekte olduğu ortaya çıkıyor.

Biyoyakıtların yaygınlaşması aynı zamanda genetiği değiştirilmiş tarım ürünlerinin (GDO-Genetiği Değiştirilmiş Organizma) de yaygınlaşması anlamına geliyor. Çokuluslu biyoteknoloji şirketleri GDO'ları insan gıdası olarak yaygınlaştıramıyorlar. İnsanlık gerek biyoçeşitliliği yok edecek, gerekse kendinin ve gelecek nesillerin sağlığını olumsuz etkileyecek GDO'lara karşı tüm gücüyle direniyor. Bu direnci

kırabilmek için ise “Siz bilime mi karşısınız?” gibi tuhaf bir söylem geliştirildi. Biz insanlık yararına olan hiçbir bilime karşı değiliz. Ancak, şirketler ve yandaşları para kazansın diye çevre ve tüm insanlık felakete sürüklenemez. Buna da zaten bilim denemez!

Gıda en büyük silah

Her alanda olduğu gibi gıda alanında da sayısı 10’u geçmeyen ÇUŞ’ler dünyaya egemendir. Dünyada 850 milyon aç insan varken, gıda sadece birkaç kişi için muazzam bir para kazanma aracıdır. ÇUŞ’lerin alt şirketleri ve yüzlerce çeşit ticari markaları, gerçekte gıdayı kimin kontrolü altında tuttuğunu maskeleymektedir.

Bu bağlamda ülkemizde son olarak yaşanan TEKEL’in özelleştirilmesi olayına bir bakalım. Ülkemizde 1980’lerin ortalarına kadar tütün ve sigara sektöründe tam bir devlet tekeli varken, bu tarihten itibaren yabancı tütün ithalatına ve yetiştirilmesine izin verilmeye başlandı. Sabancı ile ortaklık kuran Philip Morris 1990’lı yılların başlarında topraklarımızda yabancı sigara üretimine başladı. Ancak, ÇUŞ’ler tüm çabalarına karşın piyasa paylarını istedikleri düzeye çıkaramadılar. En büyük rakipleri TEKEL’in ortadan kaldırılması gerekiyordu. Bu amaçla 2002 yılında yürürlüğe giren Tütün Yasası ile tütün üretimimiz ve tütün üreticisi sayımız hızla gerilemeye başladı. TEKEL’in piyasa payı her geçen gün küçüldü. Bu süreç Şubat 2008’de TEKEL’in British American Tobacco’ya (BAT) satılması ile son buldu. TEKEL özelleştirildiğinde piyasa payı yüzde 29 iken Philip Morris’inki ise yüzde 41 idi.

Philip Morris tek başına küresel sigara pazarının yüzde 50’sine sahiptir. Pek çoğumuz Philip Morris’i sadece tütün şirketi olarak biliriz. Oysa ülkemizde faaliyetine başladığında dünyanın en büyük gıda devlerinden biriydi. General Foods şirketini 1985 ve Kraft şirketini de 1988 yılında bünyesine katmıştı. Kraft Amerika Birleşik Devletleri’nin en büyük gıda üreticisidir. Philip Morris gıda işinden elde ettiği tüm gücü, tütün karşıtı yasaları engellemek üzere hükümetlere baskı yapmak için kullandı. Bu da ülkemize giren ilk sigara üreten ÇUŞ olmasını yeterince izah ediyordu.

Açlığa ya da tokluğa çokuluslu şirketler karar veriyor

Sadece 2 ÇUŞ, Cargill ve Archer Daniels Midland (ADM) dünya tahıl ticaretinin 2/3’sini kontrolleri altında tutuyorlar. Bu ÇUŞ’ler Dreyfus ve Bunge ile birlikte yağlı tohumlu bitkilerin küresel ticaretini de ellerinde bulunduruyorlar.

Cargill, Dreyfus ve Tate and Lyle dünya şeker pazarına hakimler.

Sadece 4 ÇUŞ Nestle, Altria, Procter and Gamble, Sara Lee dünya kahve pazarının yüzde 45’ine sahipler. Bu ÇUŞ’ler Cargill, ADM ve Swiss Klaus Jacobs ile birlikte dünya kakao ticaretini de yönetiyorlar.

Danone ve Nestle süt ürünleri ve mineral su pazarını ellerinde tutuyorlar. Nestle tüm çiftlik ürünlerinin işlenmesinde Kraft Foods’un da önünde dünyada bir numaradır.

Sadece 5 şirket, Chiquita, Dole, Del Monte, Noboa ve Fyffes muz piyasasının yüzde 80’ine sahipler.

Sadece 4 şirket, Monsanto, Dupont-Pioneer, Syngenta ve Limagrain küresel tohum pazarının yüzde 42’sini ve küresel tarım ilacı piyasasını ellerinde tutuyorlar.

Monsanto tek başına küresel mısır tohumu pazarının yüzde 41’ine, soya tohumu pazarının da yüzde 25’ine sahip. Monsanto 2004 yılında GDO’lu tarım yapılan arazilerin yüzde 88’inin tohumunu sattı. Bu oran GDO’lu mısırdaki yüzde 97, soyada yüzde 91 ve pamukta yüzde 63,5 oldu.

Bu şirketler insanları ne kadar düşünüyor ve nasıl para kazanıyorlar bir örnek verelim. 1996’da ABD’de yaşanan kuraklık ve hastalıktan buğday üretimi olumsuz yönde etkilenince Cargill tonu 60 ila 100 dolardan Hindistan’dan buğday aldı ve dünya piyasalarına 230 ila 240 dolardan sattı. Yüzde 100’ün üzerinde bir kar elde etti. Daha sonra buğday açığı veren Hindistan buğdayı tekrar Cargill’den çok daha yüksek fiyatla geri almak zorunda kaldı.

Açlar arttıkça ÇUŞ’lerin kazancı da artıyor

Gerek dünyadaki rezervlerinin artık sonuna yaklaşmış olması gerekse iklim değişikliğine yol açıyor olması nedeniyle petrolün yerine biyoyakıt üretimi popülerlik kazanmaya başladı. Bu olaylar olurken de geçen yıla göre petrolün varil fiyatı iki kat artarak 126 dolara kadar ulaştı. Bu da gıda fiyatları başta olmak üzere pek çok mal ve hizmetin fiyatının artmasına yol açtı.

Petrol fiyatlarının artışı petrol şirketlerinin yüksek kazanç elde etmesini sağlarken, gübrenin hammaddesini de oluşturması nedeniyle gübre fiyatları da hızla yükselmeye başladı. Ülkemizde gübre fiyatlarında son bir yılda ortalama yüzde yüzlük bir fiyat artışı yaşanmıştı.

GIDA EMPERYALİZMİ

Yaşanan verim düşüklüğünü azaltmak amacıyla gübreye olan talepte artış görülünce ABD’li Mosaic ve Kanadalı Potash Crop şirketleri Güneydoğu Asyalı üreticilere sattıkları gübre fiyatını yüzde 40 arttırırken, Latin Amerikalılar aynı gübreyi bu şirketlerden yüzde 85 daha pahalıya aldılar. Gübreye Hindistan geçen yıla göre yüzde 130, Çin ise yüzde 227 daha fazla para ödemek zorunda kaldı.

Küresel gübre şirketlerinin son bir yıllık kazançlarına baktığımızda ABD’li Mosaic şirketinin yüzde 141, Çin Sinochem şirketinin yüzde 95, Kanadalı Potash Corp şirketinin yüzde 72, Norveçli Yara şirketinin yüzde 44, İsraili ICL şirketinin yüzde 43 kazançlarını arttırdıklarını görüyoruz.

Petrol ve gübredeki fiyat artıştan sonra kazanma sırası gıda sektöründeki ÇUŞ’lere geldi. Bir önceki yıla göre geçen yıl Singapur’lu Noble Group yüzde 92, ABD’li AMD yüzde 67, Bunge yüzde 49, Japon Marubeni yüzde 43, ABD’li Cargill yüzde 36, ConAgra yüzde 30 kazançlarını arttırdılar.

Bu yılın sadece ilk üç ayında Cargill geçen yılın ilk üç ayına göre kazancını yüzde 86 arttırdı. Bu gelişmeler, tarıma girdi sağlayan ÇUŞ’lerin ardından gıda satan ÇUŞ’lerin de hızlı bir kazanma periyodu içine girdiğini gösteriyor. Bu da 37 ülkede insanların niçin açız diye yürüyüp ölümlü gösterilerin olduğunu açıklıyordur herhalde.

Sonuç olarak

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) küresel ölçekte bir gıda krizinin var olduğunu 2008 Mart’ında anlamaya başladı. Fiyatların aşırı yükselmiş olması nedeniyle de gıda yardımında açık oluşmaması için de ülkelerden 500 milyon dolarlık ek yardım talep etti. ABD bu çağrıya 770 milyon dolarlık bir katkıyla karşılık verdi. Tabi ki bu cömertlik dünya açları için değildi. Dünya Ticaret Örgütü’nün normal zamanda engel olacağı bir desteğin ABD’nin çokuluslu gıda ve tarım şirketlerine sunulması inceliği idi.

Dünyada gıdayı elinde bulduran şirket sayısı 10’u bulmuyor. Dünyada açlık var oldukça da onların kazancı artıyor. Bu nedenle de kimlerin aç, kimlerin obez olacağına da onlar karar veriyor.

Pek çok gelişmekte olan ülkede, insan beslenmesinde önemli yeri olan patates üretiminde de büyük miktarda düşmeler yaşandı. Ancak patatesin fiyatı buğday, pirinç ya da mısır gibi hızlı bir artış göstermedi. Çünkü patatesi ülkeler kendilerine yetecek miktarda üretiyorlar, bu nedenle de patates diğer adı geçen ürünler gibi uluslararası ticarete konu olmadığından borsalarda işlem görmüyor, ÇUŞ’ler bu ürünün peşine düşmüyor ve fiyatı da diğerleri gibi hızla artmıyor.

Gıda emperyalizmine karşı mücadelede ülkeler ÇUŞ’lere karşı işbirliği yapmalı, çiftçi gerçek anlamda örgütlenmeli, tohum egemenliğine kavuşmalı, endüstriyel tarım yerine daha doğayla dost bir tarım modeline geçilmeli, güçlü üretici ve tüketici kooperatifleri kurulmalı, kamu iktisadi teşebbüsleri (KİT) yeniden inşa edilmeli, en önemlisi de yerel üretim ve yerel pazarlar oluşturulmalı, en büyük yıkımı oluşturan ihracata yönelik çılgınca üretim ve desteklerden dünya vazgeçmeli-geçirilmelidir.

Kaynakça

Charlie Kimber, Corporations that Control World’s Food, Socialist Worker, issue 1812, 10 August 2002
<http://www.socialistworker.co.uk/art.php?id=5070>

Esme Choonara, Food Prices Rises Will Kill Millions, Socialist Worker, issue 2090, 1 March 2008
<http://www.socialistworker.co.uk/art.php?id=14293>

Grain, Stop the Agrofuel Craze, Seedling, July 2007 http://www.grain.org/seedling_files/seed-07-07-2-en.pdf

Grain, Making A Killing from Hunger, April 2008
http://www.grain.org/articles_files/atg-16-en.pdf

Jacques Berthelot, Food Sovereignty, Agricultural Prices and World Markets, Forum on Food Sovereignty, Niamey, 7-10 November 2006
www.roppa.info

Vandana Shiva, The Food Emergency and Food Myths, Seedling, July 2008
http://www.grain.org/seedling_files/seed-08-07-3.pdf

United States Department of Agriculture (USDA), Foreign Agricultural Service (FAS), Grain: World Markets and Trade, July 2008
<http://www.fas.usda.gov/grain/circular/2008/07-08/grainfull07-08.pdf>

AMERİKADAN MEKTUPLAR: YEREL TOHUMLARI NASIL KORURUZ, YOK EDİCİLERE KARŞI NE YAPMALI?

Tayfun Özkaya*

ABD'den e-posta ile mektup yazan Jenny Johnston'ın mektupları aşağıdadır. Türkiye'de yaşamış olan ve güzel Türkçe konuşan Jenny'nin mektupları bizler için tohumculuk yasasının gelecekte yapabileceği yıkımlardan kaçınmak ve bir gün geri püskürtmek için ne yapabileceğimiz konusunda güzel fikirler sağlıyor. Kendisine çok teşekkür ederiz. Ben sadece parantez içinde bazı sözcüklerin Türkçelerini gösterdim.

6.9.2007

Merhaba Tayfun Bey,

Size New York/ABD'den yazıyorum. E-mail adresinizi <http://www.agaclar.net/forum/archive/index.php/t-1955.html>'deki yazıda gördüm. Türkiye'deki tohumculuk hakkındaki yazıları internetten okuyorum ve dehşete kapıldım. Çok üzücü. Birileri mutlaka bir şeyler yapmalı bu konuda.

Genetikleri ile oynanmış tohumların kabulü söz konusu bile olmazken, burada F1 hibritlere (melez tohum) karşı bile yoğun bir dışlama var. Orijinal tohumları (heirloom seeds) (ata tohumları veya atalık tohumlar denilebilir. T.Ö.) korumak için, kulüplerden tohum bankalarına kadar bir sürü kuruluş, tohum satıcı şirket var.

Anladığım kadarı ile şaşalı reklâmlar altında bir sürü özel şirket F1 hibrit üretimi peşine düşmüş ama burada geriye dönüş başladı. Hem de ola-bildiğince hızlı bir şekilde olması için yoğun çalışmalar, kampanyalar var. Tabii ki dev satıcılar her şeyi tekeli altına almak istiyor, Terminator seeds (yok edici tohumlar) en son teknoloji. Siz daha iyi biliyorsunuzdur, o tohumlardan ekilen sebzelerin tohumları yeşillenmiyor. F1 olsa da ne anlamı var ki, garip, şekilsiz tamamen işe yaramaz bir şey.

Burada çok yoğun olarak kampanyası yapılan diğer bir konu da nasıl aldığımız ürünlerin tohumlarını saklayabilirsiniz, hangi sebzenin tohumu nerededir, ne yöntemlerle o tohumlar ayıklanıp kurutulup gelecek yıla saklanır. Tohum satıcı şirketler bile bu bilgileri yoğun olarak veriyorlar kendi sayfalarında veya kitap öneriyorlar. Çünkü burada da her yer F1 ile dolu, dehşet içinde korku içindeler, heirloomları kaybedeceğiz diye. Organik zaten her yerde büyük bir akım.

Aynı konu gübre konusu için de geçerli, kimyasal gübre yerine doğal yollar, teknikleri ile bilgilendirilmeye çalışılıyor halk.

Diğer bir konu da tabii ki 2. dünya savaşı sırasında, devlet, herkesin arka bahçesinde kendi sebzelerini yetiştirmesini istemiş. Victory gardens (zafer bahçeleri). Böylece büyük tarlalarda yetişen ürün askerlere gönderilmiş çoğunlukla. Oradan gelen bir gelenek de var ve burada ufakık da olsa bir sebze bahçesi sahibi olmak çok doğal. En azından balkonda bir cherry tomato yetiştirmek.

Yanlış mı okudum yanlış mı anladım, 1 kg domates tohumu 20,000 \$ gibi bir fiyata ithal ediliyormuş Türkiye'ye??? Bu ne demek? Perakende bile alsanız tohumu size kilograma getirdiğinizde fiyatı \$1,400 çok özel türlerde \$2,000 küsur gibi bir fiyata geliyor ki, bunlar perakende gram üzerinden satış fiyatı, ben karşılaştırmak için fiyatı kg cinsinden yazdım. Toptan olunca fiyat çok daha düşüyor tabii ki.

Öyle görünüyor ki, gelişmiş ülkeler F1 hibrit akımına 1900'lerin başında başlamış, ağzının payını almış, ve şimdi nasıl geriye dönebilirim diye yol ararken, Türkiye daha o ilk adımlarda, yetişeceğim onlara diye kendini harap ederken, en önemli şeyi yani elindeki melezlenmemiş tarihi tohumları kaybediyor. Umarım birileri en azından tohum bankası başlatmıştır.

Ben okudukça iyice korkmaya başladım. Şu ciddi olarak ilk aşamada da olsa Türkiye'den heirloom çeşitleri araştırıp, devlet standardında, dürüstçe gerçek olan çeşitleri buraya getirip tanıtmak, tohum bankalarına koymak ve küçük çaplı da olsa tohum saklayan koruyan kuruluşlara en azından tanıtmak. Bilmiyorum ne kadar bilginiz var ama birçok sebze ve meyve çeşidi burada yok. Ciddiyim, hala arıyorum yok ve ben pek sanmıyorum ki bulabileyim, bunca yılda eğer hiç Manhattan'da görmediysem, hiç bir tohum satıcısında görmediysem, o türler sadece Türkiye'ye özel. En özel haliyle korunmalı ve dünyaya tanıtılmalı.

Burada eğer süpermarketten sebze alırsanız, süper görünüşlü, dev boyutta sebzeler. Rengi, dokusu mükemmel. Problem %10 lezzetli, %90 plastik tatlı !!!!!

Bence sadece tarla sahibi ve ürünlerini satıp da geçimini sağlayanlar değil, çok daha büyük insan toplulukları bu tohum konusunun parçası olmalı. Burada bahar geldi mi her yer, perakende çeşit çeşit tohum paketleri, toprak, saksı, vb. ile dolar. Her yer, o kadar çok görürsünüz ki, köşedeki indirimli dükkândan, bauhause gibi inşaat malzemesi satan yerlere kadar. Hatta local nurseryler (yerel fidanlıklar) fidan haline getirip onları satarlar, mevsimi kısa olan kuzey eyaletlerinde daha yoğun. Yani bahçe içinde eviniz olmasa da en azından saksıda dereotu, nane kekik, diye marketlerde setler satılır. Cherry tomato bir orta boy saksı yeter balkonda. Bence Amerika'dan İngiltere'den yeni akım denilip, lezzetli organik ürünler bunlar deyip büyük kampanyalar yapılmalı. Ben hatırlarım İstanbul'dayken o yıllarda yavaş yavaş kendini hissettirmeye başlamıştı ki süpermarketlerden aldığımız bazı sebzelerin tadı yoktu. Bizimkiler daha çok pazarlardaki köylüleri bulmaya çalışıyordu.

Burada açıkça söylüyorlar, marketten sebze almayın, bahçenizde balkonunuzda yetiştirin, yeterli değilse veya yapamıyorsanız, size yakın tarla sahiplerinin ürünlerini alın. Amaç; bu tohum yozlaşmasına karşı çıkıp milleti bilinçleştirmek ve bu hazineyi korumak. Benim şahsen bahçem var, yıllardır deneyimle ve internetten okuyarak öğreniyorum,. Her yıl daha iyi ve daha büyük bir bahçem var.

* Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü Öğretim Üyesi

AMERİKADAN MEKTUPLAR: YEREL TOHURLARI NASIL KORURUZ, YOK EDİCİLERE KARŞI NE YAPMALI?

Bu arada da eğer doğruysa Türkiye’de öyle 1 kg domates tohumuna 20,000 \$ falan ödeniyorsa, birileri oturup ağlamalı. Çünkü burada dediğim gibi perakende hem de özel lezzetli ithal tohumları, F1 falan değil dediğim gibi ne kadar ucuza geliyor ki, F1 en ucuz tohum. Acaba burada nereden alacaklarını mı bilmiyorlar. Belki de buradan, orijinal en yüksek kalite, heirloomları oraya mı ihraç etmeli. F1 bir yıllık, vallahi yazık paraya. O şaşalı sözler de, daha çok ürün, kaliteli ürün, haşarat ve hastalıklara dayanıklı, vs de vs. Gerçekte eğer toprak güçlü ise, tohumu eken ne yaptığını biliyorsa ve doğru iklim için doğru tip tohum da seçilmişse, F1 kadar iyi hatta ondan çok daha iyi çeşitler var. Eğer haşarat ve hastalıklara dayanıklılık ve ürün çokluğu konuşuluyorsa, kalite lezzet, aroma, sebzenin dokusu, kokusu demek.

Burada bir yazı vardı. Kimyasal gübre kullanılmış bir çileği 12 kere yıkasanız da çoğu kimyasalı çıkaramazsınız. Vallahi 12 kere duş almış bir çilekten geriye ne kalır neye benzer bilemeyeceğim. Burada makaleler yazılıyor, neden akdeniz insanı, hatta Avrupalılar bu kadar sağlıklı-lyken, bu ülkede bu kadar yoğun hastalıklar var. Kimse plastik yemekten hoşlanmıyor! Burası yaptığı hatayı anladı geriye dönüyor. Umarım Türkiye’de de konuyu bilen sizin gibi insanlar kanun yapıcılara konunun ciddiyetini gösterebilir.

İyi akşamlar

Saygılarımla

Jenny

15.9.2007

Merhaba Tayfun Bey,

Web sayfaları hakkında bilgi: Benim bildiklerim: Kew Garden. New York City http://ftp.rbgekew.org.uk/press/msb_newyork.html

Colorada: <http://www.voanews.com/english/AmericanLife/2007-08-28-voa39.cfm>

Bunların dışında olduğunu hatırlıyorum, araştırırken görmüştüm, ama tekrar detaylı bakmam lazım.

Seed Savers Exchange: ABD’deki en büyük tohum bankası, devletin değil, bağışlarla devamlılığını sürdürüyor. Bu sayfada gördüğünüz ürünlere ek olarak, üyeler binlerce çeşit tohuma ulaşabiliyor. <http://www.seedsavers.org/Aboutus.asp>

Kanada : <http://www.seeds.ca/r1/r1.php>

İrlanda : <http://www.irishseedsavers.ie/article.php?artid=143>

Bu sayfada iklim zonlarını görebilirsiniz <http://www.seedrack.com/> Avrupa, Doğu Avrupa’yı kapsamıyor. Eğer Türkiye için böyle bir harita yapılmış ise, eğer internette bildiğiniz bir sayfa ise çok sevinirim, öğrenmeyi, karşılaştırma yapmayı, incelemeyi.

Baker Creek Heirloom Seeds: Buradaki en büyük ünlü heirloom tohum satıcısı diyebilirim, Save Seed Exchange’den sonra. Kendileri dünyanın değişik yerlerinden getirilen ender tohumları da yetiştirip, o ürünlerden aldıkları tohumları satıyorlar. <http://rareseeds.com/about/>

Southern Exposure Seed Exchange: www.southernexposure.com/why_heirlooms.p.html

Native Seeds Search : <http://www.nativeseeds.org/v2/default.php>

Native America, yani Amerikan topraklarına özgü, buranın yerlisi bitkileri koruma amaçlı bir organizasyon. Bu işi para için yapmıyorlar, tamamen konu ne ise ona odaklanmışlar demek, bağışlarla ayakta kalıyorlar.

Burada açıkçası o kadar çok heirloom tohum satıcısı var ki, örneğin <http://www.amishlandseeds.com/> ufak çaplı, tamamen kendi yetiştirdiği ürünlerin tohumlarını satıyor. Zaten detaylı okursanız bu sayfaları görürsünüz ki, heirloom, open polinated (açık tozlanan) tohumlar kesinlikle genleri ile oynanmış değildir, kimyasal işlemden geçmiş değildir vs. Ben size buradaki en büyükleri sıralamaya çalıştım.

Ayrıca güvenli tohum sözü, andı var ki genleri ile oynanmış tohumlara karşı olanlar bu sözü verip sayfalarına da ekliyorlar. Örneğin :Safe Seed Initiative

http://www.fedcoseeds.com/seeds/genetic_engineering.htm

Genleri ile oynanmış tohumlar için çok ciddi ve detaylı yazılar var, http://www.marxist.com/scienceandtech/genetic_engineering.html

http://www.ucsusa.org/food_and_environment/genetic_engineering/faqs-seed-contamination.html

Bir de örneğin heirloom İtalyan tohumları satan (sınıırım bir F1 hibrit görmüştüm ama problem değil) tamamı İtalya’dan gelen en büyük satıcı <https://growitalian.com/Qstore/Qstore.cgi?CMD=014&BACK=A0003A1>

Eğer tüm çeşitlere bir ara bakarsanız, İtalya sizin için komsu ülke sayılır, bazı çeşitler Türkiye’dekilere benziyor ama henüz denemediğim için ne kadar tatlarının ve görüntülerinin benzediğini söyleyemiyorum. Örneğin biber sweet pepper goccia d’oro kızartmalık uzun açık yeşil tatlı bibere çok benziyor.

Örneğin siz zaten çok iyi biliyorsunuzdur ama burada ki iki ünlü kitap tohum saklamakla ilgili “seed to see” Suzanne Ashworth yani izolasyondan (bildiğiniz gibi diğer çeşitlerin polenleri ile karışıp gerçek cinsini kaybetmeden orijinal kalması için gerekli mesafeler gibi teknik bilgilerden) olgun sebzelerin tiplerine göre hangi tekniklerle tohumlarının ayrılıp korunacağı. Bildiğiniz gibi domatesin tohumu ile dereotunun tohumu çok farklı yerlerde. En iyi referans kitap diye birçok yerde gördüm. Diğer kitap “carrots love tomatoes” Louise Riotte kitabı sizin yine daha iyi bildiğiniz gibi deniyor ki domatesleri havuçlara yakın ekin ama mısırları uzak tutun. Daha çok ürün almak ve böceklerle hastalıklara karşı doğal önlem diye. Buradaki kitaplar o kadar çok ki, tarihi kitaplardan, sadece bir tur sebze için yazılmışından, ne isterseniz var. Ama bu ikisi oldukça

AMERİKADAN MEKTUPLAR: YEREL TOHUMLARI NASIL KORURUZ, YOK EDİCİLERE KARŞI NE YAPMALI?

ünlü duruyor. <http://rareseeds.com/seeds/books>

<http://www.saveseeds.org/> bu sayfa biraz sayfa içinde sayfa açılırken kaybolacağımız bir yer. Ama çok yararlı bilgiler var, yaptıklarından biri, tarihi bilgileri de görebilirsiniz. En eski resim, magazin, kitap ne olursa tohumculukla ilgili, dev bir arşiv yaratmaya çalışıyorlar.

Kısacası siz konuya belki Türkiye tohumları diye bakıyorsunuz, biz dünya hazinesi diye bakıyoruz. Bildiğiniz gibi bir ülkede olan böcekler vs hastalıklar belki bir başka ülkede yok, sonuçta genelde hepsini adı patlıcan örneğinin ama asla varlığını bile bilmediğiniz çeşitleri görünce, örneğin Tayvan'dan gelen vs, kim bilir bir gün hangisine muhtaç kalacağımızı, doğal afetler, iklim değişiklikleri, kimyasallarla kirlenmiş topraklar vs derken, konu ciddileşiyor. Bir yerde okudum, eğer doğruysa Türkiye'de 13,000 tür yaklaşık bitki varmış ve bunun yaklaşık 3,000'i sadece Türkiye'ye aitmiş. Tabii bunların içinde ağaçlar, çimenler, vs her şey var ama eğer milyonlarca yıllık hayatında dünya bir şekilde onları hala hayatta tutabilmişse, birileri beş yıl içinde yok etmeden korumak lazım.

Bir diğer konu da medical plants (tıbbi bitkiler), yani günümüzde neredeyse unutulmuş veya her gün bahçelerimizde zararlı ot diye toplamaktan yorulup da aslında ne kadar çok yararlı olan bitkiler var. Onların da kendi özel sayfaları var. Örneğin bu yıl, yeni evimize taşındık, eğer 500 tane deseydi birisi hiç şaşırılmazdım, parmaklarım su topladı her bir dandelion-kara hindiba (sözlükte öyle diyor doğruysa kara hindiba, sarı çiçekli bir bitki) kökleriyle sökmekten çimenlerin arasında. Süpermarkette yapraklarını satıldığını gördüm 1 pound 2 \$ gibiydi! Bazı bitkileri de hap haline getirip satıyorlar. Bir yerlerde okumuştum, ülkede vahşi otları keşfe çıkan araştırmacılar da var. Bir başka araştırmacı yüksek dağlarda yetişen bitkileri özelliklerine göre çeşitlere ayırıyor. Çiçekler örneğinin, meyve ağaçları onlar da yine çok önemli, sadece sebze değil. Örneğin cam fıstığı, burada da var, her yerde satılıyor, ama daha şişko ve hatırladığım kadarı ile Türkiye'dekininki tadı daha yoğun keskin tatlı idi, sanki buradakini avucunuzla ağzınıza atıp bir kerede yiyebilirsiniz, o kendine ait keskin tadı o kadar güçlü değil burada. Antep fıstığı deniyordu, pistachio örneğinin, burada yaklaşık aynı tatta, ama buradaki daha kuru, sizin oradaki yağlıydı diye hatırlıyorum. Bir programda seyretmişim TV'de, zamanında sanırım 100 yıl kadar önce, biri değişik tiplerini yetiştirmeye başlamış, en çok beğendiğini üretime geçirmiş, sonuçta bizim değişik markalarla aldıklarımızın çok büyük bir kısmı aynı bahçelerden geliyormuş.

O Amerikalının dediği gibi, burada her şey o kadar rafine olmuş durumda ki, yani adı dışında geriye bir şey kalmıyor. Bu sadece sebze, meyve'de değil, örneğin şeker için de geçerli. Türkiye'deki aynı miktardaki şeker buradakinden daha tatlı. Arka komşum yaşlı bir kadıncağız, ona yetiştirdiğim domateslerden vermişim, dün biraz daha verdim. Diyor ki, "seninkilerden sonra süpermarketten alamadım, çok tatsızdı." Ben ilk ekerken soruyordu "büyükannem zamanındaki gibi lezzetli olacak mı?" diye. Çünkü ben hibrit kullanmıyorum, kimyasal gübre ve ilaçlama yok, tamamen doğal yollardan. Ama burada vahşi hayvanlar doğanın bir parçası, yani bizim vahşi geyik, hindi, kanada kazları, tavşan, sincap, köstebek, bu liste aslında çok uzuyor, gibi problemlerimiz var. Onlara karşı ciddi önlemler almak gerekiyor, yüksek çitler, acı kırmızı-biber tozu falan.

Dediğim gibi siz konuya Türkiye tohumları diye baksanız da, biz dünya hazinesi diye bakıyoruz. Yoksa örneğin strawberry -spinach, yaprakları ıspanak gibi yenen, meyveleri çileğe benzeyen bir bitki. 1600lerde keşişler tarafından tüketilen ve bugünlere kadar bir şekilde kalan çok ender bir bitkinin varlığını bile bilemeyecektik. http://www.amishlandseeds.com/rare_seeds.htm Umarım, yeterli destek konunun detayları bilindikçe daha da çok artar. Size bir de buradaki en büyük tohum şirketlerinden birinin adresini vereyim, hatta birkaç tane daha var, biraz inceleyin, çok kısa da baksanız göreceksiniz, F1 hibrit, kataloglarının tamamına yakını onlarla kaplı, hatta kendi özel hibritlerini üretmişler.

http://www.burpee.com/text/content/TOC/sitemap.jsp?gclid=CISm6P28towCFsRGgod_B7SSQ <http://henryfields.com/>

<http://gurneys.com/article.asp?ai=342>

Eğer süpermarket tohumu almak istiyorsanız F1 hibrit bu sayfalarda bulabilirsiniz.

Tekrar, çok teşekkür ederim bu mailleriniz, bu bilgiler ve nazik sözleriniz için.

Harika bir gün geçirmeniz dileği ile

Jenny

15.9.2007

Şimdi aklıma geldi, bazı bitkilerin suyu, yağı, özü hastalıklara karşı ilaç olarak kullanılmaktan, parfüm yapıcılığı veya esans yapımı, mum vs kadar birçok konuda kullanılıyor. Örneğin biliyorum ki kekikten kekik suyu, yağı da yapılıyor. Henüz araştırmadım, acaba herbler (otlar) için de hibrit çalışmaları var mı dünyada. Ama örneğin kekik, tam olarak hatırlayamıyorum nasıl görüldüğünü, ama hatırladığım kadarı ile yaprakları biraz daha büyük ve pişirdiğimde yaprakları yumuşuyordu. Buradaki kekik ise aynı kokuya sahip ama daha az yoğun ve de yaprakları çok ince sanki çam ağacı yaprakları gibi, pişince de yumuşamıyor, hatta damağıma battığı zamanlar oluyor. Belki kekik yağı için o kadar işe yarar bir çeşit değildir, belki de yağ yapımında kullandıkları ile markette satılan farklıdır, belki de hiç yağ çıkaramıyorlardır. Demek istediğim bitkilerin ismi genelde aynı olsa da içeriğindeki maddelerin yoğunluğu farklı ve bu da diğer sektörler için de önemli bir konu olabilir.

Hatırlarım bir zamanlar makarna savaşları vardı İtalya ve Türkiye arasında. Tüm detayları ile hatırlayamıyorum ama, sanırım %80 gibi büyük bir oranda ya buğdayı ya da makarnayı İtalya Türkiye'den alıp paketleyip İtalyan makarnası diye dünyaya satıyordu. Nedeni ise ya dünyadaki en iyi ya da en iyilerden biriydi sert buğdayda Türkiye. Makarnanın suya atıldığında erimemesi için, çok sert buğdaydan yapılması gerekirmiş, iklimi nedeniyle idi sanırım Türkiye'den alıyormuş. Türkiye'de demiş benim malım, benim markam olsun üstünde diye bir şeydi konu. Gerçi buğdayda şu ana kadar genleri ile oynamada pek başarılı olamamışlar, çok uzun zaman alıyormuş, pahalıymış vs diye bir yerde okumuştum. Ama demek istediğim bir basit buğday dediğiniz dünyadaki makarna piyasasını altüst edebilir mi?

Jenny

AMERİKADAN MEKTUPLAR: YEREL TOHURLARI NASIL KORURUZ, YOK EDİCİLERE KARŞI NE YAPMALI?

15.9.2007

Birkaç saat önce TV de bir belgeselde söylüyordu. Dünyada yıllık elmas üretimi 60 milyar dolarlık hacme sahipmiş. Elmas!!! Eğer doğru ise bir yerde diyordu yıllık tohum hacmi dünyada 50 milyar dolarmış. (Uluslar arası Tohum Federasyonu (ISF) göre ticari tohum pazarı 34 milyar dolar. Çiftçilerin kendi ayırdıkları tohumları engelleyebilirlerse bu pazar 70 milyar dolara çıkabilecek. T.Ö.) Ben duyduğumu söylüyorum, gerçekten doğru mu bilmem ama, tohumlar bayağı değerli gibi görünüyor değil mi, altundan önemli, elmasa yaklaşıyor!!!

Jenny

15.9.2007

http://64.233.169.104/search?q=cache:65xDe60qLXQJ:www.sarpn.org.za/documents/d0001738/4-Seedling_July2005_Rights.pdf+%22industrial+seeds%22&hl=en&ct=clnk&cd=34&gl=us Oldukça ilginç duruyor, detayları bilmiyorum, ama sanki İtalya kendi orijinal çeşitlerini korumak için kanun çıkarmış gibi duruyor.

Jenny

20.9.2007

Merhaba, “Endüstriyel tohum”un anlamından tam emin değildim, biraz araştırdım. Anladığım kadarı ile büyük tarlalarda büyük miktarlarda üretilen ürünler için tohum demek. Beslenme kongresinde olduğuna göre,

Yararları : Hepimizin bildiği gibi, çok ürün veren, böcek ve hastalıklara dayanıklı (!!!), nakliyata uygun (sert kabuklu, çabuk bozulmayan, vb.), güzel görünüşlü çeşitlerin, üretildiği yerlerden uzak yerlere, hatta yurtdışına nakliyatı ile daha çok insanın bu ürünleri yeme şansının olması. Özellikle de iklim, bölgesel sınırlılıklar verimli toprak alanında, mevsim gibi nedenlerle imkânsız ya da çok zor ve masraflı olan ürün yetiştirmenin yerine başka bölgeden sağlanması modern hayatın lükslerinden biri.

Zararları:

1) Çeşitliliğin unutulması: 2. dünya savaşı sonrası, iş bulmak ve daha iyi bir hayat için, büyük kentlere göç başlamış. Dolayısı ile apartman hayatı. Hızlı hayatın sonucu olarak da, konservelerden, donmuş yiyeceklere kadar birçok değişiklikle yiyecekler değişmiş. (Ben o zamanlar daha doğmamıştım) Ama bugünkü sonucu görebiliyorum. Eğer sıradan bir Amerikan marketine giderseniz, göreceğiniz, bir köşede küçük bir alan taze sebze ve meyveler için, gerisi, hazır yiyecek, aşırı rafine edilmiş, çoğu zararlı yiyecekler ve temizlik, ev hayvanı ürünleri vs. Meyveler sebzelere göre daha lezzetli diyebilirim. Hatta bazı çeşitleri sadece burada gördüm ki, çok lezzetli meyveler (bazı çeşit erikler, üzüm gibi) ama diğer yandan çok bilinen ve yenen portakal çoğunlukla %90 plastik. Hatta doğruysa bir yerde okudum, market portakallarında vitamin C bulamamışlar. Hibrit olmalı! Sebzeler, süper büyük, harika görünüşlü ve raflarda sayı ile. İstanbul’daki gibi kilo ile değil, tane ile alıyorsunuz. Büyük kentlerde yaşayan, apartman insanları için tek secim marketlerden almak gibi görünüyor. Ve istediğinizi değil bulduğunuzu alıyorsunuz. Örneğin tüm domatesler kırmızı değil, tüm patlıcanlar da uzun ve mor değil, ama siz sadece sınırlı sayıda olan çeşitlere erişebiliyorsunuz. Sonuçta büyük tarla sahipleri de haklı. Müşterisi şu ve şu çeşidi istiyor, tüm ülkedeki şubelerine dağıtacak. Ona diyemezsiniz ki, unut o tipi, ben de çok lezzetli olan şu tip var, nakliyeye uygun değil, çok narin ama daha iyisini bulamazsın. Büyük tohum satıcılarının katalogları %90-95 oranında hibrit dolu. Sonuçta kaç kişi örneğin 600 den fazla çeşit domates olduğunu biliyor, ne görüyorsa markette o. İşte bu noktada geriye dönüş başladı. Bir yanda sağlıklı beslenme, diğer yanda, organik sağlığın şartı derken, marketlerdeki ürünlerin iyice kalitesizleşmesi, eskiye dönüşü hızlandırırken, yeni bir hobiyi de başlattı: her yıl değişik türleri denemek, keşfetmek. Container gardening (kaplar içinde bahçecilik) denen saksılarda sebze yetiştirimi gibi tarlaya alternatif, herkes için seçimler çoğaldı.

2) Çeşitlerin yok olması: Sizin çok daha iyi bildiğiniz gibi, tohumların genelde 2-5 hatta 10 yıllık ömürleri var, çeşide ve saklanma koşullarına bağlı olarak. (tabii bu arada sağlıklı tohumlardan bahsediyorum). Yani binlerce çeşit tohumun birileri tarafından her yıl veya her 2-3 yılda bir ekilmesi, doğru koşullarda izolasyon ile ve sağlıklı geliştirilip, tohumlarının doğru şekilde toplanıp gelecek yıllar için doğru koşullarda saklanması lazım. Eğer çok az insan o tohumların varlığını biliyor ve ulaşabiliyorsa, sonuçta hiç kimse ekmiyorsa veya diğer tiplerle karışarak yanlışlık, dikkatsizlik, gibi nedenlerle çeşit özelliğini kaybetmişse, iste o çeşide de elveda diyor tüm dünya. Bu orijinal tohumları koruma altına almanın tek yolu, herkesi bilgilendirip, saksı da bile olsa yetiştirmeye özendirmek, daha çok insanın denemesi, keşfetmesi ve yeni nesillere bırakması gerek. Örneğin blue potatoes (mavi patates) deniyor. Ben sanıyordum ki genleri ile oynanmış patates. Gerçekte, nesli tükenmek üzere olan orijinal bir patates çeşidiymiş, ve bir uçak şirketinin sembol olarak kullanması, ve patates cipsi olarak yolcularına sunması ile, şu anda oldukça popüler, hatta gurme marketlerde görürsünüz. Bunun yanında bazı çeşitler var ki, hiç bir zaman sıradan marketlerde göremeyeceğimiz, hiç bir zaman endüstriyel amaçlı kullanılmayacak çeşitler var ki, belki yakın çevredeki pazarlarda var. Belki, bunu hayatta tutmanın tek yolu, sadece bu çeşit özel tohumları satan ufak tohum şirketlerini desteklemek. Bazı tohumların tarihleri anlatılıyor, deniyor ki, “şu ürün, şu bölgeye yerleşmiş büyük büyük babası Çekoslovakya’dan getirmiş, nesiller boyu aileden gelme bir çeşit biber”. Böyle keşfedilen, limitli sayıda satılan tohumlar var.

3) Sağlığın tehlike altında olması: a) Bir yerde okudum diyor ki belki “sağlıklı olmak için sebze ve meyve yiyin” sloganı artık doğru değil, hatta yememek sağlıklı!.. Yoğun şekilde kullanılan kimyasal; böcek öldürücüler, kimyasal gübreler sonucu, toprak da bu kimyasallar ile toksik hale geliyor ve gelecek ekimleri de etkiliyor. Bu kimyasallar sağlığı tehdit ediyor.

b) Deniyor ki vücudun şuna ihtiyacı varsa şu vitamini kullan, buna ihtiyacı varsa şunu. Sonra diyorlar, üzümün çekirdeğinde bir madde var, hemen özünü hap yapıyorlar, şuna yararlı diyorlar, moda oluyor. Daha sonra da diyorlar, yok hap yeterli değil, nedenini bilim adamları henüz keşfedemedi ama taze olarak yerseniz yararını görürsünüz. Hibritler ve genleri ile oynanmış tohumlar bu özelliklerini yitirmek ile karşı karşıya. Lezzet derken, o lezzeti üreten maddeler, yoğun olarak orijinal tohumların ürünlerinde olan, antioksidan örneğin vs, hibritlerde azalıyor, belki yok oluyor, genleri oynanmış tohumlar ise tamamıyla doğa dışı yaratıklar olduğu için kim bilir. Kısacası örneğin üzümü üzüm yapan özellikler

AMERİKADAN MEKTUPLAR: YEREL TOHURLARI NASIL KORURUZ, YOK EDİCİLERE KARŞI NE YAPMALI?

kaybedilirse, bizim vücudumuz için gerekli, bizi koruyan, güçlendiren maddeler zayıflar veya yok olursa, değersiz bir şeyler yiyip kendimizi kandırıyoruz demektir.

c) Hangi tohumların ürünlerini yiyoruz? Tohumlar nereden geliyor? Yani eğer x ülkesinden geliyorsa, bu demek değildir ki, tohumlar kesinlikle o x ülkesinin topraklarında yetişmiş ürünlerin tohumları. Belki 3. dünya ülkesinden geliyor, Çin malı gibi, ucuz ve kalitesiz belki de. Belki ürünlerin yetiştiği topraklar toksinlerle kirlenmiş. Sonuçta tohum satıcıları kendi kârlarını düşünüyor. Ve birileri onlardan almak zorunda kalıyor.

4) Örneğin bir tür ağaç varmış, yapraklarını çiğnemek haftalarca kullanıma eşit doğum kontrol sağlayıcı. Ama kaç kişi biliyor, onun yerine bir aylık paket 40 \$+satış vergisi+her üç ayda bir doktor ziyareti ve doktor ücretine eşit. Bir tek konu büyük bir pazar. Bir yerde okudum, Brezilya'da da tohum kanunu çıkmış, kendi orijinal tohumlarını kaybediyorlarmış, hatta daha da korkutucu tıbbi değeri olan bir sürü bitki de tehlike altındaymış. Bu dünyada paranın dayanılmaz çekiciliği aslında geleceği ne kadar değiştireceği ve fakirleştireceği önemsenmiyor.

5) Bu arada insanların sağlığının bozulması kötü bir şey değil bazıları için, hatta süper iyi bir şey, çünkü ilaç şirketleri, doktorlar ve hastaneler daha çok para yapacak demektir. Burada deniyor neden Avrupalılara göre daha şişman bir toplumuz, obezlik gittikçe artıyor. Sonra araştırıyorlar, deniyor çünkü zeytinyağı şuna buna iyi, çok sebze yiyorlar vs derken, şimdi burada çok moda yeni diyet çeşidi "akdeniz diyeti". Bu da çok paraların döndüğü bir diğer sektör.

6) Ekonomik: Eğer hibritler örneğin altı çeşit orijinal tohumdan geliyorsa ve onların bile bir kısmı akraba ise, eğer bir hastalık, bir problem olursa, bu hibrit ürünler hastalanıp ölürse, o yıl ülke ekonomisini etkiler. Eğer bu hibrit özellikle de mısır, buğday, pirinç, patates gibi temel besin kaynağı ise. Bir yerde yazıyordu burada 1970'lerde mısırın çoğu kaybedilmiş, çünkü hibritler kısıtlı sayıda orijinal tohumlardan geliyormüş, çoğu akrabaymış vs.

7) Büyük tohum şirketlerinin dünya çapında daha da büyümesi, tüm pazarı güçlü bir şekilde kontrol etmesi, insanlığın kaderini dramatik şekilde değiştirebilir.

Her şart altında insanların üç şeye; yiyecek, barınak ve giyime ihtiyacı var. Yiyecek hayatta kalmak için lüks değil, gerekli bir şey. İnsan vücudunun sağlıklı şekilde hayatta kalması ve gelecek nesilleri üretmesi için doğal, sağlıklı yiyeceğe ihtiyacı var. Sebze gibi görünen şeyleri yemek bu ihtiyacı karşılamaz. Karşılıyormuş işte. Neden bugün burada kanser, diyabet, kalp hastalıkları gibi hastalıklar çok büyük sayıda insanı etkilerken, binlerce insan her yıl ölürken, aslında sağlıklı yiyeceklerle korunabiliriz. Bu yüzden zaten organik besinler, dolayısı ile sağlık marketleri git gide artıyor ve ilgi de büyüyor.

8) Endüstriyel tohumlar yeme alışkanlığımızı değiştiriyor: benim gördüğüm geldiğimiz nokta bu. Bugün eğer sıradan bir Amerikan restoranına giderseniz ve et ismarlarsanız, yanında patates gelir, bir de sebze. Bazı yerlerde seçimlik, bazı yerlerde hep aynı. Sebze demek, yarı pişmiş %90 plastik tatlı Fransız taze fasulyesi veya %90 plastik brokoli, veya miks sebze, yani %90 plastik tatlı, yarı pişmiş Fransız taze fasulyesi, kabak, havuç veya aşırı haşlanmış %90 plastik tatlı, odun gibi doğranmış (ama öyle, aşırı kalın, dokusu ve görünüşü ile) havuç, yağlı bir suyun içinde. Haşlanmış mısır. Patlıcan örneğin, incecik dilimliyorlar, kalın bir una buluyorlar, kızartıyorlar, patlıcan zaten eriyor, kalın yağlı kaplaması geriye kalıyor. Tabii lüks restoranlarda, seçkin şefler, sebzelerini, etlerini çok seçkin yerlerden alıyor, onlar daha seçkin tatlılara sahip. Ama ben çok genel olarak sıradan Amerikan restoranlarından bahsediyorum. Diğer dikkatinizi çeken şey, süpermarketlere gittiğiniz de çok aşırı sayıda sos vardır. Neden? Çünkü yiyecekler plastik tatlı olunca, tatlandırıcıya ihtiyacınız var, soslar bu aşamada devreye giriyor. Şimdi sebze yemeyen insanları suçlayabilir misiniz? Zorlayabilir misiniz? Haklılar, ben de o lezzetsiz sebzeleri, o şekilde görünce tabağımda yemem, yiyemiyorum da. Örneğin salatalık, ikiye keserken tabağa kalın çekirdekleri dökülmeye başlıyor, sanıyorsun ki, bu salatalık artık tohum yapma aşamasında, çekirdekler kavun çekirdeği gibi büyük ve kalın kabuklu. Zaten dev boyutta demeye gerek yok. Örneğin bamya, yine odun gibi doğranıyor, o yapışkan maddesi neredeyse hiç yok, aşırı büyük, odun dokusunda. Bazılarının çekirdeği o kadar kalın kabuklu ki yenmiyor. Demek istediğim ben ki kereviz dışında bildiğim her sebzeyi yerim, bazı sebzeleri yemeyi bıraktım. Şimdi tek şansım kendi bahçemde kendi seçtiğim çeşitleri üretip yemek. Dün bir arkadaşla beraberdim, bana çok teşekkür etti verdiğim domatesler için, "hiç market domatesi gibi değil" dedi, çok lezzetli diye, tekrar tekrar teşekkür etti. "Aslında bazı temel kuralları uygulayınca yetiştirmek çok kolay" dedim. Özellikle de kaliteli sebze ve meyve konusunda şımarık (henüz bilmiyorlar), lüks sahibi Türk halkı, hibritlere karşı büyük bir düş kırıklığı yaşayacak.

Eğer her şey buradaki gibi olursa, yani tohumları özel şirketler satsın. İsterlerse hibritler üretsinler ve patentlerini alsınlar, canları ne istiyorsa yapsınlar. "AMA" orijinal tohumlar da serbest olsun, tarla sahipleri isterse hibrit, isterse kendi sakladığı tohumları kullansınlar. Yani özgürlük. O zaman zaten zaman gösterecek, eğer hibrit ilgi görürse hayatta kalır, yoksa başka pazar arar kendine.

Umarım işe yarar bir şeyler yazmışımdır sizin için. Harika bir gün geçirmeniz dileği ile

Jenny

20.9.2007

Merhaba Tayfun Bey, Bugün biraz zaman bulabildim verdiğiniz web sayfalarına bakmak için. www.gdoceviri.blogspot.com

İçinde "TMMOB İSTANBUL KENT SEMPOZYUMU'NA DOĞRU "İSTANBULLULAR KONUŞUYOR!! 20 Mayıs 2007, " başlığı altında "Bir öneri daha yapacağım. Bu daha çok tarımın ve gıdanın ticarete konu olmadığı dönemlerde olan, hatta yer yer şu anda bazı kentlerde uygulanan bir uygulama; kent bahçeleri. İsterseniz bir de bunu tartışalım, düşünelim diyorum. Bu geçmiş dönemlerde, örneğin İkinci Dünya Savaşı öncesi Viyana'da uygulandı. Şu an New York'ta da uygulanıyor. Tabii göstermelik düzeyde..." şeklinde yazılmış.

Viyana hakkında hiç bir bilgim yok, ama New York hakkında ki "göstermelik düzeyde" tanımını yanlış, Sanırım, yazar hayatında hiç New York'u görmemiş, görse de otel odasından çıkmamış. Özellikle de New York City, Hollywood gibi sağlıklı yaşama ve dolayısıyla sağlıklı beslenme konusunda takıntısı vardır. Kentte sayısız sağlık dükkânları vardır, farmer market (çiftçi pazarı) denen pazarlar haftanın değişik günlerinde

AMERİKADAN MEKTUPLAR: YEREL TOHUMLARI NASIL KORURUZ, YOK EDİCİLERE KARŞI NE YAPMALI?

değişik bölgelerde kurulur. Organik ve sağlıklı ürünler satan süpermarketler de vardır. Yani taze sebze ve meyveler önemli rol oynamakta. Tabii ki organik tahıllar ve onlardan yapılmış ürünler, liste uzar. Günde dört hatta altı saatini jimnastik salonlarında geçiren, ne yediğine hastalık derecesinde takıntılı olan bu kesim, o sebze gibi görünen değersiz sebzelere elini sürmez. Hatta sağlık restoranları, sağlık kafeleri vardır. Özel sağlıklı çaylardan, varlığını bile bilmediğiniz bir sürü şey. New York City diğer Amerikan kentlerinden çok farklıdır. Hollywood gibi, nasıl görüldüğün, ne kadar yaşadığın, kaliteli hayat vs. Manhattan'ın kuzeyinde bahçeler, tarlalar vardır, Long Island'da yine tarlalar vardır, bu özel sebze ve meyveleri üretirler. Ben her zaman balı yukarı New York da arı çiftliği olan birinden farmer marketten alırdım. Bir kere tadına bakın, asla süpermarket balı yiyemezsiniz. Sanırım çok rafine edildiği için tadını kaybediyor. Kendi yetiştirdikleri ürünlerden yapılan ekmek satarlar, zeytinli, cranberryli (tadı vişne gibi ekşi bir çeşit meyve), eğer sabah erken gitmezseniz size sıra geldiğinde çoğunlukla bitmiş olur. Bunun yanında süt ürünleri, çiftlik yumurtası, et ürünleri, deniz ürünleri, çiçekler. Bütün bunları üreten tarla sahipleri dışında, aileden gelen gelenek, görgü ile kendi arka bahçesinde bir şeyler yetiştirenler, apartmanda yaşayanların bir kısmının dev balkonları, çatıyı kullanma imkânları vardır ki, küçük bahçeler yaratırlar. Bir kaç büyük emlakçinin satıştaki apartmanlar listesine bakın, mutlaka bir kaç tane gözünüze çarpar. Manhattan daha çok profesyonel ve bekârların yeridir. Evlenip de çocuğu olanlar daha kuzeye taşınmayı tercih eder genelde, böylece çocukları bahçe içindeki evlerde, daha iyi ortamda büyüme imkânı olur. Herkes demiyorum, ama "göstermelik düzeyde" den çok daha büyük miktarda bahçeler vardır, özellikle de New York'ta. Tabii bunun yanında ailesinden alışkanlık hala bahçelere devam eden, bahçesindeki ürünleri, sınırlı parasını korumak olarak görenler de var. Yani bazıları için bir ihtiyaç bir şeyler yetiştirmek. Ben hala yurtdışından gelen 1lb yani yaklaşık yarım kg muzun nasıl 39 cente satılıp da, yaz ayında bile artık bıkana kadar ürün aldığınız ve yakın çevrede yetiştirilebilen domatesin yarım kilosunun nasıl 3-4 \$'dan başlayan fiyatlarla satıldığını anlayamıyorum, henüz cevabını bulamadım. Kim bilir nereden geliyorlar. İşte diğer bir bakış açısı endüstriyel tohumlara. Domates gibi çok ürün veren bir sebze nasıl olur da bu kadar pahalı olarak tüketiciye ulaşır? Lezzet kaybı dışında, aşırı pahalı. Belki domatesler komşu tarlada değil, 3. dünya ülkesinde dev şirketlerden alınan değersiz hibritlerden yetişiyor, sonra buraya gelene kadar fiyat katlanarak büyüyor. Birilerinin çok para yaptığı kesin.

Hiç kimse bu işi yani herbs garden veya sebze yetiştirmeyi hava atmak için veya istatistiklerde iyi görünsün diye yapmıyor. Container gardening denen, yani bahçesi olmayan, saksılarda yetiştirenler için uygun türler listesi, yetiştirmek için bilgiler sayfalarında var. Tohum şirketleri var. Biliyoruz ki herkesin örneğin 5 acrelik yeri yok, büyük kentlerde yaşayanlar için "şu şu ürünlerimiz vardır" deyip sıralıyorlar.

Diğer sağlıklı şey, taze filizler mi desem, bazı tahılları çimlendiriyorlar, onları ya salata olarak yiyorlar ya da suyunu çıkarıyorlar çığ olarak tüketiyorlar. Bunu evde nasıl yaparsınız diye bilgiler, tohumlar satılıyor.

Bir başka sağlık akımı çığ yiyecekler yemek. Evet, yanlış okumadınız, hiç bir şeyi pişirmiyorlar, böylece maksimum derecede vitamin, mineral vs alıyorlar, sindirim sisteminde daha iyi emiliyor vs. Bunun için de New York City'de bir sürü özel restoran var. İsterseniz kitaplarını alıp evde yaparsınız. Bu insanlar bunları o plastik süpermarket sebze ve meyvelerinden yapıyor dersiniz ha ha ha.

Sabah ise gitmeden önce dört saatini jimnastik salonunda geçiren, iş çıkışı yine jimnastik salonuna giden, sadece özel sağlıklı ürünler tüketen, iyi işi ve dolayısıyla yüksek maaşı olan, sağlığını her şeyin önünde gören insanlar o "göstermelik düzeyde"kinden çok daha fazla miktarda kent bahçeleri ve tarlalarla ihtiyaçlarını gideriyor.

"göstermelik düzeydeki(!!!!!) kent bahçeleri" için bahçeye bile ihtiyacımız yok. Yok ise, saksıyı deneyin, hatta burada Disney World Florida'da yakından gördüğüm, hydroponics yetiştirme metodu var. Siz bilirsiniz, yani topraksız, kökler yukarıda dallar aşağıda gelişiyor. Setler var internette isteyen bulur, satın alır ve dener. Kendi küçük seranızı yapabilirsiniz, tüm malzemeler, teknikler her yerde. Burada bahane yok, her şey için bir çözüm bulunur.

Jenny

21.9.2007

http://www.truefoodnow.org/shoppersguide/guide_printable.html

Bu adreste genleri ile oynanmış ürünlerin listesi var. Bütün büyük markalar orada!!!! Birçok benim favorim olan yiyecek de, milky way'den vazgeçmek nasıl olacak?

Şimdi neden hastanelerin otoparklarının her zaman çok dolu olduğunu bile görmek, yetiyor, neden acaba sağlığımız bu kadar diye düşünmeye, nedeni ortada, kötü benzin motoru bozar, araba yolda kalır, insanlar da kötü benzinle yani yiyeceklerle, motorlarını, yani bedenlerini bozuyor. Bilmem hiç duydunuz mu, burada Amish insanları var. Yani hâlâ yüzyıllar öncesindeki gibi yaşıyorlar, o şekilde giyiniyorlar, o zamanki mobilyaları kendileri yapıp kullanıyorlar, at arabaları, kendi tarlaları, hayvanları, reçelleri, vs ile yaşıyorlar.

21.9.2007

Şöyle bir tartışma var, eğer doğruysa:

<http://idigmygarden.com/forums/showthread.php?t=4639>

21.9.2007

Bunu bir blogda okudum, bence çok iyi söylemiş!

Sounds like it's about time for another "Boston Tea Party"... ("Yeni bir Boston Çay Partisinin zamanıdır." Amerika'nın İngiltere'den bağımsızlığını kazanmak için Boston'da çayları denize dökülerek yapılan gösteriye atıfta bulunuluyor. T.Ö.)

21.9.2007

International Seed Saving Institute (Uluslararası Tohum Koruma Enstitüsü) <http://www.seedsave.org/issi/issi.html>

TARIMDA UYGULANAN DOĞRUDAN GELİR DESTEĞİ TÜRKİYE'DE TOPRAK EROZYONUNU HIZLANDIRIYOR MU?

Erkan AKTAŞ*

Türkiye'de yıllardır uygulanan yanlış tarım politikalar, günümüzde hızlanarak devam etmektedir. Son yıllarda üreticilere verilen desteklerin başında doğrudan gelir desteği (DGD) gelmektedir. DGD, çiftçinin işlediği ekim alanına göre doğrudan ödeme yapılan bir sistemdir. DGD, 1999 yılında Dünya Bankası ile imzalanarak "Tarım Reformu Uygulama Projesi (Agricultural Reform Implementation Project) kapsamında uygulamaya sokulmuştur. İthal bir tarım projesi olan DGD, uygulanan girdi ve çıktı desteklerine alternatif olarak ortaya kondu. Türkiye'de uygulanan makro ölçekli bir tarım projesinin ABD'li uzmanlar tarafından geliştirilmiş olması ayrı bir tartışma konusudur. Ama yine de şu tespit yapılabilir: Türkiye tarımında yaşanan sorunlara karşı Ankara merkezli politik yaklaşımlar **bile** yerini ABD merkezli politikalara bırakmıştır. Bu konu hakkında hem Ziraat Mühendisleri Odası hem de diğer sivil toplum kuruluşları gerekli açıklamaları yapmışlardır.

(DGD ve Erozyon İlişkisi de Tartışılmalı)

DGD'nin sosyo-ekonomik ve politik etkileri hakkında tartışmalar yoğunlaşırken diğer etkileri gözden kaçmaktadır. Benim değinmek istediğim konu ise DGD sistemi ile toprak erozyonu arasındaki ilişkidir. **Bir çoğunuz böyle bir ilişkiye şaşırabilir. Benim de buradaki amacım zaten bu konuyu gündeme taşıyarak tartışma ortamı sağlamak.**

(Orta Anadolu'da çok yüksek çölleşme tehlikesi)

İnsanoğlunun varlığını devam ettirebilmesi, başlıca doğal kaynaklardan birisi olan toprağın korunması ve oluşumunun devamlılığına bağlıdır. 78 milyon hektar olan Türkiye yüzölçümünün 62 milyon hektar alanında erozyon sorunu vardır. Erozyon nedeniyle Türkiye her yıl 1,2 milyar ton verimli tarım toprağını yitirmektedir. Bu rakam tüm Avrupa kıtasında toprak kaymasından çok daha fazladır. Yakın gelecekte özellikle Orta Anadolu çok yüksek çölleşme tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu yüzden Türkiye'de oluşturulacak makro ölçekli tarım projelerinde toprak ve su kaynaklarının korunumu her zaman dikkate alınmalıdır.

Ülkemizdeki aşırı nüfus artışı orman alanlarının daralmasına yol açtığı gibi tarıma uygun olmayan alanların (özellikle eğim alanlarının) tarıma açılması ve bu alanların uygun tarım tekniklerinin kullanılması erozyon sorununu beraberinde getirmiştir. Bununla birlikte, kent ile kır arasındaki sosyo-ekonomik dengesizlikler sonucu yaşanan yoğun kır-kent göçün, bazı bölgelerde bir nebze olsun erozyona en çok maruz kalan eğimli arazilerdeki tarımı azalttığı yorumu yapılabilir.

(DGD sistemi bazı bölgelerde toprak erozyonunu daha da arttırmaktadır)

Yazımızın en başında da değindiğimiz gibi tarımda uygulanan DGD sisteminin, sosyo-ekonomik ve politik etkileri tam olarak incelenmediği gibi çevreye vereceği etkileri tam olarak bilinmeden uygulamaya geçirilmiştir. DGD sistemi ile birlikte Anadolu'nun pek çok yerinde erozyona uygun eğimli arazilerde ekim işlerini tekrar artırmıştır. Özellikle kurak bölgelerde geliri giderek azalan köylüler, DGD sisteminde daha da faydalanmak için daha önce işlemediği eğimli arazilerini işleyerek (çoğu zaman eğime paralel) toprak erozyonunu daha arttırmaktadır. Hatta bu konu ile görüştüğümüz kişiler, bazı çiftçilerin DGD'den daha fazla yararlanmak için tarıma uygun olmayan eğimli arazilerin yalnızca sürümü ile yetindiklerini dahi belirtmişlerdir. Burada özellikle eğimli arazilerin mevcut bitki örtüsünü sürdürdüğünüz zaman rüzgar ve özellikle yağmur erozyona karşı toprağı daha da savunmasız bırakmış oluruz. **DGD sisteminden daha da faydalanmak isteyen bazı çiftçiler, tarıma uygun olmayan eğimli arazileri dahi işleyerek toprağı, rüzgar ve yağmur erozyonuna savunmasız bırakmaktadırlar. Sonuç olarak, DGD sistemi ülkemizde ciddi bir tehlike olan erozyonu bazı bölgelerde daha arttırdığını düşünmekteyim.** Bu konuda ampirik bir çalışma olmamakla birlikte gözleme dayalı da olsa DGD-erozyon ilişkisini kamuoyu ile paylaşmak istedim. Bu etkinin boyutları ampirik veya uzun dönem gözlemlere dayalı çalışmalarla ortaya çıkabilir.

(Toprak ve su hayattır)

İthal bir proje olan ARIP'in (Agricultural Reform Implementation Project) bir alt projesi olan DGD sisteminin pek çok soruna yol açabilmesi veya çözüm olmaması çok normaldir. **Normal olmayan ise her yönüyle bir projenin değerlendirilmeden hemen uygulanmasıdır.**

Doğanın üzerine bu kadar bilinçsiz giden insanoğlu son günlerde yaşanan iklim değişiklikleriyle birlikte işin ciddiyetini bir nebze olsun anlaşılmıştır. Bu yüzden, özellikle tarım sektöründe makro projeler oluşturulurken, **toprak ve su** ayağı her zaman göz önünde tutulmalıdır. Bunun için de tarımla ilgilenen kuruluşlar en üst düzeyde yönetilmelidir. Fakat, ülkemizde son yıllarda sürdürülen popülist politikalar yüzünden bu kurumlar genellikle en alt düzeyde idare edilmişlerdir.

*ÇOMÜ Biga İİBF Öğretim Üyesi)

SİZDEN GELENLER

ZİRAİ MÜCADELE

Hüseyin KOYUNCU: 4 Ekimde yapılacak olan Ziraî ilaç Bayiliği sınavı için Odamız bizim hakkımızı nasıl savunuyor merak ediyorum. Biz mesleğimizin sahibi olabilmek için 4 yıl boyunca ter döktük fakat bu da yetersizmiş gibi bir de şimdi bu sınav çıkıyor karşımıza. Adeta bakanlık üniversitemize meydan okuyor, "Sizlerin verdiği diplomaların benim için hiç bir önemi yok" dermişçesine davranıyor. Aldığımız bu diplomaların sanki hiç bir önemi yokmuş gibi yeniden sınava tabi tutuluyoruz. Herhangi bir eczacılık mezunu kişi neden bu sınava tabii tutulmuyor. Bu yapılacak olan sınav eşitsizlikten başka bir şey değildir. Bizim bütün isteğimiz bağlı olduğumuz Ziraat Mühendisleri Odamızın bizim hakkımızı nasıl savunduğunu, bu karar hakkında ne gibi çalışmalar yaptığı veya yapmadığıdır. Eğer Odamız bizim hakkımızı savunmuyorsa biz hakkımızı nasıl arayacağız? Bize en azından bu konuda yardımcı olmanızı istiyoruz. Teşekkürler.

ODA BAŞKANIMIZ ÜYEMİZ İLE 5 TEMMUZ 2008 GÜNÜ SAAT 10.30'DA BİR TELEFON KONUŞMASI YAPARAK, ODA'MIZIN BU KONUDAKİ ÇALIŞMALARINI AKTARMIŞTIR.

Ali AKÇIL (Zir. Yük. Müh.): Bilgi notunu okudum. Kastamonu-Bozkurt ilçesindeyim. Sorumlusu ilkokul mezunu olan bayide, sahibi kendisi var ya da yokken ot ilacı olarak bir üreticiye herbisit satılıyor. Buğday içindeki geniş yapraklılara atılsın diye selektif yerine total herbisit satılınca ve de üretici artan ilacımdan da komşusuna verince hem kendisinin, hem de komşusunun buğdayları telef oldu. Resmi yönden şikayetçi olunmadı ama, hem alan cahil, hem satan bu konuda. Nereden bilecek seçici mi, yoksa total mi olduğunu. Tabi ki bir ziraat mühendisi bu hatayı yapmaz.

Ayrıca atılan ilacın bekleme süresine kim uyuyor ki. Vatandaş yıkayınca ilaç gider tezine inanıyor. Sistemik ilaçların bitkinin içine nüfuz edip bir süre kaldığını anlatana kadar ya da inandırana kadar ne uğraşlar verdiğimi hatırlıyorum. Uzman Tarım Yayımcısı olan ben 4,5 yıldır ilçemiz köylerinde bu konular üzerinde yoğunlaşıyorum. 3 yıllık tarım danışmanlığı ve 1,5 yıldır da sözleşmeli 4/B'li olarak inanın gerek bu ilaç kalıntısı gerekse arıların polinasyondaki rolleri üzerine çok yoğunlaştım. Fındık kurdu ilaçlamasından arıların sağ salim çıkmaları için ve tozlaşmadaki rollerini en iyi şekilde yerine getirebilmeleri için gerek arıcı gerek ilaç atan kişiler üzerinde çaba sarf ediyoruz. Karşımızdaki insanlar yaşlı, bazen inatçı, en ucuz bir işi nasıl hallederim mantığı içindeler. Arılara zarar vermeyen insektisitler var, bunu kullanın diyoruz ama, sırf daha pahalı olduğu için arıcıların kendisi bile maalesef fındık bahçelerinde arılara zararlı olan ucuz etken maddeli ilacı atıyor. Diyelim ki maliyeti düşürmek esastır ama, çiftçi bu konuda haklı olabilir diyelim hiç olmazsa pahalı olan ama çevreye ve canlılara daha dost ilaçlar için bir destek olsa yani aradaki farkı devlet verse nasıl olur? O zaman bu konuda belki daha bir mesafe katedebiliriz diye düşünüyorum.

Pestisit tercihleri ve kullanımlarında kesinlikle reçete uygulaması olmalı ve geriye dönük kontrol yapılabilir, hata yapan danışman-üretici ya da kimse sorumlu maddi ceza verilmeli. İhracatta ortaya çıkan kalıntıların kimden kaynaklandığı belirlenebilir ve kendimizden kaynaklanan bu sorunların çözümüne yönelik radikal adımlar bir an evvel atılmalı. Ülkede yeterli ziraat mühendisi var, tarımsal potansiyel de var. Helvayı yapmak için iyi bir helva ustasına ihtiyaç var...

İsmail ALTAŞ: Ziraî mücadele ilaçları ruhsatı için getirilen sınav şartı son derece haksız, hatta ziraat mühendislerine hakaret olarak kabul edilecek bir uygulamadır. Ülkemizde bu kadar istihdam sorunu varken bir de önümüzün böyle keyfi uygulamalarla tıkanmak istenmesi son derece üzücüdür. Bir ZMO üyesi olarak Odamızdan bu konunun takipçisi olmasını ve hakkımızı aramasını arz ediyorum. Diğer hiç bir meslek dalı mesleğini yapabilmek için böyle bir sınava tabi tutulmazken, ziraat mühendislerinin buna tabi tutulması ayrıca kabul edilebilir bir uygulama değildir.

Ali EROĞLU: Hazırlamış olduğunuz rapora katılıyor ve teşekkür ediyorum. İlaç kalıntısı konusunda çözüm önerileri listenize biyolojik mücadele sistemlerinin de alınması ve bunun ülkemiz tarım politikası içerisine katılmasını öneriyorum. Bu sistemi uygulayan üreticilerin desteklenmesi gibi konuların eğer sizler de uygun görüyor iseniz listenize katmanızı rica ederim. Saygılarımla.

Hüseyin TURGUT: Ben de bir fümigasyon operatörü olarak; ODA'mızın görüşüne katılıyor ve destekliyorum. Şunu da eklemek istiyorum, fümigasyonda kullanılan fümigantların; alış ve satışı, uygulaması fümigasyon operatörlerinin denetimi altında olması gerekir. Bu tür ilaçlar piyasada normal bir ilaç gibi alınıyor satılıyor ve uygulanıyor. Saygılarımla

Tahsin IŞIK: Bu konuda Odamızı destekliyorum ve bu süreçte bizim yapabileceğimiz bir şey varsa yapmaya hazırız.

Şener ATAĞ: 2007 yılında mezun olmuş işsiz bir ziraat mühendisiyim. Kocaeli'de ikamet etmekteyim. Özellikle Kocaeli'de denetimler yok denecek kadar az. 5 aydır ziraat mühendisi çalıştırmadan iş yapan ilaçlama şirketleri var ve halk sağlığı ile de ciddi şekilde oynanmaktadır. Bu ülke bu kadar sahipsiz olmamalı.

Mehmet ÇİMEN: Sağlık sektöründe reçeteyi kim yazıyor doktorlar değil mi? Sağlık teknisyenleri ve teknikerleri reçete yazma yetkisine sahip mi? Sahip değilse ziraat sektöründe ziraat teknisyeni ve teknikerlerinin aynı yetkiye sahip olmasını Ziraat Mühendisliği mesleğine haksızlık olarak değerlendirmiyor musunuz?

Barış AKIŞ: Özverili çalışmalarınızdan, ziraat mühendislerinin hakkını her platformda savunmanızdan dolayı tebrik eder çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Cem TAKTAKOĞLU: İlaç satışı yapan diğer meslek dallarına, örneğin eczacılara sınav hakkı getirilmemesine rağmen ziraat mühendislerine getirilen sınav dolayısıyla üzgün olduğumu belirtmek istiyorum. Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na,

SİZDEN GELENLER

itiraz davası açma esnasında göstermiş oldukları yardım nedeniyle teşekkür ediyorum.

1-Ziraat Mühendisleri ilgili üniversitelerin ziraat fakültelerinde oldukça kaliteli eğitim ve öğretim almaktadırlar.

2-Benzer ilaç satışı yapacak olan meslek dalları eczacılar ve veteriner hekimler için sınav zorunluluğu yoktur.

3-Türkiye tarım sektörü 7 yıllık periyotta küçülme eğilimi göstermiştir ve birçok tarımsal işletme kapanma noktasına gelmiştir. Tarım sektöründe üretim yapan değerli çiftçilerle koordinasyonu sağlayan ziraat mühendislerinin görevlerini aktif olarak yerine getirme hakları, bu sınav aracılığıyla ellerinden alınmıştır. Duyulan güvensizlikten dolayı birçok ziraat mühendisi kendilerine ve üniversitelerinin verdiği eğitim ve öğretime güvenmelerine rağmen psikolojik olarak ikilem yaşamaktadırlar.

Ziraat Mühendisleri Odasının açmış olduğu davanın olumlu neticeleneceğini ümit ediyor ve Başkanımız Sayın Dr. Gökhan GÜNAYDIN'a ilgilerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Mesut ŞEN: Arkadaşlar daha önce hangi meslek gurubuna böyle bir sınav yapılmış da şimdi Ziraat Mühendisi arkadaşlarıma böyle bir sınavı ön şart olarak ileri sürüyorlar. Zaten bütün ziraat mühendisleri bitki korumayla ilgili ders aldıktan sonra o dersleri sınavla vermemişler mi? Bu kanun hem üniversite hocalarına hem de Ziraat Mühendisi arkadaşlara büyük bir hakareten başka bir şey değildir. Adaletsizlik eden, adaletsizliğe uğrayandan daha mutsuzdur. İnşallah hatalarını anlar, yaptıkları hatadan çabuk dönerler.

İsa POLAT: Odamızın bizim adına verdiği çaba ve gayretleri takdire şayan görüyorum. Teşekkürler ZMO. İyi ki bir odamız var

Salim ŞAHİN: Öncelikle Odamız Başkanı Gökhan Günaydın'a ve tüm ZMO yetkililerine biz ziraat mühendislerine sahip çıktıkları ve haklarımızı korumaya çalıştıkları için teşekkür ederim. Ben 2002 ziraat fakültesi mezunuyum. Mezun olduğum günden bugüne mesleğimle alakalı bir iş bulamadım ve geçinmek zorunda olduğum için mesleğimin dışında faaliyet göstererek asgari ücretle çeşitli işlerde çalıştım. Yaklaşık 2 ay önce kurumsal bir firmada (Pancar kooperatifi) mesleğimle ilgili bir işe girdim fakat girdiğim işyerinde zirai ilaç bayii ruhsatı gerektiğinden sınava girmem gerekli ve ne sorulacağı v.s. belli olmayan bu sınavdan 100 üzerinden 80 puan almam gerekli. Eğer bu sınavda başarılı olamazsam yaklaşık 6 yıl sonra bulmuş olduğum işten başlamadan çıkartılmış olacağım. Türkiye'de ziraat mühendislerinin boş gezdiği şu günlerde bir de sınav zorunluluğu ile 70 YTL sınav ücreti ve taşradan Ankara'ya sınav için yapılan harcamalar, boş gezen mühendisleri daha zora ve de içinden çıkılmaz bir strese sokarak, mesleğimizden utanır hale getirecektir. Saygılarımla

Adnan KARATAŞ: Sınava girecek meslektaşlarımızı, sınava alan kurum istihdam edecek de biz ayırđına mı varamıyoruz? Bu kepezeliğın sorumluları, kurum ve kişi olarak, ivedilikle mahkemeye verilmelidir. Elbette ZMO tarafından. Çünkü bu kepezeliğın sorumluları, ZMO'na ait olan bir yasal yetki alanını çiğnemektedirler.

AOC

Zeki AYDIN: Bu planlar yapılırken neredesiniz, bir katkı fikir düşünce önerip daha dikkatli ve uygulanabilir olması için ne gibi 'katkı'da (lehte-aleyhte) bulundunuz? Alternatif bir öneriniz oldu mu? Sizlerin bu konudaki düşünceniz nedir. Her şeyi mahkemeye taşıyarak işin kolay tarafında mı bulunmak istiyorsunuz.

ODA BAŞKANIMIZ ÜYEMİZ İLE BİR TELEFON KONUŞMASI YAPARAK, ODA'MIZIN BU KONUDAKİ ÇALIŞMALARINI AKTARMIŞTIR. ZEKİ AYDIN'IN BU GÖRÜŞMEDEN SONRA ODA'MIZA İLETTİĞİ MESAJ AŞAĞIDADIR:

Sn Gökhan Bey, nazik ve saygıdeğer telefonunuzu aldıktan sonra daha mutlu oldum. Göndermiş olduğunuz e-mail için de ayrıca teşekkür ederim. Sevgi ile

Şükran UYSAL: Sağ olun, var olun.

Mehmet KILIÇ: Odamızın duyarlılığına ve emeği geçenlere içten teşekkürler.

Adnan KARATAŞ: Talana karşı olan tüzel kuruluşların, konuyu yargıya taşıma girişimlerini beklerim.

SANAL BÜYÜME

Halit AKDENİZ: Bütün bu olanları dikkatle ve hayretler içinde bir iktisat bölümü öğrencisi olarak takip ediyorum. AB kendi tarım politikalarıyla tarımını en gelişmiş seviyelere getirirken, Türkiye'nin AB'ye üyelik için kendi tarımını tasfiye etmesi dehşet vericidir. Bunun mantığı yoktur. Bir an önce tarımın geliştirilmesi ve gelecekteki kuraklık tehditleriyle baş edilebilmesi için harekete geçilmelidir. Bu gidişle Türkiye'nin 10 yıl sonraki halini düşünemiyor, düşünmek bile istemiyorum. Yetkililerin bir an önce gereğini yapmasını umutsuzluk içerisinde beklemekteyim. ZMO'nun bütün çalışanlarına verdikleri emekten dolayı teker teker teşekkür eder ve saygılarımı sunarım...

SİZDEN GELENLER

TEKEL

Halil İbrahim KARAT: Sayın Ziraat Mühendisleri Odası yöneticileri; Sporun, dinden sonraki en iyi toplumu idare etme aracı olduğunu unutmayalım. Dini inançlar kullanılarak oy toplanır, beraberinde spor kullanılarak toplum uyutulur. Gerçi ülkemizde satmak için milli maçı beklemeye gerek yok. Yıllardır 1950’den beri, önce kamu kurumları işlemez duruma getirilip, kamuoyunda ‘devlet sektörü değil mi, halbuki özel sektör olsa ne güzel hizmet verir’ anlayışı yaratılmaya çalışıldı. Yani satmak için toplum hazır duruma getirildi. Ondan sonra ya yandaşa sat, ya özel sektörün önünden rekabeti kaldırmak için ilgili kamu kuruluşunu kapat. Bu yapılmadı mı? Peki bunda aydınımızın hiç suçu yok mu? Biz mühendisler ta baştan beri bu gibi politikalara karşı ne yaptık. HİÇ. Satılmayan ne kaldı ki? Zamanında bunları görenler ya komünistlikle suçlandı, ya sermaye düşmanı ya da çağdışı, geri kafalı diye suçlandı. Bu gidişle bunlar daha iyi günlerimiz...

Murat ADIYAMAN: Sayın başkanım öncelikle şunu bilmenizi isterim saygı duyduğum ve örnek saydığım bir değersiniz. Sizlerin son dönemlerde aşırı derecede siyasete kendinizi kaptırmanızdan şikâyetçiyim. Ben de muhalefetim ama artık sizin muhalefet yapma hırsınız biz üyelerinizin çektiği sıkıntıları görmenizi engellemeye başladı. Biz özel sektörde kalma arzusunda olan ziraat mühendislerinin çektiği maddi sıkıntılar ve haklarımızın neredeyse yok olmak derecesinde olmasını göremez durumda olduğunuzu düşünüyorum. Bizler özel sektörde 500-600 YTL gibi komik ücretlere hayatta var olma savaşı verirken siz değerli Başkanımız ve değerli Yönetim Kurulu Üyelerimizin dar bütçeyle geçinmeye çalışan ve özlük hakları yok olmaya yüz tutmuş özel sektör ziraat mühendislerinden aldığımız aidatlarla rahat bir çalışma ortamında bizlerin sıkıntılarını giderecek tedbirler almak yerine aşırı giden bir muhalefet yapmanızı yadırgıyorum. Evet, dur demek gerekiyor bu yapılanlara ve çok haklısınız muhalefet yapmakta, muhalif olmanıza saygı duyuyorum. Sizden ve değerli yönetim kurulu üyelerimizden isteğim şudur; sessiz çığımı duyun lütfen bizler mad-di sıkıntılardan artık boğulma noktasına gelmek üzereyiz. Size duyduğum inancı ve saygıyı kaybetmemek içindir duam. Lütfen muhalefetinize devam edin ama yok olmak üzere olan biz üyelerinize gelirlerimizi artıracak özlük haklarımızın kazandırılmasını sağlayın. Sonsuz derya saydığım bilgilerinizden faydalanmak dileğiyle sevgili başkanım...

ODA BAŞKANIMIZ ÜYEMİZ İLE BİR TELEFON KONUŞMASI YAPARAK, ODA’MIZIN BU KONUDAKİ ÇALIŞMALARINI AKTARMIŞTIR.

Feyyaz UYSAL (ZMO Onur Kurulu Üyesi): Muhteşem açıklama ve Danıştay başvurusu için kutluyorum.

Sıtkı ERGÜNEY: Ülke ve Cumhuriyet’in eserleri üç beş kişiye peşkeş çekilirken ilgilenmeyen, seslerini çıkarmayan insanların Ulusal Takım’ın galibiyetinin ardından sokaklarda korna çalmaları, bayrak sallamaları, “yurtseverlik” olarak gösteriliyor. Bir toplum böyle uyutuluyor, bir Ulus böyle yitiriliyor!

Erkan AYDOĞAN: Sayın Başkan yazınız harika; Petkim’in ihalesindeki iptal kararı gibi bakalım bu işe kim dur diyecek? Lakin 1720 dolar çarşambaya kadar ancak yetecek faiz ödemelerine. Perşembe günü sigara paramızı kim koyacak cebimize merak ediyorum. Saygılarla

USTALAR SORUMLU YÖNETİCİLİK YAPAMAZ

Fazlı ÇELEN: Selamlar Gökhan Bey. Çalışmalarınızı takdirle karşılıyorum ve devamını diliyorum. Ayrıca mesleğimize hukuki yönden kazandırdığınız çok şey var. Esas konuya gelmek istiyorum. “Danıştay 8. Dairesi, 2008/4616 esas sayılı kararıyla, herhangi bir uzmanlığı bulunmamasına karşın kısa süreli eğitim alan ustalara sorumlu yönetici olabilme yolunu açan Yönetmelik değişikliğini hukuka aykırı bularak iptal etti. “ ibaresi ZMO web sitesinde yazmakta. Ama, Danıştay kararlarının yayımlandığı linke girdiğimde bu konu ile ilgili hiçbir kararın girilmediğini görmekteyim. Bu kararın uygulamaya geçmesi için ne gibi yaptırımlar yapabiliriz? Kişisel olarak benim yapacağım; yukarıdaki linkte karar metni bulunmuş olsa idi, Yargıtay’ın web sitesindeki kararı göstererek, İl valiliklerine dilekçe ile Yargıtay kararlarına neden uyulmadığına dair soru sorma hakkımız olacaktı. Nasıl ki YASALARA UYMAMAK SUÇ İSE YASAYI UYGULAMAMAK DA SUÇTUR. Ayrıca mesleğimiz açısından daha birçok hatalı uygulamalar var. Örneğin Fumigasyon ruhsatı alıyorsunuz. Hudutlar ve Sağlık Genel Müdürlüğü’nden; Gümrüklü sahalarda Dera-tizasyon, dezenfeksiyon, fumigasyon uygulama izni almanız için fumigasyon ruhsatınızın olması gerekiyor. Tarım Bakanlığında bunu alıyorsunuz bu yetmiyormuş gibi bu alanda sizi Fumigasyonla alakası olmayan doktorlar denetliyor bu nasıl iştir. İsterseniz ayrıntılı bilgi isterseniz size ulaştırırım. Çalışmalarınızın devamını dilerim

ODA BAŞKANIMIZ DR. GÖKHAN GÜNAYDIN’IN SAYIN ÇELEN’E YANITI:

Sayın Çelen;

Danıştayın verdiği kararların tümünü değil, bir kısmını kendi web sitesinde yayımlamaktadır. Bu çerçevede; 24 Ağustos 2008 tarihli e-postanızda sözünü ettiğiniz karar Danıştay’ın web sitesinde yoktur..

Bununla birlikte, Danıştay 8. Dairesi kararı mesajımız ekinde tam metin olarak bulunmaktadır. Size gönderdiğimiz kararı yazacağınız dilekçe için resmi ek olarak kullanmanızda bir sakınca yoktur.

İlginize teşekkür ediyoruz.

Saygılarımızla,

Dr. Gökhan GÜNAYDIN

SİZDEN GELENLER

Murat ADIYAMAN: Teşekkür ederim sayın Başkanım ve sizin başkanlığınızdaki Yönetim Kuruluma, gıda denetimi konusunda Danıştay'ın almış olduğu iptal kararında üstün katkılarınızdan dolayı... İşlerinizde başarılar diliyorum ve hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Mustafa GÜNEY: Demokratik, çağdaş, özgürlükçü ve sivil toplum örgütüne yakışır eylem ve düşünceleriniz anlamında Genel Merkezimizi kutlarım. Taşra örgütlerimizin de Genel Merkezimizin paralelinde veya yakınında olması dileğiyle saygılar sunarım.

Selahattin PULCU: Candan kutlarım. Meslektaşlarımızın hakları ve kamu sağlığı açısından önemli bir sonuç. Saygılarımla.

Sadettin ÇAKIR: Sağ olun sayın Başkan bir yanlış daha düzeltildi.

Erhan KARA: Yapmış olduğunuz çalışmaları ve ziraat mühendislerinin haklarını korumak için verdiğiniz hukuk mücadelesini takdire şayan buluyorum. Bu doğrultuda sizlere sonsuz destek ve güven beslediğimizi bilmenizi isterim. Tüm çalışmalarınızda başarılar diler, Teşekkür ederim.

Doç. Dr. Hakan ULUKAN: Teşekkürlerimi ve tebriklerimi sunar, başarılarınızın devamını dilerim. Saygılarımla.

Selçuk YILMAZ: Sayın Başkan, Danıştay 8. Dairesince ilgili yönetmeliğin iptali konusundaki ODA olarak çalışmalarınızın başarıyla sonuçlanmasının, şahsım nezdinde ve tüm ziraat mühendisi meslektaşlarımızca memnuniyetle takip edildiğini buradan bu mail kanalı aracılığıyla size iletmek isterim. Bu konu hakkında bir görüşümü burada dile getirmek istiyorum müsaadenizle. Konuyla ilgili olarak malumunuz gıda üretimi yapan iş yerlerinde Ziraat Mühendisleri de kontrol noktasında sorumlu yönetici olarak istihdam olabilmektedirler. Bu gibi iş yerlerinde sorumlu yöneticilik yapabilecek durumda olan meslektaşlarımızın iş yerlerindeki ücretlendirilmeleri konusunda da Odaca bir çalışma yapılmasını temenni ederim. Örneğin belirli beygir gücü büyüklüğüne kadarki iş yerlerinde sorumlu yöneticilerin ücret tarifesi ... liradır .. gibi. Tarife ücretlerinin belirlenmesi ücret dengesizliği konusundaki haksızlıklara mahal vermeyecektir. Teşekkür eder saygılar sunarım

Şeküre SAĞLAM: Sorumlu yöneticilik ile ilgili davanın lehimize sonuçlanması özverili çalışmalarınızın bir neticesidir. Şahsım ve meslektaşlarım adına bu çalışmada tüm emeği geçenlere teşekkür ederim.

Türker ŞAHİN: Tüm ziraat mühendisleri nezdinde çabalarınız için sizi kutluyorum.

Nursel CİCİLER FİDAN: Merhabalar ben Edirne'de sorumlu yöneticilik yapan bir ziraat mühendisiyim. Öncelikle çalışmalarınızdan dolayı sizleri tebrik etmek istiyorum. Ben 8 yıldır bu işi yapmaktayım ve sürekli işsiz kalma korkusu içinde yaşıyorum. Diğer arkadaşlarım da aynı durumda ve artık yaşımız da yeni iş bulmak için oldukça ilerledi. Şimdi yine aynı sorunla karşı karşıyayız. Bu konuda net bir bilgi edinemiyorum. Yeni taslak küçük işletmelerde mühendis zorunluluğunu kaldırarak deniyor. Buradaki bütün işletmeler küçük ölçekli. Ne yapacağız şaşırdık artık bu sorun bir son bulmayacak mı? Yeni iş mi aramalıyız? Bu durum ne zaman netleşecek? 10 yıldır hala aynı sorun neden çözülüyor?

4/B KADROSUNDAKİ ZİRAAT MÜHENDİSLERİ

TAR-GEL Personeli 4/b Ziraat Mühendisleri: Sayın Başkanım ve Değerli ZMO yetkilileri; Bizler (bir gruba yönelik hitap ettiğim için bizler diyerek başlıyorum) 2004 yılında Tarım Gönüllüleri Projesi kapsamında sözleşmeli olarak köylerde ve beldelerde göreve başladık. 3 yıllık pilot projenin sonunda 2007 yılından itibaren Tarım Bakanlığı bünyesinde 4/b sözleşmeli personel olarak yine köy ve beldelerde göreve başladık. Birçok meslektaşımıza göre çok daha şanslı ve avantajlı olduğumuzu biliyoruz ancak çalışma konumumuz gereği bazı olumsuzluk ve sıkıntılar yaşıyoruz. (Örn: Mesleğimiz gereği üreticiye daha iyi bir hizmet verilememiz açısından köy ve beldelerde görev yapmaktayız ancak köy ve beldelerde ikamet zorunluluğumuz da var. İnsan sağlığına hizmet veren Doktor, Hemşire, Ebe gibi daha önemli bir görevi olan çalışanlar da görev yapsalar bile ikamet zorunluluğu yokken bizler görev yerlerimizde ikamet etmekteyiz. Bu durum bizi hem çalışma performansı açısından, hem de sosyal açıdan sıkıntıya sokmakta mağdur etmektedir. Bu gibi örnekler sayılabilir). Aynı kurumda hizmet veren meslektaşlarımıza göre bazı haklarımızın kısıtlı olması da bizleri olumsuz etkilemektedir. Bizlerin statü konumundan daha çok, diğer meslektaşlarımızla olan farklılıkların ortadan kaldırılması, şartların daha iyileştirilmesi gibi isteklerimizin yetkili mercilere iletilmesi ve bu konularda yapılan çalışmalarda bizlerin haklarımızı savunmanızı, oluşan gelişmelerden bizleri de haberdar etmenizi rica ediyoruz. Yapmış olduğunuz çalışmalarınızdan dolayı sizlere minnet ve teşekkür ediyor çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

Sena ÖZER: 15.08.2008 tarihinde NTV'de yayınlanan programda Oda Başkanımız sayın Gökhan GÜNAYDIN'ın program sonunda 2500 tarım danışmanının sorunlarını dile getirmesi biz danışmanları çok mutlu etmiştir. KÖYMER Projesindeki desteklerinizi TARGEL'de de vermeniz, bizleri ziraat mühendisi ve meslektaşlarımız olarak görmekten dolayı teşekkürü bir borç bilir, desteklerinizin devamını dileriz.

SİZDEN GELENLER

Muhlis SEZGİN: Neden Odanın ziraat mühendislerinin 4/b (sözleşmeli) olarak çalıştırılması ile ilgili hiçbir girişimi yok. Aynı üniversitelerden mezun olup da kadrolu ve sözleşmeli olarak çalıştırmalara neden itiraz yok, sözleşmeli mühendislerin haklarını neden savunan yok. Odaya aidat ödüyoruz ama haklarımız konusunda hiçbir şey yapılmıyor. Bir sene sorumlu yönetici olarak çalıştım ama işyeri sigortamı yatırmadım. Bu konu ile ilgili ne yapıldı, hiçbir şey. Denetim yok.

TARIM KREDİ KOOPERATİFLERİNİN ZİRAAT MÜHENDİSİ ALIMI

Selda GÜNDOĞDU: Ya nasıl odanız savunsanıza hakkımızı, yaş sınırı da ne demek? Bunca sene bekleyelim, 8 senede bir alım yapınlar, bir de yaş sınırı koysunlar, böyle şey olur mu? Aidat almaya gelince gözyaşına bakmıyorsunuz, savunun hakkımızı da görelim hadi.

Nihat YAVUZ: 2008 KPPS lisans mezunları sınavına gireceğim. 16.12.1965 doğumluyum. 2007 yılı istihdamında Tarım Bakanlığı 40 yaş sınırlaması getirmiş. Yaptığımız araştırmaya göre 657 sayılı Devlet Memurluğu Kanuna göre uzmanlık gerektiren konularda yaş sınırlaması yok. Atama şartlarına konan bu maddenin iptali için Odamızın gerekli girişimleri yapmasını talep ediyorum.

TARIM ARAZİLERİNİN KORUNMASI

Nihat GÜVEN (ZMO Mersin Şubesi Yönetim Kurulu Yazman Üyesi): 1. sınıf tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına göstermiş olduğunuz hassasiyetten dolayı teşekkür ederim. Bu yolda başarıyla ilerlemeniz biz meslektaşlarınızı onurlandırıyor. Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü mezunuyum. Adana'da yıllar önce 1. sınıf topraklara fabrikaların, evlerin yapıldığını resimlerde görmüştük, içler acısıydı. Siyasetin geri fikirli mensupları bunlara izin verdi. Aydın çağdaş bilim adamlarını sırf siyasi düşüncelerine ters düştüğü için dinlemediler. Benzer olay GAP Bölgesinde yaşandı. Su geldi, bolluk bereket dediler, rast gele suyu saldılar, durun yapmayın diyenleri yine siyasi olarak engellediler. Şimdi topraklar tuzlulaştı, çoraklaştı. Mersin'de sahil boyunca narenciye ağaçları vardı çocukluğumuzda. Şimdi çok katlı binalar... Yoldan denizi göremiyorsunuz. Denizden gelen rüzgarı da kesti binalar. Buralar kumlu tınlı topraklardı, narenciye açısından uygundu. Çok yazık ki köklerinden söktüler. Aydınlık ülkenin çağdaş insanları, başarılı çalışmalarınız biz meslektaşlarınızı onurlandırıyor.

Ferdan KONUK: Biraz önce satılan bankalarımızla ilgili listeyi okumanın getirdiği gerginli içindeydik. Ülkenin üç kuruşlara talan edildiği şu günlerde sizlerin başarılarını görmek içimize su serpiyor. bir de gıda sağlığımızı satmalarının önüne geçme yolu bulabilirsek !

Osman CANATAN: 1. Sınıf (mutlak korunması gerekli) tarım arazilerinin korunması konusundaki çalışmalarınızın devamını bekliyorum, bu konudaki ısrarlı çabalarınızın ilgililerce dikkate alınacağı umuduyla saygılar sunuyorum.

Sadettin ÇAKIR: Oralarla uğraştınız ve başardınız tebrik ederim. Ama şu İstanbul ve Bursa'da talan edilen ve tarım arazisi olan TOFAŞ ve RENAULT fabrika arazileri ile 1. sınıf tarım arazisi olan Bursa Vakıfköy'deki tekstil fabrikaları ve İstanbul'da 1. sınıf orman arazisi olan Koç Üniversitesi'ne de çözüm bulsanız...

Adnan KARATAŞ: Verilmiş olan ve bundan sonra da kesintisiz süreceğinden kuşku duymadığım, üretim yapılabilir alanların korunması savaşı için Odamız Yönetimini coşkuyla selamlar ve kutlarım. Kim bu Toprak Koruma Kurulları?

A. Selçuk ÇİMEN: Toprak Koruma Kurulları konusundaki duyarlı çalışmalarınızdan dolayı tebrik ve takdirlerimi sunarım. Türkiye toprakları gelecek nesillere bırakacağımız en büyük miraslardan biridir. Bu miras bize 1000 yıllık bir hediyedir. Bir nesil boyu çarçur edilip, sonra tekrar kazanmamız da söz konusu olmadığına göre, Toprak Koruma Kurulları'nda görev yapacak personele çok iş düşmektedir. Bu kurullarda görevli insanların da konu hakkında bilgili, duyarlı ve gerekirse tavır alabilecek kapasitede olmaları gerekir. "Sallabaşı, al maaşı zihniyeti" ile çalışacak, gölgesinden bile çekinen görevlilerle bu kurullar ancak kim hükmediyorsa onun borusunun öttüğü yerler olur. ZMO'nun bu konuda her zaman gösterdiği bu duyarlı ve sorumlu anlayışı devam ettireceğini bekleyerek, başarılarınızın devamını diliyorum.

YALOVA ATATÜRK TARIM İŞLETMESİNİN ÖZELLEŞTİRİLMESİ KARARI

Feyyaz UYSAL (ZMO Onur Kurulu Üyesi): Böyle bir cinayeti önleme yönündeki kararlılığınızı kutluyorum.

Saadettin ÇAKIR: Sayın Başkan inanım o araziyi iyi bilirim çok moralim bozuldu. İlk o ihale meseleleri konuşulduğunda, hatta yan tarafında fuar alanı yeri vardı. İnan çok moralim bozuldu, sağ olun hassasiyetiniz için. Halbuki hemen oranın yakınında imara uygun, deprem zamanında kullanılan alan var ve boş. Orası şehrin içinde kalıyor diye yapıyorlar.

M. KARABACAK: Ne mutlu sizin gibi kamu aydınlatanlara...

SİZDEN GELENLER

BİLİRKİŞİLİK

Nihat KESKİN: 1992 yılından bu yana Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nda teknisyen, ardından tekniker olarak çalışmaktayım. Ağrı, Malatya ve Adana'da çalıştım. 2008 yılında üniversiteden ziraat mühendisi olarak mezun olup 1 ay sonrasında da ZMO Adana Şubesine üye oldum. 15 yaşından bu yana toplam 10 yıl ziraat eğitimi alan ve 16 yıldır da bizzat bu mesleğin içinde olan biri olarak size sesleniyorum: Meslekte 3 yıllık deneyimden söz ediyorsunuz. Benim 16 yıllık meslek ve 10 yıllık mesleki eğitimim ne oluyor peki? Bilirkişilik neden sadece birilerinin tekelinde oluyor? Bu haksız uygulamalar ne zaman son bulacak? Ben ve benim gibiler sadece figüran mıyız bu senaryolarda? Sayın yetkili; bilirkişilik yapmak hakkımdır. Ben bu hakkımı istiyorum. Kendi mesleki odamda eğer 16 yıllık tecrübeme haksızlık yapılacak ve yine yalakalar bilirkişi olacaksa batsın böyle oda, batsın böyle bilirkişilik. Saygılar

ODA BAŞKANIMIZ GÖKHAN GÜNAYDIN İMZASIYLA AYNI GÜN NİHAT KESKİN'E GÖNDERİLEN 06.08.2008 TARİH VE 1350 SAYILI YANIT VE NİHAT KESKİN'İN BU YAZIYA YANITI AŞAĞIDADIR:

Sayın Nihat KESKİN
Aladağ Tarım İlçe Müdürlüğü
Aladağ / ADANA

6 Ağustos 2008 günlü bilgi edinme başvurusuna konu Bilirkişi Yönergesi, ODA'mızın 41. Olağan Genel Kurulu'nda oybirliğiyle kabul edilmiş bir metindir. Bu metin ile Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkez, Şube ve İl Temsilciliği yöneticilerinin tümüne yönelik bilirkişi olma yasağı getirilmiştir. Ayrıca bilirkişilik için ilgili yasa ve yönetmeliklerde olan 3 yıllık ziraat mühendisliği mesleki deneyimi, Yönerge'ye aynen aktarılmıştır. Dolayısıyla ortada hukuka uygun ve adil bir genel düzenleyici işlem bulunmaktadır.

Yukarıda belirtilen konular hakkında bilgi alınmasını ve bunun yanında "... yalakalar bilirkişi olacaksa batsın böyle oda, batsın böyle bilirkişilik" ifadelerinin ziraat mühendisliği mesleği, onuruna ve etiğine aykırı olan içeriği nedeniyle hakkınızda disiplin işlemi yapılacağını bilgimize sunarım.

Dr. Gökhan GÜNAYDIN
Başkan
(Yönetim Kurulu adına)

Nihat KESKİN: Sayın ODA yetkilileri; hakkımda disiplin işlemi de yapabilirsiniz, saygı duyarım. Gerekirse ODA üyeliğimi de iptal edebilirsiniz. Yönetmelikleriniz 16 yıllık bir mesleki deneyimi hiçe sayacaksa diyeceğim bir şey yoktur. Ayrıca yalakalar ifadesi asıl sahiplerini bulmuştur. Odanızla ve oda yönetimleri ile bir ilgisi yoktur. Bilirkişilikler konusunda özenli bir araştırma yaparsanız sizde bu gerçeği göreceksiniz. Sürekli bilirkişilik yaparak bunu bir kazanç kapısı olarak değerlendirenleri, katlar yatlar alanları eminim ki sizler de tespit edeceksiniz. Gördüğüm ve bildiğim şeyleri söyledim. Ben sadece adil bir yaklaşım bekliyorum. ODA üyeliğimi de iptal ederseniz o da sizin takdirinizdir. Saygılar

KPSS

Fadime KÖMÜR: 2008 KPSS lisans sınavı sonrası kamuoyunun tüm istek rica ve tepkilerine rağmen ÖSYM Başkanlığı branş bazında mesleki sıralama listelerini yapmak ve yayımlamak noktasında ayak diremektedir. Bizler de ziraat mühendisleri olarak sıralama çalışmasının ziraat mühendisleri adına Odanızca yapılmasını büyük bir sabırsızlıkla beklemekteyiz.

Levent TÜRK: Öncelikle çalışmalarınızdan ötürü sizi kutluyorum, KPSS'ye girmiş yaklaşık 8.000 ziraat mühendisinin branşlarına ait sıralamanın ÖSYM tarafından size verilerek yayınlanması konusunda talebinizin olup olmadığını eğer yoksa da bu talebi gerçekleştirip gerçekleştiremeyeceğiniz hakkında bilgi almak istiyorum. Gösterdiğiniz ilgi için şimdiden teşekkür ediyorum.

Pınar KÜBRA: Ben bitkisel üretim mezunuyum. 2008 KPSS'ye girdim. Alan bazında sıralama istiyoruz. Herkes merak ve panik içinde. Mağdur olmak var. Benim puanım 84.613 ilk önce sözleşmeli sonra kadrolu alınır ve ben "kadroluya giremem sözleşmeli tercih edeyim" dersen o puanı yakmış olurum, mağdur olurum. Benim gibi daha nice arkadaş var. Rica ediyorum alan bazında sıralama istiyoruz, hem de en kısa zamanda.

Dr. GÖKHAN GÜNAYDIN: Değerli meslektaşlarım, ilgili mailleriniz üzerine ÖSYM ile temasa geçerek tüm sınav sonuçlarına ilişkin veri tabanını aldık. Şu anda, alan bazında sıralama işi gerçekleştiriliyor. Yarın sabah itibarıyla sonuçlar web sayfamızda yayında olacak. İlginiz için teşekkür eder, başarılar dilerim.

YORUMLAR

Mehmet GÜNEŞ: Emegi geçen herkese teşekkürler. Bir de şu an işsiz olan arkadaşlarıma Allah yardım etsin. Ben bir ziraat mühendisi olarak artık daha ne zaman bu mesleğin eski dönemlerdeki gibi olacağı zamanı hakkında yorumlarımızı rica ediyorum. Benim umudum hala devam ediyor bir zaman gelecek en iyi mesleklerden birisi biz olacağız. Saygılarımla

SİZDEN GELENLER

Reyzan: Öncelikle teşekkürler. Ziraat mühendisliği tarla bitkileri alt bölümünden mezun oldum tercih yaparken nasıl tercih yapmamız gerek ve ziraat mühendisliği mi yoksa tarla bitkileri olarak mı tercih yapmalıyım? Ziraat mühendisliği bölümünden mezun çok var inşallah alım en fazla o yönde olur.

Hakan KAR: Ben su ürünleri mühendisiyim. Ne zaman tercih yapacağız? KPSS konusunda özellikle tercihler konusunda bilgim yok. KPSS3'den 79 puan aldım. Bu konularda bilgisi olan arkadaşlar varsa yardımcı olabilir mi?

Fadime KÖMÜR: Öncelikle sesimizi duyan sayın Oda Başkanımız Gökhan Günaydın'a ve sıralamanın açıklanması ve yayınlanmasında emeği geçen herkese çok teşekkürler.

Mustafa TURAN: Kadrolu pozisyonlar ve danışmanlık için alımlar ne zaman yapılacak?

Yasin DEMİRBOĞA: Toplamda ve branş bazında sıralamaların yayınlanmasın da emeği geçen Oda Başkanımız Sayın Gökhan Günaydın'a ve ekibine ve bu konuda emeği geçen herkese sonsuz teşekkürler.

Şener ATAK: Böyle bir hizmet ile biz ziraat mühendislerini bilgilendirdiğiniz için teşekkür ederim. Yalnız ben de ziraat mühendisliği bölümü bitki koruma alt programı mezunuyum. KPSS'ye başvuru yaparken bitki koruma kodunu işaretledim. Bizi bu konuda bilgilendirirseniz çok seviniriz çünkü ne yapacağımızı bilmez durumdayız. Şimdiden teşekkür ederiz.

Dursun CANDAN: Odamıza merakla aylardır beklediğimiz branş sıralamasını yayınladığı ve bunun için büyük bir çaba harcadığı için sonsuz teşekkürler. Çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Ozan SAK: 2006/1 atamalarında olduğu gibi nitelik kodlarının devam etmesini ve Devlet Personel Başkanlığınca yapılan yeni kod düzenlemesinin iptali için yardımlarınız bekliyoruz, saygılar.

Eda AZOĞLU: Oda Başkanımız Sayın Gökhan Günaydın'a yardımlarından dolayı sonsuz teşekkürler.

Erol ALGÜL: İlk olarak teşekkür ederiz. Şimdi Odadan isteğimiz bu branş olayı... Atamada hangi branşı seçebilirim? Mesela ben bitkisel üretim programı tarla bitkileri alt bölüm mezunuyum ama sınava girerken ziraat müh. işaretledim. Değiştireyim diyorum hangisini seçeceğim bilmiyorum kimse bilmiyor. Teşekkürler.

Hanife: Çalışmalarınız için teşekkür ederim. Ben bitki koruma programını işaretleyerek sınava girdim, tercih yaparken ziraat mühendisliği olarak da tercih yapabilir miyim?

Hayrettin İNAL: Ben de 2007 ziraat mühendisliği programı zootečni bölümü mezunuyum şunu bilmek istiyorum tercih yaparken ziraat mühendisliğimi zooteknimi yoksa her ikisinden de tercih yapabilecek miyiz çünkü geçen senelerde kod hatasından atamayan arkadaşlarımız var bir an önce bilgilendirilirse bu muamma son bulacak...

Hacı Ali ASLAN: Çalışmalarından dolayı Odaya teşekkürler

Pınar KÜBRA: Sayın Gökhan Günaydın branş bazında sıralama isteğimizi yerine getirdiğiniz için, harcadığınız çaba için ve bizi düşündüğünüz için çok teşekkür ederim. Puanımla kendi alanımda 12. sıradayım. Eğer bu alan bazında sıralama olmasaydı belki de sıramı göremediğim için panikten sözleşmeli tercih edecektim. Ama teşekkür ederim sayenizde artık kadrolu alımları bekleyip tercih edeceğim. Emeği geçen herkese çok ama çok teşekkür ederiz.

Aydın SARIAHMETOĞLU: Ben Ziraat Mühendisleri Odası'na üye olan Balıkçılık Teknoloji Mühendisi olarak Odamızın KPSS Branş sıralamalarında katkılarından dolayı teşekkür ederim. Çalışmalarınızda başarılar dilerim

Halil AYTOP: Öncelikle sıralamalarla ilgili yapmış olduğunuz çalışmalar için teşekkürler. Ben üniversiteye tarım teknolojisi girişli toprak alt programı mezunuyum. ÖSYM'ye kod olarak 4853 yani tarım teknolojisini kodladım. Fakat tercih yaparken sadece 4853 yani tarım teknolojisi mi, yoksa toprak bölümünün de içinde olduğu 4845'i mi kodlayacağım ya da ikisini birden kodlayabilir miyim? Bu soruyu ÖSYM'ye sorduğumuzda tam cevabını alamıyoruz. Herhalde ciddiye alınmıyoruz. Bu sorun bütün ziraat mühendislerinin ortak sorunu haline geldi. Teşekkürler.

Veysi MARAL: 2007 Dicle Üniversitesi mezunu olup ÖSYM'nin yaptığı 2008 KPSS sınavına girmiş bulunmaktayım. Ancak sınav sonuçları açıklanmasına rağmen hala Tarım Bakanlığı'ndan alımlar konusunda resmi bir açıklama yapılmaması bizde korku ve endişe yaratmıştır. Daha önceki dönemlerde sayın bakanımız MEHDİ EKER 2500 ziraat mühendisi alımlarının 2008 yılı içerisinde yapılacağını bildirmiş ancak KPSS sınavı sonrası kurumdan herhangi bir resmi açıklama yapılmamıştır. Kişisel çabalarımızla edindiğimiz bilgiye göre 2500 kişi için Tarım Bakanlığı Maliye Bakanlığı'na başvurmuş ancak daha vize işlemleri alınmamış... Oda Başkanımızdan ricamız bu konuyu açıklığa kavuşturmasıdır. Çünkü unutulmaması gereken çok önemli bir konu var ki o da bu yıl 2008 KPSS sınavına yaklaşık olarak 18600 kişi girmiştir ve bu 18600 kişi büyük bir heyecanla ve merakla Tarım Bakanlığı'ndan yapılacak resmi açıklamayı beklemektedir. Oda Başkanımızdan ricamız daha önce branş sıralamasını açıklamakta

SİZDEN GELENLER

olduğu gibi bize öncülük edip Tarım Bakanlığı'ndan gerekli resmi açıklamayı yayınlamaları için çaba göstermesi ve tarafımıza mail olarak bildirmesidir.

Bir diğer sorunumuz ise 2008 KPSS sınavı sonrası ortaya çıkan kod meselesi. Bilindiği gibi ziraat fakültelerinde her 4 yılda bir değişik programlar ve alt programlar uygulanmakta bu da birçok programdan mezun verilmesine neden olup tam bir kod kargaşası yaratmaktadır. Bu konulardaki açıklamalarınızı sabırsızlıkla bekliyoruz, saygı ve şükranlarımızı sunuyoruz.

Mehmet TÜRKYILMAZ: Ziraat Mühendisleri Odası'nı bu çalışmasından dolayı tebrik eder, başarılar dilerim. 2008 Nisan ayında Tarım Bakanlığı'nın 2500 kişilik sözleşmeli personel alacağını öğrendim. Bunun üzerine çalıştığım işyerinden 3 ay ücretsiz izin alarak KPSS'ye çalışmaya başladım. Sınavım başarılı geçti, 18000 ziraat mühendisi içinden 800. oldum ve bu sonuçla kesin atanacağımı düşünerek iş yerimle bütün bağlarımı kopardım. Heyecanla beklediğim atamalar bir türlü gerçekleşmeyince Tarım Bakanlığı'ndan telefonla bilgi istedim. Bakanlık yetkililerinin verdiği yanıt beni tamamen dehşete düşürdü. 2500 kişilik alımın Maliye Bakanlığı tarafından onaylanmadığı ve alımla ilgili hiçbir şeyin belli olmadığı söyleniyordu. Hayatım kararı evli ve bir çocuk babasıyım üç beş kuruş birikmişim vardı onu da tüketirsek ne yaparım diye kara kara düşünüyorum. Benim durumumda binlerce arkadaşım var bu mağduriyetimizin giderilmesinde sizlerin desteğini bekliyorum. Saygılarımla.

Aynur SUMEN: Sayın Başkanım, öncelikle KPSS sıralamasını yayımlamadaki emeğinize teşekkür ederiz. Sizden bir ricamız daha var. 2500 sözleşmeli personel alımı durumu nedir acaba? Bizler merakla bekliyoruz. Planlarımızı yapamıyoruz, bilgi verirseniz, çok memnun oluruz.

Enver ANAÇ: KPSS sıralamalarını verdiğinizden dolayı teşekkür ediyorum. Gerçekten artık, bizi destekleyen güçlü ve güvenilir bir odamız olduğunu gurur ve sevinçle getiriyorum. KPSS yapılabildi aylar oldu. 4 ay boyunca özel sektörden teklifleri boş çevirerek, Tarım Bakanlığının kadrolu ve sözleşmeli ziraat mühendisi alımını sabırsızlıkla beklemekteyiz. Birçok kamu kurumunda alımlar devam ederken, ne yazık ki Tarım Bakanlığı hala ilan etmedi. Bize güven hissini aşıl原因an Odamızın, sıralamaları açıklarken gösterdiği duyarlılığı, bu konuda da göstereceğinden hiç kuşku yok. Saygılarımla.

Tuncay KILIÇIN: 2008 KPSS sıralamaları için çok teşekkür ederiz.

Kadir DURAN: Sayın başkanım; öncelikle mesleğimiz için yaptığımız çalışmalardan dolayı size canı gönülden teşekkürlerimi sunarım. Bildiğiniz üzere Tarım Bakanlığı bu sene içerisinde almayı planladığını söylediği 2500 tarım danışmanını hala almamıştır. Biz alımlar hakkında Tarım Bakanlığından bilgi istediğimizde bize kadroların hazır olduğunu fakat Maliyeden vize alınmadığını söylüyorlar. Fakat diğer bakanlıklar hala alımlarını sürdürmektedirler. Tüm meslektaşlarımız adına sizden ricam, bu konuda bize yardımcı olmanızdır.

Kenan ARSLAN: Merhabalar. Ben Akdeniz Üniversitesi Tarım Teknolojisi Makina Bölümü mezunuyum. KPSS sınavlarında başarılı oldum, fakat endişeliyim. Endişem ise şu; acaba makine bölümü mezunlarına ne kadar talep olur? Bu sorunumuzun genel olduğunu sanıyorum, bu endişemizi gidermeniz için girişimlerde bulunmanızı ben ve aynı pozisyonlarda olan arkadaşlarım adına talep ediyorum.

Ekrem ÖZDEMİR: Sayın Odamız yetkilileri, çevre ve orman mühendislerinin bağlı oldukları odaların çabaları sonucu KPSS sıralamaları hemen açıklanmıştı, şimdi de alacakları kadroları açıklamayı başardılar. Bu konuda Tarım ve Köy İşleri Bakanımız sayın Mehdi Eker'e gerekli baskıyı yapmanızı ve hakkımız olan kadro sayısının verilmesini sağlamamız için desteklerinizi bekliyoruz, arz ederim.

Serkan BULUT: KPSS 2008 sınavına girdim ve memurlar.net sitesindeki forumdan öğrendiğim kadarıyla Bakanlığımız bu sene 100 civarı ziraat mühendisi kadrosu açacakmış, sınava yaklaşık 18 bin ziraat mühendisi girmişken bu alımı çok yetersiz bulmaktayım. Gereken kadro sayısının açılmasını bütün meslektaşlarımla beraber bekliyoruz. Sizin bize destek olmanız temennisiyle...

Birhan KARMİL: Merhabalar, 2008 KPSS/lisans sınavının yapılmasında bu yana yaklaşık 3 ay geçmesine rağmen Tarım ve Köy İşleri Bakanlığının sayın bürokratları ve bakanımızdan bu yılki ziraat mühendisi ve veteriner hekim alımlarına ilişkin herhangi bir aydınlatıcı bilgi kamuoyuna beyan edilmemiştir. Bu yılki kadrolu ziraat mühendis alımı sayısının 100 ve sözleşmeli mühendis alım sayısının 1780 civarı olacağına dair çeşitli söylentiler bulunmaktadır. Bizlerin ZMO ve sayın Başkanımız Dr. Gökhan Günaydın'dan beklentimiz: alımlarla ilgili bu rivayetlerin bir an önce ortadan kaldırılması ve resmi makamlar vasıtasıyla doğru bilginin kamuoyuna duyurulmasıdır. Bizler Oda Başkanımızdan KPSS sıralaması için gösterdiği hassasiyeti bu konuda da göstermesini rica eder, çalışmalarınızda başarılar dileriz

Zülküf ORAK: Sayın Oda Başkanımız ve yönetim kadrosu; 18000 ziraat mühendisinin girdiği 2008 KPSS sınavından bu yana yaklaşık 4 ay gibi uzunca bir zaman geçmesine rağmen, Tarım Bakanlığı açılacak kadro sayısı ve alım zamanı hakkında herhangi bir bilgi vermemiştir. Hal böyle iken 18000 arkadaşımızın geleceğine yönelik umutsuzca beklentileri devam etmektedir. Diğer bazı kurum ve kuruluşun; hatta bakanlıkların kendi meslek gurubuyla ilgili bilgileri basın aracılığıyla duyurmuş olması manidardır. SAYIN ZMO YÖNETİMİ; biz genç ziraat mühendislerinin sesi ve kulağı olarak, bu anlamda Tarım Bakanlığında bu sıkıntımıza bir çare bulmaları hususunda baskı yapmanızı ve en yakın sürede, yine sizin sayfanızdan biz meslektaşlarımıza duyuru yapmanızı rica ederiz.

SİZDEN GELENLER

KAMUDA ÇALIŞAN ZİRAAT MÜHENDİSLERİ

Bayram AKKUŞ: Merhaba Oda yöneticileri; Benim gibi bir kısım Mühendis kadrolu meslektaşlarım görevde yükselme sınavı ile Şube Müdürlüğü kadrosu aldılar. Önce maaşlarında bir hak kaybı yok gibi idi. Daha sonra mali ve özlük hakları açısından bin pişman oldular. 2005/8501 ve 2008/14012 sayılı Bakanlar Kurulu Kararları ile Bazı Devlet Memurlarına ek zamlar verildi. Fakat Mühendise verilen zamlar Mühendis olup da genel idari hizmetlere geçen (Müdür, Şube Müdürü, Md. yrd) gibi meslektaşlarıma yansımada. Şu an emrimizde çalışan meslektaşlarımızdan 270 YTL düşük maaş aldığımız gibi mühendis gibi arazi tazminatı, seyyar görev yolluğu ve giyim yardımı alamıyoruz. Müdür olarak makam tazminatı da alamıyoruz. Mühendislerin görevde yükselmesi bir hak değil midir? Bu haksız ve adaletsiz durumun düzeltilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmasını istiyor, saygılar sunuyoruz.

Veysel SELBİ: Bizim sesimizi duyan-duyuran memlekette hiç kimsemiz yok. Ben Ziraat Mühendisiyim ama şu anda genel idari hizmetler sınıfında Şube Müdürü olarak görev yapıyorum. Aynı zamanda mahiyetimde çalışan mühendis arkadaşlarımın sicil ve disiplin amiriyim ve devlet işlerinde sorumluluğum var, çünkü imza atıyorum. Hal böyleyken mühendis arkadaşlar 160 puan özel hizmet tazminatı ve her 3 ayda toplam 60 puan arazi tazminatı alıyorlar (ki, aylık 20 puan eder. $160+20=180$) iken aslen mühendis olup müdürlük yapan ben ise sadece çıplak 155 puan özel hizmet tazminatı almaktayım. Yeni yapılan düzenleme ile de mühendis arkadaşlara %82 karşılığı 400 YTL artış yapılırken yine mühendis olan bizler müdür olduğumuz için %53 artışla 259 YTL'lik bir zamlarla karşı karşıya bırakılıyor. Bu durumda benim gibi mühendis (Şube Müdürü) ile Mühendis arkadaşlarımız arasında var olan uçurum iyice artmış oluyor. Bu mağduriyetimizi mevcut yetkililerin düzelteceğine inanmıyorum. Sanırım biz idarecilerin görevlerinden istifa etmeleri isteniyor. Ancak bu çözüm değil. Çünkü bu devletin kamu hizmetleri mecburen bizler tarafından yerine getirilecektir. Uğradığımız bu haksızlığı duyurmanız temennisiyle iyi çalışmalar diliyorum.

TİGEM

Süleyman PEKTAŞ: Sayın Başkanım sizin gibi bir şahsiyetin bizi temsil etme noktasında olmasından gururlu ve onurluyum; yaptığımız işler, programlar ve konuşmalar her kesimi etkiliyor bundan dolayı da çok memnunuz. TİGEM'in özelleşmesi çok doğru bir karar. Gerçekleri görmezden gelemeyiz, tarım işletmeleri artık misyonunu tamamlamıştır. Ülkemizin hububat ve yem bitkileri tohumunu temin edecek özel sektör çoğalmakta, tarım kredi kooperatifleri de bu işi gayet güzel yapmaktadır. Çok kıymetli, bilgili, kendisini takdir ettiren ziraat mühendislerini en iyi şekilde temsil eden ODA Başkanı Sayın Gökhan GÜNAYDIN lütfen siz de bu konuda destek olun. Sayın Başkanım TİGEM'lerin özelleşmesinin hem ülke, hem de sözleşmeli personele, özellikle ziraat mühendislerine faydası olacağı kanaatindeyiz. Çünkü bu işletmelerde çalışan teknik personel her zaman başka bir kuruma gitmeyi ister ve KPSS'ye girer. Bundaki sebepler de, mahrumiyet yerlerde olması, istedikleri an tayin yapmaları, çocukların sosyal yönden zayıf, eğitim ve öğretim yönünden kısıtlı olmasıdır.

Aydın ÇALIŞKAN: Bazı TİGEM'lerin verimli çalışmadığı doğrudur. Ancak bu verimsizlik neden gösterilerek tohum ve damızlık üretiminden devletin tamamen çekilmesi doğru bir yaklaşım değildir.

Serkan BULUT: Devlete çok büyük bir yük getiren ve bir kesim kısmın derebeylik sürdüğü bu TİGEM denen kitin bir an önce özelleştirilmesi, devletin üzerindeki ağır bir yükü kaldıracaktır.

Ziya Çağdaş ÖĞÜTMEN: Mustafa Kemal'in 6 ilkesi teker teker eziliyor. Şimdi sıra devletçiliğe mi geldi. Çok yazık...

Şebnem BÜYÜKBOYACI: Eski bir TİGEM'li olarak bu çiftlikler özelleştirilmemeli diyorum. Yeni geliştirilen pek çok ürün buralarda deneniyor. Çok önemli bir tohumculuk kaynağı. Çalışan mühendisler için adeta bir okul görevi görüyor. Tek noksanları iyi yönetilmemeleri veya bilinçli olarak böyle yapıyor!.. Saygılarımla.

Enver ANAÇ: Özelleştirmeye karşıyım. Ülkemizde o kadar akademisyen, mühendis, işin uzmanları varken, tarımdaki sorunları kendilerince çözeceklermiş yargısına varıyorlar. Yazık, güzel ülkemizin tarımı ne hale geldi. Gelen her hükümet göz yapayım derken kaş çıkartıyor.

Osman ÖZGÜN: Tarım sektöründe özelleştirilecek/kiralanan bir TİGEM kalmıştı. DÜÇ'ten zaten ne kalmıştı ki? Bir zamanlar kıtlık çıkması durumunda Ceylanpınar DÜÇ tüm Türkiye'yi 2-3 gün besleyecek imkanlara sahip iken, şimdi nerede... Tohumdan işlenmiş/işlenmemiş gıdaya kadar ithal ediyorken, bu kurumlara gerek yok ki. DÜÇ'den TİGEM'lere gelene kadar ne emekler harcanmıştı bilen bilir...

İsmet AY: ODA olaya maksatlı ve önyargılı yaklaşmış konuya. Neyin yorumunu forumunu yapacağız? Odamız diyemiyorum bile öncelikle tarafsız önyargsız olmalı sonra mesleki konuları konuşmalıyız...

SİZDEN GELENLER

GENEL

Serdar Ali İLGEN: Selamlar. Böyle bir ortamda SSGSS Yasa Tasarısına karşı aldığımız eylem kararını doğru bulmuyorum, desteklemiyorum.

Murat MERTOĞLU: Merhaba; acilen Tarım Bakanımızı istifaya davet ediyorum. Çiftçimizi bitirmek için elinden geleni yapıyor...

Halil İbrahim BAŞTUĞ: İsrail'den gelen genetiği oynanmış çeltik tohumları konusunda çok üzüldüm. Demek ki politikacılar Türkiye'mizi ne kadar çok seviyorlar buradan da anlaşılacaktır. Ayrıca mazota yapılan zamlar da çiftçimizi tamamen öldürme oyunlarını açık açık belli etmişlerdir. Tohum politikamızın olmaması da bunun açık bir gerçeğidir. Ama bütün bu üstümüzde oynamak istenen oyunlar bozulacaktır. Bütün dünya tarihinde de bozulmuştur. Kurtuluş Savaşı da buna en büyük kanıttır. TÜRKÜN sabrını Avrupa çok zorluyor. Ama yakında yine TÜRKÜN tokadını suratında görecektir. Bütün çiftçi dostlarımızın her zaman yanındayız.

Bayram YILDIRIM: Sayın Dr. Gökhan GÜNAYDIN; öncelikle saygılarımı sunuyorum. Sizi ilk defa Başkent TV'de izledim. Konuştuğunuz gerçek ve yorumlarınız çok hoşuma gitti. Kendi kendime dedim ki, 'Türkiye'de böyle insanlar varsa, Türkiye böyle insanlara ne kadar sahip çıkıyor?' Ben siyasi hayata atılmış olsam, sizin gibi Türkiye ve Türk insanını düşünen bir kadronun iktidar olma olasılığı çok. Ben bir memurum. Bu yazdıklarımı içten bir samimiyetle yazıyorum. Sizin gibi insanlara çok ihtiyaç var. Başkent TV'de yayınlanan programınızı gece oturup geç saatlere kadar eşimle birlikte izledik. Eşimin babası çiftçi, patates üzerine tarım yapıyorlar. 150-200 dönüm kadar bir arazide ekim işiyle uğraşırlar. Konuk olduğunuz programda pirinçten tutun, yağ vb. çok konuya değindiniz. Gerçekten teşekkürlerimi sunuyorum. Ben de köylü çocuğuyum ama elim nasırlı değil. Çiftçiliğe özenmiyor da değilim. Şöyle düşündüm kendi çapımda, üniversiteler sizleri halkla sürekli buluşturmalıdır. Ayrıca ziraat odaları sizin gibi insanların halkla buluşmasına sebep olmalıdır. İnşallah yanlış düşünmüyorum. Sitenize yeni giriş yaptım. Ben size bir kez daha hem kendi adıma, hem de Türkiye ve bütün insanlık adına teşekkür ediyorum. Görevinizde başarılar. Saygılarımı sunuyorum.

Gökhan DAĞDELEN (Bursa Ziraat Mühendisleri Odası Karacabey Temsilcisi): Sayın Başkanım; beden olarak yanınızda olmasak da, her zaman, ruhen ve beynen yanınızda olduğumuzu bilmeniz yeterlidir. Sizlere ulaşamayan binlerce beynin arkanızda olduğunu bilmeniz ve hissetmeniz en büyük dileğimizdir. Yolunuz bizim yolumuzdur, fikirleriniz bizim fikirlerimizdir, sizden duyup öğrendiklerimiz attığımız her adımda bize rehber olmaktadır. Bu vesile ile saygılar sunar, şansınızın bol, yolunuzun açık olmasını temenni ederiz.

B. Gökçen ÇELİK: Kişisel sebeplerle sicili bozulan ve öğretmenlikten memur olarak geçirilip mühendis işi yaptırılanlar için bir aktiviteniz olacak mı acaba? Ben daha önemli bir şey düşünmüyorum. Yoksa sizin tuzunuz kuru mu?

Sadettin ÇAKIR: Sayın GÜNAYDIN şikayet edip, durmayın alternatif projeler üretin onu bize sunun, biz destekleyelim. Eleştiriyi herkes yapar çözüm üretin tellal gibi felaket çağdırmaktan başka bir işiniz yok. Mühendisler Odası olarak işsiz ziraat mühendisleri ile ilgili proje üretin. Felaket tellallığı yapıp durmayın bıktım bundan deyin, 'şu projemiz var artısı, eksisi şu' deyin arkasında duralım. Ne bu, yok şu söylemiş yok bu böyleymiş bunları geçin, Türkiye tarımı nasıl kurtulur onun projesini üretin. Ne yapabiliriz, ben mühendis olarak ne yapabilirim, sen mühendis olarak ne yapabilirsin... Sayın başkan çözüm üret, yani mühendis ol lütfen. Çok iyi bilirsiniz ki mühendis hendese bilen demektir. Hendese bilmek çözüm üretmek demektir. Bırakın politika ayaklarını, saadete gelin. Her hafta mail geliyor, hepsi dedikodu varı şeyler yok şu şöyle olmuş ta bilmem ne de... Biz bunlardan haberdarız sağ olun ama hiç şunu demediniz, GAP 3 senede hatalı sulamadan çoraklaştı, kadrolu fedakar ziraat mühendisleri gönüllü olarak tayinlerini o bölgeye alıp üretime katkı yaptılar veya ben ekibimle gidip şu bölgede bunu yapmaya çalışıyorum. Yok sen oturduğun koltuktan salla salla nasıl olsa atış serbest. Allah kolaylık versin. Ya İsrail orada sen hala memur zihniyeti eleştir babam eleştir, maaşı eleştir, yok mahkeme yok bilmem ne, sayın başkan ya üretime katkı yapınız ya da ismimiz avukatlar Odası olsun mahkeme işlerinde üstümüze yok.

ODA BAŞKANIMIZ ÜYEMİZ İLE BİR TELEFON KONUŞMASI YAPARAK, ODA'MIZIN ÇALIŞMALARINI AKTARMIŞTIR.

Yasemin ÖZKAN: Sizi bir meslektaşınız olarak her konuda ve her zaman gösterdiğiniz duyarlılık ve yüreklilikten dolayı kutluyor ve teşekkür ediyorum. Daha önceki sorumlu yöneticilikle ilgili basın açıklamanızdan ve bu konudaki hassasiyetinizi net bir dille belirtmenizden dolayı ayrıca memnuniyet duyduğumu belirtmek isterim. Umarım bu çabalarımız biz ziraat mühendislerinin işsizlik çilesine de bir çözüm olur. Başarılarınızın daimi olmasını diliyorum ve kolay gelsin diyorum. Kolay gelsin diyorum; çünkü bu memlekette herkese bir şeyler anlatmaya, vermeye çalışmak zor bir iş...

Yurt YILDIRIM (Edremit Fidan Üreticileri Birliği Başkanı): Sayın Başkanım Edremit Fidan Üreticileri olarak 2007 yılında ürettiğimiz 6 milyon adet zeytin fidanını, Sayın Bakanımıza güvendiğimiz için satamaz hale geldik. Bildiğiniz gibi ülkemizde talep fazlalığından dolayı Gemlik Sofralık yerine Yağlık çeşitlere yönelineceği söylendi, biz de üretimlerimizi buna göre artırdık. Fakat gerek kamu alımlarında çeşit konusunda söylenenlerin lafta kalması gerekse 2008 yılı desteklemelerinin çok geç ve 250 YTL'den 100 YTL'ye çekilmesi sonucu fidanlarımız elimizde kaldı. Bu konuda ne bizi gören ne de kulak veren var. Sizin yardımlarınızı bekliyorum, saygılar sunuyorum.

SİZDEN GELENLER

Mehmet Zeki GÖZLEVELİ: Köylümüz için çok önemli olan 2/B uygulamaları ve yeni yasa taslağı için birlikte çalışmak istiyorum. Hükümetler yasalara aykırı davranarak hak sahibi köylülerin 2/B arazilerini 1744 sayılı yasaya göre satmadılar sadece rant yapılacak turistik köylerin arazileri satıldı. 2/B arazileri 1774 sayılı yasaya göre 1973-1983 arası satılsa idi şimdi köylüler tüm destek yardımlarını almış olacaktı yine de almaya hakları vardır. 2/A yasası orman köylerine hiç açıklanmadı. Yerinde kalkınması imkansız orman köylüleri 2/A 6831 sayılı Orman Kanuna göre makilik sera arazileri devletçe sera için bedelsiz imar ve ihya edilerek sera halinde köylülere verilecekti. Buna karşılık köydeki tapulu 2/B arazilerini terk edeceklerdi. 2/A köylüden saklandı. Hizmete hazırız.

Şahin KARADAĞ: Her iki şubemize de merhaba! Halen Erzurum şubesi üyesiyim. 2,5 yıldır Antalya'dayım ve artık Antalya Şubesine geçmek istiyorum. Bunun için gereken belgeleri öğrenmek üzere 6.8.2008'de Antalya şubemize gittim. Şube Binası yeni bir bina -mülkiyeti kime ait onu sormadım ama- binada Harita, Veteriner ve Ziraat Müh. Odaları olmak üzere 3 oda mevcut. Zemin dinlenme salonu gibi döşeli. 1. ve 2. katta diğer odalar, 3 katta ZMO var. 4. Katta ise lokal vb. açılacakmış. Tam ZMO'ya yakışır bir bina ve daire. 3. katta Bürolar mevcut. Başkan odası, Yön. Kur. odası, mutfak, ortada da büro ve 2 masa, sandalyeler, hemen yan taraftaki dairede ise eğitim merkezi var. Son derece güzel bir eğitim salonu, rahat koltuklar, konuşmacıların yan yana oturabileceği bir sunucu kürsüsü, mikrofonlar. Gerekliğinde kursiyerlerin dinleneceği ve çay içeceği bir ara hol, (genişçe), mutfak, wc'ler, ve öğrenci üyeler için bir oda. Üst katı görmedim. Tüm buralar oldukça zevkli döşenmiş. Sonradan öğrendiğime göre buraların döşenmesinde bazı belediyelerin de katkısı olmuş. Hep birlikte bir güzellik ortaya çıkarmışlar. Bu ofis yaklaşık 1,5 ay önce açılmış durumda Şubenin önceki ofisini hiç gezmedim, bilmiyorum. Gittiğimde odada mevcut 2 görevli vardı. Görevlerini vb. öğrenecek kadar kalmadım. Görevli arkadaş benimle ilgilendi, az önce bahsettiğim bölümleri bana gezdirdi ve anlattı. Gerekli nakil formunu alıp vedalaştıktan sonra aradan ayrıldım.

Bir ara laf arasında muhtemelen Erzurum Şubesi'nin bu tür bir ofisinin olmadığını tahmin ettiğini söyledi. Ben tahmininin doğru olmadığını, Erzurum Şubesi'nin de 2 yıldır yeni bir ofisinin olduğunu, o ofisi benim henüz görmediğimi söylemekle birlikte, o an daha detaylı bilgilendirme ihtiyacı hissetmedim, bunu daha sonra anlatmanın doğru olacağına karar verdim. İşte o daha sonra şu andır.

Bilindiği üzere Erzurum Şubesi 10 yıldan fazla oldu kendi ofisinde oturuyor. O ofiste Başkan ve Yönetim odası, mutfak, wc, bilirkişi odası, bilirkişiler için bilgisayar, üyeler için lokal halinde döşenmiş bir salon ve salonda üyeler için internete bağlı bir bilgisayar mevcuttu. Sürekli görevlisi olup, gelen her üye ve misafirine çay ikram ediliyordu. Bunun bir sınırlaması da yoktu ayrıca. O binadan önce şubenin kirada oturduğu ofis de çok güzel bir durumdaydı. Orayı da biliyorum. Benim Erzurum'dan ayrıldığım 2006 ilkbaharından hemen sonra yeni bir ofis alındı. Buranın daha güzel olduğunu anlatmışlardı. Ben görmedim henüz. Ama eğitim salonu var mı bilmiyorum. Ama lokal ve dinlenme salonu uygulamasının devam ettiğini biliyorum. Yönetim kurulu ve başkanın üyelerle sıcak diyalogları vardı Erzurum'da umarım Antalya'da da aynıdır. Ofisle bitişik bir dinlenme salonunun olması ve bu sebeple üyelerin ve bilirkişilerin bir ayaklarının şubede olmalarının bunda önemli bir faktör olduğunu söylemem lazım Erzurum için.

Ayrıca Erzurum Şubesi'nin 300'ü aşkın üyesi, 1954'te kurulan köklü bir Ziraat Fakültesi'nin ve donanımlı Tarım Teşkilatlarının odanın her zaman arkasında olmaları sayesinde Erzurum Şubesi eskiden beri ilde çok etkin olmakla birlikte, 15 yıldan beri de büyük bir prestije sahiptir, hem Erzurum ili için hem de Genel Merkez için.

Erzurum şubesinin mevcut ofisini görmediğimden, şubenin iç ve dış dizayn resimlerinin çekilip hem bana hem de Antalya Şubesine göndermelerini bekliyorum.

Gerek tarımımız gerekse meslektaşlarımızın hakları ve faaliyetleri için hizmet yarışında GENEL merkez ve şubelerin el ele vermeleri dileği ile selam ve saygılarımı sunarım.

Ayşe CANAN: Merhabalar Oda olarak düzenlenen kursların çoğu mesai saatleri içinde olduğu için meslektaş arkadaşlar işini gücünü bırakmamakta, katılmak istedikleri birçok kursa zaman ayıramamaktadırlar. Ben Antalya bölgesinde çalışmaktayım, yakın zamanda danışmanlık kursunun açılacağı bilgisini aldık ancak Antalya bölgesinin sezonun en hareketli dönemine girmiş bulunmaktayız. Kursların akşam saatlerinde veya hafta sonu olması hem katılımcı sayısını artıracak, hem de çalışanlara çok büyük bir rahatlama getirecektir. Bu konuda bir girişimde bulunmanız dileğiyle, iyi çalışmalar...

Yücel YILDIRIM: Sayın Genel Başkanım Gökhan GÜNAYDIN bey HABERTÜRK TV programındaki, programa hakimiyetini, etkinliğini, ikna edici ve inandırıcı konuşmanızı hayranlıkla izledim. Sizi canı gönülden kutluyorum sizinle mesleğim adına gurur duyuyorum. Başarılarınızın devamını diliyorum, gözlerinizden öpüyorum. Ne olursunuz bu programları yaygınlaştırın ve daha geniş kitleye ulaştırın. Ayrıca Habertürk kanalını da uygun bir saatte böyle bir program yayınladığı için kutluyorum.

Feyyaz UYSAL: Sevgili Başkanım, bu geceki programı baştan sona zevkle izledim. Program için sizi kutluyorum. Dört dörtlük bir anlatım tarzı oluşturduunuz. Mutlulukla izledik. Saygılarımla.